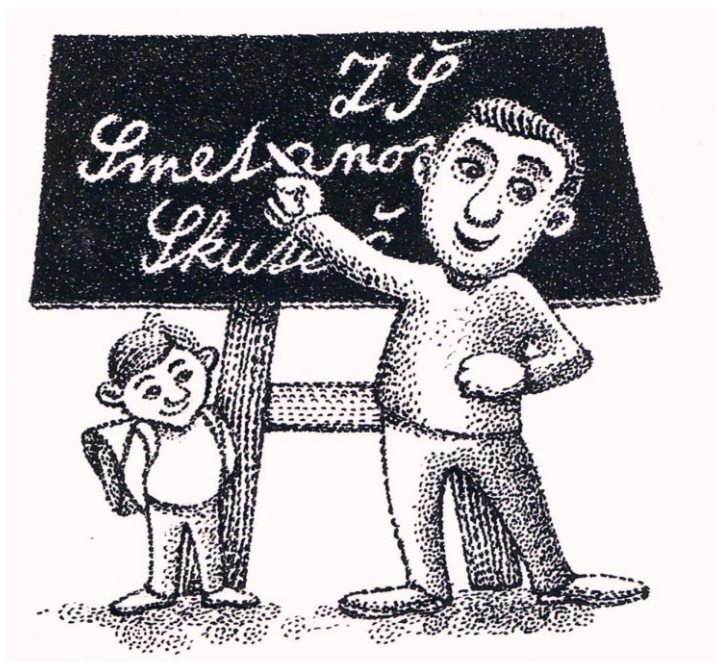

Základní škola, Skuteč, Smetanova 304,
okres Chrudim

S motivačním názvem

„Učíme se nově v ZŠ
Smetanově“

Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání

(upravené čtvrté vydání školního vzdělávacího programu se zapracovanými
změnami platné od 1. 9. 2018)

Dokument byl zpracován týmem pedagogických pracovníků Základní školy, Skuteč, Smetanova 304, okres Chrudim podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání pod vedením Mgr. Štěpána Doležala a Mgr. Leoše Lukaščíka.

Obsah:	strana
1. Identifikační údaje ..... (Název školního vzdělávacího programu; údaje o škole; zřizovatel; platnost dokumentu)	5
2. Charakteristika školy ..... (Úplnost, velikost a umístění školy; podmínky výuky; charakteristika pedagogického sboru; dlouhodobé projekty a spolupráce; spolupráce se zákonnými zástupci žáků)	7
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	11
3.1 Zaměření školy	11
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie	13
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	16
3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	19
3.5 Průběh vzdělávání	21
3.6 Hodnocení školního vzdělávacího programu	23
4. Učební plán	24
(Charakteristika učebního plánu; povinné vyučovací předměty; nepovinné předměty; zájmové útvary; začlenění průřezových témat; školní akce; začlenění témat prevence rizikového chování; učební osnovy; tabulace učebního plánu)	
5. Učební osnovy vyučovacích předmětů	33
(Charakteristika vyučovacích předmětů; obsahové, časové a organizační vymezení předmětu; výchovné a vzdělávací strategie předmětu; očekávané výstupy oboru (OVO) a vzdělávací obsah předmětu)	
5.1 Český jazyk a literatura	33
5.2 Anglický jazyk	76
5.3 Konverzace v anglickém jazyce	95
5.4 Německý jazyk	99
5.5 Matematika	108
5.6 Informatika	147
5.7 Prvouka	157
5.8 Přírodověda	171
5.9 Vlastivěda	181
5.10 Dějepis	193
5.11 Občanská výchova	208
5.12 Fyzika	220
5.13 Chemie	235
5.14 Přírodopis	245
5.15 Přírodovědný seminář	264
5.16 Zeměpis	268

5.17 Hudební výchova	283
5.18 Výtvarná výchova	301
5.19 Rodinná výchova	322
5.20 Tělesná výchova	334
5.21 Sportovní hry	381
5.22 Pracovní výchova	387
6. Průřezová témata	404
7. Primární prevence rizikového chování	417
7.1 Školní preventivní strategie	417
7.2 Začlenění témat prevence	417
8. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	419
8.1 Problematika hodnocení žáků	419
8.2 Pravidla pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání žáků v jednotlivých vyučovacích předmětech	421
8.3 Pravidla pro hodnocení chování žáků	425
8.4 Sebehodnocení žáků	427
8.5 Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách	428
8.6 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	429
9. Závěrečná ustanovení	430
10. Přílohy	431

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

1.1 Název školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program (dále je používána zkratka „ŠVP“) zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále je používána zkratka RVP ZV) má název „Učíme se nově v ZŠ Smetanově“.

Na vysvědčení je uváděn v delší variantě „Učíme se nově v ZŠ Smetanově - školní vzdělávací program pro základní vzdělávání“.

1.2 Údaje o škole

Název školy: Základní škola, Skuteč, Smetanova 304, okres Chrudim

Adresa školy: Smetanova 304
539 73 Skuteč

IČO: 75016028

Resortní identifikátor zařízení: 600 090 604

Ředitel školy: Mgr. Leoš Lukaščík

Kontakty: tel.: +420 469 350 292
e-mail: zs.smetanovask@tiscali.cz
www: <http://www.zs-smetanova.cz>

Součásti školy: Základní škola, IZO 102 142 637
Školní družina, IZO 117 200 379

1.3 Zřizovatel

Název: Město Skuteč

Adresa: Palackého náměstí 133
539 73 Skuteč

IČO: 00270903

Kontakty: tel.: +420 469 326 403
e-mail: mesto@skutec.cz
www: <http://www.skutec.cz>

1.4 Platnost dokumentu:

Školní vzdělávací program „Učíme se nově v ZŠ Smetanově“ byl projednán školskou radou dne 27. 8. 2007 a byl vydán dne 31. 8. 2007 s platností od 1. 9. 2007 pod číslem jednacím ZŠ 249/07.

Tento dokument byl vydán na základě ustanovení § 3 odst. 2 a § 5 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.

Dokument byl zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání upraveného Opatřením ministryně školství, mládeže a tělovýchovy čj. 15523/2007-22 ze dne 26. června 2007 s účinností dnem 1. července 2007.

Úpravy, změny:

1. Druhé vydání školního vzdělávacího programu bylo předloženo školské radě k vyjádření dne 26. 8. 2012. Dokument byl vydán dne 31. 8. 2012 s platností od 1. 9. 2012.
2. Třetí vydání školního vzdělávacího programu bylo provedeno na základě Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy čj. MŠMT-2647/2013-210 ze dne 29. ledna 2013 s účinností dnem 1. září 2013.

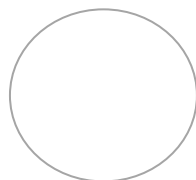
Dokument byl předložen školské radě k vyjádření dne 26. 6. 2013 a byl vydán dne 28. 6. 2013 s platností od 1. 9. 2013.

3. Čtvrté vydání školního vzdělávacího programu bylo provedeno na základě Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy čj. MŠMT-28603/2016 ze dne 22. února 2016 s účinností dnem 1. března 2016.

Dokument byl předložen školské radě k vyjádření dne 30. 6. 2016 a byl vydán dne 31. 8. 2016 s platností od 1. 9. 2016.

4. Upravené čtvrté vydání školního vzdělávacího programu bylo provedeno na základě provedené revize a hodnocení ŠVP ze dne 9. dubna 2018.

Dokument byl předložen školské radě k vyjádření dne 28. 5. 2018 a byl vydán dne 30. 6. 2018 s platností od 1. 9. 2018.

kulaté razítko školy

.....
Mgr. Leoš Lukašík, ředitel školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost, velikost a umístění školy

Základní škola, Skuteč, Smetanova 304, okres Chrudim je organizována jako úplná základní škola, jejímž zřizovatelem je Město Skuteč. Nachází se v centru města nedaleko od centrálního Palackého náměstí. Je spádovou školou i pro žáky z několika okolních obcí. Škola byla založena v roce 1896 a patří mezi středně velké základní školy; její kapacita je stanovena na 450 žáků. Součástí školy je školní družina s kapacitou 90 žáků ve čtyřech odděleních (účinnost od 1. 9. 2015).

2.2 Podmínky výuky

Školu tvoří jedna ucelená dvoupatrová budova, která vznikla postupnými přístavbami. Ta poslední je z roku 1983. V posledně budované přístavbě je přístupný pro žáky a zaměstnance školy suterén budovy. Ke škole patří školní dvorek a prostorově členité travnaté plochy. Pro výuku tělesné výchovy a pohybových a sportovních aktivit využívá škola prostory Městských sportovišť.

Škola procházela a i nadále prochází postupnými úpravami a rekonstrukcemi. Zásadní změnu vzhledu budovy získala škola díky realizovanému projektu na zateplení budovy v roce 2013. V roce 2016 proběhly úpravy školního dvora a chodníku v okolí školy, úplná rekonstrukce kotelny nebo oprava části střechy. Vnitřní úpravy zaměřené na zlepšení podmínek výuky i bezbariérovost jsou realizovány postupně. Všechny úpravy podléhají přísným podmínkám bezpečnosti, ale také funkčnosti a estetičnosti prostředí.

Při výuce žáků jsou sledovány následující podmínky:

- prostorové a materiální podmínky,
- podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání,
- psychosociální podmínky,
- personální podmínky,
- organizační podmínky.

Pro výuku žáků je připraveno 17 učeben, z toho je jedna učebna odborná pro výuku fyziky a chemie. Pro výuku menších skupin žáků, zejména pro výuku informatiky a cizích jazyků, je připravena učebna ICT. Výuka pracovní výchovy probíhá v dílnách a cvičné školní kuchyni. I když kola má vlastní žákovskou knihovnu, úzce spolupracuje s městskou knihovnou, která má nesrovnatelně větší knižní fond. Prostory herny jsou využívány zejména pro nápravnou tělesnou výchovu. Pro rozšiřování výtvarných dovedností je ve škole zařízena výtvarná dílna s keramickou pecí. Z důvodu malé vnitřní prostorové kapacity nemá škola možnost budovat nové zejména odborné učebny. Volné prostory pro realizaci nových učeben i kabinetů jsou pouze v podkroví budovy. Zde vzniká prostor pro jednání se zřizovatelem.

Jednotlivé učebny jsou pravidelně modernizovány, jsou prováděny práce na opravu podlah, osvětlení, omítek, pravidelně se provádí výmalba. Všechny učebny jsou vybaveny odpovídajícím nábytkem, který se pravidelně obnovuje. Obnovou procházejí všechny odborné kabinety; cílem je, aby disponovaly moderními učebními pomůckami.

K hromadnému setkávání žáků škola nemá odpovídající prostory. K tomuto účelu lze využívat pronajaté prostory, např. Kulturního klubu nebo Městské haly. K setkávání se využívají různé školní akce.

Škola je výborně vybavena IC technikou, v každé učebně je nainstalována interaktivní tabule s projektorem a počítačem, případně je zabezpečeno připojení přenosného media (notebook, tablet). K dispozici jsou žákům zejména pro výuku informatiky notebooky. Tato

technika se pravidelně obnovuje a vylepšuje. K výuce cizích jazyků se používají sluchátka. Tato technika je přístupná v době mimo vyučování i žákům, a to za dodržování stanovených pravidel. Ve škole funguje vlastní počítačová síť a samozřejmostí je připojení všech počítačů a interaktivních tabulí k internetu prostřednictvím pevné sítě, nebo přes Wi-Fi.

Školní družina pro svou činnost využívá zejména samostatně vyhrazené prostory školy. Jedná se o tři učebny (z toho dvě propojené), kabinet, šatnu a přiléhající chodbu. Pro další činnost může využívat i další prostory školy, jako je herna, uvolněné učebny včetně počítačové. Činnost školní družiny je zpoplatněna; takto vybrané finanční prostředky se přednostně používají na nákup hraček, her a jiných předmětů pro naplnění oddechové funkce školní družiny.

K základnímu vybavení patří samozřejmě prostory pro osobní hygienu žáků i zaměstnanců, kterými jsou WC a umývárny vybavené dostatečným počtem hygienických zařízení odpovídajících příslušným normám. Žákům je umožněno při výuce odcházet na toalety, které jsou umístěny na každém patře odděleně pro chlapce a dívky. Pro volný pohyb žáků o přestávkách je vyhrazen prostor školních chodeb, herny a venkovních prostor za dodržování stanovených podmínek.

Podmínky světelné, tepelné i přísun čerstvého vzduchu jsou realizovány v průběhu vyučování a jsou sledovány a vyhodnocovány. Zásobování pitnou vodou je zajištěno připojením školy na vodovodní řad.

Výuka probíhá podle schváleného rozvrhu vyučování a přestávek. BOZ žáků je zajišťována permanentním dohledem, prováděním kontrol, poučením v oblasti BOZ a cílenými programy prevence. Prevence zdraví a prevence rizikového chování patří k prioritám péče o žáky. K hygienickému komfortu žáků přispívá také možnost odkládat své svršky i obuv v šatnách školy.

Z psychohygienického důvodu má velký význam pořádání školních akcí, při kterých dochází k lepšímu poznávání kolektivu i jedinců, zlepšuje se klima ve třídě nebo skupině a pozitivně se promítá do vztahu učitel – žák, učitel – rodič, škola – rodič.

Stravování žáků probíhá mimo prostory školy v budově školní jídelny v ulici Osady Ležáků. Toto stravování je zajištěno smluvně.

Důležitou podmínkou pro realizaci kvalitní výuky je pedagogický sbor.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor školy tvoří a bude tvořit i do budoucna pestrá skupina vysoce kvalifikovaných osobností, učitelů, učitelek, vychovatelů, vychovatelek a v poslední době asistentů či asistentek pedagoga. K nim je třeba připočítat také speciální pedagogy či pedagožky. Pestrost složení sboru, tj. věková různorodost, zastoupení mužů a žen, umožňuje žákům lépe pochopit lidskou společnost složenou z různých individualit.

Základní charakteristikou sboru je profesionalita a plná kvalifikovanost. Každý pedagogický pracovník školy musí dodržovat základní vnitřní normy, mezi které patří systém vnitřní kvality. Systém vnitřní kvality školy nastavuje podmínky pro kvalitní život a práci uvnitř školy. Součástí tohoto systému je kultura školy jakožto ztotožnění se s cíli a hodnotami školy, kvalita vzdělávacího procesu a kvalita pedagogického sboru.

Každý pedagog školy se ztotožňuje s následujícími zásadami:

- profesionalita a odpovědnost za šíření dobrého povědomí o škole a učitelském povolání,
- zodpovědnost v přístupu k žákům,
- plnění profesních povinností a kompetencí,
- budování přátelských vazeb na pracovišti,

- profesionalita při všech jednáních spojených s prací pedagoga,
- respektování stejnosti a odlišnosti,
- profesionalita v oblasti komunikace.

Kvalitní pedagogický sbor se podílí na tvorbě klimatu školy a rozhodujícím způsobem ovlivňuje kvalitu vzdělávacího procesu.

Kulturu školy, jakožto ztotožnění se s cíli a hodnotami školy, lze v pojetí naší školy popsat takto:

- klidné pracovní prostředí,
- pohoda při práci i mimo ni,
- šíření úsměvu a dobré nálady,
- budování přátelských mezilidských vazeb na všech úrovních,
- poděkování za dobrou práci,
- sdílení zkušeností, rad a nových poznatků.

Při realizaci a tvorbě dobrého klimatu na všech úrovních ve škole se uplatňují vzájemný respekt, úcta, slušnost, odpovědnost, vzájemná pomoc, optimismus, asertivita, přizpůsobivost, loajálnost, chápání odlišností.

Kvalita pedagogického sboru, jeho vedení a usměrňování vede k naplnění požadovaných vizí a cílů stanovených ve strategických dokumentech školy.

Dlouhodobé projekty a spolupráce

Dlouhodobým projektem rozumíme aktivity, které ovlivňují činnost školy po dobu několika let. V uplynulých letech škola realizovala buď přímo (sama), nebo zprostředkovaně (jako člen týmu, partner) několik projektových aktivit. I v následujících letech bude škola usilovat o realizaci dalších projektů. Jedná se o projekty z různých operačních programů.

Úzká spolupráce probíhá s místní akční skupinou MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastecsko. V rámci této spolupráce probíhají jednání o možných realizovaných projektech.

Z důvodu zajištění dlouhodobých projektů a strategií škola spolupracuje s řadou právnických osob, ať už to jsou školy či školská zařízení, státní orgány či instituce, zaměstnavatelé nebo neziskové organizace.

Škola dlouhodobě úzce spolupracuje s poradenskými pracovišti v blízkém okolí. Jedná se zejména o Pedagogicko-psychologickou poradnu Pardubice se svými pracovišti a speciálně-pedagogická centra. Nevyhýbáme se možné spolupráci i s jinými pracovišti podporujícími inkluzivní vzdělávání.

K prevenci i řešení patologických jevů spolupracujeme s OSPODem Chrudim, s odbory sociálních věcí příslušných městských úřadů v naší spádovosti, spolupracujeme s neziskovými organizacemi, jako je Centrum J. J. Pestalozziho nebo Archa Chrudim, Charita Nové Hrady, případně jinými. Využíváme služeb klinického dětského psychiatra, speciálního psychologa nebo speciálního pedagoga. Do spolupráce patří i komunikace s Policií ČR a Městskou policií Skuteč.

Nejúžší spolupráce bývá se školami v blízkém okolí. Jedná se o školy mateřské, základní buď malotřídní nebo plnotřídní a střední. **Spolupráce spočívá zejména ve vzájemném se setkávání, realizaci společných aktivit a projektů.**

Jistým typem spolupráce je také jednání se zřizovatelem školy. Tato spolupráce je dlouhodobě velmi kvalitní a obě strany se vzájemně respektují a podporují. Je předpoklad, že stejná spolupráce bude i v dalších letech.

2.4 Spolupráce se zákonnými zástupci žáků

Zajištění klidného a kvalitního vzdělávání žáků je závislé nejen na kvalitě pedagogického sboru, ale do jisté míry závisí i na kvalitě vztahů školy (pedagogických pracovníků) se zákonnými zástupci žáků a dalšími subjekty, jako je školská rada nebo dobrovolné sdružení rodičů.

Komunikace (spolupráce) se zákonným zástupcem se odehrává na několika úrovních – učitel, třídní učitel, výchovný poradce – školní preventista, vedení školy. Na všech úrovních je třeba vzájemná úcta, respektování se a naslouchání si, a to vše z důvodu vyřešení otázek týkajících se vzdělávání žáka.

Základem spolupráce je vzájemná informovanost. K informovanosti patří zejména společná setkávání a jednání.

Prvořadou formou kontaktu mezi školou a zákonnými zástupci žáků je setkávání na třídních schůzkách a konzultačních dnech konaných několikrát ročně. Dalšími formami setkávání a spolupráce jsou školní akce jako besídky, představení, přehlídky, dny otevřených dveří, projektové dny. Možné jsou rovněž po domluvě náslechové hodiny ve třídě.

Významným komunikačním nástrojem mezi školou a zákonnými zástupci je školní webová stránka. Zde se mohou zájemci seznámit s plány výuky jednotlivých ročníků a tříd, se školními akcemi, plným zněním důležitých dokumentů a vnitřními předpisy školy. Dále si mohou stáhnout z webových stránek některé žádosti. V blízké době je plánováno přejítí na elektronickou komunikaci a evidenci včetně elektronických žákovských knížek, omluvenek a třídních knih.

Jistým druhem spolupráce je činnost školské rady, která byla ustanovena ke dni 1. 1. 2006. Rada je tříčlenná - jeden zástupce rodičů, jeden města a jeden školy. Školská rada pracuje podle schváleného plánu činnosti a ke své práci se schází většinou třikrát do roka. Uplynulá jednání školské rady byla vždy korektní, konstruktivní a přínosná pro další rozvoj školy.

3 CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1 Zaměření školy

Školní vzdělávací program naplňuje výchovné a vzdělávací cíle RVP ZP. Program je založen na principech kombinujících různé metody a formy učení s cílem vytvořit co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí.

Klíčovými kompetencemi vybavený žák se orientuje ve vztazích dnešní společnosti a je jejím aktivním a přínosným členem. Má učební a pracovní návyky, zapojuje se do personálních a občanských vazeb, řeší účelně problémy a dokáže na úrovni komunikovat. Průřezová témata přispívají k chápání problému současné světa, vidí jejich spojitosti a nahlíží do budoucnosti s pocitem dílčí zodpovědnosti.

K tomu, aby si žák osvojil Klíčové kompetence a obsáhl Průřezová témata, je zapotřebí využívat různých metod a forem práce, jimiž dosáhneme i dalších cílů, než jsou jen pouhé znalosti. Ke znalostem se musí přiřadit i dovednosti, postoje, návyky a schopnosti, a to na co nejvyšší úrovni.

Školní vzdělávací program podporuje zejména činnostní pojetí učení, které vychází ze zásad J. A. Komenského. Toto učení vychází z běžných životních situací žáka, kde si na základě vlastního objevování, manipulací se skutečnými předměty, modely, náčrtů či diagramy poměrně rychle a hlavně trvale osvojí dovednosti a vědomosti. Úkoly odrážejí běžné životní situace. Učivo se probírá tak dlouho, až je řádně pochopeno. Umožňuje učiteli průběžnou kontrolu všech žáků, ale také poskytuje neustálou zpětnou vazbu žákovi. Ta je důležitým předpokladem toho, že se bude v rámci svých možností a schopností posouvat v učení stále dopředu. Využívá se všech běžných forem vyučování – skupinové, frontální i individuální. Děti samy objevují a mají radost z práce.

Motivační název ŠVP „Učíme se nově v ZŠ Smetanově“ vyjadřuje trend proměny obsahů, postupů, metod a cílů výuky na naší škole.

Školní vzdělávací program usiluje o to, aby:

- učení bylo prostředkem rozvoje osobnosti žáka,

(Vede žáka k orientaci v kulturních a civilizačních výtvorech, k pochopení společenských a technických přeměn současného světa. Zahrnuje v přiměřené rovnováze poznatky a činnosti vztahující se ke všem vzdělávacím oblastem a oborům. Vede žáka k samostatnému myšlení, svobodě rozhodování, jednání jako demokratického člověka.)

- učení ve škole bylo hravé,

(Základem je hra. Hra je pro dítě vážnou prací, jinak si hraje prvňák, jinak deváták. Hra se stává nástrojem poznání. Vychází se z poznání, že každé dítě je soutěživé.)

- metody a formy práce byly zajímavé a aktivizující,

(Volbou vhodných metod a forem práce lze z každé vyučovací hodiny udělat pro děti zážitek. Čím větší tento zážitek bude, tím větší je předpoklad úspěšného zapamatování učiva žákem. Důležitou roli však hraje samotná osobnost učitele, jeho schopnost kreativity, nápaditosti a schopnosti předkládat učivo žákům zajímavě. Vhodným řešením je zavádění prvků aktivního a kooperativního učení, používání názorných pomůcek, řešení problémových situací.)

- škola poskytovala pevné osvojení předávaných informací,

(Učení je založené na objevování, žáci s dopomocí učitele objevují principy a zákonitosti jevů a problémů sami. Využíváním základních přijatých znalostí, analýzou a syntézou již získaných poznatků, manipulací s pomůckami a vlastní činností si osvojují nový poznatek, ale i praktickou zkušenost a dovednost. V průběhu vzdělávání jsou vedeni ke kontrole, sebehodnocení a samostatnému rozhodování. Učí se pracovat sami i spolupracovat v týmu.)

- se s každým žákem pracovalo jako s individualitou,
(V rámci možností a při zajištění přijatelné efektivity práce je dána možnost žákovi řešit úkol nebo problém vlastním způsobem na základě jeho zkušeností a dovedností. To umožní lépe poznat, do jaké míry žák učivo zvládl.)
- učení bylo týmové,
(Vhodným a přiměřeným začleňováním týmové práce lze u žáků vytvářet před-poklady pro účelné zapojení se do práce v týmu včetně získávání sociálních a personálních kompetencí.)
- při učení byla rozvíjena spolupráce a vzájemná pomoc,
(Předpokladem úspěšnosti jako obecné veličiny je princip spolupráce, vzájemné pomoci a dovednosti komunikace. Je třeba budovat princip partnerství. Mít odpovědnost za dosažení stanovených společných cílů.)
- byly uplatňovány mezipředmětové vazby,
(Výuka a proces osvojování kompetencí v jednotlivých vzdělávacích oblastech není možné realizovat odděleně, nýbrž vzájemným propojováním poznatků, vědomostí a dovedností.)
- škola byla místem klidného a přátelského prostředí.
(Vytváření pozitivní atmosféry ve škole má důležitý vliv na prosazování a uskutečňování stanovených cílů. Důležité je zároveň posilování pocitu bezpečí a chápání, že škola je vlastně „naše“.)

Škola prostřednictvím svého školního vzdělávacího programu nabízí žákům komplexní vzdělávání v souladu s RVP ZP tak, aby byly naplněny dané klíčové kompetence. Kombinuje zvládnutí optimálního množství vědomostí s důrazem na jejich kvalitu, důležitost, propojenost a aplikovatelnost. Cílem snažení pak je, aby si žáci osvojili proces učení a získali návyky k vlastnímu sebevzdělávání.

Školní vzdělávací program vedle realizace jednotlivých dále uvedených kompetencí stanovených RVP ZV zajišťuje zvládnutí **základních gramotností**, kterými jsou:

- čtenářská gramotnost,
- matematická gramotnost,
- jazyková gramotnost,
- přírodovědná gramotnost,
- digitální gramotnost (ICT gramotnost),
- sociální gramotnost,
- finanční gramotnost,
- mediální gramotnost,
- funkční gramotnost.

Rozvoj jednotlivých gramotností řeší strategické dokumenty školy, zejména koncepce rozvoje a z ní vycházející roční plány.

Náš školní vzdělávací program je dále postaven tak, aby podpořil individuální potřeby a zájmy žáků a prohloubil vědomosti a dovednosti stanovených oborů. Jejich podpora spočívá zejména v úpravě časové týdenní dotace, v intenzitě práce, organizaci vyučovacích hodin a nabídkou doplňkového a nadstandardního rozvoje.

Náš školní vzdělávací program naplňuje stanovené cíle základního vzdělávání stanovené RVP ZV, usiluje dále o to, aby žáci v průběhu povinné školní docházky získali kvalitní základy moderního všeobecného vzdělání, vede k naplnění klíčových kompetencí a umožňuje získat i nadstandardní rozvoj ve vybraných vzdělávacích oblastech nebo oborech.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Úkolem výchovných a vzdělávacích strategií je vytvořit, prohlubovat a upevňovat klíčové kompetence, tedy samotný základ školské reformy. Níže zmíněné strategie mají vést k naplnění klíčových kompetencí na úrovni naší školy. I přes vědomí, že v některých předmětech budeme užívat různé strategie (některé vyučovací předměty logicky poskytují prostor pro jiné strategie, resp. utváření, prohloubení a upevnění klíčových kompetencí), jsme vytvořili společné strategie závazné pro každého učitele naší základní školy.

Kompetence k učení znamená vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení.

Strategie k utváření této kompetence:

- v učení klademe důraz na čtení s porozuměním,
- učivo představujeme jako souvislý, neuzavřený a trvalý proces, ve kterém jsou spolu propojeny informace, jejich obsah, smysl a význam, práce s nimi,
- rozlišujeme a učíme žáky rozlišovat učivo na podstatné a méně podstatné, resp. základní a rozšiřující,
- žáky vedeme k chápání celoživotního učení jako podmínky tvořivého a plnohodnotného života,
- samostatnost a zejména tvořivost považujeme za nejpodstatnější elementy lidských aktivit,
- podporujeme i překvapivé a neobvyklé způsoby jak dosáhnout cíle,
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti,
- stanovujeme žákům pravidla, za kterých mohou vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace,
- umožňujeme žákům pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry,
- klademe si za cíl, aby žáci věděli nejen, co se učí, ale i proč a jakou stránku své osobnosti tím rozvíjejí,
- umožníme žákům porovnat svůj pokrok v rámci kratších i delších časových úseků,
- snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení,
- při hodnocení se snažíme používat ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace,
- podporujeme pravidelné testování žáků,
- cílevědomě připravujeme žáky na další středoškolské studium,
- prezentujeme vědomosti a dovednosti žáků na soutěžích a přehlídkách,
- učíme práci s chybou, trpělivosti, povzbuzujeme.

Jak jít příkladem - neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

Kompetence k řešení problémů znamená podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.

Strategie k utváření této kompetence:

- vytváříme při hodinách problémové situace týkající se učiva nebo cílů hodiny vyžadující samostatný úsudek,
- žáky vedeme úměrně jejich věku k systematickému vhledání možnosti řešení,
- případný nezdar bereme jako jednu z cest k řešení problémů,
- veškeré podstatné problémy týkající se učiva, docházky, vztahů žáků, žáků a učitelů apod. řešíme vždy za přítomnosti nebo pozdější asistence žáka, kterého se problémy týkají,

- učíme žáky vyrovnávat se s problémy,
- naučíme žáky algoritmy řešení problémů různými metodami,
- podporujeme týmovou spolupráci a využívání moderní techniky při řešení problémů,
- v rámci svých předmětů ukazujeme, jak se dá některým problémům předcházet,
- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně zjišťujeme, jak žáci řešení problémů zvládají prakticky,
- učíme se sami zvládat nepředvídatelné problémové situace a tím jdeme žákům příkladem.

Jak jít příkladem - problémy řešíme věcně, rozumně, spravedlivě, vždy bez emocí a osobní zášti.

Kompetence komunikativní znamená vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci.

Strategie k utváření této kompetence:

- využíváme u žáků metod skupinové práce, rozvíjíme schopnost domluvy týkající se hlavních složek (učiva, cílů aj.) hodiny,
- pěstujeme u žáků pocit odpovědnosti za své veškeré projevy nejen během vyučování, ale i mimo vyučování a v rámci možností i mimo školu,
- zaměřujeme se prioritně na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v cizím jazyce, v informatice a v sociálních vztazích,
- ukazujeme rozmanitost i důležitost různých forem komunikace na úrovni Evropy i světa,
- umožňujeme žákům, aby dokázali otevřeně vyjádřit svůj názor podpořený logickými argumenty tam, kde je to žádoucí, přínosné a tvůrčí,
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích,
- důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí, zejména proto, že tyto řády jsou jedním z prvků a pilířů komunikačních vztahů,
- učíme žáky naslouchat druhým, což zároveň prezentujeme jako další nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace,
- učíme žáky zapojovat se do diskuze, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat.

Jak jít příkladem – zavádíme do svého chování pravidla vhodné „nonverbální komunikace a „asertivního chování“

Kompetence sociální a personální znamenají rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých.

Strategie k utváření této kompetence:

- využíváme i jiné než frontální metody výuky,
- učíme žáky pracovat ve skupině, vnímat jednotlivé role ve skupině, chápat práva a povinnosti při práci v týmu,
- chápeme a podporujeme různorodý kolektiv třídy jako mozaiku různých, ale důležitých a doplňujících se kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci k tomu, aby každý člen kolektivu dosáhl svého maxima,
- rozvíjíme schopnost žáků hledat, zastávat, obhajovat a využívat v týmu různé role,
- učíme žáky kriticky hodnotit význam týmu, svoji práci i přínos jednotlivých členů týmu,

- podporujeme účelnou vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci potřebují navzájem,
- podporujeme smysluplnou a přínosnou integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů,
- citlivě posuzujeme sociální vztahy ve třídě a skupinách, potíráme asociální chování,
- učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, resp. mezi žáky a učiteli, ke všemu, co ohrožuje zdraví a zdravý vývoj osobnosti.

Jak jít příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy a neupřednostňujeme své zájmy před zájmy školy a kolektivu.

Kompetence občanské znamenají vychovávat žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích.

Strategie k utváření této kompetence:

- zaměřujeme se na prevenci rizikového chování žáků (zejména drogy, šikana, kriminalita mládeže); jakékoli projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu řešíme neodkladně a účelně v souladu se zásadami demokratických hodnot,
- posilujeme v žácích pocit, že kamarádské chování je nutné a vhodné, odsuzujeme odmítnutí požadované pomoci v naléhavých situacích,
- vedeme žáky k aktivnímu postoji vůči výše zmíněným negativním jevům,
- učíme žáky sebeúctě a úctě k druhým lidem,
- zobrazujeme modelové příklady pro demonstraci pozitivních a negativních projevů chování lidí,
- podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií a jinými složkami veřejné správy,
- kázeňské přestupky řešíme individuálně, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouštíme, pokud lze rozlišit míru přestupků, při kázeňských problémech žáků se snažíme také zjistit jejich motiv (příčinu),
- posilujeme roli učitele ve společenských vztazích a profesním pohledem také hodnotíme negativní jevy žáků,
- vštěpujeme žákům důležité právní a etické normy, vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, k ochraně životního prostředí, nabízíme žákům vhodné alternativní a pozitivní aktivity.

Jak jít příkladem - respektujeme osobnost žáka a jeho práva, což je základ přátelské a otevřené atmosféry ve třídě i ve škole, chováme se k ostatním tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

Kompetence pracovní znamenají vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání.

Strategie k utváření této kompetence:

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci tím, že žádnou práci netrestáme a kvalitně odvedenou práci dokážeme pochválit,
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky tak, aby žáky stále překvapovaly a motivovaly,

- důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků,
- různými formami (exkurze, výlet, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi,
- cíleně budujeme povědomí žáků, že pracovat je normální, dáváme prostor pro představu žáků o podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia,
- vážíme si své profese, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

Jak jít příkladem - plníme si své pracovní povinnosti minimálně tak, jak vyžadujeme jejich plnění ze strany žáků (nástupy do hodin, příprava na výuku atd.).

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

3.3.1 Organizace péče o žáky se SVP

Vzdělávání všech žáků probíhá v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a jeho prováděcími předpisy.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení **školského poradenského zařízení** na základě **plánu pedagogické podpory (PLPP)**.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č.27/2016 Sb.

Na škole je dlouhodobě zajištěna vysoká úroveň péče o integrované (inkludované, společně vzdělávané) žáky. Což dokládá zájem rodičů o umístění svých dětí na naší škole i z jiných částí, než je naše spádová oblast. Cílená péče o začleňování nejrůznějších žáků do vyučování byla nastartována v rámci realizace systémového projektu Centra podpory inkluzivního vzdělávání (CPIV), jehož realizátorem bylo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR a partnerem Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR (IPPP ČR) v letech 2010 až 2012.

Z důvodu bezproblémového zajištění péče o žáky se SVP a poskytování poradenských služeb je ve škole zřízeno **školní poradenské pracoviště**, jehož členy jsou výchovný poradce, speciální pedagog a školní preventista.

Při organizování DVPP byla systematicky realizována školení zaměřená na začleňování žáků s nejrůznějšími vzdělávacími potřebami do běžné výuky na škole.

Výsledkem je skutečnost, že ve škole jsou všichni pedagogičtí pracovníci obeznámeni s problematikou začleňování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (společným vzděláváním) do běžné výuky, při výuce realizují stanovené postupy – podpůrná opatření, orientují se v metodách a formách práce, dokáží získat potřebné informace, případně si zajistit pomoc při realizaci podpůrných opatření.

Metodickou pomoc vyučujícím zajišťuje ředitel školy, speciální pedagog pracující ve škole, případně výchovný poradce. Škola úzce spolupracuje se Speciálním pedagogickým centrem zřízeným při Speciální ZŠ ve Skutči a využívá služeb tamních speciálních pedagogů či psychologů.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (společné vzdělávání) je zajišťováno zejména formou individuální integrace žáků do běžné výuky a tříd.

Škola při zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťuje:

- vytipování žáků, kteří by v budoucnu mohli speciální vzdělávání potřebovat
(Toto vytipování může provádět každý vyučující na základě svého pozorování žáka, hodnocení jeho ústního a písemného projevu, diagnostiky chování.)
- zpracování plánu pedagogické podpory žáka (PLPP)
(Obsahuje popis obtíží, podpůrná opatření prvního stupně, cíle podpory, vyhodnocení účinnosti plánu; plán se může průběžně aktualizovat.)
- vypracování potřebné dokumentace pro školské poradenské zařízení (ŠPZ) a ve spolupráci s rodiči odesílání žáků k vyšetření do ŠPZ
(Výchovný poradce zajistí ve spolupráci se školním speciálním pedagogem písemnou dokumentaci k vyšetření a informovanost rodičů.)
- v případě přiznání podpůrného opatření druhého až pátého stupně následuje jeho bezodkladná realizace
(Jedná se zejména o úpravu organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání, realizaci a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu (IVP), použití kompenzačních pomůcek, úpravu očekávaných výstupů vzdělávání, využití asistenta pedagoga nebo dalšího pedagogického pracovníka.)
- poskytování informací zákonným zástupcům žáka
(Do této oblasti náleží např. poskytování poradenských služeb, zajištění informovaného souhlasu, realizace a vyhodnocování podpůrných opatření.)

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (třetí stupeň podpůrných opatření) nebudeme upravovat náš školní vzdělávací program a zpracovávat do něho výstupy minimální doporučené úrovně, protože přejímáme stoprocentně znění minimální doporučené úrovně pro žáky s LMP z RVP ZV.

Pro úspěšné vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je zapotřebí zabezpečit:

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizování činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření;
- v odůvodněných případech změnit délku vyučovacích hodin, případně zajistit jinou organizaci výuky
- realizovat formativní hodnocení žáků

3.3.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory (PLPP) žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacím předmětu za pomoci školního poradenského pracoviště (výchovný poradce, školní speciální pedagog, případně školní preventista). PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími. Cílem je tak stanovení vhodných metod práce s žákem,

způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Škola volí PLPP v případě, že žák má při vzdělávání takové obtíže, že je nezbytné jeho vzdělávání podpořit změnami v metodách a výukových postupech, v organizaci výuky, úpravami v hodnocení, v začleňování do sociální a komunikační sítě školní třídy, případně poskytnutí pomůcek.

Plán pedagogické podpory obsahuje popis obtíží, pedagogickou podporu, cíle podpory a způsob vyhodnocování. Školní poradenské pracoviště PLPP aktualizuje a průběžně vyhodnocuje; toto vyhodnocování může být prováděno ve spolupráci se školským poradenským zařízením. Vyhodnocování PLPP je prováděno nejpozději po 3 měsících a zjišťuje se, zda stanovený plán obsahující podpůrná opatření prvního stupně vedou ke stanoveným cílům, v opačném případě změny PLPP nebo doporučí vyšetření ve školském poradenském zařízení.

Hodnocení žáka bude v souladu s Pravidly pro hodnocení výsledků vzdělávání, která jsou součástí Školního řádu.

Před poskytnutím podpůrných opatření včetně PLPP zajistí výchovný poradce udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka.

3.3.3 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

Individuální vzdělávací plán pro žáka se SVP se zpracovává podle ustanovení závazného právního předpisu, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka. IVP se zpracovává vždy na základě doporučení školského poradenského pracoviště a žádosti zákonného zástupce žáka (udělení písemného informovaného souhlasu), a to po dobu trvání jednoho školního roku.

Práce na sestavení IVP jsou zahájeny neprodleně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a jeho sestavení je provedeno nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení.

Vypracování IVP žáka je úkolem pro třídního učitele, kterému úzce pomáhá školní poradenské pracoviště. IVP má písemnou podobu, obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání žáka. V IVP jsou dále uvedeny zejména informace o úpravách obsahu vzdělávání žáka, jsou-li doporučena, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka, případné úpravy očekávaných výstupů ze vzdělávání žáka. Před jeho zpracováním probíhají konzultace s vyučujícími jednotlivých vyučovacích předmětů.

Školní poradenské pracoviště stanoví termín přípravy a postup realizace IVP v součinnosti se zákonným zástupcem žáka a ředitelem školy. Po vypracování IVP zajistí školní poradenské pracoviště všechny náležité podpisy a zaznamená tuto informaci do školní matriky prostřednictvím zástupkyně ředitele školy. Školní poradenské pracoviště dohlíží na plnění IVP, provádí náslechové hodiny a v případě zjištění nesrovnalostí zajistí nápravu. O svém zjištění informuje ředitele školy.

V případě tvorby IVP pro žáky s LMP od třetího stupně podpory bude využívána minimální doporučená úroveň pro úpravu očekávaných výstupů včetně upravené závazné úrovně pro 5. a 9. ročník. To znamená, že takto upravené výstupy budou na nižší úrovni než odpovídající očekávané výstupy daného vzdělávacího oboru.

Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou a zákonným zástupcem žáka průběžně sleduje a nejméně jedenkrát ročně vyhodnocuje naplňování IVP, přičemž tento plán může být během roku upravován podle potřeb žáka. O průběhu a realizaci IVP podává školní poradenské pracoviště zprávu řediteli školy.

3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

3.4.1 Organizace péče

Mimořádně nadaných jedinců je v populaci 3 - 10% (údaje odborných výzkumů). Je předpoklad, že cílenou činností je možné toto číslo zvýšit na 20 - 25%.

Nadání se projevuje v různých oblastech, které se mohou členit na specifičtější kategorie. K základním oblastem patří:

- intelektové schopnosti (verbální, početní, prostorové, paměťové, logické),
- umělecké schopnosti (hudební, výtvarné, literární, herecké),
- psychomotorické schopnosti (pohybové a sportovní nadání, manuální zručnost),
- technické schopnosti (prostorová představivost, vnímání vizuálních vzorů, detailů, praktičnost, manipulace),
- přírodovědné schopnosti (citlivost k přírodním jevům, schopnost učit se z nich),
- vůdcovské a společenské schopnosti (vedení, organizování, týmová práce, komunikace),
- kreativita (schopnost produkovat nové nápady, projekty, vymýšlet).

U mimořádně nadaných žáků se projevují typické osobnostní charakteristiky, které se mohou objevovat v různých věkových obdobích. Takovými charakteristikami jsou:

- učí se rychleji a kvalitněji než vrstevníci, potřebují jen malou pomoc druhých,
- má výbornou paměť, potřebuje minimálně opakování a procvičování,
- rozumí abstraktním pojmům a konceptům, potřebuje minimum konkrétních příkladů,
- používá vyšších úrovní myšlení (analýza, syntéza, problémové myšlení, evaluace),
- má dobré pozorovací schopnosti, dokáže rozlišit i nepatrné detaily, nic mu neunikne,
- vidí neobvyklé vztahy a souvislosti,
- má rozvinuté divergentní myšlení - množství nápadů, alternativ řešení, originalita,
- projevuje silný zájem o některá témata, často neobvyklá, je zvědavý, klade dotazy,
- dokáže se dlouhodobě koncentrovat v oblastech svého zájmu,
- má rozvinutou slovní zásobu, dobře se vyjadřuje, rád diskutuje, argumentuje,
- často čte již v předškolním věku,
- má množství znalostí, které si bez obtíží vybavuje a aplikuje je,
- preferuje složitost, chce najít sám řešení,
- je vnitřně motivovaný, vytrvalý, jde za svým cílem,
- klade sobě i ostatním vysoké požadavky, bývá perfekcionista,
- je nekonformní, nezávislý, nerad se podřizuje pravidlům a autoritě,
- má rozvinutý smysl pro morálku, spravedlnost, pro fair play,
- má neobvyklou smyslovou vnímavost,
- intenzivně prožívá okolní dění, bývá precitlivělý, empatický,
- má smysl pro humor, používá ironii,
- má extrémní postavení ve skupině - přirození vůdci nebo outsideri,
- vyhledává společnost starších dětí nebo dospělých.

Organizace péče o mimořádně nadané žáky se zaměřuje především na jejich vyhledávání. K tomu vede metoda pozorování, rozborů výsledků práce žáků, řízený rozhovor, anamnéza. V této prvotní fázi mají zásadní úlohu třídní učitelé.

3.4.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory (PLPP) nadaného a mimořádně nadaného žáka

PLPP sestavuje třídní učitel za pomoci školního poradenského pracoviště a ve spolupráci se zákonným zástupcem žáka a učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje jeho nadání. Cílem jednání je nastavení takových metod a forem práce, které budou pro žáka motivující a budou přispívat k rozvoji jeho nadání. PLPP má písemnou podobu.

Školní poradenské pracoviště stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky se zákonným zástupcem žáka, učiteli, vedením školy i žákem samotným. Před zpracováním PLPP zajistí informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez jehož souhlasu nemůže být plán zpracován. O všech aktivitách informuje ředitele školy.

Po vypracování PLPP a zajištění potřebných podpisů výchovný poradce jako zástupce školního poradenského pracoviště předá informace zástupkyni ředitele školy, která příslušná opatření založí do školní matriky.

Podle zpracovaného PLPP by se nadaným nebo mimořádně nadaným žákům mělo ve škole dostat možnosti speciální péče zaměřené na rozvoj jejich nadání. Základním principem by měla být individualizace současně s diferenciací, tj. členění žáků podle jejich znalostí, schopností a dispozic s cílem vytvořit pro ně optimální vzdělávací podmínky. Je možné takové žáky spojovat i z různých tříd a ročníků.

Při vzdělávání žáků s mimořádným nadáním lze použít tato opatření:

- umožnit rychlejší pracovní tempo,
- méně procvičovat, postupovat rychleji vpřed,
- zařazovat náročnější výuku,
- podporovat kreativní myšlení,
- zadávat abstraktní úkoly,
- opírat vzdělávání o vlastní zájmy žáka.

Školní poradenské pracoviště PLPP aktualizuje a průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou ke stanoveným cílům, v opačném případě změni PLPP nebo doporučí vyšetření ve školském poradenském zařízení.

Při hodnocení mimořádně nadaných žáků se musí přihlížet k jejich osobnostní charakteristice. Velice často se může jakási jejich „nepozornost“ brát za nezáměr a mohou být potom hůře klasifikováni.

3.4.3 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) mimořádně nadaného žáka

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle IVP na základě závěrů ze školského poradenského zařízení, a to z důvodu zajištění jeho speciálních vzdělávacích potřeb. IVP se zpracovává vždy se souhlasem zákonného zástupce žáka (udělení písemného informovaného souhlasu), a to po dobu trvání jednoho školního roku.

Práce na sestavení IVP jsou zahájeny neprodleně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a jeho sestavení je provedeno nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení.

Vypracování IVP žáka je úkolem pro třídního učitele, kterému úzce pomáhá školní poradenské pracoviště a vyučující příslušných vyučovacích předmětů. IVP má písemnou podobu, obsahuje závěry doporučení, údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické, speciálně pedagogické nebo psychologické péče, vzdělávací model, údaje o potřebě úprav

v obsahu vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, volbu metod a forem práce, způsobu hodnocení a získávání podkladů pro hodnocení.

Školní poradenské pracoviště stanoví termín přípravy a postup realizace IVP v součinnosti se zákonným zástupcem žáka a ředitelem školy. Po vypracování IVP zajistí školní poradenské pracoviště všechny náležité podpisy a zaznamená tuto informaci do školní matriky prostřednictvím zástupkyně ředitele školy. Školní poradenské pracoviště dohlíží na plnění IVP, provádí naslechové hodiny a v případě zjištění nesrovnalostí zajistí nápravu. O svém zjištění informuje ředitele školy.

3.5 Průběh vzdělávání

3.5.1 Zahájení školní docházky

Do prvního ročníku je přijat žák na základě uskutečněného zápisu. Ke vzdělávání jsou přijati všichni žáci až do naplnění kapacity školy nebo třídy. Pro případ, že zájem o přijetí žáků do prvního ročníku přesahuje kapacitu školy nebo třídy, vydá škola **kritéria pro přijetí žáků**.

Při přijetí dítěte (žáka) k plnění povinné školní docházky zohledňuje škola jeho vzdělávací potřeby na základě vlastní diagnostiky. Pravidla pro průběh zápisu se řídí platnou legislativou.

3.5.2 Průběh a ukončení základního vzdělávání

V průběhu plnění povinné školní docházky se žák řídí ustanoveními školního řádu. Ve školním řádu jsou ukotveny základní práva a povinnosti.

Pro vzdělávání žáka je zásadní naplnění školního vzdělávacího programu, ve kterém jsou stanoveny základní cíle, formy, obsah i časový plán vzdělávání.

O průběhu vzdělávání jsou informováni zákonní zástupci žáka. Zejména jakékoli neočekávané odchylky od dlouhodobého žákova standardu jsou se zástupcem žáka projednány bez zbytečného odkladu.

V průběhu vzdělávání na základní škole je žák hodnocen a na konci každého pololetí je mu vydáno vysvědčení. Hodnocení ve škole je prováděnou známkou. Slovní hodnocení je preferováno u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Při vzdělávání žáků mohou nastat vzdělávací obtíže. Na základě doporučení školského poradenského zařízení jsou u žáka realizována podpůrná opatření prvního až pátého stupně, nebo jsou mu určena podpůrná opatření personálního charakteru.

Povinná školní docházka je splněna absolvováním devíti let ve škole. Stupeň základního vzdělání získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu základního vzdělávání, tj. úspěšně absolvoval všech devět ročníků základní školy.

V průběhu plnění povinné školní docházky, základního vzdělávání, mohou nastat různé situace, o kterých rozhoduje, resp. je řeší, ředitel školy v souladu se školským zákonem a prováděcími předpisy k tomuto zákonu.

3.5.3 Pravidla pro zařazování žáků do skupin

Z důvodu zajištění efektivní a kvalitní realizace cílů školního vzdělávacího programu můžeme vytvářet skupiny žáků v rámci jednoho ročníku. Jedná se zejména o výuku cizích jazyků, informatiky, tělesné výchovy, pracovní výchovy. Dělení žáků na skupiny se řídí právními předpisy.

Ve vyučovacím předmětu **Tělesná výchova** vytváříme od čtvrtého ročníku skupiny žáků odděleně pro chlapce a dívky. Výuka do 3. ročníku probíhá zpravidla koedukovaně. Podobně

dělíme žáky jednoho ročníku ve vyučovacím předmětu **Sportovní hry**, který je realizován v 6. a 7. ročníku.

Ve vyučovacím předmětu **Pracovní výchova** vytváříme menší skupiny žáků, většinou do počtu 10, z důvodu bezpečnosti práce. Mohou vznikat skupiny žáků nebo žákyn.

Vyučovací předmět **Informatika** je realizován v učebně ICT pro maximální počet 22 žáků. Proto třída s vyšším počtem žáků musí být rozdělena na dvě skupiny. Je vhodné vytvářet dvě stejně výkonné heterogenní skupiny.

Výuka **Anglického jazyka** je na prvním stupni realizována do počtu 24 žáků v kolektivu třídy. Při vyšším počtu je třída rozdělena na dvě skupiny. Opět se doporučuje vytvořit dvě stejně výkonné heterogenní skupiny. Na prvním stupni mají žáci vytvořeny silné vazby na spolužáky, vlastní třídu i učitele. Změna tohoto režimu nemusí být přínosná.

Péče o nadané žáky umožňuje dělit žáky jednoho ročníku do různých skupin. Nadaným žákem se rozumí žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech zejména rozumových schopností. Pro nadané žáky lze dle školské legislativy vytvářet skupiny, ve kterých se vzdělávají žáci se stejnými schopnostmi. Nejedná však o rozšířenou výuku. Základem je **hlubší pochopení a rozvinutí učiva**.

Ve vyučovacích předmětech **Anglický jazyk** a **Matematika** lze od 6. ročníku vytvářet skupiny žáků podle dosahovaných rozumových schopností. Žáci jsou po srovnávacích testech (na konci 5. ročníku a na začátku 6. ročníku) zařazeni do jednotlivých skupin. Napříč ročníkem mohou vznikat i tři skupiny. Žákům je umožněno vzájemné procházení mezi skupinami. Právě možnost zlepšení a postupu do další kompetenční skupiny je vhodným motivačním faktorem pro studium žáků v průběhu 6. – 9. ročníku. Obdobný postup je možný při realizaci vzdělávacího obsahu vyučovacím předmětu **Německý jazyk** v 8. a 9. ročníku.

Vytváření obdobných skupin žáků v dalších vyučovacích předmětech se nejeví jako priorita. Upřednostňujeme heterogenní třídní kolektivy. Vyučovací předměty Anglický jazyk a Matematika byly vybrány z důvodu posílení čtenářských a matematických gramotností našich žáků, vybudování lepšího vztahu k uvedeným předmětům a pochopení smyslu vzdělávacího obsahu daného vyučovacím předmětu.

Při vytváření účelových skupin žáků v rámci třídních nebo předmětových projektů lze vytvářet skupiny žáků i podle jiných pravidel. Tato pravidla si pak může stanovit samostatně každý vyučující. Je však doporučeno, aby tyto skupiny tvořili žáci s různou úrovní rozumových schopností, tedy aby skupiny byly co nejvíce heterogenní.

Při zařazování nově příchozího žáka do určité skupiny se vychází zejména z jeho přání.

3.5.4 Zařazování žáků do paralelních tříd

Při vytváření paralelních tříd jednoho ročníku se dbá o to, pokud to je možné, aby vznikaly heterogenní třídy, kde budou stejně zastoupeny různé skupiny žáků.

Při zařazování žáků do paralelních tříd jednoho ročníku se dále dodržují tyto zásady:

- přiměřeně početně stejně velké třídy,
- rovnoměrné zastoupení chlapců a dívek,
- zařazení dojíždějících žáků z jedné obce do stejné třídy,
- přihlédnutí ke spádové oblasti žáka,
- přihlédnutí ke kamarádství žáků,
- přihlédnutí k přání rodičů.

Prvotní rozdělení žáků do tříd (zařazení) je provedeno v prvním ročníku. Takto vytvořené třídy by měly pracovat i v dalších ročnících.

3.6 Hodnocení ŠVP

Hodnocení školního vzdělávacího programu slouží k poskytování nezbytné zpětné vazby vedení školy o tom, jak se škole daří naplňovat stanovené vzdělávací záměry a cíle.

Hodnocení ŠVP je prováděno průběžně během celého školního roku, a to vedením školy na jedné straně a jednotlivými vyučujícími na straně druhé. Závěry jsou projednávány na pedagogických radách a poradách. Hodnocení se zaměřuje na soulad plnění stanovených osnov a učiva daných ŠVP s jeho praktickým naplňováním ve výuce a soulad s RVP ZV.

Zásadní roli pro další směřování ŠVP má sledování úrovně získaných kompetencí žáky, rozsahu učebních osnov v návaznosti na očekávané výstupy oboru, začleňování standardů pro základní vzdělávání nebo aktuálnosti předávaných informací.

Podkladem pro hodnocení ŠVP jsou různé evaluační nástroje. Preferovanou evaluační formou jsou standardizované testy vlastní (vytvořené v rámci realizace projektu OPVK) nebo zakoupené od renomovaných společností, jako je např. SCIO. Škola nechává žáky testovat i při jiných příležitostech, např. systém školního testování ČŠI v projektu NIQES. Tato testování umožňují škole porovnat úspěšnost žáků v ročníku (třídě, mezi spolupracujícími školami apod.).

Mezi běžné užívané evaluační nástroje patří anketa, dotazníková šetření, hospitace; mohou být využívány i jiné nástroje jako rozhovor, test, SWOD analýza, sémantický diferenciál, protokoly a záznamy o provedených kontrolách aj.

Kvalita ŠVP je také testována úspěšností žáků na předmětových olympiádách a soutěžích nebo přijímacím řízením na střední školy. Velmi významnou evaluační formou je cílené získávání informací od bývalých žáků školy. Zásadní roli pro hodnocení ŠVP mají stanoviska zejména ČŠI, případně jiných kontrolních orgánů.

Významnou metodou získávání informací o kvalitě našeho ŠVP je setkávání s bývalými žáky školy, kteří studují na střední škole a kteří poskytují vedení školy zásadní informace o průběhu jejich studia a o tom, jak jsou ze základní školy ke studiu připraveni. Částečnou zpětnou vazbu poskytuje také setkávání vedení školy s vedením středních škol.

Na základě takto získaných poznatků jsou prováděny vedením školy závěry směřující jednak k nápravě zjištěných nedostatků při plnění ŠVP, jednak jsou podkladem pro případné aktualizace ŠVP.

I když je školní vzdělávací program koncipován jako relativně stálý neměnný dokument, z důvodu zajištění kontinuity vzdělávání je možné na základě zjištěných skutečností uváděných výše provádět jeho úpravy.

Hodnocení školního vzdělávacího programu je jednou z částí prováděného vlastního hodnocení školy, které se zaměřuje na tyto oblasti:

- podmínky ke vzdělání,
- průběh vzdělávání,
- vnitřní a vnější vztahy,
- výsledky vzdělávání,
- řízení školy, kvalita personální práce.

Vlastní hodnocení školy je podkladem pro každoroční výroční zprávu o škole a je v přímé vazbě na strategické plánování (vize, strategické cíle, způsoby a prostředky k dosažení cílů).

4 UČEBNÍ PLÁN

4.1 Charakteristika učebního plánu

Učební plán je koncipován tak, aby co nejvíce vystihoval zaměření školy, její cíle, zaměření a specifika.

Jednotlivé **vzdělávací oblasti** mají své **vzdělávací obory**, které v ŠVP nazýváme **vyučovací předměty**. Názvy vyučovacích předmětů byly ponechány ve stejném nebo téměř stejném znění, které bylo používáno ve škole dosud. Nově byly zavedeny tyto vyučovací předměty: **Přírodovědný seminář** v 6. ročníku, **Sportovní hry** v 6. a 7. ročníku a **Konverzace v anglickém jazyce** v 7. ročníku.

Učební plán stanovuje týdenní hodinovou dotaci vyučovacích předmětů jak se zřetelem ke splnění vzdělávacích požadavků, tak se zřetelem k realizaci specifických cílů a zaměření školy. Součet všech vyučovacích hodin na **prvním stupni** je stanovených **118** a na **druhém stupni 122**. Disponibilní časová dotace byla využita v předepsané výši 16 hodin pro 1. stupeň a 18 hodin pro 2. stupeň. Dotace byla využita k posílení povinných a vytvoření nových vzdělávacích oborů (vyučovacích předmětů).

V učebním plánu jsou zastoupeny povinné vyučovací předměty pro jednotlivé ročníky. Nad rámec těchto vyučovacích předmětů škola nabízí žákům i výuku v některém z nabízených nepovinných předmětů.

4.2 Povinné vyučovací předměty

V učebním plánu uvedené povinné vyučovací předměty pro 1. stupeň a 2. stupeň vycházejí z dosavadních zkušeností vzdělávání žáků na škole. Jejich počet, rozsah předkládaného učiva a časová dotace se nijak dramaticky nezměnily; při zpracovávání jednotlivých vzdělávacích předmětů se striktně vycházelo z předlohy RVP ZV.

Skladba povinných vyučovacích předmětů pokrývá všechny oblasti a obory RVP ZV.

Časová dotace pro jednotlivé vyučovací předměty odpovídá předloženému objemu učiva stanovenému ve vzdělávacím obsahu.

Vzdělávací obsah jednotlivých vyučovacích předmětů našeho školního vzdělávacího programu zabezpečuje také realizaci základních gramotností, kterými jsou:

- čtenářská gramotnost,
- matematická gramotnost,
- jazyková gramotnost,
- přírodovědná gramotnost,
- digitální gramotnost (ICT gramotnost),
- sociální gramotnost,
- finanční gramotnost,
- mediální gramotnost,
- funkční gramotnost.

Vzdělávací oblast RVP ZV Jazyk a jazyková komunikace, vzdělávací obor Český jazyk a literatura, zastupuje v našem školním vzdělávacím programu vyučovací předmět **Český jazyk a literatura**, který poskytuje žákům nezbytné předpoklady a nástroje pro komunikaci v českém jazyce a zároveň zabezpečuje získání čtenářské gramotnosti. Je stěžejním vyučovacím předmětem od 1. do 9. ročníku

Vzdělávací obor Cizí jazyk je realizován výukou **Anglického jazyka** od třetího ročníku a **Konverzací v anglickém jazyce** v 7. ročníku. Vzdelávací obor Další cizí jazyk je náplní 8. a 9. ročníku a výuka je zaměřena zejména na **Německý jazyk**. V případě dostatečného zájmu a možností školy je možné zavést výuku jiného nebo dalšího cizího jazyka, v úvahu by připadala výuka Ruského jazyka, Španělštiny či Italštiny.

Prioritní rozvoj matematických dovedností a získání matematické gramotnosti zajišťuje povinný vyučovací předmět **Matematika** vyučovaný od 1. do 9. ročníku. Matematické poznatky a dovednosti jsou nezbytné pro životní praxi žáka, podporují logické a přesné myšlení a usuzování.

Informace a orientaci ve stále se dynamicky rozvíjející oblasti ICT techniky zajišťuje vzdělávací oblast RVP ZV zastoupená vyučovacím předmětem **Informatika**. Výuka je realizována v 5., 7. a 9. ročníku a pomáhá získat a rozvíjet ICT gramotnost.

Vzdělávací oblast 1. stupně Člověk a jeho svět zastupují vyučovací předměty **Prvouka, Vlastivěda a Přírodověda**. Vzdelávací obsah vyučovacímho předmětu Prvouka je realizovaný v 1. až 3. ročníku, výuka Vlastivědy a Přírodovědy pak probíhá ve 4. a 5. ročníku.

Samostatné vyučovací předměty **Dějepis** a **Občanská výchova** na 2. stupni vycházejí ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost a jsou součástí vzdělávání v 6. až 9. ročníku

Přírodovědné učivo na 2. st. zajišťují vyučovací předměty **Přírodopis, Fyzika** a **Chemie**. Do této vzdělávací oblasti Člověk a příroda ještě patří vyučovací předmět **Zeměpis**. Jejich vzdělávací obsah je rozložen do výuky v 6. až 9. ročníku. Vzdelávací oblast Člověk a příroda vhodně doplňuje vyučovací předmět **Přírodovědný seminář** realizovaný v 6. ročníku, jehož náplní je zejména badatelská a poznávací činnost.

Vzdělávací oblast Umění a kultura v ŠVP zastupují vyučovací předměty **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**, jejichž vzdělávací obsah je realizovaný od 1. do 9. ročníku, resp. od 1. do 8. ročníku. Estetické vnímání patří v našem pojetí k jednomu ze základních pilířů našeho školního vzdělávacího programu.

Preferovaný vyučovací předmět **Tělesná výchova**, vyučovaný od 1. do 9. ročníku, spolu se **Sportovními hrami**, realizovanými v 6. a 7. ročníku, zajišťují žákům prostor k osvojování pohybových dovedností, vedou k rozvoji tělesné zdatnosti a naplňují zdravý životní styl. Preference této vzdělávací oblasti je v našem školním vzdělávacím programu vyjádřena zvýšenou řasovou dotací na 1. stupni a zavedením nového vyučovacímho předmětu Sportovní hry na stupni druhém.

Rodinná výchova naplňuje vzdělávací obsah Člověk a zdraví a zároveň zabezpečuje spolu s Matematikou získání finanční gramotnosti. Její vzdělávací obsah je rozdělen do výuky v 6. a 8. ročníku.

Pracovní výchova dává základy praktických dovedností, pracovních postupů, vztahu k práci, rozvíjí specifické tvořivé schopnosti. Vzdelávací oblast Člověk a svět práce patřila v uplynulých letech k poměrně zanedbávaným oblastem, v novém pojetí však vzhledem k potřebám pracovního uplatnění žáků na trhu práce se dostává vzdělávací obsah tohoto vyučovacímho předmětu, zejména jeho praktická část, opět do popředí.

Ve školním vzdělávacím programu je striktně dané pořadí jednotlivých vyučovacímho předmětů vycházející z RVP ZV, které se odráží i v zápisech v třídní knize, školní matrice i vysvědčení, případně další školní dokumentaci.

Základní myšlenkou a didaktickým principem těchto předmětů je:

- integrovat dosavadní znalosti a dovednosti žáků získané ve škole i mimo školu a doplnit novými,
- nabízet žákům další pohledy na oblast, o kterou se zajímají, a na možné přístupy k řešení teoretických i praktických otázek,

- podněcovat samostatné a netradiční uvažování žáků při řešení aktuálních problémů,
- vést žáky k práci s informacemi, materiály apod. a rozvíjet jejich schopnost posuzovat různé názory a postoje,
- směřovat žáky k tvořivé činnosti a k praktickým aplikacím poznatého a osvojeného.

Realizace a naplnění vzdělávacích obsahů (učiva) povinných vyučovacích předmětů je základem utváření a rozvíjení klíčových kompetencí daných RVP ZV.

Z důvodu zajištění postupného, cílevědomého, kontrolovatelného naplňování vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů zpracovávají učitelé **tématické plány**. Formu a obsah řeší vnitřní předpis vydaný školou.

4.3 Nepovinné předměty

Nepovinné předměty rozšiřují nabídku vzdělávání ve škole o další specifické obory. Jedná se zejména o oblasti podpory vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáky talentované a žáky s dočasnými vzdělávacími obtížemi (žáci po nemoci, nově přichozí žáci, neúspěch ve školní práci). Jedná se o systém doučování a nápravné péče; v případě talentovaných žáků o rozšiřující obory.

Výuka nepovinných předmětů (mimo povinnou časovou dotaci) probíhá na základě samotného zájmu žáků (jejich zákonných zástupců) s časovou dotací min. 30 min týdně a po dobu alespoň jednoho pololetí. V případě nápravné péče v rozsahu stanoveném školským poradenským zařízením.

O zařazení žáka do daného nepovinného předmětu a o zařazení nepovinného předmětu do učebního plánu daného školního roku rozhodne ředitel školy. Žák, který se přihlásí na výuku nepovinného předmětu, musí absolvovat celý vzdělávací obsah v daném období (pololetí, školní rok) a účast na výuce je pro něj povinná. O ukončení výuky nepovinného předmětu rozhodne ředitel školy. Výběr a počet nepovinných předmětů není pro žáka omezen.

V úvahu přicházejí tyto nepovinné předměty (základní nabídka):

- Nápravná péče (pozn. - nebude klasifikována)
- Doučování (pozn. - nebude klasifikováno)
- Sborový zpěv
- Křesťanská výchova (může být i jiný název)
- Cizí jazyk, Konverzace v cizím jazyce
- Laboratorní práce
- Technické kreslení
- Pohybové a sportovní aktivity

Nepovinný předmět Nápravná péče je určen pro žáky zejména s vadou řeči, resp. špatnou výslovností. Tato péče je nabízena rodičům na základě diagnostiky jednotlivých vyučujících. Nápravnou péči zajišťuje kvalifikovaný pedagogický pracovník školy. **Nejedná se o předmět speciálně pedagogické péče.**

Nepovinné předměty jsou uváděny na vysvědčení a jsou hodnoceny známkou (až na dané výjimky). Výuka nepovinných předmětů, na které se žák prostřednictvím svého zákonného zástupce přihlásil, je povinná a vztahuje se na ni ustanovení školního řádu.

Nepovinné předměty jsou realizovány minimálně po dobu jednoho školního roku.

4.4 Předměty speciálně pedagogické péče (PSPP)

Při vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

System péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole zahrnuje také realizaci předmětů speciálně pedagogické péče (PLPP).

Zařazení PSPP se bude realizovat na základě doporučení školského poradenského zařízení. Výuka bude probíhat jako individuální nebo skupinová s maximálním počtem 4 žáci ve skupině.

Organizace výuky PSPP bude výrazně ovlivněna možnostmi personálního zabezpečení výuky; zejména jde o to, že podle platné legislativy takovouto **výuku zajišťuje pedagogický pracovník školy s rozšířenou kompetencí pro oblast speciální pedagogiky, speciální pedagog školy nebo ŠPZ**. Dalším omezením může být počet volných prostor pro výuku (kapacitní možnosti školy). Organizace se bude také odvíjet podle toho, zda bude poskytováno toto podpůrné opatření v podobné oblasti PSPP více žákům školy, nebo bude poskytování PSPP dané oblasti jen jednomu či dvěma žákům.

Vzdělávací obsah předmětů speciálně pedagogické péče (to, co se bude žák „učit“) bude závislý na doporučení školského poradenského zařízení. Obsah bude přizpůsoben vzdělávacím možnostem a předpokladům konkrétního žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.

Zajištění PSPP bude realizováno jednak v rámci výuky, kdy bude časová dotace k realizaci PSPP čerpána z disponibilní časové dotace (bude upraven učební plán), tak nad rámec celkové povinné časové dotace – nesmí být však překročena týdenní hodinová dotace stanovená pro jednotlivé ročníky školy školským zákonem.

4.5 Zájmové útvary

Naše škola se snaží dlouhodobě působit na žáky a rozvíjet jejich talent či nadání i v době mimo pravidelnou výuku. To je realizováno formou zájmových útvarů. Jejich náplně činnosti vycházejí ze vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů, ke kterým mají vzhledem ke svému zaměření nejbliže.

Další neméně významnou úlohou zájmových útvarů je příprava žáků na různé soutěže, zejména sportovního a tělovýchovného charakteru.

Činnosti zájmových útvarů realizují výhradně pedagogičtí pracovníci školy v prostorách, které jsou určeny pro výuku žáků, ať už se jedná o klasické učebny, odborné učebny, prostory pro výuku tělesné výchovy nebo speciálně o učebnu keramiky. Zájmový útvar je realizován s časovou dotací 45, 60, nebo 90 minut.

Účast žáků na zájmovém vzdělávání je zpoplatněna, platba je bezhotovostní a je požadována za každé pololetí školního roku zvlášť. Zájmové útvary mají v našem školním vzdělávacím programu tradiční název „kroužek“.

Množství a zaměření jednotlivých kroužků vychází především z možností školy a potom také ze zájmu žáků, resp. jejich zákonných zástupců. Zájmové útvary se zaměřením na hudební a výtvarnou činnost nejsou s výjimkou keramiky na škole realizovány z důvodu podobné aktivity na ZUŠ ve Skutči.

Žákům je nabízena tato hlavní nabídka kroužků, která může být upravována:

- Deskové hry

- Keramika
- Atletika
- Sportovní hry
- Anglický jazyk

Podmínkou pro zapsání do kroužku je písemná přihláška a zaplacení stanoveného poplatku. Docházka do kroužku je povinná a je třeba neúčast řádně omlouvat. Odhlášení z kroužku je možné nejlépe po ukončení jednoho pololetí. Přihlášení, případně odhlášení, je realizováno prostřednictvím zákonného zástupce žáka. Činnost kroužku je vždy na období jednoho školního roku.

Pro činnost zájmových útvarů platí stejné podmínky jako pro vyučovací předměty dané školním řádem.

Hodnocení zájmových útvarů není na vysvědčení prováděno. Chování žáků v době realizace kroužku může být zohledněno při celkovém hodnocení chování žáka.

4.6 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata stanovená RVP ZV, jako povinná součást základního vzdělávání, obsahují okruhy aktuálních problémů světa a jejich začlenění do výuky přispívá k pozitivnímu i kritickému vnímání světových problémů i událostí žáky.

Realizace průřezových témat má také zásadní význam při vzdělávání žáků, u kterých je upravován obsah a výstupy ze vzdělávání od 3. stupně podpůrných opatření, protože obsahují silný výchovný apel a napomáhají osobnostnímu a charakterovému rozvoji těchto žáků. Realizace průřezových témat bude tedy jedním ze základních pilířů vzdělávání žáků s příznými podpůrnými opatřeními od 3. stupně, protože vědomosti a dovednosti těchto žáků budou vždy korespondovat s jejich danými možnostmi.

Z důvodu účelného využití časových dotací včetně disponibilních jsme zvolili začlenění průřezových témat jako součásti jednotlivých vyučovacích předmětů.

Začlenění jednotlivých témat je podrobně uvedeno v **oddíle 6**. V tomto oddíle je uveden podrobný výčet všech průřezových témat a jejich tematických okruhů. Zároveň je uvedeno, v jakém ročníku, vyučovacím předmětu a jakou formou jsou tematické okruhy průřezových témat realizovány.

Zkratky jednotlivých průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova – OSV

Výchova demokratického občana – VDO

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – VMEGS

Multikulturní výchova – MUV

Environmentální výchova – ENV

Mediální výchova – MV

4.7 Začlenění témat prevence rizikového chování

Do našeho ŠVP jsme zařadili komplexní problematiku prevence rizikového chování. Tato tematika je podrobně zpracovaná v **oddíle 7**.

4.8 Školní aktivity

Školní aktivity, nazvané v našem školním vzdělávacím programu jako školní akce, jsou veškeré konané činnosti nad rámec běžné výuky, kterou zpestřují a obohacují.

Rozlišujeme **akce vázané**, které jsou přímo spojeny s výukou jednoho nebo více vyučovacích předmětů, jsou pro žáky **povinné** a zákonní zástupci žáků se na jejich realizaci **finančně nepodílí** (mimo povinnosti zajistit potřebné pomůcky a vybavení). Takovými bývají např. akce spojené s realizací projektů (operační programy EU).

Druhou skupinu tvoří školní **akce volitelné**, které jsou pro žáky **nepovinné**. Na tyto akce se žáci prostřednictvím svých zákonných zástupců přihlašují a veškeré náklady sami **hradí** (doprava, ubytování, strava, vstupné aj.). Takovými akcemi jsou např. všechny vícedenní školní akce.

Řada školních akcí, jak vázaných tak volitelných, je přímo podle ŠVP vázána, pokud bude akce realizována, s určitým ročníkem.

Konání volitelných školních akcí je podmíněno také souhlasem a povolením ředitele školy, vázané školní akce podléhají pouze oznamovací povinnosti učitele u vedení školy.

Pro organizaci školních akcí vydá škola náležité vnitřní předpisy, které zajistí kvalitní a bezpečné realizování těchto aktivit.

Tabulka: Přehled možných vícedenních volitelných školních akcí

Název školní akce	Délka trvání akce	Obsahové zaměření	Ročník, pro který je akce doporučena ^{*)}
Poznávací zájezd	max. 5 vyučovacích dnů	turistika, poznávání, sportovní aktivity	3. a 5.
Lyžařský výcvikový zájezd	max. 5 vyučovacích dnů	lyžařský kurz	7.
Turistický kurz	max. 5 vyučovacích dnů	sportovní aktivity, turistika, poznávání	8.
Zahraniční poznávací zájezd	max. 5 vyučovacích dnů, celkem 9 dnů	turistika, cizí jazyky, sportovní aktivity	6.
Zahraniční jazykový poznávací zájezd	max. 5 vyučovacích dnů	cizí jazyk, poznávání	6. – 9.

^{*)} Poznámka: Akce je určena zejména pro žáky uvedeného ročníku. Lze povolit účast i žáků jiných ročníků.

Tabulka: Přehled vícedenních vázaných školních akcí

Název školní akce	Délka trvání akce	Obsahové zaměření	Ročník, pro který je akce určena
Plavecký kurz	20 lekcí	plavání, otužování	2. a 3.
Kurz dopravní výchovy	několik lekcí na dopravním hřišti a ve škole	bezpečnost silničního provozu, vědomosti a dovednosti cyklisty	4.

Tabulka: Přehled dalších možných školních akcí

Název školní akce	Akce povinná	Akce volná
Zájezdy, exkurze, výlety	---	ano
Kulturní představení	---	ano
Projektové dny/týdny	ano	---
Prezentační akce	ano	---
Soutěže	ano	---
Besedy	ano	---
Akce spojené s realizací projektů	ano	---

Pokud se žák neúčastní volitelné tedy nepovinné školní akce, je vzděláván po dobu probíhání akce v náhradním vzdělávacím obsahu stejného nebo podobného vyučovacího předmětu, a to ve stejném nebo jiném ročníku. Žák se neúčastní takovéto akce pouze ze zdravotních objektivních důvodů.

Žák, který se neúčastní volitelné školní akce, je vzděláván po dobu konání akce ve škole v náhradním vzdělávacím obsahu. Toto vzdělávání probíhá v nově vytvořené skupině stejných žáků, nebo v určené třídě.

4.9 Učební osnovy

Soubor učebních osnov je uspořádán podle pořadí vyučovacích předmětů v učebním plánu pro 1. - 9. ročník. Učební osnovy jednotlivých vyučovacích předmětů obsahují dvě části. V úvodní části je provedena charakteristika konkrétního vyučovacího předmětu skládající se z obsahového, časového a organizačního vymezení a z výchovných a vzdělávacích strategií. Ve druhé části je vymezen vzdělávací obsah vyučovacího předmětu formou tabulek.

Tabulková část učebních osnov je zpracována tak, že do prvního odstavce jsou začleněny **očekávané výstupy** podle RVP ZV. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je modře vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v bodu 6 - Průřezová témata.

4.10 Tabulace učebního plánu

V tabulaci učebního plánu je vymezena minimální časová dotace určená pro jednotlivé vyučovací předměty v daném ročníku. Součet týdenních vyučovacích dotací jednotlivých vyučovacích předmětů je minimálním počtem stanoveným RVP ZV.

V tabulaci učebního plánu je rozpracovaná použitá disponibilní časová dotace, jejíž použití v příslušném vyučovacím předmětu a v daném ročníku se tak stává povinné.

Každý žák povinně absolvuje v rámci celkové týdenní povinné časové dotace 118 hodin na 1.st. a 122 hodin na 2.st. Do celkové časové dotace se tak započítává i disponibilní časová dotace.

Změny použití disponibilní časové dotace, především posílení povinných vyučovacích předmětů, se uvedou v dodatcích a změnách ŠVP.

Tabulace učebního plánu je uvedena na následující dvoustraně.

Učební plán - 1. stupeň

Vzdělávací oblasti a vzdělávací obory podle RVP ZV		Vyučovací předměty podle ŠVP	ročník					Časová dotace
			1.	2.	3.	4.	5.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	7+1	7+1	7	6+1	6+1	33
	Cizí jazyk	Anglický jazyk			3	3+1	3+1	9
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4	20
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika					1	1
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	1	2	2			12
		Vlastivěda				1+1	2	
		Přírodověda				2	2	
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	2	2	1	1	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	10
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1	1	1	1	1	5
Disponibilní dotace			3	3	2	5	3	16
Časová dotace			20	22	24	26	26	118

Poznámka: červeně vyznačeno rozdělení disponibilní časové dotace

Učební plán - 2. stupeň

Vzdělávací oblasti a vzdělávací obory podle RVP ZV		Vyučovací předměty podle ŠVP	ročník				Časová dotace
			6.	7.	8.	9.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	4+1	4+1	3+1	4+1	15
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
		Konverzace v anglickém jazyce		1			
	Další cizí jazyk	Německý jazyk			3	3	6
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	3+1	4	4	15
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika		1		1	1
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2	2	2	11
	Výchova k občanství	Občanská výchova	1	1	0,5	1	
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	2	2	1+1	1+1	21
	Chemie	Chemie			2	2	
	Přírodopis	Přírodopis	2	1+1	2	1	
		Přírodovědný seminář	1				
	Zeměpis	Zeměpis	1+1	1+1	1+1	2	
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1		10
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1	2	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Rodinná výchova	1		1		10
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	
		Sportovní hry	1	1			
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1	1+1	0,5	1	3
Disponibilní dotace			4	8	4	2	18
Časová dotace			30	31	30	31	122

Poznámka: a) červeně vyznačeno rozdělení disponibilní časové dotace

b) časová dotace 0,5 bude realizována výukou daného předmětu 1krát za 14 dní

5. UČEBNÍ OSNOVY VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

5.1 Vyučovací předmět Český jazyk a literatura (ČJL)

5.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu ČJL

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura zaujímá stěžejní postavení ve vzdělávacím procesu, neboť dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vyučování směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě. Žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného textu. Od samého začátku si osvojují a rozvíjejí čtenářské schopnosti. Doma i na veřejnosti jsou žáci obklopeni moderní technikou, často neumějí v klidu vyslechnout čtenou nebo vyprávěnou pohádku, postrádají představivost, proto se v tomto předmětu budou snažit rozvíjet dětskou pozornost, vcítit se do rolí pohádkových i jiných postav. Jejich dokonalejší čtenářské dovednosti je budou podněcovat k výběru vlastní četby, k návštěvě knihovny, k využívání různých zdrojů informací např. slovníků, encyklopedií, katalogů, aj.

Také písemný projev zaznamenává u žáků velké posuny. Od základních hygienických návyků psaní, přes psaní jednotlivých písmen, slabik, až k samostatnému písemnému projevu.

Na 2. stupni by se na těchto základech měla postavit odpovídající znalost, a především praktická využitelnost mluvnických, stylistických i literárněhistorických pojmů. Dále se musí plynule rozvíjet a upevňovat kultura jazykových projevů, zvláště těch, které jsou důležité pro kontakty pracovní i společenské. Zjednodušeně řečeno, jazykové návyky a schopnosti žáka by neměly být pouze cílem, ale používaným prostředkem a nástrojem.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura je rozdělen do tří základních složek:

- Komunikační a slohová výchova: žák se učí kultivovaně psát a mluvit, vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, žák dokáže správně zformulovat svoje myšlenky do náležitého ústního či písemného projevu, umí o svých názorech diskutovat.
- Jazyková výchova: v této oblasti získávají žáci vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování podoby spisovného jazyka, poznávají zároveň bohatost českého jazyka a prakticky ovládli základy českého pravopisu.
- Literární výchova: zde si žáci postupně rozvíjejí základní čtenářské návyky, poznávají prostřednictvím četby literární druhy, dokáží emocionálně a esteticky vnímat slovesná umělecká díla.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty. Základní organizační formou je vyučovací hodina s možností začlenění krátkodobých projektů. V předmětu se realizují tematické okruhy vybraných průřezových témat.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících. Základní časová dotace je v prvním ročníku 8 hodin týdně, ve druhém až třetím ročníku činí dotace po sedmi hodinách týdně, v pátém je dotace na týden 6 hodin. Na druhém stupni je dotace v šestém, sedmém a devátém ročníku po čtyřech hodinách týdně, v osmém ročníku činí časová dotace pouze tři vyučovací hodiny týdně. Tato časová dotace je v některých

ročnících povýšena o jednu hodinu týdně navíc, a to ve druhém, pátém a v šestém až devátém ročníku. Toto navýšení vyučovacích hodin bylo použito z disponibilní časové dotace.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je realizován v běžných kmenových třídách. Podle výukového záměru mohou být některé vyučovací hodiny realizovány také v odborných učebnách. Vyučovací hodina je postavena podle zvoleného cíle, uplatnění tak naleznou metody kooperativního, aktivního, skupinového či individuálního vyučování.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj kompetence k učení

- vytváříme podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci,
- stanovujeme dílčí vzdělávací cíle,
- žákům jsou zadávány úlohy, které je nutí vybírat si a využívat vhodné způsoby a metody učení,
- žáci samostatně nebo ve skupinách vyhledávají a třídí informace, vyhledané poznatky se učí propojovat a efektivně využívat v procesu učení,
- motivujeme žáky k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu.

Pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- žáky vhodnými prostředky přimějeme k navrhování různých řešení problémů, k dokončování úkolů a k zdůvodňování svých závěrů,
- umožňujeme žákům si vzájemně radit a pomáhat,
- učíme žáky prakticky ověřovat správnost řešení daných problémů a aplikovat osvojené postupy při řešení podobných problémů,
- při samostatných pracích jsou žáci vedeni ke schopnosti volit vhodné způsoby řešení zadaného úkolu,
- hodnotíme práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Pro rozvoj kompetence komunikativní

- v rámci vyučování jsou žákům zadávány úlohy vyžadující jednoduché myšlenkové operace a poznatky, které je vedou k porozumění a pochopení úkolu,
- vedeme žáky k výstižnému a kultivovanému projevu,
- učíme žáky prezentovat své myšlenky, obhajovat je a věcně argumentovat, vedeme je ke schopnosti naslouchat druhým lidem a přiměřeně reagovat,
- pomocí literárního a gramatického učiva vedeme k rozšiřování slovní zásoby žáků,
- podporujeme přátelské vztahy ve třídě i mezi třídami.

Pro rozvoj kompetence sociální a personální

- organizujeme práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů,
- vedeme žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu, vedeme a usměrňujeme jejich diskusi,
- ve výuce podporujeme sebedůvěru žáků a zajišťujeme jejich osobnostní rozvoj s cílem dosažení u žáků pocitu seberealizace a uspokojení,
- vytváříme příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky.

Pro rozvoj kompetence občanské

- využíváme literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, životnímu prostředí,
- učíme žáky zvládnout komunikaci i ve vyhraněných situacích,
- snažíme se podporovat v žácích potřebu literárního projevu, četby, recitace.

Pro rozvoj kompetence pracovní

- vedeme žáky k organizování a plánování učení,
- zajímáme se, jak žákům vyhovuje náš způsob výuky,
- vedeme žáky k dodržování hygieny pro čtení a psaní, dále k přípravě a udržování jejich učebního prostoru.

5.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ČJL

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je modře vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v bodu 6 - Průřezová témata.

Český jazyk a literatura, 1. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Jazyková výchova</p> <p>01 - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</p> <p>-----</p> <p>05 - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</p>	<p>- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, rozliší hlásky a písmena</p> <p>- rozlišuje slovo, slabiku, hlásku</p> <p>- čte a rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky</p> <p>- vyhledává slova začínající stejnou hláskou</p> <p>- sluchově rozliší postavení hlásek ve slově</p> <p>- skládá a rozkládá slabiky</p> <p>- čte otevřené a zavřené slabiky se souhláskami</p> <p>- přečte a složí slova jednoslabičná i víceslabičná</p> <p>- se slovy tvoří jednoduché věty, přečte je</p> <p>- pozná začátek a konec věty</p> <p>- rozumí přečtené větě, dokáže ji opakovat</p> <p>- čte slova se skupinami di, ti, ni/dy, ty, ny, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě ve slovech a ve větách</p> <p>- pozná větu, píše na konci věty tečku</p> <p>-----</p> <p>- v mluveném projevu užívá správné tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</p>	<p>Abeceda</p> <p>- písmena: malá, velká, tiskací, psací</p> <p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>- sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)</p> <p>- opis a přepis slov, vět</p> <p>- mluvená a psaná podoba řeči</p> <p>- čtení měkkých a tvrdých souhlásek ve skupinách (di, ti, ni/dy, ty, ny; dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě), ve slovech a ve větách</p> <p>- délka samohlásek</p> <p>Tvarosloví</p> <p>- používání správných tvarů slov</p> <p>- kultura mluveného projevu</p>	<p>OSV/1</p> <p>OSV/7</p> <p>OSV/8</p>
<p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>01 - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</p>	<p>- čte nahlas slova, věty a krátké texty</p> <p>- rozpozná nadpis, řádek, odstavec, článek</p>	<p>Čtení</p> <p>- praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné)</p> <p>- věcné čtení (čtení jako zdroj informací)</p>	

<p>02 - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým písemným pokynům - adekvátně reaguje na mluvené pokyny (pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva, blahopřání) 	<p>Naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) - věcné (pozorné, soustředěné, reagovat otázkami) 	
<p>03 - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozdraví, poděkuje, požádá, slušně oslovuje, omluví se, zdvořile vystupuje 	<p>Mluvený projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) 	
<p>04 - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mluví srozumitelně, pečlivě vyslovuje, opravuje nedbalou nebo nesprávnou výslovnost 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřování závislé na komunikační situaci 	
<p>05 - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje zásady správného dýchání a mluveného projevu, tvoří hlas 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu 	
<p>06 - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v promluvách užívá vhodné verbální prostředky řeči 	<ul style="list-style-type: none"> - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) 	
<p>07 - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</p>	<ul style="list-style-type: none"> - krátce, souvisle vypráví své zážitky 	<ul style="list-style-type: none"> - mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) 	
<p>08 - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla, držení psacího náčiní - udržuje si pracovní a hygienické návyky (správně sedí, dodržuje hygienu zraku) 	<p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) - technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) 	
<p>09 - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje psací a tiskací písmena - napíše správně tvary písmen velké a malé abecedy a tvary číslic - dodržuje správný sklon a liniaturu - napíše slabiky, jednoduchá slova a věty - dokáže přepsat tiskací písmo do psané podoby - dokáže opsat danou předlohu - dokáže psát diktát jednotlivých písmen, slabik, slov a vět 	<ul style="list-style-type: none"> - tvary psacích písmen a číslic 	

<p>-----</p> <p>11 - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</p>	<p>- kontroluje vlastní písemný projev</p> <p>-----</p> <p>- seřadí ilustrace podle časové/dějové posloupnosti</p> <p>- podle obrázkové osnovy vypráví jednoduchý příběh</p>		
<p>Literární výchova</p> <p>01 - čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</p> <p>-----</p> <p>02 - vyjadřuje své pocity z přečteného textu</p> <p>-----</p> <p>03 - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p> <p>-----</p> <p>04 - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</p>	<p>- čte literární texty, pozorně naslouchá čtení</p> <p>- recituje básně, říkadla a rozpočítadla, z paměti je přednáší</p> <p>- čte s porozuměním a správnou intonací jednoduché texty</p> <p>- vypráví jednoduchý děj známé pohádky</p> <p>-----</p> <p>- jednoduchým způsobem hodnotí přečtený text, vyjádří své pocity</p> <p>- rozpozná dobro a zlo v jednání literárních postav</p> <p>- čte první vlastní četbu a beseduje o ní</p> <p>-----</p> <p>- rozliší vyjádření v próze a ve verších</p> <p>- vysvětlí základní znaky pohádky</p> <p>-----</p> <p>- popíše základní děj příběhu</p> <p>- pozná kladného/záporného hrdinu</p> <p>- dramaturgizuje přečtený text</p>	<p>Zážitkové čtení a naslouchání</p> <p>- vlastní četba, výběr textů</p> <p>Poslech literárních textů</p> <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p>- přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod</p> <p>Základní literární pojmy</p> <p>- literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanky, říkadla, básně, pohádka, bajka, povídka</p>	

Český jazyk a literatura, 2. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Jazyková výchova</p> <p>01 - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</p> <p>-----</p> <p>02 - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná</p>	<p>- rozděluje slova na konci řádku</p> <p>- dělí slovo na slabiky a hlásky, rozliší hlásku x písmeno</p> <p>- seřadí slova v abecedním pořadí podle jejich prvního písmena</p> <p>- identifikuje a správně píše a vyslovuje slova, v nichž dochází ke spodobě znělosti na konci slova; rozlišuje párové souhlásky</p> <p>- označí přízvučnou slabiku ve slově</p> <p>- správně vyslovuje a píše spojení předložky a ohebných slov</p> <p>- rozlišuje samohlásky (dlouhé, krátké, dvojhásky)</p> <p>- rozlišuje souhlásky (tvrdé, měkké, obojetné)</p> <p>-----</p> <p>- rozlišuje slova podle významu - významové okruhy, rozlišuje ve skupině běžných slov slova spisovná a nespisovná</p> <p>- rozpozná, přiřadí slovo významově nadřazené, souřadné a podřazené ve skupině slov</p> <p>- ke skupině slov přiřadí (vytvoří) slovo významově nadřazené a souřadné</p> <p>- v textu najde slova citově zabarvená a zdobněliny, vytvoří vlastní</p> <p>- rozliší slova jednoznačná a mnohoznačná</p> <p>- přiřadí správně slova stejného anebo podobného významu a slova významu opačného</p>	<p>Abeceda</p> <p>Zvuková stránka jazyka - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, slabikotvorné r/l</p> <p>- modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)</p> <p>- slabika</p> <p>- spodobnost znělosti</p> <p>- slovní přízvuk</p> <p>- spisovná výslovnost</p> <p>Slovní zásoba, tvoření slov, význam slov - slova a pojmy</p> <p>- významové okruhy slov</p> <p>- slova jednoznačná a mnohoznačná (homonyma), synonyma, antonyma, citově zabarvená a zdobněliny</p> <p>- slova významem nadřazená, podřazená a souřadná</p> <p>- slova spisovná a nespisovná</p> <p>Lexikální pravopis - rozlišuje samohlásky (dlouhé, krátké, dvojhásky)</p> <p>- rozlišuje souhlásky (tvrdé, měkké, obojetné)</p> <p>Tvarosloví - slovní druhy</p> <p>Skladba - věta jednoduchá a souvětí, spojovací výrazy</p> <p>- druhy vět podle komunikačního záměru mluvčího</p> <p>- vzorce souvětí</p>	<p>OSV/1</p> <p>OSV/8</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná a uvede více významů u známých slov 		
<p>03 - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší slova do skupin podle jejich obecného významu (děj, věc, okolnost, vlastnost) 		
<p>04 - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná slovo ohebné a neohebné - rozliší podstatná jména, slovesa, předložky, spojky; rozlišuje je a vyhledává v textu - rozlišuje další ohebné slovní druhy: přídavná jména, zájmena, číslovky 		
<p>06 - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - z jednoduchých vět tvoří souvětí, používá vhodné spojovací výrazy - vytváří jednoduché vzorce souvětí a vytvoří souvětí na základě daného jednoduchého vzorce - napíše větu (začátek, konec) se správným slovosledem 		
<p>07- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná oznámení, otázku, výtku, rozkaz, přání - rozlišuje druhy vět, rozpozná melodii věty - podle komunikačního záměru mluvčího zaznamená správně interpunkci na konci věty 		
<p>08 - odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje pravidla psaní u, ů, ú, i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev, pravopis zdůvodní - správně píše velká písmena na počátku vět a vlastních jmen osob, zvířat, měst a některých vlastivědných názvů, pravopis zdůvodní - napíše vlastní a obecná jména 		

<p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>01 - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</p> <p>-----</p> <p>02 - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</p> <p>-----</p> <p>03 - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</p> <p>-----</p> <p>04 - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</p> <p>-----</p> <p>05 - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</p> <p>-----</p> <p>06 - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</p> <p>-----</p> <p>07 - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</p> <p>-----</p> <p>08 - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p> <p>-----</p> <p>09 - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev</p>	<p>- čte nahlas i potichu známé i neznámé jednoduché texty</p> <p>- jednoduše reprodukuje přečtené texty</p> <p>-----</p> <p>- rozumí písemným nebo ústním pokynům k práci a pobytu ve škole a adekvátně na ně reaguje</p> <p>- rozumí jednoduchým pokynům z různých oblastí života</p> <p>-----</p> <p>- podle konkrétní komunikační situace volí vhodné oslovení a rozloučení</p> <p>- vyslechne druhého</p> <p>-----</p> <p>- mluví srozumitelně, pečlivě vyslovuje, opravuje nedbalou nebo nesprávnou výslovnost</p> <p>-----</p> <p>- správně dýchá a volí tempo řeči v projevech</p> <p>-----</p> <p>- v krátkých promluvách v běžných školních a mimoškolních situacích užívá vhodně melodie a tempa řeči, pauz a důrazu</p> <p>- svůj projev doprovází jednoduchými gesty a vhodnou mimikou</p> <p>-----</p> <p>- vypráví zážitky z prázdnin a jiných prožitých situací</p> <p>- zachovává pořadí vět ve vyprávění podle dějové posloupnosti</p> <p>-----</p> <p>- dodržuje správné hygienické a pracovní návyky (sklon sešitu a držení pera)</p> <p>-----</p> <p>- prohlubuje nácvik dříve osvojených písmen a číslic</p> <p>- dokončuje nácvik psacích písmen abecedy (W, Q, X)</p>	<p>Čtení</p> <p>- praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků)</p> <p>- věcné čtení (čtení jako zdroj informací)</p> <p>- čtení s porozuměním</p> <p>Naslouchání</p> <p>- praktické (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem)</p> <p>- věcné (pozorné, soustředěné, aktivní, reagovat otázkami, zaznamenat slyšené)</p> <p>Mluvený projev</p> <p>- základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)</p> <p>- vyjadřování závislé na komunikační situaci</p> <p>- komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu</p> <p>- základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)</p> <p>- mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)</p> <p>Písemný projev</p> <p>- základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem)</p> <p>- technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu)</p> <p>- tvary psacích písmen a číslic</p> <p>- žánry písemného projevu: adresa, pozdrav, blahopřání, dopis, vzkaz</p>	
--	---	--	--

<p>10 - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p> <p>-----</p> <p>11 - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</p>	<p>- píše krátká sdělení podle pokynů učitele</p> <p>- dodržuje požadavky na čitelnost, úhlednost a celkovou úpravu projevu</p> <p>- píše jednoduché texty (přepis, opis, diktát)</p> <p>- zvládá aplikační cvičení (psaní dopisu, adresy, vzkazu)</p> <p>-----</p> <p>- vypravuje příběh podle obrázkové osnovy</p>		
<p>Literární výchova</p> <p>01 - čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</p> <p>-----</p> <p>02 - vyjadřuje své pocity z přečteného textu</p> <p>-----</p> <p>03 - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p> <p>-----</p> <p>04 - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</p>	<p>- při četbě nebo přednesu literárního textu správně vyslovuje, vhodně frázuje a užívá správné tempo a melodii řeči</p> <p>- užívá správný slovní přízvuk, intonaci</p> <p>- recituje básně, říkadla a rozpočítadla, z paměti je přednáší</p> <p>-----</p> <p>- reprodukuje obsah krátkého textu</p> <p>- vyjádří pocity z přečteného textu</p> <p>-----</p> <p>- odliší vyjadřování v próze a ve verších, naslouchá textům</p> <p>- seznámí se s vybranými autory dětských knih</p> <p>- odliší pohádku od jiných vyprávění (základní znaky pohádky)</p> <p>- rozpozná báseň, verš, rým</p> <p>- rozumí základním literárním pojmům</p> <p>-----</p> <p>- vymyslí závěr jednoduchého příběhu</p> <p>- zaznamená klíčová místa příběhu</p>	<p>Zážitkové čtení a naslouchání</p> <p>- vlastní četba, výbět textů</p> <p>Poslech literárních textů</p> <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p>- poslech a přednes literárních textů</p> <p>- čtení s porozuměním</p> <p>- volná reprodukce textu</p> <p>- dramatizace</p> <p>Základní literární pojmy</p> <p>- literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanky, říkadla, báseň, pohádka, bajka, povídka</p> <p>- základní pojmy: spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým</p> <p>- poezie, próza</p> <p>- autoři dětských knih (B. Němcová, K. J. Erben, Karel a Josef Čapkovi, H. CH. Andersen aj.)</p>	

Český jazyk a literatura, 3. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Jazyková výchova</p> <p>01 - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</p> <hr/> <p>02 - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná</p> <hr/> <p>04 - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</p>	<p>- identifikuje a správně píše a vyslovuje slova, v nichž dochází ke spodobě znělosti uprostřed slova; rozlišuje párové souhlásky</p> <p>- řadí slova do abecedního pořadí (podle prvního, druhého nebo třetího písmene); vyhledává slova podle abecedního pořadí</p> <hr/> <p>- třídí slova podle významu, rozlišuje slova spisovná a nespisovná</p> <p>- rozlišuje slova jednoznačná a mnohoznačná</p> <p>- rozpozná, přiřadí nebo utvoří slova souznačná a protikladná</p> <p>- rozpozná, přiřadí nebo utvoří slovo významově nadřazené, souřadné, podřazené</p> <p>- rozliší, vyhledá nebo utvoří slovo citově zabarvené a zdrobněliny</p> <p>- vyhledává, přiřadí slova příbuzná k daným slovům na základě podobnosti významů; tvoří k daným slovům slova příbuzná</p> <p>- rozlišuje slovo příbuzné a jiný tvar téhož slova</p> <p>- vyznačí ve slově kořen, část předponovou, příponovou; oddělí koncovku</p> <hr/> <p>- rozezná slovo ohebné a neohebné</p> <p>- rozlišuje slovní druhy (10 slovních druhů) v základním tvaru</p> <p>- rozliší základní druhy podstatných jmen, zájmen číslovek, přídavných jmen</p>	<p>Abeceda</p> <p>- řazení slov podle abecedy</p> <p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>- výslovnost souhláskových skupin</p> <p>- spodoba znělosti</p> <p>- párové souhlásky uvnitř slov</p> <p>Slovní zásoba a tvoření slov</p> <p>- slova a pojmy, význam slov</p> <p>- slova jednoznačná a mnohoznačná (homonyma), synonyma, antonyma</p> <p>- slova citově zabarvená, zdrobněliny</p> <p>- slova spisovná, nespisovná</p> <p>- stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)</p> <p>- slova příbuzná (k vyjmenovaným slovům)</p> <p>- slovo příbuzné x jiný tvar téhož slova</p> <p>Tvarosloví</p> <p>- slovní druhy, tvary slov, skloňování, časování</p> <p>- druhy zájmen: osobní, přivlastňovací, ukazovací, tázací, záporná</p> <p>- druhy číslovek: určité, neurčité, základní, řadové</p> <p>- druhy podstatných jmen: konkrétní (názvy osob, zvířat věcí – obecná a vlastní), abstraktní (děj, vlastnost)</p> <p>- druhy přídavných jmen</p> <p>- podstatná jména - skloňování, jmenné kategorie</p>	<p>OSV/6</p> <p>OSV/8</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a vyhledává slovní druhy v zadaném textu (využívá znalostí o tvarech slova - skloňování, časování) 	<ul style="list-style-type: none"> - slovesa - časování, slovesné kategorie - neurčitek (infinitiv) - neurčitý slovesný tvar 	
<p>05 - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</p>	<ul style="list-style-type: none"> - skloňuje podstatná jména, pracuje s mluvnickými kategoriemi: rod, číslo, pád, životnost - pracuje se slovesnými kategoriemi: osoba, číslo, čas - časuje slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím, užívá koncovku 3. osoby (í) v tvarech sloves přítomného času - tvaruje přídavná jména podle čísla a pádu - při vyhledávání přídavných jmen používá zájmena jaký, který, či 	<p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice - spojování vět, spojovací prostředky (spojky, vztažná zájmena, příslovce) <p>Lexikální pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravopis po obojetných souhláskách: b, f, l, m, p, s, v, z - vyjmenovaná slova po b, l, m, p, s, v, z - psaní velkých písmen (vlastní jména) 	
<p>06 - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší věty jednoduché a souvětí - spojuje krátké věty do souvětí a užívá k tomu vhodné spojovací výrazy - obmění spojovací prostředky podle potřeby nebo podle zadání - určí počet vět v souvětí - vytváří jednoduché vzorce souvětí, vytváří souvětí na základě daného jednoduchého vzorce - znázorní stavbu věty jednoduché, vyhledá a vyznačí základní skladební dvojici 		
<p>08 - odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odůvodňuje a správně píše i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech - zná vyjmenovaná slova, vyjmenuje je - používá jejich znalost v praktických cvičeních - odůvodní psaní i/y v běžných slovech příbuzných ke slovům vyjmenovaným 		

	<ul style="list-style-type: none"> - správně píše vlastní jména (vybraných států, měst ulic, zeměpisných názvů) 		
<p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>01 - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</p> <p>-----</p> <p>02 - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</p> <p>-----</p> <p>03 - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</p> <p>-----</p> <p>06 - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</p> <p>-----</p> <p>07 - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - vyhledá potřebné informace (encyklopedie, slovníky) - při čtení vhodně užívá nonverbální prostředky - reprodukuje obsah textu - doplní text o chybějící část, dovypráví děj, vymyslí název textu <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - podílí se na sestavování jednoduchých pravidel a pokynů pro různé situace ve škole <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje vhodnou vzdálenost při komunikaci mezi mluvčími - při komunikaci dbá na oční kontakt, neskáče do řeči, mluví k danému tématu, umí ukončit rozhovor <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - naslouchá mluvenému projevu spolužáka a uvědomuje si jeho nonverbální prostředky - odhalí výraznější chyby v mluveném projevu, upozorní na ně a pomůže je opravit <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje slovosled ve větách - popisuje ústně i písemně jednoduché předměty a činnosti - vytvoří a použije jednoduchou osnovu - v jednoduchém projevu dbá na to, aby byl gramaticky a věcně správný 	<p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) - věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) - čtení s porozuměním, tvořivá práce s textem <p>Naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) - věcné (pozorné, soustředěné, aktivní, reagovat otázkami, zaznamenat slyšené) <p>Mluvený projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) - vyjadřování závislé na komunikační situaci - komunikační žánry: vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog verbální a nonverbální, rozhovor, telefonní hovor - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) - stylizace, členění jazykového projevu - mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) 	

<p>09 - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev</p> <p>10 - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opraví chyby v samostatném vypravování spolužáka - píše čitelně, úhledně, přiměřeně rychle - provádí průběžnou i závěrečnou kontrolu vlastního písemného projevu - pracuje s chybou - sestaví osnovu a podle ní píše krátké texty - v písemném projevu užívá vhodně jazykové prostředky - dodržuje interpunkci a aplikuje osvojené znalosti z jazykové výchovy - napíše krátká sdělení (blahopřání, pozvánka), vyplní jednoduchý formulář 	<ul style="list-style-type: none"> - technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) - tvary psacích písmen a číslic - žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav (např. z prázdnin), pozvánka, dopis, popis, vypravování - osnova vyprávění, příběhu 	
<p>Literární výchova</p> <p>01 - čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</p> <p>02 - vyjadřuje své pocity z přečteného textu</p> <p>03 - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p> <p>04 - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte a přednáší přiměřené texty prozaické i básnické - používá četbu jako zdroj informací - ústně i písemně vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozliší poezii a prózu - rozliší a pozná bajku, pohádku; seznámí se s povídkou - uvede nejznámější autory a ilustrátory knih pro děti - orientuje se v textu dětských knih, beseduje o knihách - domýšlí a dramaturgizuje příběhy a povídky - charakterizuje postavy 	<p>Zážitkové čtení a naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastní četba, výbět textů <p>Poslech literárních textů</p> <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p> <ul style="list-style-type: none"> - přednes a reprodukce literárních textů - tvořivé činnosti s literárním textem - dramaturgizace <p>Základní literární pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - literární druhy a žánry: lidová slovesnost, báseň, pohádka, bajka, povídka, dobrodružný příběh - pojmy: divadelní představení, herec, režisér, verš, rým - poezie, próza 	

Český jazyk a literatura, 4. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Jazyková výchova</p> <p>01 - porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</p> <p>-----</p> <p>02 - rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku</p> <p>-----</p> <p>03 - určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</p>	<p>- třídí a porovnává slova podle významu</p> <p>- vyhledá a vhodně použije synonyma, homonyma a antonyma, tvoří je</p> <p>- užívá různé podoby slova, rozlišuje slova podle významu, pozná slova citově zabarvená - slova hanlivá a lichotná</p> <p>-----</p> <p>- rozliší kořen, část předponovou a příponovou</p> <p>- vyhledá u ohebných slov koncovku (podstatná jména, přídavná jména, slovesa)</p> <p>- graficky zaznamená stavbu slova</p> <p>- rozpozná předponu a předložku</p> <p>- píše slova s předponou roz-, bez-, od-, nad-, pod-, před-, ob-, v-, vz-</p> <p>- tvoří slova příbuzná, rozliší jiný tvar téhož slova</p> <p>-----</p> <p>- rozliší slova ohebná a neohebná, slovní druhy (10)</p> <p>- rozliší, určí, vyhledá a doplní v textu chybějící slovní druhy plnovýznamových slov</p> <p>- ohebné slovní druhy užívá ve správném tvaru, skloňuje je a časuje, používá jmenné (rod, číslo, pád, vzor) a slovesné (osoba, číslo, čas, způsob) kategorie</p> <p>- přiřadí podstatné jméno ke vzoru, uplatňuje znalosti morfologického pravopisu (psaní koncovek podstatných jmen)</p> <p>- rozliší a vytvoří slovesné tvary jednoduché a složené, určité a neurčité (neurčitek)</p>	<p>Slovní zásoba a tvoření slov</p> <p>- slova a pojmy</p> <p>- význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná (homonyma), antonyma, synonyma, citově citově zabarvená, slova významově nadřazená a podřazená</p> <p>- stavba slova: kořen, předpona (část předponová), přípona (část příponová), koncovka</p> <p>- předložky v textu</p> <p>- slova příbuzná (k vyjmenovaným slovům)</p> <p>- slovo příbuzné x jiný tvar téhož slova</p> <p>- slova spisovná a nespisovná</p> <p>Tvarosloví</p> <p>- slovní druhy (10 druhů slov), určování slovních druhů</p> <p>- skloňování podstatných jmen, časování sloves, jmenné (rod, číslo, pád, vzor) a slovesné (osoba, číslo, způsob, čas) kategorie</p> <p>- vzory podstatných jmen</p> <p>- spisovné a nespisovné tvary slov a jejich užití v komunikaci</p> <p>- slovesné tvary jednoduché a složené, neurčitek</p> <p>Skladba</p> <p>- věta jednoduchá a souvětí</p> <p>- vzorce souvětí</p> <p>- stavba věty jednoduché, základní skladební dvojice podmět a přísudek, grafické označení</p>	<p>OSV/7</p> <p>OSV/8</p> <p>OSV/11</p> <p>VMEGS/1</p>

<p>04 - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje znalosti o zvratných slovesech - rozliší základní druhy podstatných jmen, zájmen, číslovek, přídavných jmen <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná slova spisovná a nespisovná - rozpozná spisovné a nespisovné koncovky slov - určí nespisovné tvary slov - označí komunikační situace, při nichž je třeba užívat spisovných tvarů slov 	<ul style="list-style-type: none"> - spojovací výrazy <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - morfologický (koncovky podstatných jmen) - lexikální (psaní vyjmenovaných slov) - syntaktický (shoda) 	
<p>05 - vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá a graficky vyznačí ve větě dvojčlenné základní skladební dvojici - ve větách s nevyjádřeným podmětem tvoří základní skladební dvojici za pomoci příslušných osobních zájmen - rozliší část podmětovou a přísudkovou - rozliší holý a rozvitý podmět nebo přísudek, uplatňuje je při vlastní tvorbě vět 		
<p>06 - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší větu jednoduchou a souvětí - pomocí vhodných spojovacích výrazů vytvoří z věty jednoduché souvětí - určí počet vět v souvětí pomocí slovesných tvarů - zapíše vzorce souvětí složeného z více než dvou vět - tvoří smysluplná souvětí na dané vzorce 		
<p>07 - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - užívá vhodných spojovacích výrazů v souvětí - v souvětích vyznačí spojovací výrazu a určí jejich slovní druh - obměňuje spojovací výrazy, sleduje změny ve významu vět 		

<p>08 - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</p> <p>-----</p> <p>09 - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</p>	<p>- odůvodňuje a správně píše i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných</p> <p>-----</p> <p>- uplatňuje shodu podmětu s přísudkem</p> <p>- správně píše i/y v příčestí minulém</p>		
<p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>01 - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</p> <p>-----</p> <p>02 - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodné pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</p> <p>-----</p> <p>03 - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</p> <p>-----</p> <p>04 - reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</p>	<p>- čte správně, plynule a dostatečně rychle, přirozeně intonuje; používá správný přízvuk slovní i větný; člení věty, frázuje, dbá na barvu a sílu hlasu</p> <p>- sdílí s ostatními čtenáři své pochopení textu a své prožitky</p> <p>-----</p> <p>- v krátkém odstavci nalezne klíčová slova a obsahové jádro sdělení, svůj výběr zdůvodní</p> <p>- vypíše z textu požadované informace</p> <p>- vyhledá v textu informace, které jej zaujmuly</p> <p>- vyhledá informace v učebnicích, encyklopediích, slovnících, na internetu; využívá získaných poznatků k další činnosti</p> <p>-----</p> <p>- dolní neúplný text</p> <p>- sestaví souvislé vypravování a popis (podle časové a příčinné souvislosti)</p> <p>-----</p> <p>- čte potichu delší texty, reprodukuje obsah těchto textů</p> <p>- reprodukuje obsah slyšeného projevu, vybere z něj podstatné informace</p> <p>- zaznamená si data a informace, s nimiž chce dále pracovat</p>	<p>Čtení</p> <p>- praktické (technika čtení)</p> <p>- věcné (zdroj informací, vyhledávání, porozumění čtenému)</p> <p>Naslouchání</p> <p>- praktické (kontakt s druhou osobou při poslechu)</p> <p>- věcné (reprodukce obsahu čteného a slyšeného projevu, doplnění textu, výpis informací, vyhledání jádra obsahu)</p> <p>- věcné naslouchání z médií (reklama)</p> <p>Mluvený projev</p> <p>- základy techniky mluveného projevu</p> <p>- vyjadřování závislé na komunikační situaci</p> <p>- různé komunikační žánry</p> <p>- základní komunikační pravidla</p> <p>- formy společenského styku</p> <p>Písemný projev</p> <p>- základní hygienické návyky</p> <p>- technika psaní</p> <p>- žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, jednoduchý dopis, pozvánka, plakát, SMS zpráva, vypravování</p> <p>- osnova vypravování</p>	

<p>05 - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla komunikace v různých prostředích a pravidla bezpečnosti na internetu - zapojí se do rozhovoru - předvede telefonní rozhovor v různých modelových situacích, zanechá vzkaz na záznamníku - změni dialog na vzkaz 	<ul style="list-style-type: none"> - popis - výpisky 	
<p>07 - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dle komunikačního záměru vědomě moduluje a intonuje promluvu, užívá vhodně tempa a pauz řeči - promluvu upraví podle změněného záměru 		
<p>08 - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - postihne významné rozdíly mezi spisovnou a nespisovnou výslovností - rozhodne, zda je ukázka textu vhodná pro určitou situaci 		
<p>09 - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</p>	<ul style="list-style-type: none"> - správně aplikuje pravopisné a gramatické jevy v jednoduchých písemných projevech - dodržuje kompoziční a jiné požadavky spojené s vypravováním a popisem - vyplní správně jednoduché formuláře 		
<p>10 - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví osnovu vypravování - tvoří nadpisy, člení text na odstavce - zachovává časovou a příčinnou souvislost - podle osnovy vypráví krátký příběh, užívá vhodný jazyk 		
<p>Literární výchova</p> <p>01 - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sdělí své dojmy z přečteného literárního díla - své dojmy vyjádří písemně i ústně 	<p>Poslech literárních textů</p> <p>Zážitkové čtení a naslouchání</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - označí v krátkém odstavci literárního textu nejdůležitější část, odůvodní - vybere z nabídky vhodný nadpis - vypíše z textu informace dle zadání - vypíše z textu informace, které jej zaujaly 	<p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivní práce s textem slyšeným, čteným - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - dramatizace - vlastní výtvarný doprovod - doplnit neúplný text 	
<p>02 - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</p>	<ul style="list-style-type: none"> - přednáší a volně reprodukuje text - tvoří vlastní text na dané či vlastní téma 	<p>Základní literární pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - literární druhy a žánry: lidová slovesnost, báseň, pohádka klasická i moderní, bajka, povídka 	
<p>03 - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší prózu, poezii, drama - odliší umělecký text od neuměleckého 	<ul style="list-style-type: none"> - literární pojmy: spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání 	
<p>04 - při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché rozboru přečtených literárních textů pod vedením učitele - rozhodne, zda ukázka je próza, nebo poezie 		

Český jazyk a literatura, 5. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Jazyková výchova</p> <p>01 - porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</p> <p>-----</p> <p>02 - rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku</p> <p>-----</p> <p>03 - určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</p>	<p>- užívá různé významy slov, rozlišuje slova podle významu (synonyma, homonyma, antonyma, slova nadřazená, souřadná a podřazená, citově zabarvená)</p> <p>- vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy</p> <p>- pozná slovo přejaté</p> <p>- tvoří slova příbuzná a složená</p> <p>- vybere z nabídky slovo, které má významem nejbližší k zadanému slovu</p> <p>-----</p> <p>- určuje ve slovech kořen, část předponovou, příponovou a koncovku</p> <p>- rozlišuje předponovou část a předponu</p> <p>- graficky označí stavbu slova</p> <p>- vyslovuje a píše slova, ve kterých se v předponové části objevuje předpona roz-, bez-, od-, nad-, pod-, před-, ob-, v-, vz-</p> <p>- vyslovuje a píše slova, ve kterých se vyskytují souhláskové skupiny a zdvojené hlásky</p> <p>- vytváří nová slova odvozováním, pozná slovo přejaté a složené</p> <p>- uvede slova příbuzná k českým slovům</p> <p>-----</p> <p>- rozpoznává ohebné a neohebné slovní druhy</p> <p>- rozpoznává jednotlivé druhy slovních druhů (druhy příslovců, zájmen, číslovek, přídavných jmen)</p>	<p>Slovní zásoba a tvoření slov</p> <p>- slova a pojmy</p> <p>- význam slov</p> <p>- slova jednoznačná a mnohoznačná</p> <p>- slova významem nadřazená, podřazená, souřadná, protikladná, souznačná</p> <p>- antonyma, homonyma, synonyma</p> <p>- stavba slova (kořen, část předponová, část příponová)</p> <p>- předpony, přípony, koncovky</p> <p>- souhláskové skupiny, zdvojené souhlásky (zz - rozzářit, zs - rozsvítit, dd - oddělit, nn - denní)</p> <p>- tvoření slov (odvozená, přejatá, složená)</p> <p>- slova spisovná, nespisovná</p> <p>Tvarosloví</p> <p>- slovní druhy</p> <p>- podstatná jména</p> <p>- jmenné kategorie rod, číslo, pád, vzor</p> <p>- životnost</p> <p>- skloňování, vytváření správných tvarů</p> <p>- přídavná jména</p> <p>- druhy</p> <p>- skloňování přídavných jmen měkkých, tvrdých, přivlastňovacích</p> <p>- zájmena</p> <p>- druhy</p> <p>- skloňování vybraných zájmen</p> <p>- číslovky</p> <p>- druhy</p> <p>- skloňování vybraných číslovek</p>	<p>OSV/1</p> <p>OSV/7</p> <p>VMEGS/1</p> <p>MUV/3</p> <p>MEV/1</p> <p>MEV/2</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - určuje mluvnické kategorie u podst. jmen - rod, číslo, pád a vzor - ve spojení přídavného a podstatného jména určí u přídavného jména jeho pád, číslo a rod - určuje mluvnické kategorie u sloves - osoba, číslo, způsob a čas - určí druh a vzor přídavných jmen - píše a rozliší koncovky podstatných a přídavných jmen (měkkých a tvrdých) - skloňuje a časuje ohebné slovní druhy - správně píše předložku s/z - rozliší a vytvoří slovesné tvary jednoduché a složené, určité a neurčité (neurčitek) - uplatňuje znalosti o zvrátých slovesech - tvoří tvary příčestí minulého - užívá správné gramatické tvary i v písemném projevu 	<ul style="list-style-type: none"> - slovesa - slovesné kategorie (osoba, číslo, čas) - slovesný způsob označovací, rozkazovací, podmínovací - neohebné slovní druhy Skladba - základní skladební dvojice - podmět (holý, rozvitý, několikanásobný) - věty s podmětem nevyjádřeným - přísudek (holý, rozvitý, několikanásobný) - shoda přísudku s podmětem - rozvíjející větné členy (přívlastek, příslovečné určení) - věta jednoduchá a souvětí - tvorba souvětí - spojovací výrazy - vzorce souvětí - stavba věty jednoduché 	
<p>04 - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osvojuje si spisovnou výslovnost - rozpozná slova spisovná a nespisovná - rozpozná spisovné a nespisovné tvary slov, nahradí nespisovný tvar tvarem spisovným - doplní zadaný tvar podstatného jména (slovesa) do věty tak, aby to bylo mluvnicky a pravopisně správně 	<ul style="list-style-type: none"> Pravopis - lexikální - morfologický (základy) - syntaktický 	
<p>05 - vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá a graficky vyznačí ve větě dvojčlenné základní skladební dvojici - vyhledá a graficky vyznačí základní skladební dvojici v souvětí - rozliší část podmětovou a přísudkovou 		

	<ul style="list-style-type: none"> - ve větách s nevyjádřeným podmětem tvoří základní skladební dvojici za pomoci příslušných osobních zájmen - rozliší holý, rozvitý a několikanásobný podmět nebo přísudek, uplatňuje je při vlastní tvorbě vět - rozliší závislý a řídicí člen; vyhledá určovací skladební dvojice - rozvíjející větné členy - přívlastek, příslovečné zrcení - graficky znázorní stavbu věty jednoduché - rozliší větu hlavní a vedlejší 		
<p>06 - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozná souvětí a větu jednoduchou - vhodně změní větu jednoduchou v souvětí - spojí věty vhodným spojovacím výrazem, nebo oddělí věty v souvětí čárkou - stavbu souvětí znázorní graficky, podle grafického znázornění sestaví souvětí - rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku 		
<p>07 - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje využívání rozličných spojovacích výrazů podle významu věty - nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován - upraví spojení vět v souvětí podle zadání 		
<p>08 - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje vyjmenovaná a příbuzná slova na hlubší rozšiřování slovní zásoby 		
<p>09 - zvládá základní příklady syntaktického prapopisu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - píše správně i/y v koncovkách příčestí minulého činného v mluveném i psaném projevu 		

	<ul style="list-style-type: none"> - doplní čárky do textu - odůvodní i/y ve shodě několikanásobného podmětu s přísudkem - uplatňuje shodu podmětu s přísudkem 		
<p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>01 - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</p> <p>-----</p> <p>02 - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodné pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</p> <p>-----</p> <p>03 - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</p> <p>-----</p> <p>04 - reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte plynule s porozuměním, nahlas i potichu přiměřeně náročné texty - vyjádří své pocity z přečteného textu a názory o něm - vymyslí název úryvku textu - posoudí na základě přečteného textu pravdivost či nepravdivost tvrzení - vystihne hlavní myšlenku textu ----- - vyhledá v textu požadovanou informaci - zaznamenává zajímavé myšlenky, vymýšlí texty, vede si čtenářský deník - rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro jeho smysl - vybere klíčová slova z uvedené nabídky vztahující se k textu ----- - doplní a opraví neúplné sdělení - sestaví jednoduchý slohový útvar - sestaví z vět na základě časové a příčinné souvislosti příběh, sdělení - vybere z dané nabídky větu, která je vhodná jako závěr k dané ukázce - zeptá se na podrobnosti slyšeného projevu ----- - doplní neúplné sdělení, reprodukuje obsah těchto textů 	<p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) - věcné (zdroj informací, vyhledávání, porozumění čtenému, klíčová slova) <p>Naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické (zdvořilé, kontakt s druhou osobou při poslechu) - věcné (pozorné, soustředěné, reprodukce obsahu čteného a slyšeného projevu, doplnění textu, výpis informací, otázky) - věcné naslouchání z médií (reklama) <p>Mluvený projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) - vyjadřování závislé na komunikační situaci - komunikační žánry (pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování) - základní komunikační pravidla - formy společenského styku - mimojazykové prostředky (mimika, gesta) <p>Písenný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní hygienické návyky - technika psaní (úhledný, čitelný, přehledný projev; úpravy textu) 	

	<ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje obsah slyšeného projevu, vybere z něj podstatné informace - zaznamená si data a informace, s nimiž chce dále pracovat 	<ul style="list-style-type: none"> - žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, SMS zpráva, oznámení, pozvánka, popis, dopis, vypravování - osnova vypravování 	
<p>06 - rozpoznává manipulační komunikaci v reklamě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší v reklamě manipulaci - vybere z předložených ukázek tu, která výrazně ovlivňuje rozhodování člověka 		
<p>07 - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte procítěně s prvky uměleckého přednesu - podle zadání předvede s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči různá sdělení (oznámení, příkaz, prosba, omluva) a respektuje při tom rozdílného adresáta 		
<p>08 - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - najde ukázkou nespisovných jazykových prostředků v textu - diskutuje o vhodnosti jejich užití a o důvodu autora, proč jich užil - rozpozná vhodnost použití spisovné nebo nespisovné výslovnosti podle situace - vhodně užívá spisovnou a nespisovnou výslovnost podle komunikační situace 		
<p>09 - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</p>	<ul style="list-style-type: none"> - správně aplikuje osvojené gramatické a stylistické vědomosti a dovednosti při tvorbě vlastního textu - píše správně po stránce obsahové i formální různé jednodušší texty různých žánrů - žák v ukázce dopisu doplní, co chybí 		
<p>10 - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví osnovu vyprávění - na základě osnovy vypráví příběh nebo popisuje postup 		

	- zařadí do přečtené ukázky vyprávění nabízený text na vhodné místo		
Literární výchova 01 - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- sdělí své dojmy z přečteného literárního díla - vystihne hlavní myšlenku textu - posoudí pravdivost a nepravdivost tvrzení na základě přečteného textu - označí v krátkém odstavci literárního textu nejdůležitější část, svůj výběr odůvodní - vypíše z textu informace dle zadání, vyhledá odpověď na danou otázku - vypíše z textu informace, které jej zaujaly - zpracuje stručné sdělení o přečtené knize, prezentuje ho spolužákům, zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku	Poslech literárních textů Zážitkové čtení - práce s dětskou knihou - vliv reklamy Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - dramatizace - vlastní výtvarný doprovod - doplnění neúplného textu Základní literární pojmy - literární druhy a žánry: lidová slovesnost, báseň, pohádka klasická i moderní, bajka, povídka - literární pojmy: spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání	
02 - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	- přednese a reprodukuje text přiměřené náročnosti - napíše svůj vlastní text (pohádka, bajka, příběh aj.) a ohodní jej - dramatizuje pohádky, povídky (používá loutky, maňásky)		
03 - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	- na základě shlédnutého divadelního (filmového) představení a vlastní četby rozhodne, zda jde o umělecké nebo neumělecké dílo - odliší jednoduché literární, publicistické a populárně naučné texty - rozhodne, z kterého literárního druhu - žánru je úryvek (poezie, komiks, naučný text, návod k použití, pohádka)		

<p>04 - při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje základní žánry literatury pro děti - rozhodně, zda ukázka je pohádka, pověst nebo bajka - pozná v textu zvláštní jazykové prostředky jazyka - provádí rozbor textu za pomoci učitele - uvažuje o funkci verše, rýmu a rytmu poezie v konkrétním textu - popíše svými slovy kompozici povídky - orientuje se v odborných textech, včetně tabulek a grafů, využívá různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, internet) 		
---	---	--	--

Český jazyk a literatura, 6. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Jazyková výchova			
01 - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	<ul style="list-style-type: none"> - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - vybere správnou výslovnost z uvedené nabídky 	<p>Obecná jazykověda</p> <ul style="list-style-type: none"> - útvary národního jazyka (spisovná čeština, obecná čeština, nářečí), příbuznost jazyků - jazykové prostředky - jazykovědné příručky <p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - hláskosloví - spisovná a nespisovná výslovnost - slovní přízvuk - zvuková stránka věty (modulace souvislé řeči, přízvuk, intonace, melodie věty, pauzy a frázování, fonetický přepis) <p>Nauka o slově</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvoření slov (odvozování, skládání, zkracování, slovtvorný rozbor, slova příbuzná) - přejímání slov z cizích jazyků - vznik vlastních jmen a zeměpisných názvů - stavba slova (funkční morfémy, tvaroslovný rozbor) - střídání hlásek při odvozování - pravopis slova (zdvojené souhlásky, skupiny <i>bě-bje, pě, vě-vje, mě-mně</i>, předložky <i>s/se, z/ze</i>, pravopis <i>i/y</i>) <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní druhy <p>podstatná jména</p> <ul style="list-style-type: none"> - skloňování, tvary a pravopis - odchýlné tvary od vzorů 	<p>OSV/1</p> <p>OSV/8</p> <p>MUV/4</p> <p>MEV/6</p> <p>MEV/7</p>
02 - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frázemech	<ul style="list-style-type: none"> - zaznamená stavbu slova, označí předponu, kořen, příponu a koncovku - tvoří odvozená slova z jednoho slovtvorného základu - ovládá zásady tvoření slov 		
03 - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami	<ul style="list-style-type: none"> - samostatně a efektivně pracuje s jazykovými příručkami - orientuje se v odborném textu 		
04 - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	<ul style="list-style-type: none"> - určí druhy všech slov v souvislém textu - vybere z řady slov to, které je/není požadovaným slovním druhem - správně tvoří tvary méně obtížných zájmen a číslovek - určí druh a vzor přídavných jmen (tvrdá, měkká, přivlastňovací) - určí druh zájmen a číslovek - určí slovesný způsob a čas - opraví výraznou tvaroslovnou chybu ve svém projevu a v projevech spolužáků 		
06 - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> - určí slovesný a jmenný přísudek - určí druhy podmětu 		

<p>07 - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p> <hr/> <p>08 - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní její užití</p>	<p>- píše správně i/y ve shodě přísudku s několikanásobným podmětem</p> <p>- správně píše hláskové skupiny se znělostní spodobou v českých slovech</p> <hr/> <p>- rozlišuje jednotlivé nářeční oblasti Česka</p>	<p>- konkrétní a abstraktní</p> <p>- pomnožná, hromadná, látková</p> <p>- obecná a vlastní</p> <p>- duální tvary</p> <p>- přídavná jména</p> <p>- druhy</p> <p>- skloňování, tvary, pravopis</p> <p>- stupňování</p> <p>- zájmena</p> <p>- druhy</p> <p>- skloňování vybraných zájmen</p> <p>- číslovky</p> <p>- druhy</p> <p>- skloňování vybraných číslovek</p> <p>- slovesa</p> <p>- mluvnický význam</p> <p>- slovesný způsob</p> <p>- slovesný čas</p> <p>Skladba</p> <p>- druhy podmětu a přísudku</p> <p>- shoda podmětu a přísudku</p> <p>- předmět</p> <p>- přívlástek shodný a neshodný</p> <p>- příslovecné určení místa, času a způsobu</p> <p>- věta jednoduchá a souvětí</p> <p>- všeobecné větné rozborů</p>	
<p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>04 - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <hr/> <p>05 - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p>	<p>- vyjadřuje se srozumitelně, věcně a jazykově správně</p> <p>- najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a z nabízených možností vybere to správné</p> <hr/> <p>- v mluveném a psaném projevu zohledňuje prostředí a adresáty projevu</p> <p>- vybere z nabízených možností text ve spisovném jazyce</p>	<p>- základy studijního čtení</p> <p>- vlastní tvořivé psaní</p> <p>- slohové útvary: krátké vypravování, popis (předmětu, osoby, pracovního postupu)</p> <p>- mluvený projev: zásady kultivovaného projevu, nonverbální prostředky</p> <p>- osnova příběhu, vypravování, připravené vypravování na základě bodů osnovy</p>	

<p>-----</p> <p>06 - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</p> <p>-----</p> <p>08 - využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <p>-----</p> <p>10 - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<p>- v ukázce textu najde neepisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými</p> <p>-----</p> <p>- při mluveném projevu užívá vhodně dynamiku, tempo, větný přízvuk a melodii, pauzy</p> <p>-----</p> <p>- vyhledá v textu klíčová slova</p> <p>- podle klíčových slov napíše jednoduchý slohový útvar odpovídající věku</p> <p>- vytvoří stručné poznámky, výpisky nebo výtah z textu</p> <p>- zhodnotí, co nového se dozvěděl studiem textu</p> <p>-----</p> <p>- podle svých schopností a zadání učitele napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně slohový útvar</p> <p>- při psaní textu dodržuje stanovená pravidla</p>	<p>- přímá a nepřímá řeč ve vypravování</p> <p>- vertikální a horizontální členění textu, osnova</p> <p>- využití interpunkce, spojek a zájmen</p> <p>- soudržnost textu, výstavba textu podle účelu, synonyma, vztažná zájmena</p> <p>- rozdíl mezi prostým popisem a charakteristikou</p> <p>- rozvíjení příběhu na základě přísloví, přímé řeči</p>	
<p>Literární výchova</p> <p>01 - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <p>-----</p> <p>03 - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p>	<p>- reprodukuje a shrne literární text po tematické stránce</p> <p>- odliší řeč vypravěče a řeč postav</p> <p>- ukáže v textu odlišnosti literárního jazyka a jazyka běžné komunikace</p> <p>- popíše jednoduše výstavbu básně a kompozici pozaického textu</p> <p>-----</p> <p>- zformuluje správně a výstižně své dojmy ze své četby, případně z navštíveného divadelního nebo filmového představení</p>	<p>- základy literární teorie</p> <p>- literární druhy a žánry, klasická a moderní pohádka, bajka, nonsensová literatura, pověst, báje, ústní lidová slovesnost (lidové písně, hádanky, přísloví, pranostiky)</p> <p>- počátky interpretace literárních děl</p> <p>- výběr známých literárních autorů</p> <p>- naučná literatura a beletrie</p> <p>- výtah a výpisky, čtení s porozuměním, hlavní myšlenky a klíčová slova textu</p>	

<p>06 - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p>	<p>- uvede základní znaky poezie, prózy, rozpozná lyrický a epický text</p> <p>- uvede nejznámější autory knih pro děti a mládež na základě vlastní zkušenosti</p>	<p>- dobrodružná a humo- ristická literatura</p> <p>- balada</p> <p>Literární autoři</p> <p>- Štorch, Foglar, May, Verne, Twain</p>	
<p>09 - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p>	<p>- vyhledává informace z literární teorie</p>	<p>- Werich – moderní pohádky</p> <p>- Andersen, bratři Čapkové</p> <p>Četba</p> <p>- J. Verne - výběr</p> <p>- E. Štorch - výběr</p>	

Český jazyk a literatura, 7. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Jazyková výchova</p> <p>02 - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazému</p> <hr/> <p>04 - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p> <hr/> <p>06 - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p> <hr/> <p>07 - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p> <hr/> <p>08 - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní její užití</p>	<p>- uvede způsoby obohacování slovní zásoby</p> <p>- uvede příklad slova zkratkového, přejatého, složeného a víceslovného pojmenování</p> <p>- u slov uvede, jak vznikla, u přajatých určí jejich původ podle slovníku</p> <p>- užitá přejatá slova nahradí českými ekvivalenty</p> <hr/> <p>- správně tvoří tvary obtížnějších zájmen a číslovek (jenž, týž, dva, oba, tři apod.)</p> <p>- určí slovesný rod</p> <p>- vhodně užije druhy příslovcí v základní i stupňované podobě</p> <p>- rozliší příslovecnou spřežku a správně ji napíše</p> <hr/> <p>- určí rozvíjející větné členy (včetně několikanásobných)</p> <p>- nahradí větný člen větou vedlejší</p> <p>- rozliší daný větný člen na několikanásobný, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku</p> <hr/> <p>- správně píše velká písmena (u neznámých slov - pojmenování rozhodne podle slovníku)</p> <p>- správně píše hláskové skupiny se znělostní spodobou v českých slovech</p> <hr/> <p>- na příkladech uvede, kdy je možno užít spisovný jazyk, obecnou češtinu, nářečí, příklady zdůvodní</p>	<p>Obecná jazykověda</p> <p>- spisovný jazyk a jeho jazykové prostředky</p> <p>- obecná čeština</p> <p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>- pauzy a frázování, fonetický přepis</p> <p>Nauka o slově</p> <p>- význam slov, věcný význam slov, sousloví, rčení</p> <p>- slova jednoznačná a mnohoznačná</p> <p>- synonyma, homonyma, antonyma</p> <p>- metafora, metonymie</p> <p>- slovní zásoba a tvoření slov (odvozování, skládání, přejímání, zkracování)</p> <p>Tvarosloví</p> <p>- podstatná jména (skloňování vlastních jmen - osobní vlastní jména a zeměpisné názvy, tvary některých podst. jmen označující části těla, víceslovné vlastní názvy)</p> <p>- pravopis velkých písmen</p> <p>- přídavná jména (jmenné tvary přídavných jmen)</p> <p>- zájmena (vztažná)</p> <p>- číslovky</p> <p>- slovesa (obtížnější slovesné tvary - slovesné třídy a vzory, slovesný rod činný a trpný)</p> <p>- příslovce (tvoření příslovcí, druhy, příslovecné spřežky, stupňování)</p> <p>Pravopis</p> <p>- lexikální, slovtvorný, morfologický, syntaktický</p>	<p>OSV/11</p> <p>MEV/1</p>

		<p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - věty s podmínkem - věty bez podmínky - větné ekvivalenty - druhy vět a větných ekvivalentů - přísudek (slovesný, jmenný se sponou, beze spony; složený) - podmět (vyjádřený, nevyjádřený; všeobecný) - shoda přísudku s podmínkem - předmět - příslovečné určení (místa, času, způsobu, míry, prostředku, původce děje, zřetele, příčiny, účelu, podmínky, přípustky) - přívlastek (shodný a neshodný, postupně rozvíjející a několikanásobný, těsný a volný) - doplněk - věta jednoduchá a souvětí - druhy vedlejších vět (přísudková, podmětná, předmětná, příslovečná, přívlastková, doplňková) - tvorba věty 	
<p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>01 - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p>-----</p> <p>02 - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v písemném sdělení odliší s pomocí učitele a v diskusi se spolužáky fakta a názory - při čtení si klade otázky týkající se jeho vnímání textu - vyhledává odpovědi na své otázky v učebnici, v odborné literatuře nebo na internetu <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - s pomocí učitele a v diskusi skupiny rozliší subjektivní a objektivní sdělení v textu, rozpozná komunikační záměr autora 	<ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a naslouchání (analýza a hodnocení textu/promluvy) - slohové útvary vypravování, popis děje a pracovního postupu, charakteristika osoby - formální a neformální styl, jejich užití a využití - úřední a osobní dopis, e-mail - administrativní styl jako příklad formálního způsobu komunikace 	

<p>08 - využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s o- porou o text přednese referát</p> <p>-----</p> <p>10 - využívá poznatků o ja- zyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písem- nému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<p>- vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku</p> <p>- vyhledá v textu klíčová slova, termíny spojené s danou tematikou</p> <p>-----</p> <p>- napíše podle svých schopností gramaticky, kompozičně a věcně správně komunikáty podle zadání učitele</p>	<p>- žádost, životopis, inzerce, oznámení, kratší proslov, zpráva</p>	
<p>Literární výchova</p> <p>01 - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <p>-----</p> <p>03 - formuluje ústně i pí- semně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p> <p>-----</p> <p>06 - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p> <p>-----</p> <p>09 - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i dalších infor- mačních zdrojích</p>	<p>- interpretuje smysl díla</p> <p>- odliší řeč vypravěče a řeč postav</p> <p>- vybere z nabídky hlavní myšlenku přečteného textu</p> <p>-----</p> <p>- formuluje dojmy ze zhlédnutého (prožitého) představení a ze své četby</p> <p>- zformuluje důvody, proč se mu určitá kniha (text) nelíbila</p> <p>-----</p> <p>- zařadí vybraná díla k literárnímu druhu a pří- slušnému žánru</p> <p>- uvede funkci textů daného žánru a srovná, zda text zařadil správně</p> <p>- na základě školní práce a vlastní četby uvede vý- znamné představitele pro- bíraných literárních žánrů a regionální literatury</p> <p>-----</p> <p>- vyhledává informace z literární teorie a historie</p> <p>- vyhledá informace ke splnění určitého úkolu (vytvoří seznam děl určitého autora aj.) v různých typech katalogů v knihovně</p>	<p>- literární druhy a žánry: dobrodružná literatura, fantazy, sci-fi, epos, legenda, romance, drama</p> <p>- literatura faktu</p> <p>- členění próza a poezie</p> <p>- literatura a region</p> <p>- základy literární teorie a historie</p> <p>- interpretace literárního díla</p> <p>- poezie a pojmosloví</p> <p>- antická literatura, bible</p> <p>- počátky českého písem- nictví, středověká a rene- sanční literatura</p> <p>- různé typy životopisů a jejich umělecké zpra- cování</p> <p>Literární autoři</p> <p>- Homér</p> <p>- Epos o Gilgamešovi</p> <p>- Dalimilova kronika</p> <p>- Karel IV – Vita Caroli</p> <p>- Jan Hus</p> <p>- Shakespeare, Cervantes</p> <p>Četba</p> <p>- E. Petiška – Řecké báje a pověsti</p>	

Český jazyk a literatura, 8. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Jazyková výchova</p> <p>02 - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</p> <p>-----</p> <p>04 - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p> <p>-----</p> <p>06 - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p>	<p>- užitá přejatá slova nahradí českými ekvivalenty</p> <p>- užívá základní způsoby tvoření slov</p> <p>-----</p> <p>- určí slovesný rod</p> <p>- vytváří správné tvary slov, užívá jmenné a slovesné kategorie</p> <p>-----</p> <p>- odliší větu dvojčlennou, jednočlennou a větný ekvivalent</p> <p>- vyjádří větný člen vedlejší větou a obráceně</p> <p>- určí druh podmětu (vyjádřený, nevyjádřený, všeobecný)</p> <p>- určí druh přísudku (slovesný, jmenný se sponou, jmenný beze spony)</p> <p>- určí příslovečná určení</p> <p>- rozlišuje rozvitý přívlastek pevně nebo volně připojený k řídicímu členu</p> <p>- pozná přívlastek postupně rozvíjející</p> <p>- určí ve větách vyznačená slova jako větné členy</p> <p>- doplní sloveso podle naznačených vztahů a určí doplněný větný člen</p> <p>- rozlišuje souvětí podřadné a souřadné</p> <p>- určí poměr mezi souřadně spojenými větnými členy a větami</p> <p>- prakticky tvoří věty jednočlenné a dvojčlenné na dané téma</p>	<p>Obecná jazykověda</p> <p>- čeština jako jeden ze slovanských jazyků</p> <p>Nauka o slově</p> <p>- slovní zásoba a tvoření slov</p> <p>- obohacování slovní zásoby (víceslovná pojmenování, slova cizího původu)</p> <p>Světové jazyky</p> <p>Tvarosloví</p> <p>- podstatná jména (skloňování obecných jmen přejatých, skloňování jmen latinského a řeckého původu)</p> <p>- podstatná jména s významem životným skloňující se jako neživotná</p> <p>- nezvyklá příjmení a jejich skloňování</p> <p>- přídavná jména (přivlastňovací pro označení rodin)</p> <p>- zájmena (skloňování týž/tentýž)</p> <p>- číslovky (skloňování, vytváření správného tvaru oba/obě, dva/dvě, tři, čtyři)</p> <p>- slovesa (obtížnější slovesné tvary, slovesný vid)</p> <p>- neohebné slovní druhy</p> <p>Pravopis</p> <p>- lexikální, slovotvorný, morfologický, syntaktický</p> <p>Skladba</p> <p>- věta s podmětem, věta bez podmětu; větný ekvivalent</p> <p>- zápor (mluvnický větný a členský, slovní, dojitý zápor)</p> <p>- rozvitý, nerozvitý, několikanásobný větný člen</p>	<p>OSV/8</p> <p>MEV/2</p> <p>MEV/3</p> <p>MEV/4</p>

<p>07 - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p> <p>-----</p> <p>08 - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní její užití</p>	<ul style="list-style-type: none"> - píše správně interpunkci v souvětí a větě jednoduché - aplikuje znalosti o přívlasktu postupně rozvíjejícím a rozvitých větných členech <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje jednotlivé nářeční oblasti Česka - vysvětlí pojmy obecná čeština, interdialekt a nářečí - uvede základní útvary národního jazyka, uvede a zdůvodní rozlišení národní jazyk - mateřský jazyk - přiřadí vybrané evropské jazyky do příslušných skupin pomocí běžných informačních zdrojů - vyhledá nespisovný výraz a vybere z nabízených možností správné převedení výrazu do jazyka spisovného 	<ul style="list-style-type: none"> - základní větné členy - rozvíjející větné členy (přívlastek shodný a neshodný, těsný a volný, postupně rozvíjející a několikanásobný) - přístavek - shoda, řízenost, přimykání - několikanásobný větný člen a významový poměr mezi jednotlivými složkami větného členu - stavba věty jednoduché - souvětí podřadné - souřadně spojené věty vedlejší - souvětí souřadné (významové poměry mezi větami) - syntaktický pravopis - souvětí v odborném textu a v umělecké literatuře 	
<p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>01 - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p>-----</p> <p>02 - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p> <p>-----</p> <p>03 - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ve čteném a slyšeném jazykovém projevu odliší fakta od názorů a hodnocení, využívá odbornou literaturu/internet - z textu dokáže vybrat z nabízených možností, co je názorem pisatele textu <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - ve čteném a slyšeném jazykovém projevu odliší subjektivní a objektivní sdělení <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná, zda autor textu je/není nestranným pozorovatelem - analyzuje text a vyvodí závěr vyplývající z textu - rozpozná v textu manipulativní prvky 	<p>Kritické čtení a naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - analýza a hodnocení textu, promluvy - zaujetí postoje k textu, úprava textu, resp. příprava článku s protinázorem <p>Slohové útvary:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika osoby, referát, recenze, kritika - subjektivně zabarvený popis - výklad - popis nejmilejší hračky, oblíbeného jídla, známého místa - úvaha 	

<p>-----</p> <p>04 - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <p>-----</p> <p>07 - zapojuje se do diskuse, řídí a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</p> <p>-----</p> <p>10 - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<p>- čte kriticky mediální sdělení v regionálních médiích a provádí jejich hodnocení</p> <p>-----</p> <p>- najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a z nabízených možností vybere to správné</p> <p>-----</p> <p>- vytvoří a osvojí si pravidla vedení diskuse</p> <p>- zapojuje se aktivně do diskuse</p> <p>- dodržuje net-etiketu sociálních sítí a internetových diskusí</p> <p>-----</p> <p>- napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně komunikáty podle zadání učitele</p> <p>- najde záměrně uvedenou pravopisnou chybu v textu a vybere formulaci bez chyb</p>		
<p>Literární výchova</p> <p>01 - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <p>-----</p> <p>03 - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p> <p>-----</p> <p>06 - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p>	<p>- interpretuje stručně smysl přečteného díla v kontextu doby, v níž vzniklo</p> <p>- interpretuje charakteristiky postav díla, výstavby děje a užitého jazyka</p> <p>- popíše kompozici vybraného dramatického textu</p> <p>-----</p> <p>- napíše jednoduché zhodnocení četby, návštěvy kulturní akce, a to v kontextu doby, v níž dílo vzniklo, z hlediska charakteru postav, výstavby děje a užitého jazyka</p> <p>-----</p> <p>- přiřadí k uvedenému literárnímu druhu/žánru ukázky jednotlivých uměleckých textů</p>	<p>Tvořivé činnosti</p> <p>- přednes textů</p> <p>- reprodukce přečteného nebo slyšeného textu</p> <p>- interpretace textu, části textu, myšlenky</p> <p>Literární teorie a historie</p> <p>- struktura literárního díla</p> <p>- jazyk literárního díla</p> <p>- lidová slovesnost jako faktor přežití jazyka a inspirace - balada</p> <p>- drama, epigram</p> <p>- regionální literatura</p> <p>- základy literární teorie a historie</p> <p>- J. A. Komenský</p> <p>- literatura národního obrození</p> <p>- romantismus</p> <p>- kritický realismus</p>	

<p>07 - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na základě četby literárních ukázek stručně představí výrazné autory vybraných uměleckých epoch a žánrů v české a světové literatuře - v dramatickém textu označí a pojmenuje jeho základní znaky - odliší tragédii a komedii - představí významné autory literatury pro mládež 	<p>Literární autoři</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mácha, Tyl, Němcová, Havlíček, Vrchlický, Jirásek, Rais, Neruda (další podle výběru učitele) - světoví autoři: Molière, Goethe, Puškin, Dickens, Hugo, A. Dumas (další podle výběru učitele) <p>- literární moderna</p>	
<p>-----</p> <p>08 - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p>	<p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná ztvárnění literatury pro televizi, film, divadlo a v hudbě 	<p>Četba</p> <ul style="list-style-type: none"> - J. Neruda - Povídky malostranské 	

Český jazyk a literatura, 9. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Jazyková výchova</p> <p>01 - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</p> <p>-----</p> <p>02 - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémch</p> <p>-----</p> <p>04 - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p> <p>-----</p> <p>05 - využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p>	<p>- v projevech dbá na správnou výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin</p> <p>-----</p> <p>- rozlišuje způsoby tvoření slov</p> <p>- k danému slovu doplní slova odvozená</p> <p>- tvoří zeměpisné názvy</p> <p>- rozliší a vytváří slova složená</p> <p>- správně přechyluje slova</p> <p>- popíše význam přeneseného pojmenování</p> <p>- vybere z nabídky slovo přeneseného pojmenování</p> <p>- uvede charakteristické příklady frazému</p> <p>- v textu vyhledá ustálené rčení a uvede jeho význam</p> <p>-----</p> <p>- vybere z nabídky slov to, které je/není požadovaným slovním druhem</p> <p>- určí slovní druh u slov odvozených z jednoho slovotvorného základu</p> <p>- správně utvoří tvar podle zadaných tvaroslovných kategorií</p> <p>- správně užívá slova přejatá a jejich tvary</p> <p>- správně užívá všech neohebných slov, včetně částic</p> <p>- doplňuje náležité tvary množného čísla</p> <p>-----</p> <p>- správně aplikuje znalosti jazykové normy ve svých písemných i mluvených projevech</p>	<p>Obecná jazykověda</p> <p>- vývoj jazyka</p> <p>- útvary národního jazyka: nářečí, slang, professionalismus, argot</p> <p>- jazyková norma a kodifikace: výrazové prostředky hovorové, spisovné a archaické</p> <p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>- spisovná výslovnost (výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin)</p> <p>Nauka o slově</p> <p>- tvoření slov (stavba slova, slovotvorný rozbor)</p> <p>- význam slova (slova nadřazená, podřazená, souřadná; slova jednoznačná a mnohoznačná; synonyma, antonyma, homonyma)</p> <p>- přenesená pojmenování (metafora, metonymie, frazeologie)</p> <p>- odborné názvy</p> <p>- pravopis související se stavbou slova a tvořením slov</p> <p>Tvarosloví</p> <p>- slovní druhy</p> <p>- podstatná jména (skloňování cizích jmen - osobní vlastní jména, zeměpisná jména)</p> <p>- psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech</p> <p>- slovesa (tvoření slovesných tvarů z kmene přítomného a minulého; slovesné třídy a vzory)</p> <p>- přechodníky</p>	<p>OSV/8</p> <p>MUV/4</p> <p>MEV/1</p> <p>MEV/2</p> <p>MEV/4</p>

<p>06 - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - graficky zaznamenaná syntaktické vztahy ve větě a souvětí - z nabízených možností vybere grafickou stavbu souvětí a přiřadí ji k danému souvětí (a obráceně) - dodržuje pravidla pro vazbu syntaktických jednotek a slovosled - určí doplněk - určí ve větách vyznačená slova jako větné členy - doplní slovo ve větě podle naznačených vztahů a určí, o jaký větný člen se jedná 	<p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - věta jednoduchá a souvětí, aktuální členění výpovědi a vět - vztahy mezi slovy ve větě - základní větné členy - rozvíjející větné členy - výrazy, které nejsou větnými členy - větné členy nerozvité, rozvité - shoda přísudku s několikanásobným podmětem - vztah přístavkový - funkce vět a větných ekvivalentů - samostatný větný člen, osamostatněný větný člen, elipsa 	
<p>07 - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - správně píše slova přejatá - správně užívá interpunkci ve větě jednoduché, aplikuje pravidla týkající se vsuvky, rozvinutého větného členu volně nebo těsně připojeného, přístavku, oslovení, citoslovce a samostatného větného členu - správně užívá interpunkci v souvětí - vybere z nabízených vět tu, ve které je/není pravopisná chyba 	<ul style="list-style-type: none"> - věta a souvětí - souvětí podřadné, čárka v souvětí - souvětí souřadné (významové poměry mezi větami) - vsuvka - tvoření vět, zásady slovosledu <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - lexikální, slovtvorný, morfologický, syntaktický 	
<p>08 - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní její užití</p>	<ul style="list-style-type: none"> - přiřadí k textu jeden z nabízených pojmů útvaru národního jazyka - zařadí slovo do odpovídající funkční vrstvy jazyka - vyhledá v textu jazykové prostředky, u nichž se změnila jejich funkce - vybere z nabízených možností nejvodnější užití daného textu a přiřadí ho k ukázce 		

<p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>03 - rozpoznává manipulaivní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p> <hr/> <p>04 - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <hr/> <p>05 - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <hr/> <p>08 - využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky v textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p>	<ul style="list-style-type: none"> - identifikuje účel užitých grafických znázornění v textu, popíše možný záměr autora - analyzuje text a vyvodí závěr vyplývající z textu - zaujme kritický postoj k důvodům, které vedly k manipulaci - dle svého postoje vybere nejpravděpodobnější variantu <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a z nabízených možností vybere to správné - posoudí vhodnost užití textu v dané komunikační situaci <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - užívá jazykové prostředky v souladu s jazykovou normou a vhodně vzhledem k situaci, adresátovu a komunikačnímu záměru - vybere z nabízených možností text ve spisovném jazyce - najde v textu nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými - rozhodne o vhodnosti použití nespisovného výrazu v textu - k vybraným výrazům najde vhodná synonyma <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - zpracuje koncept, referát a úvahu - posoudí, zda daná informace vyplývá z textu 	<ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a prožitkové čtení - mluvený projev - kultivace projevu žáka - připravený mluvený a písemný projev - proslov a projev s využitím neverbálních prvků - úvaha: prvky úvahy v psaném textu, např. na téma společenského problému, přísloví, citátu, rčení aj. - tvůrčí psaní podle výběru žánru (povídka, fejeton), slohového postupu (koncept, referát, úvaha) - funkční styly: prostědlovací, umělecký, administrativní, odborný, publicistický - slohové postupy a útvary podle záměru mluvčího - adaptace literárních děl: tanec, výtvarné zpracování, komiks 	
---	---	--	--

<p>09 - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p> <p>-----</p> <p>10 - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - správně a přehledně rozvíjí myšlenku s ohledem na účel textu - správně propojuje text prostředky nadvětného spojování - uspořádá úryvky tak, aby sestavený text dával smysl a aby byla dodržena textová návaznost - seřadí slovní výpovědi od nejvhodnějšího po nejméně vhodnou <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně vybrané slohové útvary - najde chybnou formulaci a z nabízených opravných možností vybere tu správnou - analyzuje předložený text a zařadí ho k danému funkčnímu stylu - znalosti o funkčních stylech využívá tvůrčím způsobem 		
<p>Literární výchova</p> <p>01 - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <p>-----</p> <p>02 - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede a zhodnotí typické jazykové prostředky konkrétního díla, charakter postav a vztahy mezi nimi - popíše kompozici literárního díla - zaznamená zásadní myšlenky v textu, které jej zaujaly, a stručně vysvětlí svůj výběr - vybere z nabídky hlavní myšlenku přečteného textu - určí básnické prostředky ozvláštňující literární dílo - doplní do básně slovo ve správném rýmu podle rytmu a smyslu textu <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná na ukázce prvky výrazného autorského stylu vybraných autorů české a světové literatury 20. Století 	<p>Tvořivé činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - přednes literárních textů - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - záznam a reprodukce hlavních myšlenek - interpretace literárního textu - interpretace literárních a jiných děl <p>Literární teorie a historie</p> <ul style="list-style-type: none"> - struktura literárního díla - jazyk literárního díla - literární žánry: román, epitař, milostná lyrika, balada, tragédie, komedie, drama - formy dramatu - vlastní tvorba - literární teorie a kritika 	

	<ul style="list-style-type: none"> - vybere z ukázek takovou, která svým obsahem odpovídá názvům uvedených knih, přiřadí je k sobě - seřadí úryvky literárního díla v pořadí, v jakém vznikly 	<ul style="list-style-type: none"> - adaptace literárních děl: filmová a divadelní adaptace - filmový a divadelní scénář 	
<p>03 - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sdělí ústně nebo písemně své dojmy z kulturní akce (pozitivní i negativní) - popíše film, který vznikl na základě literárního díla (dopis, zpráva) - zformuluje důvody, proč se mu přečtená kniha (úryvek, film, divadelní představení) líbila/nelíbila - sdělí dojmy ze zhlédnutého představení (dopis kamarádovi) 	<p>Literární autoři</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hašek, K. Čapek, Olbracht, Vančura, Nezval, Wolker, Hrubín, Seifert, Hrabal, Škvorecký, Vievwegh, V. Havel, L. Vaculík (dlaší podle výběru učitele) - světoví autoři: Remarque, Hemingway (další podle výběru učitele) 	
<p>04 - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podle svých schopností, znalostí a zájmu vytvoří jednodušší literární text odovídající tematicky i formálně zadání 		
<p>05 - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří svůj názor na hodnotu literárního díla a rozhodne, zda patří k hodnotné, či spíše ke konzumní literatuře - rozliší jasný příklad kýče či braku od díla umělecky hodnotného - diskutuje o hodnotě jakéhokoli literárního díla a jeho přínosu pro člověka 		
<p>06 - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí, k jakému literárnímu druhu/žánru patří výchozí text (přiřadí k literárnímu druhu nebo žánru) 		
<p>07 - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede zásadní díla vybraných epoch literární historie - zařadí vybrané autory do uvedených literárních směrů 		

	<ul style="list-style-type: none"> - přiřadí dílo k literárnímu směru - přiřadí k literárním autorům typické ukázky z jejich děl, využívá znalostí hlavních postav i jazykových specifik - popíše základní znaky literárního směru na vybrané ukázce 		
<p>08 - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stručně písemně porovná vybranou literární předlohu s její adaptací - uvede hlavní stadia přípravy filmu - převede úryvek literárního díla do podoby divadelního (filmového) scénáře - porovná film (divadelní představení) a jeho literární předlohu a popíše základní shody a rozdíly v obsahu obou děl 		
<p>09 - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i dalších informačních zdrojích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává informace ve spolehlivých zdrojích a databázích, nepřejímá informace bez ověření zdroje - vyhledá informace ke splnění určitého úkolu (vytvoří seznam děl určitého autora aj.) v různých typech katalogů v knihovně - na základě internetových zdrojů vypracuje určitý úkol (základní údaje o životě a tvorbě jednoho z nositelů Nobelovy ceny aj.) 		

5.2 Vyučovací předmět Anglický jazyk (AJ)

5.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu AJ

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk, patřící do vzdělávací oblasti RVP ZV *Jazyk a jazyková komunikace* a jejího vzdělávacího oboru *Cizí jazyk*, je vyučován jako samostatný předmět od 3. do 9. ročníku. Jeho postupné osvojování pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění.

Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance. Prioritou výuky je rozvíjení schopnosti žáka dorozumět se v reálných situacích běžného života. Žáci jsou vedeni k samostatnému učení sebehodnocením, plánováním a sledováním vlastního pokroku. Mají možnost využívat ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a tím dává prostor k rozvoji jazykových dovedností v autentickém prostředí.

Na 1. stupni ZŠ představuje výuka anglického jazyka úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde především o probuzení zájmu žáka o studium tohoto cizího jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a o zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností, dále na první seznámení s některými typickými jevy života a kultury zemí, příslušné jazykové oblasti. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou nadřazeny dovednostem číst a písemně se vyjadřovat. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum, jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění. Slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu dětí tohoto věku. Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře. Výuka je výrazně propojena nejen s mateřským jazykem, ale též s hudební, pohybovou, výtvarnou a dramatickou výchovou.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk je na 1. stupni rozdělen do těchto tematických okruhů:

1. období (3. ročník)
  - Řečové dovednosti
2. období (4. a 5. ročník)
  - Poslech s porozuměním
  - Mluvení
  - Čtení s porozuměním
  - Psaní

Základní časová dotace výuky Anglického jazyka je ve 3. až 5. ročníku po 3 hodinách týdně, ve třetím a čtvrtém ročníku je dotace povýšena o jednu hodinu týdně v každém ročníku. Toto navýšení bylo použito z disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá v běžné kmenové třídě nebo v jazykové učebně. Při výuce jsou uplatňovány takové metody a formy práce, které dokáží aktivizovat žáky k výuce anglickému jazyku. Žáci jsou děleni na menší skupiny do max. počtu 20 žáků, tj. maximální počet pro výuku v jazykové učebně.

Při výuce se uplatňují i jiné činnosti, jako jsou např. projekty, skupinová práce, soutěže či pořádání různých školních akcí.

Na 2. stupni ZŠ jde již více o osvojování cizího jazyka jako prostředku dorozumívání a prostředku získávání dalších poznatků. Pozornost se věnuje rozvoji všech řečových dovedností, čtení a písemné vyjadřování nabývá postupně na významu. Důraz je nadále kladen na rozvoj komunikačních kompetencí, jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění. Výuka směřuje k dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Stále více se pracuje s autentickými materiály různého druhu (tištěnými i audiovizuálními), více se do výuky zařazuje integrované používání cizího jazyka v kombinaci s PC a internetem. Prohlubuje se povědomí žáků o kultuře cizích (zejména evropských) zemí. V používaných formách a metodách práce je preferováno kooperativní vyučování. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních i skupinových činnostech.

Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk je na 2. stupni rozdělen do složek:

- Poslech s porozuměním
- Mluvení
- Čtení s porozuměním
- Psaní

Časová dotace pro výuku Anglického jazyka na druhém stupni je ve všech ročnících po 3 hodinách týdně. Výuka se uskutečňuje v jazykové učebně, nebo v běžné kmenové třídě. Žáci se na výuku dělí na menší skupiny do počtu 20 žáků, tj. do kapacity jazykové učebny.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj Kompetence k učení

- pro aktivní učení volíme vhodné způsoby, metody a strategie, které podporují u žáků zvědavost a zájem,
- zajišťujeme žákům dostatek informačních zdrojů k povzbuzení zájmu o rozšíření slovní zásoby,
- učíme žáky plánovat a hodnotit vlastní učení s pomocí jazykového portfolia,
- zadáváme práce, které vedou k vyhledávání a kombinaci informací z různých zdrojů včetně ICT,
- učíme žáky pracovat s chybou a tím hledat správná řešení.

Pro rozvoj Kompetence k řešení problémů

- navozováním problémových situací z reálného života učíme žáky vhodně reagovat s pomocí cizího jazyka (metoda hraní rolí, simulace),
- vedeme žáky k překonávání zábran při používání cizího jazyka,
- rozvíjíme schopnost žáků identifikovat a pochopit problém a klást otázky k jeho úspěšnému vyřešení.

Pro rozvoj Kompetence komunikativní

- od počátku vedeme žáka, aby byl schopen porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce, používáme autentické audio a videonahrávky,
- využíváme písně, říkadla a básně pro žakovu řízenou produkci,
- využíváme metodu řízené dialogizace a metodu hraní rolí pro rozvoj schopnosti započít, vést a ukončit konverzaci na přiměřené téma,
- dáváme žákům prostor pro ústní i písemné vyjádření a sebe prezentaci (samostatné práce, referáty, projekty, konverzace a řízená diskuse),

- dbáme na zřetelnou výslovnost žáků při ústním projevu a umožňujeme její zdokonalování.

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální

- zařazováním párové a skupinové práce vedeme žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu,
- zadáváním vhodných úkolů vedeme žáky k nastavení pravidel práce v týmu,
- využíváme vhodnou příležitost k diskusím žáků na aktuální téma z každodenního života a umožňujeme jim zdokonalit argumentační dovednosti.

Pro rozvoj Kompetence občanské

- s využitím autentických materiálů vedeme žáky k poznání zvyků a tradic v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi,
- vytváříme příležitost pro žáky, aby mohli (např. formou prezentace) představit kulturu, zvyky a tradice naší země,
- pomocí situačních metod rozvíjíme u žáků schopnost umět se zodpovědně rozhodnout podle dané situace.

Pro rozvoj Kompetence pracovní

- zvláště v nižších ročnících zařazujeme úlohy rozvíjející jemnou motoriku,
- vedeme žáky ke schopnosti využívat anglický jazyk k získávání informací,
- motivujeme žáky, aby si při plnění samostatných prací vytvořili časový plán.

5.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu AJ

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je modře vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v bodě 6 - Průřezová témata.

Anglický jazyk, 3. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Řečové dovednosti</p> <p>01 - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</p> <hr/> <p>02 - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</p> <hr/> <p>03 - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <hr/> <p>04 - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>- vhodně pozdraví, odpoví na pozdrav, představí sebe i jiné</p> <p>- používá ustálené obraty, např. odkud jsou lidé</p> <p>- aplikuje probraná čísla v běžných situacích</p> <p>- reaguje na pokyny; pokyny sám formuluje</p> <p>- rozumí jednoduché otázce vytvořené pomocí sloves <i>to be, to have a like</i></p> <hr/> <p>- používá již dříve probraná a zopakovaná slova a slovní spojení; rozšiřuje si slovní zásobu</p> <p>- váže slova v jednoduchých větných celcích nebo frázích, které si osvojil</p> <p>- vyslovuje a čte foneticky správně</p> <hr/> <p>- čte krátké texty a krátká jednoduchá sdělení</p> <p>- aplikuje pochopené a získané informace</p> <p>- osvojená slova, věty nebo fráze čte, rozumí jejich významu (obsahu) za pomoci vizuální opory</p> <p>- v textu vyhledá odpověď na otázku</p> <hr/> <p>- soustředí se na poslech krátkého jednoduchého textu</p> <p>- sám nebo s pomocí učitele (spolužáků) analyzuje slyšený projev s využitím vizuální opory (zopakovaná slovní zásoba)</p> <p>- dokáže zformulovat odpověď na zadanou otázku</p> <p>- vyznačí správnou odpověď</p>	<p>Tematické okruhy:</p> <p>- číslovky 1-20</p> <p>- základní barvy</p> <p>- pokyny a příkazy ve třídě</p> <p>- školní potřeby</p> <p>- pozdravy</p> <p>- pocity (<i>happy, sad, angry, thirsty, hungry</i>)</p> <p>- domácí mazlíčci</p> <p>- zvířata v zoo</p> <p>- nejbližší rodina</p> <p>- části těla</p> <p>- oblečení</p> <p>- jídlo a potraviny</p> <p>- domov – můj pokoj</p> <p>- hračky</p> <p>- Vánoce</p> <p>- Velikonoce</p> <p>- Halloween</p> <p>- dny v týdnu</p> <p>- měsíce</p> <p>- abeceda</p> <p>Jazykové prostředky:</p> <p>- zvuková a grafická podoba slova</p> <p>- základní výslovnostní návyky</p> <p>- člen neurčitý: <i>a, an</i></p> <p>- pravidelné tvoření množného čísla podstatných jmen</p> <p>- základní přídavná jména</p> <p>- osobní zájmena: <i>I, you, he, she, it</i></p> <p>- přivlastňovací zájmena <i>my, your, his, her</i></p> <p>- základní číslovky</p> <p>- rozkazovací způsob</p>	<p>OSV/2</p> <p>OSV/8</p>

<p>05 - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova nebo slovního spojení - vyslovuje anglické fonémy - při záznamu slov, vět a frází rozlišuje transliteraci a pravopisný záznam slov - získanou slovní zásobu používá při běžné komunikaci mluvené i psané 	<ul style="list-style-type: none"> - sloveso <i>to be</i> – jednotné číslo: kladná a záporná věta oznamovací, otázka, krátká odpověď - sloveso <i>to have</i> – jednotné číslo: kladná a záporná věta oznamovací, otázka a krátká odpověď - sloveso <i>like</i> v kladné větě a v otázce, krátká odpověď - přivlastňovací pád - <i>there is, there are</i> 	
<p>06 - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na základě vizuální předlohy píše krátké texty typu pozdravu, zprávy, vyprávění, dopisu 	<ul style="list-style-type: none"> - pravopis - předložky místa - hlásky a jejich výslovnost, slovní přízvuk - základní značky IPA - osobní zájmena <i>we, they</i> - sloveso <i>to be</i> – množné číslo - sloveso <i>to have</i> – množné číslo - rozšířená slovní zásoba v rámci jednotlivých tematických okruhů <p>Doporučená učebnice: <i>Chit Chat I.</i></p>	

Anglický jazyk, 4. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <p>01 - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p> <p>-----</p> <p>02 - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>-----</p> <p>03 - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele v rámci probíraných témat a slovní zásoby, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p> <p>- předvede nebo ukáže činnosti, které slyší</p> <p>-----</p> <p>- rozumí významu slov, slovních spojení, frází a jednoduchých vět</p> <p>- vhodnými reakcemi a odpověďmi prokazuje, že rozumí známým slovům, často opakovaným frázím a nejběžnější slovní zásobě</p> <p>- přiřazuje informace k obrázkům</p> <p>- na základě poslechu označuje správnou odpověď</p> <p>-----</p> <p>- porozumí tématu krátkého textu</p> <p>- v jednoduchém textu ve vybraných tematických okruzích vyhledá požadovanou informaci a použije ji při tvorbě odpovědi</p> <p>- s oporou obrazového materiálu reprodukuje obsah jednoduchého textu</p>	<p>Tematické okruhy:</p> <p>- číslovky základní 1- 100</p> <p>- zdraví</p> <p>- sport, volný čas</p> <p>- činnosti o dovolené</p> <p>- škola, školní předměty, školní rozvrh</p> <p>- počasí</p> <p>- roční období</p> <p>- zvířata ve volné přírodě</p> <p>- vyhynulá zvířata</p> <p>- jídlo, stravovací návyky</p> <p>- domov – místnosti v domě, nábytek</p> <p>- město – obchody a významné orientační body</p> <p>- televizní pořady</p> <p>- Vánoce</p> <p>- Velikonoce</p> <p>- hodiny</p> <p>- dny v týdnu</p> <p>- měsíce</p> <p>- abeceda</p> <p>- my a Britové</p> <p>Jazykové prostředky:</p> <p>- zvuková a grafická podoba slova, fonetické znaky</p> <p>- základní výslovnostní návyky</p> <p>- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>- člen určitý a neurčitý</p> <p>- množné číslo pravidelných podstatných jmen</p> <p>- zájmena osobní</p> <p>- zájmena přivlastňovací</p> <p>- přivlastňovací pád</p>	<p>OSV/8</p>
<p>Mluvení</p> <p>01 - zapojí se do jednoduchých rozhovorů</p> <p>-----</p> <p>02 - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat</p>	<p>- na základě osvojené slovní zásoby se dokáže zapojit do jednoduchých rozhovorů</p> <p>- vede rozhovor v probraném tematickém okruhu</p> <p>-----</p> <p>- sdělí základní informace o sobě, zejména své jméno, věk, bydliště, zájmy</p> <p>- podá informace z okruhu rodina, využívá známou slovní zásobu</p>		

<p>03 - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</p>	<p>- známá slovní zásoba mu umožňuje pohovořit o tématu škola, volný čas a dalších probraných tématech</p> <p>- odpovídá na jednoduché otázky položené učitelem nebo žákem týkající se probraných a osvojených témat</p> <p>- správně reaguje na zadané otázky</p> <p>- dokáže vytvořit otázku k danému tématu</p> <p>- při dramatizaci krátkého příběhu využívá obrátů a slovní zásoby získaných v daných tematických okruzích</p>	<p>- předložky místa</p> <p>- předložky času</p> <p>- <i>there is/there are</i></p> <p>- <i>can, can't</i></p> <p>- přítomný čas průběhový</p> <p>- přítomný čas prostý</p> <p>- pořádek slov ve větě a v otázce</p> <p>- základní fonetické znaky</p> <p>- výslovnost hlásek, minimální páry</p> <p>- pravopis - základní pravidla připojování koncovky -s</p> <p>- minulý čas slovesa <i>to be</i> a <i>to have</i></p>	
<p>Čtení s porozuměním</p> <p>01 - vyhledá potřebnou informaci k jednoduchému textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</p> <p>02 - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici zřetelnou oporu</p>	<p>- vyhledá potřebnou informaci a následně ji využije</p> <p>- orientuje se v textu, význam neznámých slov vyhledá ve slovníku</p> <p>- porozumí tématu krátkého textu</p> <p>- v jednoduchém textu vztahujícím se k probraným tématům vyhledá požadovanou informaci</p> <p>- s oporou obrazového materiálu reprodukuje obsah textu</p>	<p>- nepravidelné množné číslo</p> <p>- ukazovací zájmena</p> <p>- spelling</p> <p>- jednoduché matematické operace sčítání a odčítání</p> <p>Doporučená učebnice: Chit Chat II.</p>	
<p>Psaní</p> <p>01 - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</p> <p>02 - vyplní osobní údaje do formuláře</p>	<p>- s využitím známé slovní zásoby napíše krátký text na dané téma; písemně sdělí informace zejména o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</p> <p>- své znalosti uplatňuje při psaní různých sdělení</p> <p>- doplní osobní údaje do formuláře, dotazníku</p>		

Anglický jazyk, 5. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <p>01 - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p> <p>-----</p> <p>02 - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici zrakovou oporu</p> <p>-----</p> <p>03 - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>- reaguje na jednoduché pokyny a otázky</p> <p>- sám předvede základní pokyny a vytvoří jednoduché otázky, které dokáže sdělit sploužákům s pečlivou výslovností</p> <p>-----</p> <p>- vhodnými reakcemi a odpověďmi prokazuje, že rozumí známým slovům, často opakovaným frázím a běžné slovní zásobě týkající se probraných témat</p> <p>- známá slova a věty aplikuje v různých cvičeních</p> <p>- identifikací se zrakovým názorem prokazuje znalost sloviček</p> <p>- rozšiřuje si slovní zásobu</p> <p>-----</p> <p>- různými činnostmi prokazuje pochopení poslechového textu, který je pronášen pomalu a zřetelně; k dispozici má vizuální oporu</p> <p>- na základě poslechu vybírá správné odpovědi, doplňuje text, opravuje informace</p>	<p>Tematické okruhy:</p> <p>- pokyny a příkazy ve třídě</p> <p>- číslovky 1- 100</p> <p>- telefonní čísla</p> <p>- abeceda, spelling</p> <p>- názvy vybraných zemí a hlavních měst</p> <p>- jména a tituly</p> <p>- naše rodina</p> <p>- povolání</p> <p>- adresa</p> <p>- technické vybavení: TV, computer, radio ...</p> <p>- škola, školní docházka, vyučování</p> <p>- naše třída, spolužáci</p> <p>- domácí mazlíčci</p> <p>- základní přídavná jména</p> <p>- vyjadřování času, hodiny</p> <p>- každodenní činnosti</p> <p>- volný čas a koníčky</p> <p>- nejběžnější hudební nástroje</p> <p>- domov, být, místnosti, můj pokoj, vybavení</p> <p>- předložky místa a času</p> <p>- místa ve městě – dominanty, kulturní památky, obchody ...</p> <p>- popis vzhledu osob</p> <p>- oblečení</p> <p>- nakupování – <i>How much is...?</i></p> <p>Dopravní prostředky</p>	<p>OSV/5</p> <p>OSV/8</p> <p>VMEGS/1</p> <p>VMEGS/2</p> <p>MUV/4</p>
<p>Mluvení</p> <p>01 - zapojí se do jednoduchých rozhovorů</p> <p>-----</p> <p>02 - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p>	<p>- dovede se zapojit do probíhajícího rozhovoru</p> <p>- poslechem pochopí, o čem je předváděný rozhovor</p> <p>- vede rozhovor při využívání probrané slovní zásoby</p> <p>- zahájí a ukončí rozhovor</p> <p>-----</p> <p>- tvoří jednoduché věty na dané téma</p> <p>- dokáže jednoduchým způsobem a plynule pohovořit na zadané téma</p>		

<p>03 - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</p>	<p>- sestaví odpověď na zadanou otázku</p> <p>- vytváří jak krátké odpovědi, tak dokáže souvisleji vyprávět na dané téma (danou otázku)</p> <p>- sám dovede vytvořit a položit otázku na dané téma</p>	<p>Jazykové prostředky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pořádek slov ve větě - člen určitý a neurčitý - nepravidelné množné číslo vybraných podstatných jmen - přivlastňovací zájmena a přivlastňovací pád 	
<p>Čtení s porozuměním</p> <p>01 - vyhledá potřebnou informaci k jednoduchému textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</p> <p>-----</p> <p>02 - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici zřetelnou oporu</p>	<p>- v jednoduchém textu vybraném podle probíraných tematických okruhů vyhledá požadovanou informaci a využije ji při tvorbě odpovědi</p> <p>- zaznamenává požadovanou informaci</p> <p>- získanou informaci dovede prezentovat</p> <p>-----</p> <p>- orientuje se v textu; jednoduše interpretuje obsah částí textu</p> <p>- odpovídá na otázky týkající se textu</p> <p>- k danému textu tvoří otázky</p> <p>- čte krátké texty s porozuměním obsahu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ukazovací zájmena <i>this, that, these, those</i> - předložky času a místa - sloveso <i>can</i> - rozkazovací způsob - přítomný čas prostý x průběhový - otázky <i>yes/no</i> - otázky <i>s what, who, when, where, why, how</i> - základní fonetické znaky - výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek - výslovnost <i>w</i> a <i>r</i> - výslovnost <i>p, b, t, d</i> - výslovnost <i>th</i> - slovní přízvuk - intonace otázky 	
<p>Psaní</p> <p>01 - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</p> <p>-----</p> <p>02 - vyplní osobní údaje do formuláře</p>	<p>- píše krátké věty podle zadání; doplní chybějící slovo, dokončí text</p> <p>- napíše vlastní krátký text na dané téma (zejména o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti zájmů a každodenního života)</p> <p>- zvládá grafickou podobu probraných slov a slovních spojení</p> <p>-----</p> <p>- rozumí obsahu různých formulářů</p> <p>- doplní údaje do formuláře</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozšířená slovní zásoba v rámci jednotlivých tematických okruhů - základní matematické operace – sčítání, odčítání, násobení, dělení - zeměpisné pojmy: názvy kontinentů a oceánů - části těla zvířat - stupňování krátkých přídavných jmen - minulý čas slovesa <i>to be</i> a <i>to have</i> <p>Doporučená učebnice:</p> <p>Project I.</p>	

Anglický jazyk, 6. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <p>01 - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</p> <p>-----</p> <p>02 - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</p>	<p>- rozumí důležitým informacím v jednoduchém poslechovém textu využívajícím známou slovní zásobu a mluvnické jevy</p> <p>- poslouchá pronášený text, zachytí základní informace a reakcemi prokáže, že informacím v textu rozumí</p> <p>-----</p> <p>- rozumí základnímu obsahu sdělení z mluveného projevu či konverzace</p> <p>- poslouchá zřetelně vyslovovanou promluvu nebo konverzaci; reakcemi prokáže, že slyšenému textu porozuměl</p>	<p>Slovní zásoba</p> <p>- slova, slovní obraty, fráze</p> <p>- slovní zásoba spojená s tematickými okruhy</p> <p>- práce se slovníkem</p> <p>Tematické okruhy</p> <p><i>Introduction:</i></p> <p>- pozdravy, rodina, domov, můj pokoj, volný čas, záliby</p> <p><i>My life:</i></p> <p>- škola, narozeniny, oslavy, svátky, každodenní život</p> <p><i>Animals:</i></p> <p>- oblíbené zvíře, život zvířat,</p> <p><i>Holidays:</i></p> <p>- prázdniny, cestování, reálie Velké Británie, doprava, dopravní prostředky</p> <p><i>Práce s tématy:</i></p> <p>- mluvení o tématu, kladení otázek</p> <p>- čtení</p> <p>- psaní</p> <p>- poslech vybraného textu</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <p>- základní výslovnostní návyky</p> <p>- slovní a větný přízvuk</p> <p>- intonace, rytmus</p> <p>- fonetické znaky</p> <p>- mluvená a psaná podoba slova</p> <p>- srozumitelná výslovnost</p> <p>- rozlišování prvků fonologického systému jazyka</p> <p>- poslech a práce s textem</p>	<p>OSV/3</p> <p>VMEGS/1</p> <p>VMEGS/2</p> <p>MUV/3</p> <p>MUV/4</p>
<p>Mluvení</p> <p>01 - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</p> <p>-----</p> <p>02 - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</p>	<p>- ovládá základní pravidla mluveného projevu, zejména zřetelně artikuluje, vyslovuje foneticky správně a pronáší promluvu přirozenou rychlostí</p> <p>- vyžádá si jednoduchou informaci v rozsahu probíraných témat</p> <p>- používá různé druhy pozdravů v závislosti na formálnosti situace; omluví se, poděkuje, reaguje na omluvu a poděkování</p> <p>- rozlišuje formální a neformální situace</p> <p>-----</p> <p>- tvoří jednoduché věty na zadané téma; mluví k danému tématu</p> <p>- představí se a sdělí základní informace o sobě a své rodině</p> <p>- stručně pohovoří o svých každodenních zvyklostech a povinnostech</p>		

<p>03 - vypráví jednoduchý příběh nebo událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</p>	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchým způsobem hovoří o své škole, školních předmětech a mimoškolních aktivitách - sdělí své plány na víkend, prázdniny - sestaví jednoduché slovní vyprávění na dané téma - podle osnovy popíše osoby, místo a věci ze svého okolí - porovná různá místa, osoby a věci - s oporou vizuálního materiálu reprodukuje rozhovor nebo přehraje jednoduchou scénku 	<p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - sloveso <i>be, can, have got</i> - přítomný čas prostý - přítomný čas průběhový - minulý čas prostý - konstrukce s <i>ago</i> - pravidelná a nepravidelná slovesa - <i>Wh-?</i> a <i>Yes/No</i> - otázky - příslovce četnosti - číslovky řadové - osobní zájmena – podmět, předmět ve větě - oznamovací, tázací a záporné věty 	
<p>Čtení s porozuměním</p> <p>01 - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</p> <p>02 - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte a rozumí textům obsaženým v různých zdrojích (materiálech) - dokáže vyhledat potřebné informace; orientuje se v textu a materiálech - čte nahlas foneticky správně jednoduché texty - odpovídá na otázky k přečtenému textu - v textu vyhledá požadované informace, klíčová slova nebo odpovědi na otázky - při práci dovede používat slovník 	<ul style="list-style-type: none"> - další slovní zásoba v rámci probíraných témat podle zájmů a potřeb žáků - jednotky času - <i>have to</i> - stupňování přídavných jmen – porovnání zvířat <p>Doporučená učebnice: Project II. – 1. část</p>	
<p>Psaní</p> <p>01- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p>	<ul style="list-style-type: none"> - píše správně probraná a známá slova, chybně zapsaná slova opraví - rozlišuje mluvenou a psanou podobou slova - rozumí základním formulářům, umí je vyplnit - napíše základní identifikační údaje o sobě a zapíše je do formuláře 		

02 - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

- zvládne vytvořit a napsat jednoduché věty a vytvořit jednoduchý text na zadané téma

- vytváří text podle připraveného i nepřipraveného scénáře

- sestaví jednoduchý dopis, vyprávění, sdělení

Anglický jazyk, 7. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <p>01 - rozumí informacím v jednoduchých poslecho- vých textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</p> <p>-----</p> <p>02 - rozumí obsahu jed- noduché a zřetelně vy- slovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</p>	<p>- poslouchá a rozumí textu; rozumí a správně reaguje na pokyny, otázky</p> <p>- reaguje na slyšené věty vztahující se k probíraným tématům; prokazuje, že větám rozumí</p> <p>- z poslechnutého textu vybere požadované infor- mace</p> <p>-----</p> <p>- rozumí základnímu ob- sahu sdělení v rozhovoru dvou i více osob</p> <p>- poslouchá promluvu, která se vztahuje k běžným situacím každodenního života; prokáže, že textu rozumí</p> <p>- identifikuje základní téma (obsah) vyslechnuté pro- mluvy nebo konverzace</p>	<p>Slovní zásoba</p> <p>- slova, slovní obraty, fráze</p> <p>- rozvíjení slovní zásoby</p> <p>- práce se slovníkem</p> <p>- osvojování slovní zásoby</p> <p>Tematické okruhy</p> <p>Food:</p> <p>- jídlo a nápoje, objed- návání, nakupování, vaření a recepty, jídlo během dne</p> <p>The world:</p> <p>- naše země; reálie Velké Británie, USA; Evropa; počasí; zajímavosti světa</p> <p>Entertainment:</p> <p>- TV pořady, filmy, způsob trávení volného času, divadlo</p> <p>Práce s tématy:</p> <p>- mluvení o tématu, kladení otázek</p> <p>- čtení</p> <p>- psaní</p> <p>- poslech vybraného textu</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <p>- základní výslovnostní návyky</p> <p>- slovní a větný přízvuk</p> <p>- intonace, rytmus</p> <p>- fonetické znaky</p> <p>- mluvená a psaná podoba slova</p> <p>- srozumitelná výslovnost</p> <p>- rozlišování prvků fonolo- gického systému jazyka</p> <p>- pravopis slov osvojené slovní zásoby</p> <p>- poslech a práce s textem</p>	<p>OSV/5</p> <p>OSV/8</p> <p>VMEGS/1</p> <p>VMEGS/2</p> <p>MUV/4</p>
<p>Mluvení</p> <p>01 - zeptá se na základní informace a adekvátně rea- guje v běžných formálních i neformálních situacích</p>	<p>- zapojí se do jednodu- chého rozhovoru, přimě- řeně reaguje na různé situace, odpovídá na otázky plynoucí z konverzace</p> <p>- tvoří a pokládá otázky směřující k získání základ- ních informací</p> <p>- vyžádá si jednoduchou informaci v rozsahu pro- bíraných témat, vytvoří jednoduchý dotazník pro průzkum ve třídě vztahující se k probíranému tématu</p> <p>- používá běžné kon- verzační obraty</p> <p>- vhodně reaguje na promluvu partnera v rámci probíraných tematických okruhů</p> <p>- domluví si jednoduchým způsobem schůzku</p>	<p>- mluvení o tématu, kladení otázek</p> <p>- čtení</p> <p>- psaní</p> <p>- poslech vybraného textu</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <p>- základní výslovnostní návyky</p> <p>- slovní a větný přízvuk</p> <p>- intonace, rytmus</p> <p>- fonetické znaky</p> <p>- mluvená a psaná podoba slova</p> <p>- srozumitelná výslovnost</p> <p>- rozlišování prvků fonolo- gického systému jazyka</p> <p>- pravopis slov osvojené slovní zásoby</p> <p>- poslech a práce s textem</p>	

<p>02 - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</p> <p>-----</p> <p>03 - vypráví jednoduchý příběh nebo událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</p>	<p>- tvoří vhodné věty na zadané téma</p> <p>- mluví srozumitelně a zřetelně na zvolené nebo zadané téma</p> <p>-----</p> <p>- na zadané nebo vybrané téma vypráví jednoduchý skutečný nebo vymyšlený příběh</p> <p>- popíše významnou nebo sdělí důležitou událost</p> <p>- reprodukuje slyšený text</p> <p>- dokáže popsat známé osoby, místa i věci</p>	<p>Mluvnice</p> <p>- vazba <i>be going to</i></p> <p>- sloveso <i>have to</i></p> <p>- stupňování přídavných jmen</p> <p>- vazba <i>as...as</i></p> <p>- příslovce a přídavná jména</p> <p>- <i>How-?</i> – otázky</p> <p>- konstrukce <i>Why don't we/you...?</i></p> <p>- konstrukce <i>Shall we...?</i></p> <p>- konstrukce <i>Let's...</i></p>	
<p>Čtení s porozuměním</p> <p>01 - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</p> <p>-----</p> <p>02 - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</p>	<p>- rozumí běžným nápisům a výstražným znamením</p> <p>- v různých materiálech vyhledá potřebné nebo požadované informace</p> <p>-----</p> <p>- čte nahlas a foneticky správně jednoduché texty</p> <p>- prokáže, že přečtenému textu porozuměl</p> <p>- v textu vyhledá základní informace, klíčová slova, nebo odpovědi na otázky</p> <p>- při práci dovede používat slovník</p> <p>- znalost přečteného textu prokáže plněním různých úkolů</p>	<p>- členy</p> <p>- konstrukce <i>How much/many</i></p> <p>- <i>some/any</i></p> <p>- počítatelná a nepočítatelná podstatná jména</p> <p>- vyjadřování kvantity</p> <p>Doporučená učebnice: Project II. – dokončení</p>	
<p>Psaní</p> <p>02 - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>-----</p> <p>03 - reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>- napíše jednoduchý krátký text na zadané téma</p> <p>- při psaní využívá svých znalostí z mluvnice, používá slovník</p> <p>-----</p> <p>- sestaví písemnou odpověď</p>		

Anglický jazyk, 8. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Rozšiřující učivo
<p>Poslech s porozuměním</p> <p>01 - rozumí informacím v jednoduchých poslecho- vých textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetel- ně</p> <p>-----</p> <p>02 - rozumí obsahu jed- noduché a zřetelně vy- slovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</p>	<p>- vystihne hlavní myšlenku poslechnutého textu</p> <p>- nalezne v textu odpovědi na otázky a vyhledá informace</p> <p>- poslouchá jednoduchý text; text překládá bez větších nedostatků</p> <p>- při práci s textem prokáže, že textu rozumí</p> <p>-----</p> <p>- rozumí jednoduché konverzaci na každodenní téma</p> <p>- poslouchá promluvu, která se vztahuje k běžným situacím každodenního života; prokáže, že textu rozumí</p> <p>- identifikuje základní téma (obsah) vyslechnuté pro- mluvy nebo konverzace</p>	<p>Slovní zásoba</p> <p>- slova, slovní obraty, fráze</p> <p>- rozvíjení slovní zásoby</p> <p>- práce se slovníkem</p> <p>- osvojování slovní zásoby</p> <p>Tematické okruhy</p> <p><i>Introduction:</i></p> <p>- představení se, vyprávění o sobě, volný čas, záliby</p> <p><i>My life:</i></p> <p>- bydlení a domov, živo- topis, denní povinnosti, hobby, naše rodina, realie Velké Británie</p> <p><i>The future:</i></p> <p>- cestování do vesmíru, doprava, věda a technika, mé plány</p> <p><i>Times and places:</i></p> <p>- časová pásma, místa – nebezpečná místa, realie Velké Británie</p> <p><i>Práce s tématy:</i></p> <p>- mluvení o tématu, kladení otázek</p> <p>- čtení</p> <p>- psaní</p> <p>- poslech vybraného textu</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <p>- základní výslovnostní návyky</p> <p>- slovní a větný přízvuk</p> <p>- tempo, intonace, rytmus</p> <p>- fonetické znaky</p> <p>- mluvená a psaná podoba slova</p> <p>- rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonolo- gického systému jazyka</p>	<p>OSV/2</p> <p>OSV/8</p> <p>VMEGS/1</p> <p>VMEGS/3</p> <p>MUV/4</p>
<p>Mluvení</p> <p>01 - zeptá se na základní informace a adekvátně rea- guje v běžných formálních i neformálních situacích</p> <p>-----</p> <p>02 - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojo- vaných tématech</p> <p>-----</p> <p>03 - vypráví jednoduchý příběh nebo událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</p>	<p>- tvoří otázky tak, aby zjistil potřebné údaje a in- formace</p> <p>- zahájí konverzaci s cílem získat informace; zapojí se do rozhovoru</p> <p>-----</p> <p>- dovede se s využitím mluvnických znalostí vy- jadřovat v rámci probíra- ných témat</p> <p>- předá ústně základní informace o sobě, rodině, škole</p> <p>-----</p> <p>- popíše jednoduchým způ- sobem situaci na obrázku</p> <p>- popíše známé osoby, místa nebo věci ze svého okolí</p> <p>- vypráví jednoduchý příběh na zadané téma</p>	<p>- časová pásma, místa – nebezpečná místa, realie Velké Británie</p> <p><i>Práce s tématy:</i></p> <p>- mluvení o tématu, kladení otázek</p> <p>- čtení</p> <p>- psaní</p> <p>- poslech vybraného textu</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <p>- základní výslovnostní návyky</p> <p>- slovní a větný přízvuk</p> <p>- tempo, intonace, rytmus</p> <p>- fonetické znaky</p> <p>- mluvená a psaná podoba slova</p> <p>- rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonolo- gického systému jazyka</p>	

<p>Čtení s porozuměním</p> <p>01 - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</p> <p>-----</p> <p>02 - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</p>	<p>- rozumí textům uvedeným v různých materiálech (leták, turistické prospekty, tisk)</p> <p>- pracuje s autentickými materiály pro vyhledávání a zpracování nových informací, např. s internetem, encyklopedií</p> <p>- vyhledá v textech konkrétní výrazy a odpovídi na otázky</p> <p>-----</p> <p>- v nových textech rozliší známé a neznámé výrazy (slova)</p> <p>- vyvozuje význam slov a tato slova aplikuje</p> <p>- vyhledává v textech různé informace podle druhu zadání</p> <p>- doplňuje chybějící informace do textu</p>	<p>Mluvnice</p> <p>- slovesný čas přítomný prostý, průběhový (doplnění)</p> <p>- slovesný čas minulý prostý, průběhový (doplnění)</p> <p>- slovesa nepravidelná</p> <p>- budoucnost s will: předpovědi, nabídky, náhlá rozhodnutí</p> <p>- vazba <i>be supposed to</i></p> <p>- sloveso like + ing</p> <p>- podmínkové věty</p> <p>- předložky časové a místní</p> <p>- konstrukce vyjadřující nádeje, předpovědi plány do budoucna</p> <p>Doporučená učebnice:</p> <p>Project III. – 1. část</p>	
<p>Psaní</p> <p>02 - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>-----</p> <p>03 - reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>- sestaví krátké jednoduché sdělení související s probíranými tematickými okruhy, jako je pozvánka, jednoduché vypravování, popis</p> <p>- používá při psaní slovník</p> <p>- psaný text vhodně rozvrhne do odstavců</p> <p>-----</p> <p>- jednoduchým způsobem reaguje na písemné sdělení, jako je osobní dopis nebo e-mail</p>		

Anglický jazyk, 9. ročník

Očekávané výstupy	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <p>01 - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</p> <p>-----</p> <p>02 - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</p>	<p>- nachází důležité informace ve zvukových záznamech</p> <p>- přiřadí k sobě patřící informace jako způsob pochopení a identifikace slyšených informací</p> <p>- na základě poslechu odpovídá na otázky</p> <p>- zvládá překlad (i s elementárními chybami) poslechového textu</p> <p>-----</p> <p>- vhodnými reakcemi se zapojuje do rozhovorů</p> <p>- na základě poslechu promluvy doplňuje informace</p> <p>- rozumí kratším souvislým projevům učitele, monologickým i dialogickým projevům rodilých mluvčích vedeným v pomalém tempu řeči</p>	<p>Slovní zásoba</p> <p>- prohlubování slovní zásoby související s probíranými tematickými okruhy</p> <p>Tematické okruhy</p> <p>London:</p> <p>- pamětihodnosti, popis cesty, průvodce městem, realie Velké Británie a USA (New York)</p> <p>Experiences:</p> <p>- čím chci být, být úspěšný, vzory a hrdinové</p> <p>Problems:</p> <p>- nemoci a zdraví, problémy a rady, školní pravidla;</p> <p>- dopravní pravidla a jiná pravidla soužití;</p> <p>- <i>emergency services</i></p> <p>Práce s tématy:</p> <p>- mluvení o tématu, kladení otázek</p> <p>- čtení</p> <p>- psaní</p> <p>- poslech vybraného textu</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <p>- tempo, intonace, rytmus, přízvuk</p> <p>- mluvená a psaná podoba slova</p> <p>- rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka</p> <p>Mluvnice</p> <p>- předpřítomný čas: vyjádření životních zkušeností, spojení s <i>ever</i> a <i>never</i></p>	<p>OSV/2</p> <p>OSV/4</p> <p>OSV/7</p> <p>OSV/11</p> <p>VMEGS/1</p> <p>MUV/4</p>
<p>Mluvení</p> <p>01 - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</p> <p>-----</p> <p>02 - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</p>	<p>- tvoří otázky a využívá modelové věty</p> <p>- vyžádá si informaci od kamaráda, neznámého člověka (orientace ve městě, zeptá se na cestu, dopravní spoj)</p> <p>- adekvátně reaguje ve formálních i neformálních situacích, např. v obchodě, škole, v rozhovoru</p> <p>-----</p> <p>- mluví v rozsahu známé slovní zásoby plynule, srozumitelně, foneticky správně na zadané nebo vybrané téma</p> <p>- popíše problém, se kterým se setkal</p>	<p>- mluvená a psaná podoba slova</p> <p>- rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka</p> <p>Mluvnice</p> <p>- předpřítomný čas: vyjádření životních zkušeností, spojení s <i>ever</i> a <i>never</i></p>	

<p>03 - vypráví jednoduchý příběh nebo událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podle bodů osnovy vypráví jednoduchý příběh nebo událost - souvisle popíše obrázek, osobu, místo nebo věci z každodenního života - vypráví obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy nebo konverzace s využitím otázek - vypráví příběh jako sled jednotlivých událostí 	<ul style="list-style-type: none"> - předpřítomný čas pro sdělování novinek s <i>just</i> - přičestí minulé - slovesa <i>must, have to, can, should</i> - věty oznamovací, tázací a záporné s použitím modálních sloves - nepravidelná slovesa a jejich tvary - trpný rod 	
<p>Čtení s porozuměním</p> <p>01 - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</p> <hr/> <p>02 - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech (letáky, prospekty, internet), porozumí hlavnímu smyslu jednoduchého textu a vyhledá požadované informace, odpoví na otázky <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí a vyhledá informace v jednoduchých textech středního rozsahu (zjednodušená povídka, článek v časopise, leták nebo prospekt) - odpovídá na otázky - doplňuje věty, výrazy a rozhovory vhodnými slovy - vyhledá pravdivé a nepravdivé výroky - odvodí pravděpodobný význam neznámých a nových slov, porovná odhadnutý význam se slovníkem 	<ul style="list-style-type: none"> - neurčitá zájmena - podmínkové věty - členy podstatných jmen - předpřítomný čas s <i>for a</i> a <i>since</i> - čas minulý prostý x čas předpřítomný prostý - zvrtná zájmena - <i>too, enough</i> - tázací dovětky - anglicky mluvící země (Austrálii, Kanada, JAR) - Evropská unie <p>Doporučená učebnice: Project III. – dokončení</p>	
<p>Psaní</p> <p>01 - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p> <hr/> <p>02 - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyplní krátký formulář a dotazník - sestaví anketu na libovolné téma a vyhodotí ji <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - napíše vlastní text na libovolné téma - napíše krátký příběh, osobní zážitek, popis události 		

<p>-----</p> <p>03 - reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>- píše ve volné formě o svých plánech</p> <p>- v rámci projektu vztahujícího se k některému probíranému tématu napíše přiměřeně dlouhý a vhodný text</p> <p>-----</p> <p>- volnou nebo zadanou formou odpoví na písemné sdělení, např. napíše dopis, článek do novin aj.</p>		
--	---	--	--

5.3 Konverzace v anglickém jazyce (KAJ)

5.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu (KAJ)

Obsahové, časové a organizační vymezení

Prioritou výuky anglického jazyka je rozvíjení schopnosti žáka porozumět se v reálných situacích běžného života. K tomuto cíli směřuje také povinný vyučovací předmět Konverzace v anglickém jazyce, který je zaměřen na rozvoj praktického použití jazyka v běžných komunikačních situacích.

Vyučovací předmět Konverzace v anglickém jazyce, patřící do vzdělávací oblasti RVP ZV *Jazyk a jazyková komunikace* a jejího vzdělávacího oboru *Cizí jazyk*, je vyučován v sedmém ročníku.

Důraz je kladen zejména na odstranění zábran při ústní komunikaci v anglickém jazyce, na nácvik různých komunikačních strategií, automatizaci běžných hovorových frází, rozvoj a upevnování slovní zásoby, rozvoj poslechových dovedností a nácvik správné výslovnosti. Žáci jsou směřováni k přechodu od pasivní k aktivní znalosti jazyka, proto jsou upřednostňovány aktivizující metody, zejména metody situační, hraní rolí a didaktické hry.

Výuka je zaměřena na odstranění komunikačních bariér, které mohou vzniknout v reálných životních situacích. Žákům je dána příležitost nacvičit si používání cizího jazyka v „bezpečném“, známém prostředí, s minimem stresujících faktorů. Kromě slovní zásoby a frazeologie vztahující se k probíraným okruhům se žáci učí obecným komunikačním dovednostem a strategiím, které pomáhají zvládnout obtíže, které mohou při ústní komunikaci v cizím jazyce nastat. Konverzační témata jsou zařazována na základě zájmu a potřeb žáků.

Tento vyučovací předmět má týdenní časovou dotaci 1 vyučovací hodiny. Z organizačních důvodů může výuka probíhat formou dvouhodinových bloků jednou za čtrnáct dnů.

Výuka probíhá přednostně ve specializované učebně jazyků s využitím audiovizuální techniky a ICT. Upřednostňovány jsou formy skupinové práce a práce ve dvojicích.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj Kompetence k učení:

- pracujeme s žáky různými metodami (komunikativní metoda, metoda TPR, činnostní vyučování, audioorální metoda, hraní rolí, situační metoda, diskuse, didaktická hra) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individualizovaná výuka), aby lépe pochopili a propojili své informace,
- umožňujeme žákům, aby se podíleli na tvorbě obsahu a plánování výuky,
- vedeme žáky k rozpoznání jejich učebního stylu a používání vhodných strategií učení,
- využíváme hudební a filmovou produkci anglofonních zemí k povzbuzení zájmu o rozšíření slovní zásoby a zdokonalení výslovnosti

Pro rozvoj Kompetence k řešení problémů:

- navozováním problémových situací z reálného života učíme žáky vhodně reagovat s pomocí cizího jazyka,
- vedeme žáky k překonávání zábran při používání cizího jazyka,
- rozvíjíme schopnost žáků identifikovat a pochopit problém a klást otázky k jeho úspěšnému vyřešení.

Pro rozvoj Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k rozvíjení schopnosti rozumět rodilým mluvčím, používáme autentické audio a videonahrávky,
- využíváme písně, říkadla a básně pro žákovu řízenou produkci,
- využíváme metodu řízené dialogizace a metodu hraní rolí pro rozvoj schopnosti započít, vést a ukončit konverzaci na přiměřené téma,
- dáváme žákům co největší prostor pro vyjadřování v anglickém jazyce, minimalizujeme „teacher talking time“,
- dbáme na zřetelnou výslovnost žáků při ústním projevu a umožňujeme její zdokonalování.

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální:

- zařazováním párové a skupinové práce vedeme žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu,
- zadáváním vhodných úkolů vedeme žáky k nastavení pravidel práce v týmu,
- využíváme vhodnou příležitost k diskusím žáků na aktuální téma z každodenního života a umožňujeme jim zdokonalit argumentační dovednosti.

Pro rozvoj Kompetence občanské:

- s využitím autentických materiálů vedeme žáky k poznávání tradic a zvyků v anglicky mluvících zemích,
- pomocí situačních metod rozvíjíme u žáků schopnost umět se zodpovědně rozhodnout podle dané situace.

Pro rozvoj Kompetence pracovní:

- vedeme žáky ke schopnosti využívat anglický jazyk k získávání informací,
- motivujeme žáky, aby zvládnutím cizího jazyka zlepšili možnost svého uplatnění na trhu práce,
- vedeme žáky k aktivnímu využívání znalostí a zkušeností, chápání mezipředmětových vazeb a souvislostí.

5.3.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu KAJ

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávislého charakteru je modře vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v bodě 6 - Průřezová témata.

Konverzace v anglickém jazyce, 7. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <p>01 - rozumí informacím v jednoduchých poslecho- vých textech, jsou-li pro- nášeny pomalu a zřetelně</p> <p>-----</p> <p>02 - rozumí obsahu jedno- duché a zřetelně vyslovo- vané promluvy či konver- zace, který se týká osvo- jovaných témat</p>	<p>- rozumí pravidlům a po- kynům k prováděným čin- nostem včetně her</p> <p>- poslouchá jednoduchý text; text překládá bez větších nedostatků</p> <p>- při práci s textem prokáže, že textu rozumí</p> <p>-----</p> <p>- rozumí pomalu a zřetelně přednesené promluvě na známé téma</p> <p>- dokáže na základě poslechu získat poža- dované informace</p>	<p>Konverzační okruhy:</p> <p>A) „small talk“ (pozdravy, představování, poděkování, omluva, pozvání, přijetí nebo odmítnutí pozvání, vyjadřování vlastního názoru, souhlasu a ne- souhlasu, žádost o infor- maci, žádost o pomoc, nabídnutí pomoci)</p> <p>B) uplynulý víkend, prázdniny</p> <p>C) popis osoby, rodina, přátelé</p> <p>D) domov, bydlení</p> <p>E) objednávání, rozhovor v restauraci</p> <p>F) nakupování</p> <p>G) vaření, vlastní recept</p> <p>H) cestování, reálie Velké Británie a USA</p> <p>I) předpověď počasí</p> <p>J) plánování volného času, záliby,</p> <p>K) příběh, film, divadlo</p> <p>L) svátky, oslavy (ČR, USA, Velká Británie)</p> <p>M) povinnosti, každodenní činnosti</p>	<p>OSV/8</p>
<p>Mluvení</p> <p>01 - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných for- málních i neformálních situacích</p> <p>-----</p> <p>02 - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojo- vaných tématech</p> <p>-----</p> <p>03 - vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze své- ho každodenního života</p>	<p>- zapojí se do jedno- duchého rozhovoru, přimě- řeně reaguje na různé situace, odpovídá na otázky plynoucí z konverzace</p> <p>- tvoří a pokládá otázky směřující k získání základ- ních informací</p> <p>- používá běžné kon- verzační obraty</p> <p>- vhodně reaguje na pro- mluvu partnera v rámci probíraných tematických okruhů</p> <p>-----</p> <p>- tvoří vhodné věty na zadané téma</p> <p>- mluví srozumitelně a zře- telně na zvolené nebo zadané téma</p> <p>-----</p> <p>- na zadané nebo vybrané téma vypráví jednoduchý skutečný nebo vymyšlený příběh</p> <p>- popíše významnou nebo sdělí důležitou událost</p> <p>- reprodukuje slyšený text</p> <p>- dokáže popsat známé osoby, místa i věci</p>		

<p>Čtení s porozuměním</p> <p>01 - vyhledá požadované informace v jednoduchých autentických materiálech</p> <p>-----</p> <p>02 - rozumí krátkým textům, vyhledá v nich požadované informace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí běžným nápisům a výstražným znaméním - v různých materiálech vyhledá potřebné nebo požadované informace - dokáže vyhledat potřebné informace; orientuje se v textu a materiálech <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - prokáže, že přečtenému textu porozuměl - v textu vyhledá základní informace, klíčová slova, nebo odpovědi na otázky - při práci dovede používat slovník - znalost přečteného textu prokáže plněním různých úkolů 		
--	--	--	--

5.4 Vyučovací předmět Německý jazyk (NJ)

5.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Německý jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Německý jazyk patří do vzdělávací oblasti RVP ZV *Jazyk a jazyková komunikace* a jejího vzdělávacího oboru *Další cizí jazyk*. Vychází ze současných potřeb moderního člověka žijícího ve sjednocené Evropě, kde je základním požadavkem na dorozumění znalost cizího jazyka. Z geografického umístění České republiky ve středu Evropy a sousedstvím s německy mluvícími národy byl zvolen jako další cizí jazyk právě jazyk německý.

Osvojení základů tohoto jazyka přispívá ke zvýšení jazykového povědomí každého jedince. Umožňuje mu základní dorozumění, orientaci i poznávání cizojazyčného prostředí. Tyto prvotní jazykové dovednosti vytvářejí solidní základ pro další jazykové vzdělávání.

Výuka dalšímu cizímu jazyku tedy vychází z obdobných cílů jako výuka prvnímu cizímu jazyku. Vzhledem k rozšíření vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** o povinnou výuku **dalšího cizího jazyka** je možné, že u některých žáků mohou nastat obtíže se zvládnutím všech tří jazyků, tedy českého, anglického a německého. Bude proto záležet na každém konkrétním vyučujícím, jak bude individuálně k těmto žákům přistupovat. V odůvodněných případech je pak také možné nezařadit žáka do výuky dalšího cizího jazyka, ale ve stanoveném rozsahu šesti vyučovacích hodin, určených pro výuky dalšího cizího jazyka, mu umožnit upevňování a rozvíjení výuky v cizím jazyce, tedy anglickém jazyce.

Cílem vzdělávání žáků v německém jazyce je dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Vzdělávacím obsahem výuky je rozšíření řečových dovedností s důrazem na porozumění vyslechnutého projevu a ústně se vyjadřovat. Při výuce tohoto vyučovacího předmětu, realizovaném v 8. a 9. ročníku, bude žák vzděláván ve třech základních oblastech:

- poslech s porozuměním: (žák rozumí známým každodenním výrazům, základním frázím, otázkám vztahujícím se k běžným situacím každodenního života a sdělením proneseným přirozenou hovorovou rychlostí, pochopí a identifikuje z ústního sdělení základní informace),
- mluvení: (žák používá známé výrazy a fráze, představí sebe a ostatní, klade jednoduché otázky a na otázky odpovídá, umí pozdravit, navázat kontakt, zapojí se do rozhovoru, požádat, jednoduchým způsobem se domluví),
- čtení s porozuměním: (žák potichu i nahlas čte foneticky správně známá slova, fráze a jednoduché věty, rozumí jednoduchým textům vztahujícím se k běžným tématům, vyhledá v textu odpověď nebo informaci),
- psaní: (žák napíše jednoduchý text, zformuluje jednoduchou písemnou odpověď, a to na základě znalosti abecedy daného cizího jazyka a osvojené mluvnice).

Vzdělávací obsah je možné **nahradit** u žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP.

Výuka je realizována zejména formou vyučovací hodiny; jsou možné i jiné formy (výuka v blocích, projekt, při školních akcích aj). Při výuce je uplatňována především zásada individuálního přístupu, proto jsou žáci na výuku děleni na menší skupiny. Optimální počet se jeví mezi 12 až 16 žáky ve skupině.

Předmět je realizován v kmenových třídách, nebo v jazykové učebně vybavené sluchátky a výpočetní technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj Kompetence k učení

- volíme vhodné způsoby, metody, formy a strategie tak, aby podporovaly zvědavost žáků a pomáhaly vytvářet základní návyky a postupy ve výuce cizímu jazyku,
- vedeme žáky k samostatnému ohodnocení činnosti,
- propojujeme probraná témata a jazykové jevy, vracíme se k učivu v cyklických kruzích,
- učíme žáky pracovat s chybou,
- učíme žáky vyhledávat a kombinovat informace při vypracovávání úkolů.

Pro rozvoj Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí,
- usměrňujeme žáky při odstraňování problémů při komunikaci v cizím jazyce,
- odstraňujeme zábrany a ostych při mluvení cizím jazykem,
- rozvíjíme schopnost pochopit problém a klást si vhodné otázky vedoucí k jeho vyřešení.

Pro rozvoj Kompetence komunikativní

- vedeme žáka k tomu, aby byl schopen porozumět jednoduchému sdělení v cizím jazyce,
- učíme žáka formulovat myšlenky v cizím jazyce na odpovídající úrovni,
- rozvíjíme schopnost rozumět promluvě druhých lidí i přiměřenému textu v cizím jazyce a vhodně na ně reagovat,
- podporujeme přátelskou atmosféru ve třídě nebo skupině.

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých,
- posilujeme pozitivní sebedůvěru žáka při jazykovém projevu,
- vedeme žáka k porovnání svého výkonu s výkony ostatních členů skupiny a tím ho učíme vytvářet si reálnou představu o vlastních jazykových schopnostech,
- spoluprací ve dvojici nebo skupině si žáci osvojují skupinovou roli a přijímají dílčí odpovědnost za výsledky práce skupiny.

Pro rozvoj Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s reáliemi cizojazyčných zemí, nahlížíme do jejich historie, poznáváme vybrané jevy ze života tamějších lidí a jejich tradic,
- učíme žáky jasně prezentovat své myšlenky a názory a respektovat názory ostatních,
- žáky přesvědčujeme o nutnosti znalosti cizích jazyků jako média globální komunikace.

Pro rozvoj Kompetence pracovní

- učíme žáky využívat znalosti cizího jazyka k získávání informací z různých oblastí,
- vedeme žáky k efektivnímu organizování vlastní práce,
- žákům vysvětlujeme, že dobrá úroveň znalosti cizího jazyka může být základem pro budoucí profesní uplatnění na trhu práce.

5.4.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu NJ

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je modře vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v bodu 6 - Průřezová témata.

Německý jazyk, 8. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <p>01 - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</p> <p>-----</p> <p>02 - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>-----</p> <p>03 - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p>	<p>- seznámí se s jednoduchými a základními pokyny v cizím jazyce, vnímá je a reaguje na ně</p> <p>- poslouchá pronášené otázky a reakcí na ně prokáže, že jim rozumí</p> <p>-----</p> <p>- seznámí se se slovy, rozumí jejich významu, přiřadí obraz a slovo</p> <p>- vnímá jednoduché věty týkající se probíraných témat, reakcí na ně prokáže, že jim rozumí</p> <p>-----</p> <p>- rozumí základnímu obsahu sdělení z rozhovoru dvou a více osob</p> <p>- poslouchá text, který se vztahuje k běžným situacím každodenního života; prokáže, že textu rozumí</p>	<p>Slovní zásoba</p> <p>- základní slova, slovní obraty, fráze</p> <p>- slovní zásoba spojená s tematickými okruhy</p> <p>- práce se slovníkem</p> <p>- osvojování slovní zásoby</p> <p>Poslech</p> <p>- praktické (zdvořilé, kontakt s druhou osobou při poslechu)</p> <p>- věcné (pozorné, soustředěné, aktivní, reagovat otázkami)</p>	<p>MUV/4</p>
<p>Mluvení</p> <p>01 - zapojí se do jednoduchých rozhovorů</p> <p>-----</p> <p>02 - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>-----</p> <p>03 - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p>	<p>- zapojí se do jednoduchého rozhovoru, přiměřeně reaguje na různé situace, odpovídá na otázky plynoucí z konverzace</p> <p>- zvládá základní pravidla pro vedení a vstupení do rozhovoru</p> <p>-----</p> <p>- tvoří jednoduché a základní věty týkající se zadaných témat</p> <p>- při tvorbě vět vychází ze základních znalostí mluvnice</p> <p>-----</p> <p>- rozumí jednoduchým položeným otázkám a přiměřeně na ně na základě získané slovní zásoby a základních znalostí mluvnice odpovídá</p> <p>- na dané téma dovede vytvořit otázku</p>	<p>Základní pravidla komunikace</p> <p>- pozdrav, rozloučení, poděkování, představení</p> <p>- oslovení (tykání, vykání)</p> <p>Mluvený projev</p> <p>- zásady dorozumívání</p> <p>- zásady kultivovaného a srozumitelného projevu</p> <p>- připravený a nepřipravený projev</p> <p>- rozhovor (vedení rozhovoru, vstup do dialogu)</p> <p>- sdělení, odpověď</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <p>- slovní a větná intonace</p> <p>- fonetické znaky</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> - dlouhé a krátké samohlásky - vyslovování h (Uhr, ihr) - vyslovování samohlásek (zavřené e, o, přehlasované ö, ü, ä, redukované e) - vyslovování skupin souhlásek - vyslovování dvojhlásek - mluvená a psaná podoba slova 	
<p>Čtení s porozuměním</p> <p>01 - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</p> <p>-----</p> <p>02 - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</p> <p>-----</p> <p>03 - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - přečte a vysvětlí různé jednoduché nápisy - přečte a předvedením prokáže, že porozuměl jednoduchým orientačním pokynům ----- - čte se správnou výslovností probraná a známá slova - přečte a vysvětlí smysl jednoduchých vět - posoudí věty podle toho, zda patří do daného tématu - vybírá slova patřící do zadané tématické skupiny ----- - čte nahlas foneticky správně jednoduché texty - prokáže, že přečtenému textu porozuměl - v textu vyhledá základní informace, klíčová slova, nebo odpovědi na otázky - při práci dovede používat slovník - znalost přečteného textu prokáže plněním různých úkolů 	<p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu, fonetika, intonace) - věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) - čtení s porozuměním, tvořivá práce s textem <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - já a mé osobní údaje - domov - rodina - škola - volný čas - kalendářní rok - období, činnosti spojené s ročním obdobím - prázdniny a cestování - počítač 	
<p>Psaní</p> <p>01 - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá německou abecedu - píše správně probraná a známá slova, chybně zapsaná slova opraví - napíše základní identifikační údaje o sobě a zapíše je do formuláře 	<p>Grafická podoba slova</p> <ul style="list-style-type: none"> - abeceda - psaní přehlásek - psaní odlišných tvarů (<i>ostre es</i>) 	

<p>02 - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p>	<p>- napíše jednoduchý krátký text na zadané téma</p> <p>- při psaní využívá svých znalostí z mluvnice, používá slovník</p>	<p>Mluvnice</p> <p>a) skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy a typy vět - slovosled ve větách - věta jednoduchá (podmět, přísudek) - tvorba otázek - německý zápor 	
<p>03 - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>- přiměřeně svým schopnostem a mluvnickým znalostem vytvoří jednoduchou písemnou odpověď</p>	<p>b) tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní druhy - člen určitý, neurčitý - skloňování vybraných podstatných jmen - časování sloves slabých, pomocných a vybraných silných v přítomném čase - zájmena osobní a některá přivlastňovací - číslovky základní - předložky v časových údajích - příslovce <i>gern</i> <p>c) pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - psaní velkých písmen 	

Německý jazyk, 9. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <p>01 - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</p> <p>-----</p> <p>02 - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>-----</p> <p>03 - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p>	<p>- poslouchá pronášené otázky a reakcí na ně prokáže, že jim rozumí</p> <p>- rozumí otázkám vztahujícím se k běžným situacím každodenního života a sdělením, které jsou pronášeny přirozenou hovorovou rychlostí</p> <p>- rozumí a správně reaguje na krátké pokyny</p> <p>-----</p> <p>- rozšiřuje si slovní zásobu, rozumí významu slov, přiřadí obraz a slovo</p> <p>- reaguje na slyšené věty vztahující se k probíraným tématům; prokazuje, že větám rozumí</p> <p>-----</p> <p>- rozumí základnímu obsahu sdělení v rozhovoru dvou a více osob</p> <p>- poslouchá text, který se vztahuje k běžným situacím každodenního života; prokáže, že textu rozumí</p> <p>- identifikuje základní téma (obsah) poslechnutého textu</p>	<p>Slovní zásoba</p> <p>- slovní zásoba spojená s tematickými okruhy</p> <p>- používání slovní zásoby</p> <p>- práce se slovníkem</p> <p>- osvojování slovní zásoby</p> <p>- tvorba slov</p> <p>Poslech</p> <p>- praktické (kontakt s druhou osobou při poslechu)</p> <p>- věcné (reprodukce obsahu slyšeného projevu, doplnění textu, vyhledání informací, vyhledání jádra obsahu)</p>	<p>VMEGS/1</p> <p>VMEGS/3</p> <p>MUV/4</p>
<p>Mluvení</p> <p>01 - zapojí se do jednoduchých rozhovorů</p> <p>-----</p> <p>02 - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>-----</p> <p>03 - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p>	<p>- zapojí se do jednoduchého rozhovoru, přiměřeně reaguje na různé situace, odpovídá na otázky plynoucí z konverzace</p> <p>-----</p> <p>- dovede se s využitím mluvnických znalostí vyjadřovat v rámci probíraných témat</p> <p>-----</p> <p>- odpovídá na otázky z probíraných okruhů (témat)</p> <p>- tvoří otázky na zadané téma</p>	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <p>- slovní a větná intonace</p> <p>- fonetické znaky</p> <p>- základní výslovnostní návyky</p> <p>- výslovnost slov složených</p> <p>- mluvená a psaná podoba slova</p>	

<p>Čtení s porozuměním</p> <p>01 - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</p> <hr/> <p>02 - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</p> <hr/> <p>03 - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p>	<p>- čte s porozuměním různé nápisy a orientační pokyny</p> <p>- řídí se orientačními pokyny a při praktických činnostech prokáže, že pokynům rozumí</p> <hr/> <p>- čte se správnou výslovností probraná a známá slova</p> <p>- přečte slova nová, opraví chyby při výslovnosti</p> <p>- rozumí slovům, přeloží je do češtiny a u plnovýznamových slov vysvětlí jejich význam</p> <p>- své znalosti slovní zásoby prokáže při praktických činnostech</p> <p>- v případě, že slovům nerozumí, použije slovník</p> <p>- přečte foneticky a intonačně správně jednoduché věty</p> <p>- rozumí významu (obsahu) jednoduchých vět</p> <hr/> <p>- čte nahlas foneticky správně jednoduché texty, dbá na větnou intonaci</p> <p>- čte s porozuměním přiměřený text</p> <p>- v textu vyhledá základní informace, klíčová slova, nebo odpovědi na otázky</p> <p>- při překladu přečteného textu do češtiny postuje co nejplynněji, význam neznámých (zapomenutých) slov dokáže odvodit nebo odhadnout</p> <p>- při práci dovede používat slovník</p> <p>- na základě svých znalostí dovede odvozovat význam neznámých výrazů a tvarů, k tomu využívá odhad a podobnost se známými slovy a jejich tvary</p> <p>- znalost přečteného textu prokáže plněním různých úkolů</p>	<p>Čtení</p> <p>- praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu, fonetika, intonace)</p> <p>- analýza a hodnocení textu, promluvy</p> <p>- zaujetí postoje k textu, úprava textu</p> <p>Tematické okruhy</p> <p>- bydlení</p> <p>- volný čas</p> <p>- kalendářní rok, čas</p> <p>- nákupy</p> <p>- obec</p> <p>- doprava</p>	
---	---	--	--

<p>Psaní</p> <p>01 - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p> <hr/> <p>02 - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <hr/> <p>03 - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - píše správně probraná a známá slova, chybně zapsaná slova opraví - vyplní základní údaje v předloženém formuláři <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - používá probrané gramatické jevy v jednoduchém písemném sdělení - po předchozí přípravě dovede samostatně sestavit a písemně zaznamenat jednoduchý text - stylisticky zvládne napsat pozdrav, krátký dopis, blahopřání, pozvánku, jednoduché vypravování - písemně jednoduchou formou zaznamená obsah (téma) přečteného textu nebo slyšeného textu (rozhovoru) <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - přiměřeně svým schopnostem a mluvnickým znalostem vytvoří jednoduchou písemnou odpověď 	<p>Grafická podoba slova</p> <ul style="list-style-type: none"> - psaní správných tvarů písmen - grafický přepis mluveného slova <p>Mluvnice</p> <p>a) skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjadřování podmětu - slovosled ve větách tázacích a rozkazovacích - větný slovosled v jednoduchém souvětí souřadném - spojovací výrazy - rámcová konstrukce - přímý a nepřímý pořádek slov ve větě - vazba <i>es gibt</i> <p>b) tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména (pády, číslo množné vybraných jmen, vlastní jména osob) - přídavná jména (přídavné jméno v přísudku) - zájmena (osobní, přivlastňovací, ukazovací a některé jejich tvary) - slovesa (časování vybraných silných sloves a sloves a odlučitelnými předložkami v přítomném čase, způsobová slovesa, sloveso möchten) <p>(preteritum a perfektum slabých sloves, pomocných a vybraných sloves silných)</p> <ul style="list-style-type: none"> - číslovky základní - předložky (vybrané předložky se 3. a 4. pádem, předložkové vazby) - příslovce, spojky, částice <i>nicht</i> <p>c) pravopis - základní pravidla</p>	
--	--	--	--

5.5 Vyučovací předmět Matematika (M)

5.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast matematika a její aplikace, zastoupená vyučovacím předmětem matematika, prolíná celým základním vzděláváním od prvního do devátého ročníku. Svou podstatou je založena především na aktivních činnostech a pro použití matematiky v reálných situacích. Vzdělávání na prvním stupni je založeno zejména na podchycení a rozvoji zájmu žáků o matematické dovednosti, vychází z přirozeného zájmu dětí o poznávání. Druhý stupeň si klade za cíl rozvíjet prvotní matematické dovednosti a využívat je při řešení nejrůznějších úloh i mimo školu.

Vzdělávání v matematice klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky, žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití. Rozvíjí paměť žáků prostřednictvím výpočtů, vnímá složitost reálného světa a jeho porozumění k rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním v reálných situacích, vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití, poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různým modelem.

Vyučovací předmět Matematika poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Vzdělání klade důraz na porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům.

Ve vyučovacím předmětu Matematika se žáci seznamují s početními operacemi, postupně si osvojují základní pojmy. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem zaokrouhlováním, které později využívají v reálných situacích. V matematice si žáci rozvíjejí logické myšlení, které uplatňují v mnoha oblastech základního vzdělávání.

V průběhu výuky matematice jsou žáci vedeni k vytváření logických závěrů a jejich prezentaci, k rozvoji manuálních dovedností při rýsování, ke hledání postupů řešení různou avšak logickou cestou i s využitím chyb nebo závěrů ostatních žáků. Získané vědomosti a metody řešení pak žáci aplikují při řešení úloh ze života.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika je rozdělen na čtyři tematické okruhy (uvedena stručná charakteristika okruhů):

- Čísla a početní operace: (pouze 1. stupeň) žák si osvojuje si aritmetické operace, získává číselné údaje a zapisuje je na číselné ose, poznává číselné obory
- Číslo a proměnná: (pouze 2. stupeň) žák si osvojuje nové a prohlubuje známé aritmetické operace, rozšiřuje si číselné obory, získává číselné údaje základními matematickými činnostmi, seznamuje se s pojmem proměnná
- Závislosti, vztahy a práce s daty: žák rozpoznává určité typy změn a závislostí, popisuje jednoduché závislosti z praktického života, změny a závislosti analyzuje, zkoumáním závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce, používá vlastnosti matematických operací
- Geometrie v rovině a v prostoru: žák určuje a znázorňuje geometrické útvary, modeluje reálné situace, hledá podobnosti a odlišnosti útvarů, uvědomuje si vzájemnou polohu objektů v rovině a prostoru, porovnává, měří a vypočítá zadané údaje
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy: žák uplatňuje logické myšlení, řeší problémové situace, analyzuje problém, třídí údaje a podmínky

Vyučovací předmět Matematika je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání se základní časovou dotací 4 hodin týdně (s výjimkou sedmého ročníku, kde je základní dotace tříhodinová). Tato dotace je v některých ročnících povýšena o jednu vyučovací hodinu týdně. Tyto hodiny jsou čerpány z disponibilní časové dotace.

Výuka je realizována zejména formou vyučovací hodiny v kmenových třídách; jsou možné i jiné prostory a formy výuky.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj Kompetence k učení

- zdokonalujeme grafický projev žáků,
- rozvíjíme jejich logické myšlení k věcné argumentaci,
- učíme žáky vyhledávat v zadání slovních a logických úloh relevantní údaje k osvojení si obecně užívaných termínů, symbolů a znaků všech zahrnutých oborů,
- seznamujeme žáky prostřednictvím vhodně volených zadání poznat smysl osvojovaných postupů pro běžný život,
- budujeme u žáků schopnost vytvářet si komplexní pohled na matematiku,
- umožňujeme žákům experimentovat v týmu a porovnávat dosažené výsledky,
- využíváme matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech (měření, porovnávání, odhady, zaokrouhlování,
- využíváme IC techniky k efektivnímu využití procesu učení,
- vedeme cíleně žáky k zodpovědnosti za sebevzdělávání a postoj k němu,
- rozvíjíme u žáků paměť pomocí numerických výpočtů.

Pro rozvoj Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky volit správné postupy,
- vedeme je k prezentaci svých názorů a myšlenek,
- podporujeme tvořivé myšlení a logické uvažování, prostřednictvím řešení problémových úloh podporujeme skupinovou spolupráci,
- podporujeme v žácích seberealizaci a schopnost obhájit si svá rozhodnutí a řešení,
- vedeme žáky k pochopení významu kontroly dosažených výsledků,
- učíme žáky si uvědomit, že důležité je i zjištění, že úloha má více nebo žádné řešení,
- ponecháváme žákům prostor pro hledání vlastních postupů při řešení problémů,
- vedeme žáky k získávání informací, které jsou potřebné k dosažení cíle,
- umožňujeme žákům vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat.

Pro rozvoj Kompetence komunikativní

- učíme žáky přesnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky,
- vedeme žáky při řešení daného úkolu ke spolupráci ve skupinách, ke spoluvytváření pravidel pro týmovou činnost a utváření příjemné atmosféry,
- podporujeme žáky k vyjadřování vlastních myšlenek, obhajování vlastního názoru, který je podpořen logickými argumenty,
- vyžadujeme respektování zkušeností a názorů druhých,

- umožňujeme žákům spolupracovat při řešení složitějších matematických zadání ve dvojici, menší skupině,
- ponecháváme žáky při společné práci komunikovat způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle.

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální

- vedeme ke kolegiální radě a pomoci, učíme se pracovat v týmu,
- pomáháme zažívat jejich úspěch,
- žáci se sami hodnotí a dokáží vnímat svůj vlastní pokrok,
- při týmové práci rozvíjíme u žáků schopnost zastávat v týmu různé pozice,
- učíme žáky kriticky hodnotit svou a týmovou práci,
- vytváříme záměrně situace pro upevnění kooperace a koordinace činností mezi žáky,
- umožňujeme žákům samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty,
- vedeme žáky ke stanovení pravidel pro práci skupiny i samostatnou práci a kontrolovat si vzájemně jejich dodržování.

Pro rozvoj Kompetence občanské:

- vedeme žáky ke kritickému myšlení,
- umožňujeme žákům hodnotit práci ostatních
- vychováváme žáky k plnění vlastních povinností, uplatňování svých práv a respektování práv druhých,
- vedeme je k zodpovědnosti za životní prostředí a ochranu zdraví vlastního i druhých,
- prohlubujeme ochotu pomáhat ostatním, včetně slabších a handicapovaných,
- snažíme se, aby žáci pochopili výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu.

Pro rozvoj Kompetence pracovní:

- učíme žáky využívat matematické poznatky a dovednosti v praxi,
- správným způsobem jsou využívány učební pomůcky,
- vytváříme žákům podnětné a tvořivé pracovní prostředí, ve kterém budou získávat pozitivní vztah k práci,
- vytváříme záměrně různé pracovní podmínky, které si vynutí i jiné postupy,
- vedeme žáky k bezpečnému používání rýsovacích a dalších potřeb, udržovat je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost,
- vytváříme kritický přístup k výsledkům, kterých žáci dosáhli, a učíme je stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce.

5.5.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je modře vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v bodě 6 - Průřezová témata.

Matematika, 1. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Číslo a početní operace</p> <p>01 - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</p> <p>-----</p> <p>02 - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</p> <p>-----</p> <p>03 - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</p> <p>-----</p> <p>04 - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</p> <p>-----</p> <p>05 - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</p>	<p>- spočítá prvky daného souboru</p> <p>- vytváří soubory s daným počtem prvků</p> <p>- rozhodne podle obrázku o vztahu více, méně</p> <p>-----</p> <p>- přečte a napíše číslice</p> <p>- doplní chybějící čísla v řadě</p> <p>- porovnává čísla podle velikosti, používá znaky rovnosti a nerovnosti</p> <p>- řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel</p> <p>-----</p> <p>- využívá číselnou osu, orientuje se na ní</p> <p>- zobrazí čísla na číselné ose</p> <p>- správně používá pojmy první, poslední, před, za, hned před, hned za, mezi</p> <p>- používá pojmy první, druhý, ...</p> <p>-----</p> <p>- sčítá a odčítá z paměti bez přechodu přes desítku i s přechodem přes desítku</p> <p>- užívá matematické pojmy sčítanec, sčítanec součet</p> <p>-----</p> <p>- řeší a tvoří slovní úlohy s využitím sčítání a odčítání</p> <p>- řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“</p> <p>- používá matematické symboly</p> <p>- zapíše, přečte, vyřeší příklady na $+$ - v oboru do 20 bez i s přechodem desítky</p> <p>- řeší a tvoří číselné řetězce</p>	<p>- obor přirozených čísel 1-20</p> <p>- čísla 0-20</p> <p>- číslice 0 - 9</p> <p>- číselná osa</p> <p>- matematické symboly $+$ - $=$ $<$ $>$ (plus, mínus, rovná se, menší, větší)</p> <p>- číselný obor 0-20 (početní příklady $+$ - v oboru 0-20)</p> <p>- tvoření číselných řetězců</p> <p>- rozkládání čísel</p> <p>- práce s textem slovní úlohy</p> <p>- doplňování neúplných příkladů</p> <p>- vztahy x méně, více</p> <p>- matematické pojmy sčítanec, součet</p> <p>- sčítání a odčítání do 20</p> <p>- měnové jednotky (koruna, euro)</p> <p>- komutativnost sčítání</p> <p>- vztahy mezi sčítáním a odčítáním.</p>	<p>OSV/1</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - rozkládá čísla - doplňuje neúplné příklady 		
<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>01 - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</p> <p>-----</p> <p>02 - popisuje jednoduché závislosti z praktického života</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte a nastavuje celé hodiny - orientuje se ve struktuře času ----- - zaznamenává jednoduché situace související s časem pomocí tabulek 	<ul style="list-style-type: none"> - struktura času: hodina, den, týden, měsíc, rok - rozvrh hodin 	
<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>01 - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci</p> <p>-----</p> <p>02 - porovná velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</p> <p>-----</p> <p>03 - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí - rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí - orientuje se v prostoru a rovině, užívá prostorové pojmy nahoře, dole, vlevo vpravo, před, za - modeluje základní rovinné útvary ----- - porovná rovinné útvary stejného typu podle velikosti - porovná tělesa stejného typu podle velikosti - odhaduje a srovnává délku úseček s využitím pomůcek - třídí geometrické tvary podle tvaru, barev, velikosti ----- - rozezná a modeluje osově souměrné rovinné útvary - skládá rovinné útvary 	<ul style="list-style-type: none"> - rovinné útvary - čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh - tělesa - kvádr, krychle, koule, válec - orientace v prostoru a rovině - základní jednotky délky (metr), hmotnosti (kg), objemu (litr) - měření délek na dílky (centimetry) 	

Matematika, 2. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Číslo a početní operace</p> <p>01 - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</p> <p>-----</p> <p>02 - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</p> <p>-----</p> <p>03 - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</p> <p>-----</p> <p>04 - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</p> <p>-----</p> <p>05 - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</p>	<p>- používá přirozená čísla k modelování situací běžného života</p> <p>- samostatně pracuje s univerzálními modely přirozených čísel</p> <p>- vytváří soubory s daným počtem prvků</p> <p>- aplikuje vztah více, méně</p> <p>-----</p> <p>- zapisuje a čte čísla v daném oboru</p> <p>- počítá po jednotkách a desítkách</p> <p>- rozlišuje sudá a lichá čísla</p> <p>- porovnává čísla podle velikosti, používá znaky rovnosti a nerovnosti</p> <p>- řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel</p> <p>-----</p> <p>- zobrazí číslo na číselné ose</p> <p>- využívá číselnou osu k porovnávání čísel</p> <p>- orientuje se na číselné ose (před, za, hned před, hned za, mezi)</p> <p>-----</p> <p>- orientuje se v zápisu desítkové soustavy</p> <p>- sčítá a odčítá z paměti dvojčíferné číslo s jednočíferným i dvojčíferným číslem s přechodem násobků deseti</p> <p>- násobí a dělí z paměti v oboru osvojených násobků</p> <p>- užívá matematické pojmy činitel, součin</p> <p>-----</p> <p>- řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání, násobení a dělení</p>	<p>- obor přirozených čísel 1-100</p> <p>- číselný obor 0-100</p> <p>- počítání s penězi, způsoby placení</p> <p>- měnové jednotky (koruna, euro)</p> <p>- číselná osa 0 – 100</p> <p>- lichá a sudá čísla</p> <p>- matematické symboly + - . : = < > (plus, mínus, krát, děleno, rovná se, menší, větší)</p> <p>- řád jednotek a desítek</p> <p>- rozklad čísel</p> <p>- součet a rozdíl</p> <p>- obor malé násobilky</p> <p>- násobení číslem 0,1</p> <p>- práce s textem slovní úlohy</p> <p>- vztahy o x méně, více</p> <p>- matematické pojmy sčítanec, součet, činitel, součin</p> <p>- komutativnost sčítání</p> <p>- sčítání více než dvou čísel</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ - používá matematické symboly - zapíše, přečte, vyřeší příklady na „+ - x :“ v oboru do 100 - řeší a tvoří číselné řetězce - rozkládá čísla - doplňuje neúplné příklady 		
<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>01 - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</p> <p>-----</p> <p>02 - popisuje jednoduché závislosti z praktického života</p> <p>-----</p> <p>03 - doplňuje tabulky, schémata a posloupnosti čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte časové údaje na různých typech hodin - orientuje se v kalendáři - sleduje různé časové intervaly - používá vhodně časové jednotky a provádí jednoduché převody mezi nimi <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - zachycuje výsledky měření pomocí tabulek - provádí odhady délky a množství <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - navrhne a použije tabulku k organizaci údajů - čte a sestavuje tabulky násobků 	<ul style="list-style-type: none"> - časové údaje čtvrt hodiny, půl hodiny, tři čtvrtě hodiny, celá hodina - měření délky, hmotnosti, objemu - jednotky: centimetr, litr, kilogram 	
<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>01 - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí - rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí - orientuje se v prostoru a rovině - modeluje a načrtává základní rovinné útvary 	<ul style="list-style-type: none"> - rovinné útvary: lomená čára, křivá čára, rovná čára (přímka, polopřímka, úsečka), bod - tělesa kužel, jehlan - práce s pravítkem - jednotky délky: milimetr, centimetr, metr, kilometr (decimetr) - kružnice, hranol 	

<p>02 - porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porovnává geometrické útvary - provádí odhad délky úsečky - změří délku úsečky, používá jednotky délky - porovná rovinné útvary stejného typu podle velikosti - porovná tělesa stejného typu podle velikosti 		
<p>-----</p> <p>03 - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</p>	<p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná a modeluje osově souměrné rovinné útvary - skládá rovinné útvary 		

Matematika, 3. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Číslo a početní operace</p> <p>01 - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</p> <p>-----</p> <p>02 - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</p> <p>-----</p> <p>03 - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</p> <p>-----</p> <p>04 - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</p>	<p>- používá přirozená čísla k modelování situací běžného života</p> <p>- pracuje s modely přirozených čísel</p> <p>-----</p> <p>- zapisuje a čte čísla v daném oboru</p> <p>- počítá po jednotkách, desítkách, stovkách</p> <p>- porovnává čísla</p> <p>- řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel</p> <p>- rozlišuje lichá a sudá čísla</p> <p>-----</p> <p>- zobrazí číslo na číselné ose a jejich úsecích</p> <p>- využívá číselnou osu k porovnávání čísel</p> <p>- orientuje se na číselné ose (před, za, hned před, hned za, mezi)</p> <p>-----</p> <p>- rozloží číslo v desítkové soustavě v oboru do tisíce</p> <p>- sčítá a odčítá z paměti čísla i s přechodem násobků sta</p> <p>- násobí a dělí z paměti v oboru osvojených násobků</p> <p>- násobí z paměti dvojciferná čísla jednociferným činitelem mimo obor malé násobilky v jednoduchých případech (3.20, 4.60 aj.)</p> <p>- používá závorky při výpočtech</p> <p>- násobí a dělí součet nebo rozdíl dvou čísel</p> <p>- užívá matematické pojmy činitel, součin</p>	<p>- obor přirozených čísel 1-1000</p> <p>- číselný obor 0-1000</p> <p>- počítání s penězi, způsoby placení</p> <p>- měnové jednotky (koruna, euro)</p> <p>- číselná osa</p> <p>- lichá a sudá čísla</p> <p>- matematické symboly + - x . : = < > (plus, mínus, krát, děleno, rovná se, menší než, větší než)</p> <p>- řád jednotek, desítek, stovek</p> <p>- rozklad čísel v desítkové soustavě</p> <p>- zápis čísla v desítkové soustavě</p> <p>- součet a rozdíl, součin a podíl</p> <p>- obor malé násobilky</p> <p>- nejbližší nižší a vyšší násobek čísla</p> <p>- násobení (dělení) dvojciferného čísla jednociferným mimo obor násobků</p> <p>- dělení se zbytkem</p> <p>- práce s textem slovní úlohy</p> <p>- vztahy <i>xkrát</i> méně, více</p> <p>- matematické pojmy menšenec, menšitel, rozdíl, dělenec, dělitel, podíl</p> <p>- pisemné sčítání dvou sčítanců, záměna sčítanců</p> <p>- pisemné odčítání, kontrola výsledků sčítáním</p> <p>- pisemné sčítání a odčítání s přechodem násobků sta</p>	

<p>05 - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</p>	<p>- řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání, násobení a dělení</p> <p>- řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ a „$x$krát více (méně)“</p> <p>- ovládá jednoduché řešitelné strategie (pokus – omyl)</p> <p>- zapíše, přečte, vyřeší příklady na + - . : v oboru do 1000</p> <p>- rozkládá čísla</p>	<p>- komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</p> <p>- zaokrouhlování přirozených čísel na desítky a stovky</p>	
<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>01 - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</p> <p>-----</p> <p>02 - popisuje jednoduché závislosti z praktického života</p> <p>-----</p> <p>03 - doplňuje tabulky, schéma a posloupnosti čísel</p>	<p>- využívá časové údaje při řešení různých situací z běžného života</p> <p>- používá vhodně časové jednotky a provádí jednoduché převody mezi nimi</p> <p>-----</p> <p>- eviduje složitější statické a dynamické situace pomocí slov a tabulek</p> <p>-----</p> <p>- čte a sestavuje tabulky násobků</p> <p>- doplní chybějící údaje do strukturované tabulky podle zadání</p>	<p>- jízdní řády</p> <p>- teplota, teploměr, stupeň celsia</p> <p>- evidence sportovních výkonů</p>	
<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>01 - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci</p>	<p>- rozezná, pojmenuje a načrtne rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí</p> <p>- třídí trojúhelníky dle délek stran, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí</p> <p>- určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</p> <p>- pomocí stavebnic modeluje rovinné útvary podle zadání</p>	<p>- klasifikace trojúhelníku (obecný, rovnostranný, rovnoramenný)</p> <p>- rovinné útvary - mnohoúhelník (čtyřúhelník, pětiúhelník, šestiúhelník)</p> <p>- vrchol, strana, úhlopříčka mnohoúhelníku</p> <p>- osově souměrné rovinné útvary</p> <p>- načrtávání a modelování</p> <p>- jednotky délky: milimetr, centimetr, metr, kilometr</p>	

<p>02 - porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porovnává geometrické útvary - provádí odhad délky úsečky - změří délku úsečky, používá jednotky délky - porovná rovinné útvary stejného typu podle velikosti - porovná tělesa stejného typu podle velikosti 		
<p>-----</p> <p>03 - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</p>	<p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná a modeluje osově souměrné rovinné útvary, uvede konkrétní příklady - skládá rovinné útvary 		

Matematika, 4. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Číslo a početní operace</p> <p>01 - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</p> <p>-----</p> <p>02 - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</p> <p>-----</p> <p>03 - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</p>	<p>- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</p> <p>-----</p> <p>- počítá po tisících, desetitisících a statisících, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě</p> <p>- sčítá a odčítá čísla v daném oboru</p> <p>- vypočítá a aplikuje písemné sčítání a odčítání, sčítá alespoň tři čísla</p> <p>- písmně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem</p> <p>- písemně dělí jednociferným dělitelem, provádí zpětnou kontrolu, aplikuje a zdůvodní</p> <p>- vypočítá a užívá dělení se zbytkem v oboru malé násobilky, provádí kontrolu</p> <p>- účelně propojuje písemné i pamětné počítání</p> <p>- využívá při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řádů</p> <p>-----</p> <p>- čte a zapisuje čísla v daném oboru s užitím znalostí číselných řádů desítkové soustavy</p> <p>- zaokrouhluje přirozená čísla na desítky, sta a tisíce</p> <p>- porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejich úsecích do statisíců, orientuje se na ní</p> <p>- provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací (sčítání a jeho kontrola záměnou sčítanců, odčítání a jeho kontrola sčítáním, dělení a jeho kontrola násobením)</p>	<p>- obor přirozených čísel 1-1 000 000</p> <p>- číselný obor 0-1 000 000</p> <p>- číselná osa</p> <p>- komutativnost a asociativnost</p> <p>- písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení, dělení</p> <p>- číselné řády</p> <p>- rozklad čísel v desítkové soustavě</p> <p>- zápis čísla v desítkové soustavě</p> <p>- zaokrouhlování čísel</p> <p>- odhad a kontrola výsledku</p> <p>- práce s textem slovní úlohy, matematizace reálné situace</p> <p>- zlomky</p> <p>- řešení slovních úloh na více početních výkonů</p> <p>- racionální čísla - desetinná čísla, zlomky (celek, část)</p> <p>- římské číslice</p> <p>- zaokrouhlování přirozených čísel na desetitisíce, statisíce</p>	

<p>-----</p> <p>04 - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</p> <p>-----</p> <p>05 - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku</p>	<p>- užívá polohové vztahy „hned před“, „hned za“ v oboru přirozených čísel</p> <p>-----</p> <p>- řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení</p> <p>- řeší slovní úlohy se dvěma početními operacemi</p> <p>- řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ a „$x$krát více (méně)“</p> <p>-----</p> <p>- přečte, zapíše a vymodeluje (graficky vyznačí) zadaný zlomek</p> <p>- vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života</p> <p>- vyznačí, přečte a zapíše část celku</p> <p>- využívá názorné obrázky k určování $1/2$, $1/4$, $1/3$, $1/5$, $1/10$ celku</p>		
<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>01 - vyhledá, sbírá a třídí data</p> <p>-----</p> <p>02 - čte, sestavuje jednoduché tabulky a grafy</p>	<p>- provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty)</p> <p>-----</p> <p>- používá tabulky k evidenci, modelování a řešení různých situací</p> <p>- doplňuje údaje, které chybí v tabulce</p> <p>- vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku</p>	<p>- zásady sběru a třídění dat</p> <p>- strukturovaná tabulka</p> <p>- diagramy</p>	
<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>01- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce</p>	<p>- dodržuje zásady rýsování</p> <p>- rozezná základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice)</p>	<p>- zásady rýsování</p> <p>- rýsování jednoduchých rovinných útvarů (přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, čtverec, obdélník, trojúhelník)</p>	

<p>02 - sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</p> <p>03 - sestrojí rovnoběžky a kolmice</p> <p>05 - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - narýsuje přímkou, vyznačí polopřímku - narýsuje různoběžky a označí jejich průsečík - narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem - narýsuje rovnoběžku s danou přímkou - narýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník ze známých délek stran - měří vzdálenosti, používá vhodné jednotky délky - převádí jednotky délky - sčítá a odčítá graficky úsečky, porovnává úsečky podle délky - určí délku lomené čáry a obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - určí vzájemnou polohu dvou přímek - sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou k dané přímce - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary - pozná osově souměrné útvary i v reálném životě - určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru - rozpozná a využije osovou souměrnost v praktických činnostech a situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - trojúhelníková nerovnost - čtvercová síť - grafické sčítání úseček - obvod mnohoúhelníku - vzájemná poloha přímek v rovině - jednotky délky: milimetr, centimetr, decimetr, metr, kilometr - osová souměrnost - určení osově souměrnosti čtverce, obdélníku, kruhu - obsah čtverce, obdélníku, jednotky obsahu pomocí čtvercové sítě 	
<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p> <p>01 - řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - využívá úsudek pro řešení jednoduchých slovních úloh a problémů 	<ul style="list-style-type: none"> - úlohy s úsudkem - číselné a obrázkové řady 	

Matematika, 5. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Číslo a početní operace</p> <p>01 - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</p> <hr/> <p>02 - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</p> <hr/> <p>03 - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</p>	<p>- sčítá a odčítá z paměti čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky</p> <p>- využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu</p> <p>- využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení úloh s užitím závorek</p> <p>- využívá vhodného sdružování několika sčítanců bez závorek</p> <hr/> <p>- sepíše čísla pod sebe podle číselných řádů při sčítání, odčítání, násobení a dělení</p> <p>- aplikuje při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády</p> <p>- písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla</p> <p>- písemně odčítá přirozená čísla</p> <p>- písemně násobí až čtyřciferným číslem</p> <p>- písemně dělí jednociferným nebo dvojciferným dělitelem</p> <p>- při násobení a dělení využívá znalostí malé násobilky</p> <p>- provádí písemné početní operace včetně kontroly výpočtu</p> <p>- účelně propojuje písemné i pamětné počítání</p> <p>- dodržuje pravidla pro pořadí početních operací</p> <hr/> <p>- čte a zapisuje čísla v daném oboru (do milionu) s užitím znalostí číselných řádů desítkové soustavy</p>	<p>- obor přirozených čísel 1- miliarda a celých čísel</p> <p>- číselný obor 0- miliarda</p> <p>- číselná osa</p> <p>- komutativnost a asociativnost</p> <p>- písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení, dělení</p> <p>- pamětné násobení a dělení 10 a 100</p> <p>- číselné řády</p> <p>- rozklad čísel v desítkové soustavě (do statisíců)</p> <p>- zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění</p> <p>- zaokrouhlování čísel (do statisíců)</p> <p>- porovnávání čísel (do statisíců)</p> <p>- odhad a kontrola výsledku</p> <p>- slovní úlohy i se dvěma početními výkony</p> <p>- řešení problému - zápis, znázornění, řešení, odhad a kontrola výsledku, formulace odpovědi</p> <p>- římské číslice</p> <p>- zlomky</p> <p>- sčítání zlomků se stejným jmenovatelem</p> <p>- řešení a vytváření slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny celku (pomocí obrázků znázorní)</p> <p>- desetinná čísla</p> <p>- zobrazení desetinného čísla na číselné ose</p> <p>- porovnávání desetinných čísel</p>	<p>OSV/1</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - využívá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě - zaokrouhluje přirozená čísla do milionů s použitím znaku pro zaokrouhlování - provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací (sčítání a jeho kontrola záměnou sčítanců, odčítání a jeho kontrola sčítáním, dělení a jeho kontrola násobením) - užívá polohové vztahy (hned před, hned za) - čte a zapisuje čísla v daném oboru s užitím znalostí číselných řádů desítkové soustavy - počítá po milionech - porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejich úsecích - používá římské číslice 	<ul style="list-style-type: none"> - zaokrouhlování desetinných čísel na celé číslo - sčítání a odčítání desetinných čísel - užití desetinných čísel v praktických situacích 	
<p>-----</p> <p>04 - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení - řeší slovní úlohy se dvěma početními operacemi - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ a „$x$krát více (méně)“ - zformuje odpověď k získanému výsledku - tvoří slovní úlohu k matematickému vyjádření - porozumí textu slovní úlohy, rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy - přiřadí úloze správné matematické vyjádření s využitím osvojených početních operací - přiřadí k zadanému jednoduchému matematickému vyjádření smysluplnou slovní úlohu 		

<p>06 - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porovnává zlomky se stejným jmenovatelem - sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem - pracuje s desetinnými zlomky (desetiny, setiny) 		
<p>07 - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná vzájemnou souvislost mezi desetinným zlomkem a desetinným číslem - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí - přečte a zapíše desetinné číslo (desetiny, setiny) - vyznačuje zadané desetinné číslo na číselné ose, porovnává čísla - porovná desetinná čísla v řádu desetin 		
<p>08 - porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte, zapíše a vyznačí na číselné ose celá záporná čísla - porovná celá čísla v rozmezí -100 až +100 - nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě 	<ul style="list-style-type: none"> - záporná celá čísla - porovnávání čísel celých - čtení z teploměru 	
<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>01 - vyhledá, sbírá a třídí data</p> <p>02 - čte, sestavuje jednoduché tabulky a grafy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vybírá z textu data podle zadaného kritéria - provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový úsek apod.) - posuzuje reálnost vyhledaných údajů - používá tabulky k evidenci, modelování a řešení různých situací, vytvoří tabulku, diagram - doplňuje údaje, které chybí v tabulce - doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu 	<ul style="list-style-type: none"> - statistické údaje - diagramy, tabulky, grafy, jízdní řáda - přímá úměrnost - převody jednotek - aritmetický průměr 	

	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data a porozumí vztahům mezi nimi - vyhledá údaje z různých typů diagramů (sloupcový, kruhový diagram) - používá jednoduchých převodů jednotek času (např. při práci s daty v jízdních řádech) 		
<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>01 - narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná základní rovinné útvary - využívá k popisu rovinného útvaru počty vrcholů a stran, rovnoběžnost a kolmost stran - charakterizuje základní rovinné a prostorové útvary, k zadanému popisu přiřadí název rovinného útvaru - využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii - využívá znalostí rovinných útvarů k popisu a modelování jednoduchých těles - dodržuje zásady rýsování - při konstrukcích rovinných útvarů využívá elementární geometrické konstrukce a základní vlastnosti těchto útvarů - narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem - narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic - narýsuje trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran - charakterizuje základní rovinné a prostorové útvary 	<ul style="list-style-type: none"> - konstrukce čtverce a obdélníku - konstrukce pravoúhlého rovnostranného a rovno-ramenného trojúhelníku - konstrukce rovnoběžky a kolmice daným bodem - složené obrazce (ve čtvercové síti) - základní útvary v rovině (kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice) a jejich charakteristika - základní útvaru prostoru (krychle, kvádr, válec, jehlan) - základní pojmy a značky v rovinné geometrii (čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice) - obsah obdélníku a čtverce - obvod rovinných obrazců - jednotky délky (mm, cm, dm, m, km) a jejich převod - jednotky obsahu (cm^2, m^2, km^2) - povrch krychle a kvádrů - síť krychle, kvádrů, hranolu 	
<p>02 - sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</p>	<ul style="list-style-type: none"> - měří vzdálenosti, používá vhodné jednotky délky a převodní vztahy mezi nimi 		

	<ul style="list-style-type: none"> - sčítá a odčítá graficky úsečky, porovnává úsečky podle délky - určí délku lomené čáry graficky i měřením - určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - rozlišuje obvod a obsah rovinných útvarů - určí obvod rovinného útvaru (trojúhelník, čtyřúhelník, mnohoúhelník) měřením nebo s pomocí čtvercové sítě - porovná obvody rovinných útvarů - převádí jednotky délky 		
<p>03 - sestrojí rovnoběžky a kolmice</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí vzájemnou polohu dvou přímek - vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek v rovině - načrtne a narýsuje kolmici a rovnoběžku ve čtvercové síti - sestrojí k zadané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou 		
<p>04 - určí obsah pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí pomocí čtvercové sítě obsah čtverce, obdélníku - určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců, obdélníků a trojúhelníků - porovnává obsahy rovinných útvarů - používá základní jednotky obsahu bez vzájemného převádění 		
<p>05 - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná osově souměrné útvary i v reálném životě - vytvoří ve čtvercové síti osově souměrný útvar podle osy v lince mřížky - určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	<ul style="list-style-type: none"> - osová souměrnost ve čtvercové síti - osa souměrnosti pomocí překládání papíru - osová souměrnost (osově souměrné útvary v praktických situacích) 	

	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná a využije osobou souměrnost v praktických činnostech a situacích 		
<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p> <p>01 - řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematika</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ovládá některé řešitelné strategie, v průběhu řešení nestandardních úloh objevuje zákonitosti a využívá je - vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy - volí vhodné postupy pro řešení úlohy - vyhodnotí výsledek úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> - magické čtverce, pyramidy, sudoku - nestandardní slovní úlohy 	

Matematika, 6. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Číslo a proměnná</p> <p>01 - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte, zapíše, porovná desetinná čísla a zobrazí je na číselné ose - určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě - z paměti a písemně provádí početní operace s desetinnými čísly, využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - převádí jednotky délky a hmotnosti v oboru desetinných čísel - provádí jednoduché výpočty (sčítá, odčítá, násobí, dělí) - čte, zapíše, porovná zlomky a zobrazí je na číselné ose - vyjádří část celku graficky i zlomkem - sečte zlomky se stejným jmenovatelem 	<ul style="list-style-type: none"> - desetinná čísla - algoritmy početních operací - zlomky: polovina, čtvrtina, třetina, pětina, zlomky se jmenovatelem 10 a 100 - představa zlomku a jeho zápis - číselný výraz - zaokrouhlování čísel – desetinná - dělitelnost přirozených čísel, základní pojmy: násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené, sudé, liché, společný násobek, společný dělitel, největší společný dělitel, nejmenší společný násobek, soudělná a nesoudělná čísla - znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 9, 10, 25, 50, 100, (6, 8) - násobení desetinného čísla 10, 100, 1000, ... - dělení desetinného čísla 10, 100, 1000, ... 	
<p>02 - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zaokrouhluje desetinná čísla - zaokrouhluje čísla s danou přesností - odhaduje výsledky početních operací - účelně a efektivně využívá kalkulačtor 	<ul style="list-style-type: none"> - převody jednotek délky, obsahu, hmotnosti - násobení desetinného čísla přirozeným číslem - násobení desetinného čísla desetinným číslem - dělení desetinného čísla přirozeným číslem 	
<p>03 - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje pojmy prvočíslo a číslo složené; společný dělitel a společný násobek - vysvětlí základní pojmy týkající se dělitelnosti přirozených čísel - aplikuje pravidla dělitelnosti (2, 3, 4, 5, 9, 10, 25, 50, 100) 	<ul style="list-style-type: none"> - dělení desetinného čísla desetinným číslem - převod desetinných zlomků a desetinných čísel - slovní úlohy - římské číslice - dalších číselných soustav (dvojková, šedesátková) 	

<p>-----</p> <p>04 - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</p> <p>-----</p> <p>09 - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí podle znaku dělitelnosti, čím je dané přirozené číslo dělitelné - určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel přirozených čísel - rozloží dvojciferné číslo na součin prvočísel <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - převede desetinné číslo na zlomek a naopak - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část: přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace - uplatňuje osvojené početní operace s desetinnými čísly a zlomky v reálné situaci - provádí zkoušku výpočtu 		
<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>01 - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spočítá aritmetický průměr - pracuje s časovou osou, převody jednotek času 	<ul style="list-style-type: none"> - aritmetický průměr - výpočet aritmetického průměru reálných hodnot - jednotky času: hodina, minuta, vteřina 	
<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>01 - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</p>	<ul style="list-style-type: none"> - využívá při řešení úloh vzájemnou polohu přímek v rovině, totožné, kolmé a rovnoběžné přímky, vzdálenost bodu od přímky - využívá vzájemnou polohu bodu a přímky - provádí rozbor úlohy a zvolí způsob řešení - využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely - používá trojúhelníkovou nerovnost 	<ul style="list-style-type: none"> - vzájemná poloha dvou přímek v rovině - vzájemná poloha bodu a přímky - trojúhelníková nerovnost - druhy čar - shodnost geometrických útvarů - základní rovinné útvary: bod, přímka, polopřímka, úsečka, čtyřúhelník, trojúhelník, kruh, kružnice, mezikružní, kruhová výseč, polorovina 	

	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná shodné geometrické útvary - používá příslušnou matematickou symboliku 	<ul style="list-style-type: none"> - úhel a jeho velikost - osa úhlu 	
<p>02 - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná základní rovinné útvary a určí jejich vzájemnou polohu - rozlišuje a používá různé druhy čar - tvoří, rozlišuje a charakterizuje různé druhy úhlů - používá pro označení úhlu písmena řecké abecedy - třídí a popisuje trojúhelníky - charakterizuje a používá vlastnosti úhlů v trojúhelníku, vlastnosti výšky a těžnice - vysvětlí pojem pravidelný mnohoúhelník 	<ul style="list-style-type: none"> - druhy úhlů: ostrý, tupý, pravý, přímý, vrcholový, vedlejší, střídavý, souhlasný - přenášení úhlu - sčítání a odčítání úhlů graficky - jednotky velikosti úhlu: stupně, minuty, vteřiny a jejich převody - odhadování velikosti úhlu - měření úhlu - rýsování úhlu podle zadané velikosti - operace s úhly - druhy trojúhelníků: pravoúhlý, ostroúhlý, tupoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný, obecný - vnitřní a vnější úhly trojúhelníku 	
<p>03 - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určuje velikost úhlu pomocí úhloměru a výpočtem - sestrojí úhel dané velikosti, provede správnou orientaci úhlu v rovině - používá jednotky velikosti úhlu a převody mezi nimi - sčítá a odčítá úhly graficky i početně - graficky i početně násobí a dělí úhel dvěma, určí násobek úhlu - využívá při výpočtech součet vnitřních úhlů v trojúhelníku a vlastností dvojic úhlů - určuje velikost úhlu pomocí úhloměru 	<ul style="list-style-type: none"> - dutý úhel - konvexní a nekonvexní úhly - šroubovice - výška, těžnice a těžiště trojúhelníku a jejich konstrukce - pravidelný mnohoúhelník (5-, 6-, 8-úhelník) - obsah a obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku a mnohoúhelníku - konstrukce rovinných útvarů - osová souměrnost - krychle a kvádr (objem a povrch), síť těles - volné rovnoběžné promítání (náčrty jednotlivých těles v rovině, sestrojení krychle a kvádrů ve volném rovnoběžném promítání) 	
<p>04 - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používá a převádí jednotky délky a obsahu - využívá čtvercovou síť pro výpočet obvodu a obsahu mnohoúhelníků 	<ul style="list-style-type: none"> - konstrukční a početní úlohy z geometrie 	

	<ul style="list-style-type: none"> - odhadne obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě - vypočítá obvod a obsah čtverce, obdélníku - používá a převádí jednotky délky a obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> - jehlan, kužel - kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku - střední příčky trojúhelníku 	
<p>06 - načrtne a sestrojí rovinné útvary</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná, načrtne a narýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici - provádí jednoduché konstrukce (osa úsečky) - sestrojí různé velikosti úhlů, přenese úhel, porovná dva úhly - sestrojí osu úsečky, úhlu - sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku - sestrojí pravidelný pětiúhelník, šestiúhelník a osmiúhelník - sestrojí trojúhelník ze zadaných údajů - sestrojí čtyřúhelník s využitím rovnoběžnosti a kolmosti přímek - převede slovní zadání do grafické podoby (náčrt) - popíše jednotlivé kroky konstrukce, určí počet řešení úlohy - ověří správnost úlohy 		
<p>08 - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar</p>	<ul style="list-style-type: none"> - přiřadí k sobě vzor a obraz, rozezná samodružný bod a samodružný útvar, charakterizuje osově souměrné útvary - rozhodne, zda je útvar osově souměrný - určí osy souměrnosti rovinného útvaru - sestrojí osu úhlu a úsečky - sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti 		
<p>09 - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje krychli a kvádr - používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka 		

	<ul style="list-style-type: none"> - využívá při řešení úloh matické a polohové vlastnosti krychle a kvádrů 		
<p>10 - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používá a převádí jednotky délky, obsahu a objemu - odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kvádrů 		
<p>11 - načrtne a sestrojí síť základních těles</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ve svém okolí rozpozná tělesa odpovídající krychli, kvádrů - rozpozná síť krychle a kvádrů, načrtne a sestrojí síť těchto těles - používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava - objasní pojmy síť tělesa, plášť, podstava 		
<p>12 - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná, z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno - seznámí se a aplikuje volné rovnoběžné promítání při náčrtu a sestrojování krychle a kvádrů 		
<p>13 - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - řeší aplikační geometrické úlohy na výpočet obsahu a obvodu rovinných útvarů, povrchu a objemu těles - řeší aplikační geometrické úlohy s využitím vlastností trojúhelníku, osově souměrných rovinných útvarů - při řešení úloh provádí rozbor, náčrt a vyhodnocení reálnosti řešení a výsledku - volí vhodné matematické postupy pro řešení úlohy 		
<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p> <p>01 - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</p>	<ul style="list-style-type: none"> - doplní číselnou a obrázkovou řadu - doplní početní tabulky - doplní čtverce a jiné obrazce 	<ul style="list-style-type: none"> - číselné a obrázkové řady - početní obrazce - úlohy o šachovnicích a tabulkách 	

<p>-----</p> <p>02 - řeší úlohy na prostoro- vou představivost, apliku- je a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzděláva- cích oblastí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí způsob řešení úlohy - zvolí vhodný postup řešení - provede rozbor úlohy a vyhledá v textu potřebné údaje a vztahy - ověří výsledek úlohy <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělí nebo vytvoří geometrický útvar podle zadaných údajů, při řešení využívá vlastností rovinných a prostorových útvarů - načrtává podobu trojrozměrného útvaru 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti rovinných a prostorových geometrických útvarů 	
---	---	--	--

Matematika, 7. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Číslo a proměnná</p> <p>01 - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte, zapíše, porovná celé číslo a zobrazí je na číselné ose - provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) v oboru celých čísel, počítá se smíšenými čísly - dodržuje pravidla pro pořadí početních operací, využívá vlastností operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) - určí absolutní hodnotu celého čísla a uvede její praktický význam - zapíše převrácený zlomek, rozšíří a zkrátí zlomek, zapíše zlomek v základním tvaru, převede smíšené číslo na zlomek a naopak - provádí základní úpravy zlomků (rozšiřuje a krátí zlomek, zjednoduší složený zlomek) - provádí početní operace se zlomky a desetinnými čísly (sčítání, odčítání, násobení, dělení) - vyjádří racionální čísla více způsoby a vzájemně je převádí, vyznačí je na číselné ose - provádí základní početní operace v oboru racionálních čísel - zapíše periodické číslo a porovná ho s jinými čísly - určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru 	<ul style="list-style-type: none"> - celá čísla - racionální čísla - číselná osa - absolutní hodnota čísla Zlomky - podmínky existence zlomku - rozšiřování, krácení - převrácené číslo - pravý a nepravý zlomek - společný jmenovatel - složený zlomek, úpravy složených zlomků - slovní úlohy - zaokrouhlování čísel - procenta, promile - poměr - poměr: zvětšení, zmenšení - poměr, měřítko - trojčlenka - přímá a nepřímá úměrnost - měřítko plánu a mapy - finanční matematika: jednoduché úrokování, jistina, úrok, úvěr - slovní úlohy s kombinovaným zadáním procent - výpočet úroku 	
<p>02 - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používá pravidla pro zaokrouhlování desetinných čísel 		

	<ul style="list-style-type: none"> - provádí odhady výsledků početních operací s racionálními čísly s danou přesností 		
03 - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> - využívá nejmenší společný násobek při určování společného jmenovatele zlomku 		
04 - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a využívá pojmy procento, základ, počet procent, procentová část, promile - vyjádří část celku procentem, desetinným číslem, zlomkem - kvantitativně vyjádří vztah celek – část: poměrem 		
05 - řeší modelování a výpočet situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	<ul style="list-style-type: none"> - dělí celek na části v daném poměru, změní číslo v daném poměru - stanoví poměr ze zadaných údajů - upravuje poměr rozšiřováním a krácením - využívá daný poměr v reálných situacích - vysvětlí, co znamená postupný a převrácený poměr, zapíše jej a upraví - používá pojem úměra a vypočítá neznámý člen úměry - z měřítka mapy rozliší zvětšení a zmenšení, vypočítá hledané délky - využívá při řešení úloh trojčlenku 		
06 - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	<ul style="list-style-type: none"> - určí z textu úlohy, které z hodnot (počet procent, procentová část a základ) jsou zadány a které má vypočítat, provede výpočet - rozhodne, zda zvolit pro řešení úlohy známý algoritmus, nebo zda řešit úlohu úsudkem 		

<p>-----</p> <p>09 - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</p>	<p>- řeší úlohy z finanční matematiky (řešení úloh z jednoduchého úroku)</p> <p>-----</p> <p>- vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace v oboru celých a racionálních čísel</p> <p>- uplatňuje osvojené početní operace s desetinnými čísly a zlomky v reálné situaci</p> <p>- provádí zkoušku výpočtu</p>		
<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>01 - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</p> <p>-----</p> <p>02 - porovnává soubory dat</p> <p>-----</p> <p>03- určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti</p>	<p>- vyznačí bod v pravouhlé soustavě souřadnic na základě zadaných souřadnic, zapíše souřadnice daného bodu</p> <p>- doplňuje a vytváří tabulky, orientuje se v nich</p> <p>- převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak</p> <p>- vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, nejmenší a největší hodnota)</p> <p>- orientuje se v různých diagramech</p> <p>- využívá graf přímé a nepřímé úměrnosti</p> <p>- spočítá aritmetický průměr</p> <p>- pracuje s intervaly a časovou osou</p> <p>-----</p> <p>- porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat v tabulkách, grafech a diagramech</p> <p>- vybere data tabulky podle daného kritéria</p> <p>-----</p> <p>- rozpozná přímou a nepřímou úměrnost</p> <p>- určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti z textu úlohy, z tabulky a grafu</p>	<p>- tabulky, grafy, diagramy</p> <p>- přímá a nepřímá úměrnost</p> <p>- třídění dat</p> <p>- aritmetický průměr</p> <p>- výpočet aritmetického průměru z reálných hodnot</p> <p>- pravouhlá soustava</p> <p>- zanášení bodů do prav. soustavy a souřadnice bodu</p> <p>- základy statistiky, statistický soubor, jednotka</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - sestrojí graf přímé a nepřímé úměrnosti - vytvoří tabulku pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy - řeší aplikační úlohy 		
<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>02 - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</p> <p>-----</p> <p>04 - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů</p> <p>-----</p> <p>06 - načrtne a sestrojí rovinné útvary</p> <p>-----</p> <p>07 - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníku</p> <p>-----</p> <p>08 - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar</p>	<ul style="list-style-type: none"> - třídí a popisuje čtyřúhelníky konvexní - rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků - využívá vlastnosti čtyřúhelníků při řešení úloh <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - odhaduje a vypočítá obvod obecného čtyřúhelníku - odhaduje a vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - převede slovní zadání do grafické podoby (náčrtek) - sestrojí konvexní čtyřúhelník ze zadaných údajů, provede rozbor úlohy a načrtne úlohy - sestrojí trojúhelník ze zadaných údajů podle vět o shodnosti <i>sss, sus, usu</i> - popíše jednotlivé kroky konstrukce a rovinný útvar sestrojí <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem shodnost trojúhelníků, matematicky jej vyjádří - používá věty o shodnosti trojúhelníků k řešení geometrických úloh <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - přiřadí k sobě vzor a obraz, určí střed souměrnosti, rozezná samodružný bod a samodružný útvar 	<ul style="list-style-type: none"> - konvexní čtyřúhelníky (rovnoběžníky a lichoběžníky) - obvod a obsah čtyřúhelníku - konstrukce čtyřúhelníku - středová souměrnost - shodnost trojúhelníků, věty o shodnosti - hranoly - objem a povrch hranolu - síť kolmého hranolu - volné rovnoběžné promítání - postup při řešení aplikační slovní úlohy - náčrtky prostorových těles a útvarů, geometrické útvary v bezprostředním okolí (třída, škola, cesta domů) - deltoid, nekonvexní čtyřúhelník 	

<p>09 - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</p> <p>10 - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</p> <p>11 - načrtne a sestrojí síť základních těles</p> <p>12 - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</p> <p>13 - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</p>	<p>- charakterizuje středově souměrný útvar</p> <p>- rozezná útvary souměrné podle středu souměrnosti a sestrojí obraz útvaru ve středově souměrnosti</p> <p>- rozlišuje pojmy rovina a prostor</p> <p>- používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, stěnová a tělesová úhlopříčka</p> <p>- charakterizuje kolmý hranol</p> <p>- pracuje s půdorysem a nárysem kolmého hranolu</p> <p>- odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu</p> <p>- načrtne a sestrojí síť kolmých hranolů a tělesa modeluje</p> <p>- načrtne hranol ve volném rovnoběžném promítání</p> <p>- řeší aplikační slovní úlohy s využitím znalostí o obsahu a obvodu čtyřúhelníků, s využitím znalostí o hranolech, o středově souměrných rovinných útvarech</p> <p>- při řešení úloh provádí rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku</p>		
<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p> <p>01 - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</p>	<p>- doplní číselnou a obrázkovou řadu v oboru celých a racionálních čísel</p> <p>- doplní početní tabulky</p> <p>- doplní čtverce a jiné obrazce</p> <p>- vysvětlí zp. řešení úlohy</p>	<p>- číselné řady v oboru celých a racionálních čísel</p> <p>- početní obrazce a prezentace řešení úlohy</p> <p>- postupy při řešení netradičních geometrických úloh</p>	

<p>02 - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvolí vhodný postup řešení - rozdělí nebo vytvoří geometrický útvar podle zadaných údajů, při řešení využívá vlastností rovinných a prostorových útvarů - popíše základní vlastnosti trojrozměrného útvaru podle jeho obrazu v rovině 		
--	---	--	--

Matematika, 8. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Číslo a proměnná</p> <p>01 - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</p> <p>-----</p> <p>07 - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje pojmy umocňování a odmocňování - určuje z paměti druhou mocninu čísel 1 - 20 a odmocninu těchto mocnin, určuje druhou mocninu a odmocninu přirozených a desetinných čísel pomocí tabulek - ovládá pravidla pro umocňování a odmocňování zlomku a součinu dvou čísel - určuje hodnotu číselného výrazu s druhou mocninou a odmocninou - využívá geometrický význam druhé mocniny v praxi - dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů - určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem proměnná, výraz s proměnnou, člen výrazu, jednočlen, mnohočlen, rovnost dvou výrazů - zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnou, vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných - provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) s mnohočleny, výsledný mnohočlen je nejvýše druhého stupně - určí hodnotu daného číselného výrazu - násobí výraz jednočlenem 	<ul style="list-style-type: none"> - obor reálných čísel, iracionálních čísel - pojem mocnina - druhá mocnina velkých a malých čísel - druhá mocnina odhadem a s využitím tabulek - druhá mocnina na kalkulátoru - druhá odmocnina - druhá odmocnina velkých a malých čísel, - druhá odmocnina odhadem a s využitím tabulek - druhá odmocnina na kalkulátoru - mocnina s přirozeným mocnitelem - mocnina se záporným celým mocnitelem - operace s mocninami s přirozeným mocnitelem a jejich vlastnosti (sčítání, odčítání, násobení, dělení, mocnina součinu, mocnina zlomku, mocnina mocniny) - číselný výraz - hodnota číselného výrazu - proměnná - výraz s proměnnou - celistvý výraz - mnohočlen - užití vzorců $(a+b)^2$, $(a-b)^2$, $a^2 - b^2$ - vytýkání před závorku - lineární rovnice - výpočet neznámé - rovnost, vlastnosti rovnosti - lineární nerovnice s jednou neznámou 	

	<ul style="list-style-type: none"> - upraví výraz vytýkáním před závorku - násobí dvojčlen dvojčlenem, trojčlen trojčlenem - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vytýkání - umocní dvojčleny a rozloží dvojčleny na součin pomocí vzorců - vybere odpovídající výraz, který popisuje jednoduchou reálnou situaci 		
<p>-----</p> <p>08 - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav</p>	<p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav a provádí zkoušku správnosti řešení rovnice - rozhodne, jestli má rovnice jedno řešení, nekonečně mnoho řešení, nebo nemá řešení - sestaví rovnici ze zadaných údajů - vyjádří neznámou ze vzorce - ověří správnost řešení úlohy - ověří, zda řešení patří do zadaného číselného oboru 		
<p>-----</p> <p>09 - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</p>	<p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - matematizuje reálné situace využitím vlastností rovnic, při řešení úloh označí neznámou a sestaví rovnici - posoudí reálnost výsledku řešení slovní úlohy a ověří ho zkouškou 		
<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>01 - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spočítá aritmetický průměr - pracuje s časovou osou - pracuje se statickými údaji - provede jednoduché statistické šetření, zapíše jeho výsledky a zvolí vhodný diagram ke znázornění 	<ul style="list-style-type: none"> - statistické šetření - statistický soubor - statistická jednotka - modus, medián, - tabulky, grafy, diagramy - přímá a nepřímá úměrnost - aplikační úlohy - aritmetický průměr 	

<p>03- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti</p>	<p>- řeší aplikační úlohy a statistické úlohy</p>	<p>- standardní odchylka, rozptyl</p>	
<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>01 - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</p> <hr/> <p>02 - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</p> <hr/> <p>04 - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů</p> <hr/> <p>05 - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh</p> <hr/> <p>06 - načrtne a sestrojí rovinné útvary</p>	<p>- vysvětlí pojmy odvěsna a přepona v pravoúhlém trojúhelníku</p> <p>- používá Pythagorovu větu pro výpočet třetí strany pravoúhlého trojúhelníku</p> <p>- vypočítá délku hrany, tělesovou a stěnovou úhlopříčku krychle a kvádrů</p> <p>- řeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty, situaci načrtne, odhadne výsledek a ověří jeho reálnost</p> <p>- využívá potřebnou matematickou symboliku</p> <hr/> <p>- definuje a sestrojí kružnici a kruh, vysvětlí vztah mezi poloměrem a průměrem</p> <p>- určí vzájemnou polohu kružnice a přímky (tečna, sečna, vnější přímka) a narýsuje je</p> <p>- určí vzájemnou polohu dvou kružnic a narýsuje je</p> <hr/> <p>- používá tvar Ludolfova čísla</p> <p>- vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice pomocí vzorců</p> <hr/> <p>- pomocí množiny všech bodů dané vlastnosti charakterizuje osu úhlu, osu úsečky a sestrojí je</p> <p>- využívá Thaletovu kružnici při řešení úloh, sestrojí tečnu ke kružnici z bodu vně kružnice</p> <hr/> <p>- sestrojí rovinné útvary dle zadaných prvků</p>	<p>- pravoúhlý trojúhelník</p> <p>- Pythagorova věta, její algebraický a geometrický význam</p> <p>- kruh, kružnice, vzájemná poloha kružnice a přímky</p> <p>- tečna, sečna, vnější přímka</p> <p>- obvod a obsah kruhu</p> <p>- Thaletova věta a kružnice</p> <p>- množina bodů dané vlastnosti</p> <p>- základní konstrukční úlohy, konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků (výška, těžnice)</p> <p>- konstrukce trojúhelníka pomocí výšky a těžnice</p> <p>- konstrukce trojúhelníku (dvě výšky, dvě těžnice, těžnice s výškou)</p> <p>- válec; objem a povrch</p> <p>- číslo π</p> <p>- síť válce</p> <p>- volné rovnoběžné promítání</p> <p>- postup při řešení aplikační slovní úlohy</p> <p>- oblouk kružnice</p> <p>- kruhová výseč a její velikost</p> <p>- kruhová úseč</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - při řešení konstrukční úlohy provádí rozbor úlohy, náčrt, diskusi o počtu řešení, zapisuje postup konstrukce s využitím atematické symboliky - narýsuje kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku - sestrojí soustředné kružnice 		
09 - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	- charakterizuje válec		
10 - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- odhaduje a vypočítá objem a povrch válce		
11 - načrtne a sestrojí síť základních těles	- načrtne a sestrojí síť válce - modeluje tělesa		
12 - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	- načrtne obraz základních těles v rovině - načrtne obraz rotačního válce v rovině		
13 - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o válci, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy 01 - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací 02 - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- řeší kombinatorické úlohy úsudkem a vysvětlí způsob řešení - využívá při řešení netradičních geometrických úloh prostorovou představivost	- kombinační úsudek v úlohách - prostorová představivost	

Matematika, 9. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Číslo a proměnná</p> <p>02 - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</p> <p>06 - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)</p> <p>07 - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním</p> <p>08 - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav</p>	<p>- ovládá práci s kalkulárem</p> <p>- objasní a používá základní pojmy finanční matematiky (jistina, úroková míra, úrok, úrokovací doba, daň, inflace)</p> <p>- vypočítá úrok z vkladu za jeden rok a daň z úroku</p> <p>- získá základní informace o půjčkách a úvěrech</p> <p>- řeší úlohy na procenta</p> <p>- provádí početní operace s mnohočleny</p> <p>- určí hodnotu daného číselného výrazu</p> <p>- řeší soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými pomocí ekvivalentních úprav</p> <p>- řeší slovní úlohy, provede rozbor, pro řešení zvolí známý algoritmus nebo řeší úlohu úsudkem, provede zkoušku správnosti řešení</p> <p>- ověří správnost řešení slovní úlohy</p>	<p>- základy finanční matematiky</p> <p>- peníze, inflace, převody měn</p> <p>- finanční produkty, úročení</p> <p>- lomený výraz, definiční obor výrazu</p> <p>- početní operace s lomenými výrazy</p> <p>- úprava složených lomených výrazů</p> <p>- početní operace s více lomenými výrazy</p> <p>- řešení náročnějších slovních úloh</p> <p>- lineární rovnice a soustava lineárních rovnic (o dvou neznámých)</p> <p>- ostatní kvadratické funkce</p> <p>- lineární lomená funkce a její graf</p>	
<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>01 - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</p>	<p>- vysvětlí základní statistické pojmy (statistický soubor, statistická jednotka, statistický znak, statistické šetření) a používá je</p> <p>- určí četnost, aritmetický průměr, modus, medián</p> <p>- čte tabulky a grafy, interpretuje je</p>	<p>Statistika</p> <p>- statistický soubor, statistické šetření, jednotka, znak, četnost</p> <p>- aritmetický průměr, medián, modus</p> <p>- typy diagramů</p>	

<p>-----</p> <p>04 - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem</p> <p>-----</p> <p>05 - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - provede jednoduché statistické šetření, zapíše jeho výsledky a zvolí vhodný diagram ke znázornění - používá tabulkový kalkulátor, výpočty provádí pomocí vzorců a funkcí <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozhodne, zda je daná závislost mezi dvěma veličinami funkcí - určí definiční obor funkce, obor hodnot, funkční hodnotu - vyjádří lineární funkci, konstantní funkci, přímou a nepřímou úměrnost tabulkou, rovnicí, grafem <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - odhalí funkční vztah v textu úlohy - využívá znalostí o funkcích k řešení praktických úloh 	<p>Čtení z grafů, tabulky</p> <ul style="list-style-type: none"> - souřadnice bodů - zanášení bodů do tabulky - čtení bodů z tabulky - zanášení bodů do grafu - čtení bodů z grafu - určení průsečíků grafu s osou x a y <p>Lineární funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem funkce - graf lineární funkce - průběh funkce - definiční obor funkce a obor hodnot funkce <p>Další druhy funkcí</p> <ul style="list-style-type: none"> - ryze kvadratická funkce a její průběh ($y=ax^2$) - lomená funkce (nepřímá úměrnost) - funkční vztah 	
<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>07 - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníku</p> <p>-----</p> <p>09 - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</p> <p>-----</p> <p>10 - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje shodné a podobné rovinné útvary - určí poměr podobnosti z rozměru útvaru a naopak - využívá věty o podobnosti trojúhelníku <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jehlan, kužel a kouli - pracuje s půdorysem a nárysem jehlanu a kuželu - využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti jehlanu a kuželu <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele a koule - využívá Pythagorovu větu při řešení metrických úloh v rovině a prostoru 	<p>Podobnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - podobné útvary - poměr podobnosti - zvětšení a zmenšení - věty o podobnosti trojúhelníků sss, uu, sus - perspektiva - řešení příkladů na užití podobnosti trojúhelníků <p>Kužel, jehlan, koule</p> <ul style="list-style-type: none"> - síť a povrch - objem - určování rozměrů pomocí Pythagorovy věty <p>Volné rovnoběžné promítání</p> <p>Podobnost v úlohách z praxe</p>	

<p>11 - načrtne a sestrojí sítě základních těles</p> <p>12 - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</p> <p>-----</p> <p>13 - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</p>	<p>- narýsuje sítě jehlanu a kužele, modeluje je</p> <p>- načrtne a sestrojí jehlan a kužel ve volném rovnoběžném promítání</p> <p>-----</p> <p>- využívá podobnost při řešení slovních úloh, využívá měřítko mapy k určení skutečných rozměrů a naopak</p> <p>- řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o tělesech, provádí rozbor úloh, načrtne a vyhodnocuje reálnost výsledku</p>	<p>Goniometrické funkce</p> <p>- sinus a tangens v pravouhlém trojúhelníku</p> <p>Základy technického kreslení</p>	
<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p> <p>01 - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</p> <p>-----</p> <p>02 - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</p>	<p>- řeší úlohy různým způsobem, zdůvodní optimální řešení</p> <p>-----</p> <p>- řeší úlohy na prostorovou představivost s využitím poznatků a dovedností z jiných tematických a vzdělávacích oblastí</p>	<p>- optimalizace řešení úloh</p> <p>- aplikovaná matematika</p> <p>Finanční matematika</p> <p>- inflace</p> <p>- úrok</p> <p>- úpravy</p> <p>- zisk</p> <p>- náklady</p> <p>- HDP</p>	

5.6 Vyučovací předmět Informatika (INF)

5.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Informatika

Obsahové, časové a organizační vymezení

Informační a komunikační technologie patří dlouhodobě k nejrychleji se rozvíjejícím oborům. Stále více ovlivňují náš život a je tedy zřejmé, že musí mít odpovídající zastoupení i ve výuce na základních školách. Cílem výuky ICT na základní škole je podle RVP ZV dosažení základní úrovně informační gramotnosti, která je jednou ze složek tzv. **funkční gramotnosti**, tedy schopnosti aktivně využívat moderních technologií a umět se pohybovat ve světě informací.

Na naší škole se vzdělávací obor Informační a komunikační technologie vyučuje prostřednictvím vyučovacího předmětu **Informatika**.

Vyučovací předmět Informatika v sobě zahrnuje zvládnutí výpočetní techniky, tedy získání základů práce s osobním počítačem a ovládání a využívání softwaru, dále také vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií.

Dovednosti získané při výuce vyučovacího předmětu Informatika umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Zároveň získané dovednosti usnadní žákům lepší uplatnění na trhu práce.

Vzdělávací obsah výuky je rozložen do tří ročníků. Na prvním stupni výuka probíhá v pátém ročníku, na druhém stupni jde o ročník sedmý a devátý. Na prvním stupni je žák vzděláván v oblasti:

- Základy práce s počítačem
- Vyhledávání informací a komunikace
- Zpracování a využití informací

Na druhém stupni je výuka zastoupena v oblastech:

- Vyhledávání informací a komunikace
- Zpracování a využití informací

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje podle RVP ZV k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií,
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím,
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení,
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací,
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivity své učební činnosti a racionálnější organizaci práce,
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce,
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů,

- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW,
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích,
- šetrné práci s výpočetní technikou,

a dále pak k:

- dodržování zásad bezpečné práce s počítačem,
- prevenci zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky,
- ke kritickému přístupu k sociálním sítím.

Časová týdenní dotace na výuku vyučovacího předmětu Informatika je v uvedených ročnících jedna hodina. V pátém ročníku je tato hodina využita z disponibilní časové dotace.

Výuka je realizována zejména formou vyučovací hodiny v odborné učebně informatiky, která je vybaveny odpovídajícím hardwarem i softwarem.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj Kompetence k učení

- zadávanými úkoly vedeme žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě,
- pro aktivní učení volíme vhodné metody a formy práce, které podporují zvědavost,
- žáky seznamujeme s obecně používanými znaky, termíny a symboly oboru informační a komunikační technologie a dáváme je do vzájemných souvislostí,
- vedeme žáky k využívání vlastních poznámek a hledání informací při praktických úkolech.

Pro rozvoj Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k poznání a identifikaci problému a způsobu jeho řešení,
- usměrňujeme žáky při nalézání způsobu řešení problémů,
- korigujeme postupy řešení i závěry,
- vedeme žáky k tomu, aby byli schopni svá řešení posuzovat z nejrůznějších společenských aspektů.

Pro rozvoj Kompetence komunikativní

- učíme žáky žáky využívat vhodné technologie při dálkové komunikaci,
- učíme žáky vyjadřovat své myšlenky, pocity, názory nebo zkušenosti,
- vedeme žáky k osvojení si postupů při užívání informačních a komunikačních prostředků a k jejich využití jako nástroje poznání,
- žáky při komunikaci usměrňujeme.

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky vedle samostatné práce ke kolegiální radě či pomoci, k týmové práci,
- rozvíjíme u žáků růst jejich sebedůvěry, samostatného projevu, ale i úctě k práci jiných,
- vedeme žáky k sebehodnocení.

Pro rozvoj Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s problémy při užívání internetu a jiných médií, upozorňujeme je na problematiku tzv. SW pirátství, autorského zákona, ochranu osobních údajů, bezpečnou práci na internetu, kyberšikanu aj.,
- vedeme žáky při zpracovávání informací ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení nalezených prostřednictvím internetu nebo jinými médii.

Pro rozvoj Kompetence pracovní

- učíme žáky nacházet způsoby, jak využívat znalostí získaných ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj a profesní růst,
- usilujeme o dodržování vymezených pravidel při plnění povinností a úkolů,
- dbáme na to, aby žáci dodržovali bezpečnostní a hygienická pravidla při práci s výpočetní technikou.

5.6.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je modře vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v bodu 6 - Průřezová témata.

Informatika, 5. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Školní výstupy	Průřezová témata
<p>Základy práce s počítačem</p> <p>01 - využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie</p> <hr/> <p>02 - respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady</p> <hr/> <p>03 - chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím</p>	<ul style="list-style-type: none"> - při práci využívá ovládací prvky a nástroje operačního systému/grafického uživatelského rozhraní a pracovní nástroje vybraných aplikací - při práci běžně používá označování, kopírování, přesouvání, mazání - propojí počítač a zařízení, které obsahuje textové, obrazové nebo zvukové informace - zobrazí, uloží, přenesne nebo vytiskne data - pracuje se soubory a organizuje si podle své potřeby data <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíly mezi hardwarem a softwarem a uvede jejich příklady - vyjmenuje hlavní části počítače a běžné periferie a vysvětlí jejich funkce - řádně zapne a vypne počítač - rozezná provozní stav počítače a podle toho postupuje v práci - pozná nestandardní start/spuštění počítače, v případě nesnázi si vyžádá pomoc - dodržuje řád a pravidla stanovená pro práci s ICT v místě, ve kterém pracuje <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - žák průběžně zálohuje výstupy své práce uložením na dvou nezávislých místech - rozpozná, zda si spouští aplikace, ukládá a sdílí data, informace a výstupy své práce v prostředí počítače, místní síť, nebo 	<ul style="list-style-type: none"> - stromová struktura (větvení dokumentu) - komponenty počítače - průzkumník - funkce - popis počítače - externí a interní zařízení - multimediální využití počítače - operační systémy a jejich základní funkce - složka, soubor, zástupce - zakládání, přesouvání, mazání složek a souborů - ukládání práce do složky - klávesnice, práce s klávesnicí a myší - plocha a její nastavení - seznámení s formáty souborů (doc, exe, gif, jpg, html) - hardware - software - jednoduchá údržba počítače - postupy při běžných problémech s hardware a software různých verzí - zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky - bezpečné vypnutí - možnosti zálohování dat (CD, DVD, flash disk) - počítačové síť - autorský zákon 	<p>OSV/8</p> <p>OSV/10</p> <p>MEV/2</p> <p>MEV/5</p>

	<p>internetu, a podle toho zvolí nástroje a bezpečné postupy své práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady situací, které mohou vést k poškození nebo zneužití dat - zvolí si heslo a chrání jej před zneužitím 		
<p>Vyhledávání informací a komunikace</p> <p>01 - při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - využije pro přechod na různé internetové adresy (hypertextový) odkaz, zápis konkrétní adresy nebo základní navigační nástroje - využitím navigačních prvků webové stránky, zadáním klíčových slov do vyhledávacího pole najde informaci v digitální encyklopedii, na tematicky či funkčně zaměřeném portálu nebo v jiném informačním zdroji doporučeném učitelem - při řešení zadaného problému formuluje konkrétní otázku a pomocí nástrojů vyhledávače zjistí odpověď - v případě potřeby pracuje najednou s více různými okny prohlížeče 	<ul style="list-style-type: none"> - metody a nástroje vyhledávání informací – hypertextový odkaz, webová adresa, vyhledávače a rozcestníky; digiencyklopedie (wiki) -internet a jeho historie - popis navigačních tlačítek webové stránky (oblíbené, zpět, stop, aktualizace, záložky) - práce s okny prohlížečů - formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy - databáze knihoven - společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) - základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování – skype) 	
<p>02 - vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - najde konkrétní informace v textovém formátu, v podobě obrázku, videa nebo zvuku v různých vyhledávacích - vyhledá dle zadaných kritérií skupinu záznamů v digitálním katalogu 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s emailovou schránkou - netiketa - kyberšikana - dětský internet (Alík) 	
<p>03 - komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odlišuje virtuální a skutečnou identitu - dodržuje pravidla při zakládání digitálních účtů i při jejich správě - při spolupráci, komunikaci a sdílení informací postupuje tak, aby chránili sebe a neohrozili ostatní 		

	<ul style="list-style-type: none"> - komunikuje jasně, srozumitelně, dodržuje pravidla netikety - přijímá, odesílá a předává textové zprávy v reálném čase i s časovým odstupem - chrání své soukromí v internetovém prostředí 		
<p>Zpracování a využití informací</p> <p>01 - pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - otevře textový nebo grafický dokument - napíše/přepíše do textového editoru jednoduchý text členěný do odstavců a pomocí formátování upraví nadpisy v textu - uspořádá informace do připravené tabulky - vloží do textového dokumentu ilustrační obrázek a upraví jeho rozměry - vytvoří s využitím grafických editorů jednoduchý bitmapový nebo vektorový obrázek - ořízne, otočí a upraví rozměry digitální fotografie 	<ul style="list-style-type: none"> - textový a grafický editor - psaní na klávesnice, klávesové značky - psaní textu, formátování - úprava stránky - úprava textu - kopírování, vložení, vyjmutí, nahrazování - tabulky, úpravy tabulek - vložení obrázku - odrážky a číslování - záhlaví a zápatí - sloupce - tvorba dokumentu, uložení, složka - nabídka <i>Start</i> - program <i>Malování</i> - tvorba prezentací 	

Informatika, 7. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Školní výstupy	Průřezová témata
<p>Vyhledávání informací a komunikace</p> <p>01 - ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - formuluje konkrétní otázky a pomocí nástrojů prohlížeče na ně vyhledává odpovědi - při vyhledávání informací využívá výstižná klíčová slova, podle výsledku vyhledávání zpřesňuje dotaz - kriticky vyhodnocuje věrohodnost nalezené informace dle informačního zdroje, ověřuje je ve více informačních zdrojích a kontroluje, zda tyto zdroje informace nepřebírají - vytvoří sám nebo ve skupině informační materiál na zadané téma 	<ul style="list-style-type: none"> - zpřesňování vyhledávaných informací - mapy - jízdní řády - ověřování informací z různých zdrojů, e - noviny - ukládání oblíbených stránek - kritické myšlení 	<p>OSV/8</p> <p>MEV/5</p>
<p>Zpracování a využití informací</p> <p>01 - ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zpracuje textový dokument ve zvoleném editoru, ve kterém informace prezentuje přehledně, strukturovaně a srozumitelně s ohledem na zamýšlený účel dokumentu - využívá nástroje pro úpravu a zvýraznění textu, člení text do odstavců, zdůrazní hlavní myšlenky - vytvoří a upraví vícestránkový textový dokument - za využití tabulkového kalkulátoru přehledně uspořádá data do tabulky - provádí s daty výpočty, data filtruje a řadí - znázorní data vhodným typem grafu, graf popíše a interpretuje 	<p>MS WORD</p> <ul style="list-style-type: none"> - vložení symbolu do textu - psaní rovnic a organizačních diagramů - obsah a rejstřík <p>MS EXCEL</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis prostředí Excelu - práce s listy - základní operace s buňkami - blok a označování buněk do bloku - základní operace, tvorba tabulky - editace tabulky - jednoduché vzorce: sčítání, odčítání, suma, průměr - pravidla pro práci se schránkou v Excelu - operace s řádky a sloupci 	

<p>02 - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší na ukázkách textu a obrazu míru dodržování estetických pravidel a pravidel kompozice, navrhne úpravu - použije základní estetická pravidla – členění dokumentu, používání a kombinování písmen, umístění titulků a obrázků na stránce - vytváří texty v souladu se základními typologickými pravidly, využívá styly a šablony 	<ul style="list-style-type: none"> - podmíněná funkce KDYŽ - vytvoření grafu - editace grafů - textové pole v grafech - seřazování dat - filtry - šablony - tisk a předtisková úprava <p>MS WORD</p> <ul style="list-style-type: none"> - šablony 	
<p>03 - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše rozdíl mezi dílem a plagiátem - je si vědom při vlastní tvorbě vědom svých autorských práv a zároveň nezasahuje do práv jiných - odlišuje různé formy autorských licencí, podle situace je uplatňuje 	<ul style="list-style-type: none"> - styly a vytvoření nového stylu - typologická pravidla a normy - autorský zákon - protipirátská unie - právní aspekty - spamy, hoax, kyberšikana 	

Informatika, 9. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Školní výstupy	Průřezová témata
<p>Vyhledávání informací a komunikace</p> <p>01 - ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - při uveřejňování informací o sobě a o druhých kriticky zváží účel a rizika jejich zveřejnění a své rozhodnutí je schopen vysvětlit a obhájit - přijme, odešle, nasdílí a publikuje textové, obrazové, zvukové nebo video informace, využije hlasové nebo audiovizuální služby 	<ul style="list-style-type: none"> - vzdělávací portály - sociální sítě - chaty, ICQ, skype - netiketa - letecká pošta, příp. uschovna - cloudová úložiště 	<p>MEV/1</p> <p>MEV/2</p> <p>MEV/3</p> <p>MEV/5</p> <p>MEV/6</p> <p>MEV/7</p>
<p>Zpracování a využití informací</p> <p>02 - ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací</p> <p>03 - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví</p> <p>04 - používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje enoduché vztahy mezi údaji</p>	<ul style="list-style-type: none"> - doplní textovou informaci obrázky, grafy, tabulkami tam, kde je jejich zařazení v dokumentu názorné a účelné - ve zvoleném grafickém editoru vytvoří bitmapový nebo vektorový obrázek - na základě porozumění rozdílu mezi bitmapovou a vektorovou grafikou upraví základní vlastnosti grafických dat podle účelu, k jakému budou využita, bere zřetel na omezení a výhody obou typů grafických formátů - popíše rozdíl mezi dílem a plagiátem - je si vědom při vlastní tvorbě vědom svých autorských práv a zároveň nezasahuje do práv jiných - odlišuje různé formy autorských licencí, podle situace je uplatňuje - z různých typů digitálních nebo nedigitálních zdrojů shromáždí informace pro další zpracování 	<p>Počítačová grafika</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s grafickým editorem rastrové a vektorové programy - vkládání obrázků, kompozice, zarovnání textu s obrázkem atd. <p>MS PowerPoint</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozložení snímků - tvorba jednotlivých snímků - animace snímků - přechody jednotlivých snímků - řazení snímků - osnova prezentace - fotoalbum - přidání zvuku k prezentaci - video - časování - předvádění prezentace 	

<p>-----</p> <p>05 - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě</p>	<p>- porovná, vyhodnotí a propojí informace z různých zdrojů do myšlenkového celku</p> <p>-----</p> <p>- vybere a zkombinuje textové, obrazové, zvukové nebo video informace v odpovídajícím nástroji s cílem přehledně, strukturovaně a srozumitelně prezentovat s ohledem na zamýšlený účel</p> <p>- zvolí způsob a odpovídající formu prezentace informací, s ohledem na zamýšlený účel zvýšení názornosti váží</p>	<p>- autorský zákon</p> <p>- protipirátská unie</p> <p>- právní aspekty</p> <p>- spamy, hoax, kyberšikana</p> <p>- ochrana osobnosti</p> <p>- počítačová kriminalita</p> <p>- licenční smlouvy</p> <p>- vyhledávání článků na webu na zadané téma</p> <p>- audio nahrávky</p> <p>- pravidla citací (normy)</p>	
--	--	--	--

5.7 Vyučovací předmět Prvouka (PRV)

5.7.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Prvouka

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět **Prvouka**, patřící do vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a jeho svět*, především žáky prvního ročníku uvádí do nového školního prostředí a je odrazovým můstkem pro formování základních školních návyků, vytváření pracovních dovedností a plnění povinností. Vytváří základy pro chápání smyslu zdravého životního stylu a pro jeho praktické naplňování.

V tomto vyučovacím předmětu jsou žákům prvního až třetího ročníku předkládány nové poznatky z různých oblastí života. Jsou vytvářeny základní představy o nejběžnějších skutečnostech a zákonitostech přírody a společnosti. Žáci zároveň poznávají různé lidské činnosti a lidské výtvoř, či základní podmínky života.

Vyučovací předmět Prvouka vytváří a posiluje u žáků vnímavý vztah k jejich okolí. Pomáhá také formovat kladný vztah k životu, vlastní osobě, jiným lidem a živým organismům obecně, přemětům a lidským výtvořům, životnímu prostředí.

Vyučovací předmět Prvouka je součástí vzdělávání v prvním až třetím ročníku prvního stupně a obsahově se prolíná s řadou ostatních vyučovacích předmětů. Vzdělávací obsah předmětu je členěn do pěti tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme: žák se učí poznávat své okolí, život v rodině, ve škole, ve společnosti; důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáka.
- Lidé kolem nás: zde si žáci upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznamují se s principy vzájemné tolerance a úcty, zjišťují, jak se lidé baví, jakou vytvářejí kulturu, jaké udržují zvyky a tradice.
- Lidé a čas: žáci zjišťují, jak události postupují v čase, k jakým dochází změnám, vychází z událostí v rodině, událostí ve škole, v obci, měřit, zaznamenávají a orientují se v čase.
- Rozmanitost přírody: na základě praktického pozorování poznávají okolní krajinu, vyvozují proměny živé a neživé přírody, hledají možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody.
- Člověk a jeho zdraví: povídají si o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, seznamují se s důležitostí denního režimu, osobní hygieny, zdravé výživy.

Vyučovací předmět Prvouka se vyučuje je povinný předmět s časovou dotací v prvním ročníku jedné hodiny a ve druhém a třetím ročníku s dotací dvou hodin týdně v každém ročníku.

Výuka je realizována zejména formou vyučovací hodiny v kmenové třídě s využitím interaktivity. Při výuce Prvouky často nacházejí uplatnění nejrůznější aktivizující formy a metody práce, výjimkou není konání projektů na dané téma, nebo výuka v jiném prostoru než je třída či vzdělávání žáků na školních akcích souvisejících s probíraným učivem.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj kompetence k učení

- vytváříme podmínky a volíme vhodné metody, formy a způsoby výuky pro získávání informací a pro podporu zvědavosti žáků,
- stanovujeme dílčí cíle,
- vedeme žáky k samostatnému ohodnocení činnosti,
- propojujeme probraná témata.

Pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům,
- upevňujeme jednání žáků v různých situacích při ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti,
- učíme žáky orientovat se při vyskytnutí různých problémů,
- vhodnými prostředky usměrňujeme žáky v navrhování různých řešení problému.

Pro rozvoj kompetence komunikativní

- učíme žáky vyjadřovat své myšlenky, pocity, názory a informace,
- učíme žáky naslouchat promluvám druhých,
- rozšiřujeme jejich slovní zásobu, dbáme na kultivovaný projev.

Pro rozvoj kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat a vytvářet funkční spolupracující týmy,
- vedeme žáky k postoji odmítat vše, co naušuje dobré vztahy,
- vedeme žáky k prezentaci svých myšlenek a respektovat názory a práci druhých,
- podporujeme přátelské vztahy ve třídě.

Pro rozvoj kompetence občanské

- vysvětlujeme žákům základní společenské normy,
- pomáháme stanovovat žákům pravidla chování, odmítáme útlak a násilí,
- podporujeme kladný vztah k životnímu prostředí a zdravému životnímu stylu,
- vysvětlujeme žákům smysl ochrany přírody i lidských výtvorů.

Pro rozvoj kompetence pracovní

- utváříme pracovní návyky,
- vedeme žáky k šetrnému zacházení s materiálem, třídíme odpad.

5.7.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Prvouka

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je **modře** vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v **bodě 6 - Průřezová témata**.

Prvouka, 1. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Místo, kde žijeme</p> <p>01 - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší nebezpečí v nejbližším okolí</p> <p>-----</p> <p>02 - začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)</p> <p>-----</p> <p>03 - rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</p>	<p>- popíše své bydliště a jeho nejbližší okolí</p> <p>- uvede bezpečná místa pro hry a odpočinek v okolí domova a školy</p> <p>- uvede svoji adresu</p> <p>- orientuje se v budově školy</p> <p>- popíše bezpečnou cestu do školy a zpět</p> <p>- vyhledá základní dopravní značky v okolí školy</p> <p>- seznámí se s okolím školy; vytipuje místa, kde může docházet k dopravním úrazům</p> <p>-----</p> <p>- vypráví o svém domově, škole a městě (obci)</p> <p>- orientuje se ve městě, kam chodí do školy</p> <p>- pojmenuje nejdůležitější části města</p> <p>- uvede názvy nejbližších okolních obcí</p> <p>-----</p> <p>- poznává krajinu v okolí našeho města</p> <p>- popíše základní krajinné útvary</p> <p>- vyjmenuje základní budovy (instituce) ve městě</p> <p>- rozlišuje věci, které do přírody nepatří; třídí odpad</p>	<p>Domov</p> <p>- prostředí domova</p> <p>- orientace v místě bydliště</p> <p>- adresa bydliště</p> <p>Škola</p> <p>- prostředí školy</p> <p>- činnosti ve škole</p> <p>- okolí školy</p> <p>- bezpečná cesta do školy</p> <p>Obec</p> <p>- naše město</p> <p>- orientace ve městě</p> <p>- části města</p> <p>- výstavba ve městě, budovy</p> <p>Okolní krajina</p> <p>- krajinné útvary - kopec, údolí, řeka, rybník, les, pole, louka</p> <p>- lidská obydlí</p> <p>Dopravní výchova</p> <p>- dopravní značky</p> <p>Třídění odpadu a ochrana životního prostředí</p>	<p>OSV/1</p> <p>OSV/3</p> <p>OSV/6</p> <p>OSV/7</p> <p>MUV/2</p> <p>ENV/1</p>
<p>Lidé kolem nás</p> <p>01 - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přenostem</p>	<p>- rozlišuje základní příbuzenské vztahy</p> <p>- pojmenuje členy rodiny</p> <p>- vypráví o své rodině a domově</p> <p>- toleruje odlišnost lidí</p>	<p>Rodina</p> <p>- postavení jedince v rodině</p> <p>- členové rodiny</p> <p>- příbuzenské vztahy</p> <p>- chování lidí</p> <p>- pravidla chování</p>	

<p>-----</p> <p>02 - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše, jak se členové rodiny podílí na chodu domácnosti - popíše svoji roli v domácnosti - navazuje nové mezilidské vztahy - dodržuje zásady slušného a ohleduplného chování ve škole i mimo ni <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje základní lidské činnosti a povolání - vypráví o zaměstnání svých rodičů - seznamuje se s názvy různých povolání, s pojmy materiál a výrobek, sortiment v obchodě 	<ul style="list-style-type: none"> - významné události v rodině - lidské činnosti <p>Soužití lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy - lidské činnosti - povolání (zaměstnání), jejich druhy - výrobek, sortiment (zboží), obchod, nakupování 	
<p>Lidé a čas</p> <p>01 - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti, současnosti</p> <p>-----</p> <p>03 - uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje části dne - orientuje se v čase - rok, měsíc, týden, den, hodina, včera, dnes a zítra - vyjmenuje roční období, dny v týdnu - určuje celé hodiny <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní význam pojmů Vánoce, Velikonoce, tradiční lidové zvyky 	<p>Orientace v čase a časový řád</p> <ul style="list-style-type: none"> - části dne - dny v týdnu - roční období - hodiny <p>Současnost a minulost v našem životě</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidové zvyky, Vánoce, Velikonoce 	
<p>Rozmanitost přírody</p> <p>01 - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p> <p>-----</p> <p>02 - roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje a popíše změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - porovnává počasí, vzhled krajiny a chování lidí v ročních obdobích <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozeznává volně žijící a domácí zvířata (ptáky) a jejich mláďata - uvede příklady volně žijících živočichů v lese, na louce, na poli 	<p>Roční období</p> <ul style="list-style-type: none"> - změny v průběhu roku <p>Rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> - stromy (dřeviny), byliny - stromy listnaté a jehličnaté - ovoce a zelenina <p>Živočichové</p> <ul style="list-style-type: none"> - domácí zvířata, volně žijící zvířata (ptáci) - savci, ptáci, ryby 	

	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje známá cizokrajná zvířata (ZOO) - seznamuje se s pojmem rovnováha v přírodě - rozlišuje druhy rostlin (stromy, byliny) - rozliší základní druhy ovoce a zeleniny - seznámí se se stromy jehličnatými, listnatými 	<ul style="list-style-type: none"> - mláďata zvířat (ptáků), - cizokrajná zvířata (ZOO) <p>Ochrana přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovnováha v přírodě 	
<p>Člověk a jeho zdraví</p> <p>01 - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p> <hr/> <p>02 - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</p> <hr/> <p>03 - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p> <hr/> <p>04 - reaguje adekvátně na pokyn dospělých při mimořádných událostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznává a pojmenuje základní části lidského těla, která jsou vidět - pozoruje rozdíly mezi stavbou těla člověka a jiných živočichů - správně se chová u lékaře - změří si a pozná teplotu - dodržuje osobní hygienické návyky a správný denní režim - rozpozná vhodnou stravu pro správnou výživu <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - nacvičuje základní pravidla bezpečného chování ve škole i mimo ni - poznává různé druhy nebezpečí - nebezpečné rostliny, houby, léky, neznámá zvířata, neznámý terén, návykové látky - uplatňuje pravidla silničního provozu v roli chodce - chová se tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - nacvičuje vhodné chování při snaze neznámého člověka o navázání kontaktu - seznámí se s čísly tísňového volání 112, 150, 155 a 158; nacvičuje způsob komunikace s operátory <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - při vyhlášení mimořádné události reaguje přiměřeně na pokyny dospělých 	<p>Lidské tělo</p> <ul style="list-style-type: none"> - viditelné části lidského těla - stavba těla člověka a jiných živočichů <p>Péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - správná výživa - výběr potravin - pitný režim - denní režim - péče o tělo – hygiena - nemoc, chování u lékaře <p>Návykové látky a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidla bezpečného chování - kouření, alkohol, drogy <p>Osobní bezpečí</p> <ul style="list-style-type: none"> - krizové situace - dopravní výchova, bezpečné chování chodce v silničním provozu, správné přecházení vozovky <p>Přivolání pomoci</p> <ul style="list-style-type: none"> - fyzické ohrožení - neznámí jedinci - modelové situace - linky tísňového volání <p>Mimořádné události</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady správného chování 	

Prvouka, 2. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Místo, kde žijeme</p> <p>01 - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší nebezpečí v nejbližším okolí</p> <hr/> <p>02 - začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)</p> <hr/> <p>03 - rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</p>	<p>- orientuje se v místě svého bydliště a v okolí školy</p> <p>- orientuje se podle plánu města</p> <p>- rozlišuje obec, vesnici, město</p> <p>- orientuje se v místní krajině</p> <p>- nakreslí náčrt svého pokoje, školy a okolí svého domova</p> <p>- vyznačí a popíše cestu na určené místo</p> <hr/> <p>- rozlišuje nejdůležitější části města, kam chodí do školy</p> <p>- pojmenuje jednotlivé části města a nejbližší obce v okolí</p> <hr/> <p>- rozlišuje sportovní, kulturní, zdravotnická a administrativní zařízení ve městě</p> <p>- pojmenuje základní přírodní prvky v okolní krajině</p> <p>- vyhledá a popíše základní umělé (lidské) prvky v krajině</p> <p>- prohlubuje poznatky o ochraně životního prostředí</p>	<p>Domov</p> <p>- prostředí domova</p> <p>- orientace v místě bydliště</p> <p>- krajina, orientace v ní</p> <p>- plán města</p> <p>Škola</p> <p>- prostředí školy</p> <p>- činnosti ve škole</p> <p>- okolí školy</p> <p>- bezpečná cesta do školy, riziková místa</p> <p>Obec</p> <p>- orientace ve městě</p> <p>- části města</p> <p>- výstavba ve městě, budovy</p> <p>- vybavenost ve městě</p> <p>Okolní krajina</p> <p>- přírodní a umělé prvky v krajině</p> <p>- lidská obydlí</p> <p>Třídění odpadu a ochrana životního prostředí</p>	<p>OSV/1</p> <p>OSV/2</p> <p>OSV/7</p> <p>MUV/2</p> <p>MUV/3</p> <p>ENV/1</p> <p>ENV/4</p>
<p>Lidé kolem nás</p> <p>01 - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</p>	<p>- popíše postavení jedince v rodině</p> <p>- respektuje vztahy mezi členy rodiny a pravidla rodinného života</p> <p>- rozlišuje širší příbuzenské vztahy</p> <p>- respektuje odlišnosti a vlastnosti lidí</p>	<p>Rodina</p> <p>- postavení jedince v rodině</p> <p>- členové rodiny</p> <p>- příbuzenské vztahy</p> <p>- chování lidí</p> <p>- pravidla chování</p> <p>- významné události v rodině</p>	

<p>-----</p> <p>02 - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních právech a povinnostech žáka ----- - pojmenuje různé druhy povolání a jejich výrobky (výsledky práce) - pojmenuje obchody a služby ve městě a okolí - zdůvodní význam různých činností v domácnosti a podíl členů rodiny na jejím chodu 	<ul style="list-style-type: none"> - práva a povinnosti Soužití lidí - mezilidské vztahy - lidské činnosti - povolání (zaměstnání), jejich druhy - výrobek, sortiment (zboží), obchod, nakupování, služby 	
<p>Lidé a čas</p> <p>01 - využívá časové údaje při řešení různých situací v dením životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a v budoucnosti</p> <p>-----</p> <p>02 - pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije</p> <p>-----</p> <p>03 - uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určuje čas podle hodin; užívá a pojmenuje základní jednotky času - provádí jednoduché převody jednotek času - hodiny a minuty - dodržuje denní režim - orientuje se v kalendářním roce, určuje roční období, měsíce - rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost ----- - pojmenuje historické památky ve městě a blízkém okolí ----- - uplatňuje poznatky o sobě a rodině - porovnává současnost a minulost na konkrétních příkladech; využívá poznatků z návštěv a exkurzí kulturních a historických památek - popíše základní zvyky a tradice - pojmenuje běžné výrobky a určí jejich využití 	<ul style="list-style-type: none"> Orientace v čase a časový řád - určování času - jednotka času (hodina, minuta, vteřina), převody jednotek (ve známém oboru čísel) - denní režim - roční období, kalendář - měsíce Současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života (bydlení, věci denní potřeby) - lidové zvyky v průběhu roku Lidská společnost - státní symboly (vlajka, hymna, státní znak) Regionální památky - historické památky města a okolí <ul style="list-style-type: none"> - panská (šlechtická) sídla - kostely, muzea - lidová architektura - historické budovy - jiné památky (sochy, obrazy) 	
<p>Rozmanitost přírody</p> <p>01 - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje a popíše proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> Roční období - změny v průběhu roku 	

<p>02 - roztrídí některé přírodniny podle určitých určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sleduje reakce živočichů a rostlin na střídání ročních období - rozlišuje ovoce a zeleninu; pozná a pojmenuje základní druhy ovoce, zeleniny, obilnin a luštěnin - rozliší a pojmenuje běžné listnaté, jehličnaté a ovocné stromy - rozlišuje základní skupiny živočichů - popíše stavbu těla běžných známých rostlin a živočichů - rozpoznává užitková zvířata, jaký užitek přinášejí a jak o ně pečujeme - vysvětlí význam užitkových rostlin pro člověka 	<p>Rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> - stromy, keře, byliny - stromy listnaté a jehličnaté - ovocné stromy - ovoce a zelenina, jejich druhy - užitkové rostliny - stavba těla rostlin (kořen, stonek - kmen, list, květen - plod) <p>Živočichové</p> <ul style="list-style-type: none"> - obratlovci (savci, ptáci, ryby), bezobratlí (hmyz) - volně žijící živočichové a živočichové chováni lidmi - stavba těla zvířat (hlava, trup, končetiny, ocas) <p>Ochrana přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovnováha v přírodě 	
<p>Člověk a jeho zdraví</p> <p>01 - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle - projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p> <hr/> <p>02 - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá nebezpečná místa pro hru a trávení volného času - uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje základní hygienické návyky, pitný režim - popíše složení zdravé výživy - popíše stavbu lidského těla a jeho částí - pojmenuje základní vnitřní orgány; poznává jejich funkci - rozlišuje rozdíly mezi mužem a ženou - pojmenuje lidské smysly - rozpozná nemoc a úraz - orientuje se v lékárnice <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - v modelových situacích označí možná nebezpečí, diskutuje o účinných způsobech ochrany - popíše nevhodné a nebezpečné způsoby chování - seznámí se s různými druhy rizikového chování dětí 	<p>Lidské tělo</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdíly mezi lidmi (věk, pohlaví, výška, aj.) - stavba těla a jeho částí - vnější (kůže) a vnitřní orgány (srdce, plíce, žaludek, střeva, mozek), jejich význam - lidské smysly <p>Péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - správná výživa - výběr potravin - pitný režim - denní režim - péče o tělo - hygiena - prevence nemocí a úrazů - první pomoc <p>Návykové látky a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidla bezpečného chování - rizikové druhy chování (kouření, alkohol, drogy, šikana) 	

<p>-----</p> <p>03 - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p> <p>-----</p> <p>04 - reaguje adekvátně na pokyn dospělých při mimořádných událostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje základní pravidla silničního provozu z pohledu chodce - pojmenuje a vysvětlí význam základních dopravních značek <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojuje si v modelových situacích vnímání různých návrhů a lákání cizích osob - požádá o pomoc, použije čísla tísňového volání - nacvičuje komunikaci s operátory tísňových linek <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - při vyhlášení mimořádné události reaguje přiměřeně na pokyny dospělých 	<p>Osobní bezpečí</p> <ul style="list-style-type: none"> - krizové situace - bezpečné chování - vhodná a nevhodná místa pro hru <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopravní výchova <ul style="list-style-type: none"> - bezpečné chování chodce v silničním provozu - dopravní značky - správné přecházení vozovky <p>Přivolání pomoci</p> <ul style="list-style-type: none"> - fyzické ohrožení - neznámí jedinci - modelové situace - linky tísňového volání <p>Mimořádné události</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady správného chování 	
---	--	--	--

Prvouka, 3. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Místo, kde žijeme</p> <p>01 - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší nebezpečí v nejbližším okolí</p> <p>-----</p> <p>02 - začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)</p> <p>-----</p> <p>03 - rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</p>	<p>- pracuje s mapou a plánkem města, vyznačí na něm své bydliště, školu, významné známé budovy nebo instituce</p> <p>- tvoří jednoduché plánky nejbližšího okolí</p> <p>- určí na mapě světové strany</p> <p>- vyznačí bezpečnou cestu do školy</p> <p>- rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí a situaci modeluje</p> <p>- zapíše svou plnou adresu</p> <p>-----</p> <p>- orientuje se v blízkém okolí, jmenuje známé okolní obce i blízká města</p> <p>- pojmenuje krajské město i příslušný kraj</p> <p>- seznamuje se správním zřízením města</p> <p>-----</p> <p>- rozlišuje přírodní a lidské výtvary ve městě a okolí</p> <p>- vyjmenuje základní informace o průmyslu, obchodu, zemědělství, dopravě ve městě a okolí</p> <p>- pojmenuje, jaké suroviny (horniny) se teží v okolí města</p> <p>- začlení město a okolí do typu krajiny</p> <p>- sleduje vliv člověka na utváření charakteru krajiny</p> <p>- určí místa ve městě, kde se třídí odpad</p> <p>- rozlišuje a pojmenuje základní přírodní útvary v okolní krajině</p> <p>- popíše (nakreslí), co se mu ve městě a okolí líbí, nebo naopak nelíbí</p>	<p>Domov</p> <p>- práce s mapou a plánkem města</p> <p>- orientace v terénu a napě (plánku)</p> <p>- základní světové strany</p> <p>- orientace ve městě</p> <p>Škola</p> <p>- činnosti ve škole</p> <p>- orientace ve škole</p> <p>- riziková místa a situace</p> <p>Obec</p> <p>- město a okolí</p> <p>- poloha v krajině</p> <p>- dopravní síť</p> <p>- Pardubický kraj</p> <p>- městský úřad - jeho význam, starosta</p> <p>Okolní krajina</p> <p>- přírodní a umělé prvky v krajině</p> <p>- lidské výtvary</p> <p>- typy krajiny</p> <p>- povrch krajiny</p> <p>- průmysl, zemědělství, obchod, doprava</p> <p>- suroviny a nerostné bohatství v okolí</p> <p>- ochrana krajiny</p> <p>Třídění odpadu a ochrana životního prostředí</p>	<p>OSV/1</p> <p>OSV/2</p> <p>OSV/3</p> <p>OSV/4</p> <p>OSV/6</p> <p>OSV/7</p> <p>MUV/2</p> <p>MUV/3</p> <p>ENV/1</p> <p>ENV/2</p> <p>ENV/3</p> <p>ENV/4</p>

<p>Lidé kolem nás</p> <p>01 - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</p> <p>-----</p> <p>02 - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří různými způsoby (pohovoří, napíše, namaluje, vyjádří na modelové situaci - scénky, vyjádření pohybem), co pro něho znamená domov a vztah ke známým lidem a věcem - popíše roli jednotlivých členů rodiny - pojmenuje základní práva a povinnosti členů rodiny, žáků ve škole - podílí se na vytváření příznivé atmosféry v kolektivu třídy, respektuje rozdílnosti <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší fyzickou a duševní práci - předvede a pojmenuje různá povolání - odvodí význam a potřebu různých povolání - popíše v jednoduchých případech postup při výrobě určitého výrobku 	<p>Rodina</p> <ul style="list-style-type: none"> - příbuzenské a mezigenerační vztahy - život a funkce rodiny - role členů rodiny v domácnosti - pravidla chování, rodinná atmosféra - práce fyzická a duševní - práva a povinnosti <p>Soužití lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace mezi členy rodiny - principy demokracie - povolání (zaměstnání), jejich druhy, obchod, firmy - zájmové spolky - výsledky práce, postup výroby <p>Chování lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti lidí - pravidla slušného chování - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality 	
<p>Lidé a čas</p> <p>01 - využívá časové údaje při řešení různých situací v dením životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a v budoucnosti</p> <p>-----</p> <p>02 - pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určuje čas podle hodin; užívá a pojmenuje základní jednotky času - provádí jednoduché převody jednotek času - popíše jednotlivá období v kalendářním roce; rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohovoří o místní nebo regionální pověsti - uvede význačné budovy kulturní či historické hodnoty, zajímavá místa nebo události spojené s městem a okolím; popíše jejich význam - pojmenuje významné rodáky města a okolí, regionu 	<p>Orientace v čase a časový řád</p> <ul style="list-style-type: none"> - určování času - jednotka času (hodina, minuta, vteřina), převody jednotek (ve známém oboru čísel) - roční období, kalendář <p>Současnost a minulost v našem životě</p> <ul style="list-style-type: none"> - proměny způsobu života (bydlení, věci denní potřeby) v průběhu let - průběh lidského života - tradice, zvyky, pověsti - historie města <p>Lidská společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - státní symboly (vlajka, hymna, státní znak) 	

<p>-----</p> <p>03 - uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost</p>	<p>- všimá si hospodářského, kulturního a společenského života města i regionu</p> <p>-----</p> <p>- popíše časovou posloupnost vývoje své rodiny</p> <p>- projevuje úctu k práci jiných lidí, ke zvykům a tradicím</p> <p>- porovná život v současnosti a minulosti</p>	<p>Regionální památky</p> <p>- významné osobnosti města a regionu</p> <p>- historické památky města a regionu</p> <p>- péče o památky</p>	
<p>Rozmanitost přírody</p> <p>01 - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p> <p>-----</p> <p>02 - roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</p>	<p>- pozoruje a popíše změny v přírodě v průběhu roku</p> <p>- porovnává počasí, rozlišuje základní údaje o počasí (teplotu, oblačnost, druhy srážek, vítr)</p> <p>- změří teplotu; zaznamenává výsledky měření a pozorování</p> <p>-----</p> <p>- poznává a rozlišuje znaky života živých organismů, rozlišuje znaky rostlin a živočichů</p> <p>- třídí běžné a známé druhy rostlin a živočichů do skupin podle stejných znaků</p> <p>- rozlišuje základní skupiny živočichů</p> <p>- popíše stavbu těla rostlin a živočichů, vysvětlí funkci těchto částí</p> <p>- aktivně se podílí na ochraně přírody, pojmenuje zástupce chráněných živočichů a rostlin</p> <p>- uvede příklad neživých přírodnin, uvede jejich vlastnosti</p> <p>- roztrídí látky podle stejných znaků (kapaliny, pevné látky, plynné látky)</p> <p>- popíše vlastnosti a význam vody, vzduchu a půdy</p>	<p>Roční období</p> <p>- změny v průběhu roku</p> <p>- počasí, teploměr</p> <p>Rostliny</p> <p>- znaky života rostlin</p> <p>- životní potřeby a průběh života</p> <p>- třídění známých rostlin podle určujících znaků</p> <p>- stavba těla rostlin</p> <p>- člověkem pěstované rostliny</p> <p>- význam rostlin</p> <p>Živočichové</p> <p>- znaky života živočichů</p> <p>- životní potřeby a průběh života</p> <p>- třídění známých živočichů podle určujících znaků (obratlovci a bezobratlí)</p> <p>- stavba těla a funkce částí těla</p> <p>- volně žijící živočichové a živočichové chovaní lidmi</p> <p>Ochrana přírody</p> <p>- rovnováha v přírodě</p> <p>Látky a jejich vlastnosti</p> <p>- vlastnosti látek</p> <p>- druhy látek (pevné, kapalné, plynné)</p> <p>- voda, vzduch, půda - jejich vlastnosti a význam</p>	

<p>-----</p> <p>03 - provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní fyzikální veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zkoumá vlastnosti látek na základě jednoduchých pokusů (smyslové hry) <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché pokusy s využitím základních měřících pomůcek - měří hmotnost, délku, teplotu a objem, užívá základní jednotky - porovnává známé horniny a nerosty, které se vyskytují v blízkém okolí - popíše koloběh vody v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> - koloběh vody v přírodě (koloběh látek v přírodě) - neživá příroda (horniny a nerosty) - měření fyzikálních vlastností (teplota, hmotnost, délka, objem) - základní jednotky: stupeň Celsia, kilogram, metr, litr - podmínky života na Zemi - Sluneční soustava 	
<p>Člověk a jeho zdraví</p> <p>01 - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p> <p>-----</p> <p>02 - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje jednotlivé části lidského těla, popíše jejich funkci - pojmenovává smyslová ústrojí a vysvětlí jejich význam - popíše základní části kostry lidského těla - porovnává vývojové etapy člověka - dokáže ošetřit drobná poranění - dovede přivolat první pomoc <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhodnotí nebezpečí různých míst pro hru a trávení volného času a volí odpovídající způsoby ochrany - chová se bezpečně v silničním provozu - používá ochranné prostředky při jízdě na kole - vysvětlí význam základních dopravních značek, řeší jednoduché dopravní situace - poznává další pravidla silničního provozu - rozlišuje různé druhy rizikového chování dětí, popíše nebezpečnost takového chování 	<p>Lidské tělo</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdíly mezi lidmi (věk, pohlaví, výška, aj.) - stavba těla a jeho částí - vnější a vnitřní ústrojí a jejich orgány (pohybové, opěrné, dýchací, cévní, trávicí), jejich význam, funkce - lidské smysly - vývojové etapy člověka <p>Péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - správná výživa - výběr potravin - pitný režim - denní režim - péče o tělo – hygiena - prevence nemocí a úrazů - první pomoc <p>Návykové látky a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidla bezpečného chování - rizikové druhy chování (kouření, alkohol, drogy, šikana) <p>Osobní bezpečí</p> <ul style="list-style-type: none"> - krizové situace - bezpečné chování 	

<p>03 - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby pořádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhledává kontakt s cizími neznámými lidmi - dovede odříct nabídku neznámého člověka - podle modelových situací rozlišuje nebezpečné situace - v krizových situacích dokáže přivolat pomoc - o nebezpečné situaci dokáže informovat rodiče, školu 	<ul style="list-style-type: none"> - vhodná a nevhodná místa pro hru - dopravní výchova - bezpečné chování chodce v silničním provozu - dopravní značky - správné přecházení vozovky <p>Přivolání pomoci</p> <ul style="list-style-type: none"> - fyzické ohrožení - neznámí jedinci 	
<p>04 - reaguje adekvátně na pokyn dospělých při mimořádných událostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podle modelových situací rozlišuje různé druhy mimořádných událostí - v případě vyhlášení mimořádné události reaguje přiměřeně na pokyny dospělých 	<ul style="list-style-type: none"> - modelové situace - linky tísňového volání <p>Mimořádné události</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady správného chování 	

5.8 Vyučovací předmět Přírodověda (PŘ)

5.8.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Přírodověda

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Přírodověda vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a jeho svět* a je realizován pouze na prvním stupni. Učební osnovy předmětu se opírají o vybrané poznatky různých přírodovědných oborů a svým pojetím směřují k získání takových žádoucích dovedností a vědomostí, které žákům umožní dále aktivně poznávat přírodu, člověka a jim vytvořený svět. Výuka vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě, chápání vzájemných vztahů a souvislostí a k hledání vlastních možností aktivní ochrany životního prostředí.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodověda organicky navazuje na učivo prvouky 1. - 3. ročníku a vytváří základ pro předmět Přírodopis ve vyšších ročnících základní školy. Jednotlivá témata lze přeskupovat vzhledem k sezónnímu principu a podmínkám pro vyučování mimo školní budovu. Učební osnovy předmětu jsou členěny do dvou základních tematických okruhů: *Rozmanitost přírody* a *Člověk a jeho zdraví*.

- Rozmanitost přírody: Zde žáci poznávají Zemi jako jednu z planet sluneční soustavy. Seznamují se se základními moderními vědeckými poznatky o vzniku vesmíru a sluneční soustavy a o vzniku života na planetě Zemi. Teoreticky i prakticky poznávají rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a s pomocí získaných informací se učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu a hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.
- Člověk a jeho zdraví: V rámci tohoto tematického celku žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, které má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů apod. Získávají základní poučení o zdraví a nemocích, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci by si měli postupně uvědomit, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a za zdraví jiných lidí. Cíleně jsou vedeni k poznání, že zdraví je nejvyšší hodnota v životě člověka.

Vyučovací předmět Přírodověda je vyučován ve 4. a 5. ročníku s časovou dotací dvě hodiny týdně v každém ročníku. Výuka probíhá v kmenových třídách vybavených interaktivními tabulemi; nezanedbatelná část i mimo budovu školy přímo v terénu (tematické vycházky, exkurze apod.). Potřebné vědomosti a dovednosti žáci získávají především pozorováním názorných pomůcek, sledováním konkrétních situací, hraním určených rolí a řešením modelových situací.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj Kompetence k učení

- vedeme žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá, co se jim líbí a v čem by v budoucnu mohli uspět,
- vedeme žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých,

- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace,
- volíme aktivizující metody a formy práce.

Pro rozvoj Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky řešit problémové situace pozorováním s veřejně dostupnými zdroji, současně žáky učíme zaujímat k nim kritický postoj,
- podporujeme netradiční (originální) způsoby získávání informací,
- jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

Pro rozvoj Kompetence komunikativní

- podporujeme různé formy komunikace s místními obyvateli, pamětníky, pracovníky regionálních muzeí, knihoven aj.,
- klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace,
- učíme žáky prezentovat své názory a zkušenosti.

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální

- učíme žáky pracovat v týmu, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce,
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role,
- učíme žáky kriticky hodnotit svoji i týmovou práci, práci ostatních členů týmu,
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.

Pro rozvoj Kompetence občanské

- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví i k ochraně zdraví jejich kamarádů, členů rodiny,
- učíme žáky základům tolerance a vzájemného soužití,
- vedeme žáky k přiměřené odpovědnosti za budoucnost naší planety a k aktivní obraně proti nežádoucím vlivům z různých sfér společnosti, které nabádají k nesprávnému způsobu života.

Pro rozvoj Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci,
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky,
- vedeme žáky k organizování a plánování učení,
- seznamujeme žáky s různými profesemi.

5.8.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodověda

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je modře vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v bodě 6 - Průřezová témata.

Přírodověda, 4. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Rozmanitost přírody</p> <p>01- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</p> <p>-----</p> <p>03 - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí</p> <p>-----</p> <p>04 - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</p>	<p>- vysvětlí pojmy: živá příroda, neživá příroda, uvede příklady zástupců, objasní vzájemnou propojenost</p> <p>- objasní podmínky života na Zemi a jejich rozmanitost</p> <p>- vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi</p> <p>- objasní princip rovnováhy přírody</p> <p>- uvede souvislost mezi vzhledem krajiny, kvalitou životního prostředí a činností člověka</p> <p>-----</p> <p>- zkoumá rozmanitost různých společenstev</p> <p>- uvede charakteristiku společenstev</p> <p>- uvede a popíše vybrané zástupce organismů v jednotlivých společenstvech</p> <p>- uvede příklady vzájemných vztahů mezi organismy</p> <p>- uvede příklady přizpůsobení rostlin a živočichů prostředí</p> <p>-----</p> <p>- pozoruje život organismů v daném společenství v průběhu roku</p> <p>- třídí organismy na rostliny, houby a živočichy, využívá jednoduchých klíčů, atlasů a vhodných odborných publikací</p> <p>- roztřídí živočichy na bezobratlé a obratlovce, uvede zástupce</p> <p>- porovná základní projevy života konkrétních živých organismů</p>	<p>Životní podmínky</p> <p>- rozmanitost podmínek života na Zemi</p> <p>- význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi</p> <p>- živá a neživá příroda</p> <p>Houby</p> <p>- vlastnosti</p> <p>- stavba těla</p> <p>- dělení hub na jedlé, nejedlé, jedovaté a jejich známí zástupci</p> <p>Rostliny</p> <p>- vlastnosti</p> <p>- stavba těla a jejich částí</p> <p>- dělení rostlin</p> <p>Živočichové</p> <p>- vlastnosti</p> <p>- stavba těla</p> <p>- dělení živočichů (obratlovci a bezobratlí; ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)</p> <p>Přírodní společenstva</p> <p>- ekosystém les, pole, louka, park, lidská obydlí, rybník, potok a řeka</p> <p>- třídění organismů na rostliny, houby, živočichy</p> <p>- základní projevy živých organismů</p> <p>Pojmenování živočichů - rodové a druhové jméno</p> <p>Rovnováha v přírodě</p> <p>- význam, vztahy mezi organismy, základní společenstva</p> <p>Neživá příroda</p> <p>- součásti neživé přírody</p> <p>- voda, vzduch, půda</p> <p>- Slunce, jeho význam pro život na Zemi</p>	<p>OSV/1</p> <p>OSV/3</p> <p>ENV/1</p> <p>ENV/2</p> <p>ENV/4</p>

<p>05 - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</p> <p>06 - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit</p> <p>07 - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</p>	<p>- uvede znaky života, životní potřeby, způsob života, stavbu těla a funkci jednotlivých částí těla konkrétních rostlin a živočichů</p> <p>- zhodnotí dopad některých konkrétních činností člověka na přírodu, rozliší, které z nich mohou prostředí a zdraví člověka podporovat, a které poškozovat</p> <p>- dodržuje správné chování v přírodě</p> <p>- zdůvodňuje význam ochrany přírody</p> <p>- zhodnotí příčiny, důsledky (příp. odpovědnost lidí) u konkrétních vybraných živelných pohrom a ekologických katastrof, uvede základní zásady chování a jednání v těchto situacích</p> <p>- charakterizuje specifické přírodní jevy - silný déšť, bouřka, vichřice, kroupy, zemětřesení</p> <p>- uvede příčiny vzniku požárů a prevenci jejich vzniku</p> <p>- zkoumá vlastnosti vzduchu, vody, půdy</p> <p>- rozliší vybrané horniny a nerosty</p> <p>- uvede základní dělení hornin</p> <p>- zjišťuje vlastnosti látek, provádí jednoduché pokusy; zjišťuje délku, hmotnost, teplotu, měří čas</p>	<p>- minerály (nerosty) a horniny</p> <p>- energetické suroviny (uhlí, ropa, zemní plyn)</p> <p>- vlastnosti látek (délka, hmotnost, teplota, objem a jejich jednotky metr, kilogram, stupeň Celsia, litr)</p> <p>- skupenství látek</p> <p>- změny látek a skupenství</p> <p>- měření času</p> <p>Rizika v přírodě</p> <p>- rizika spojena s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi</p> <p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p> <p>- odpovědnost lidí k životnímu prostředí</p> <p>- ochrana přírody, likvidace odpadů, živelné pohromy a přírodní katastrofy</p>	
<p>Člověk a jeho zdraví</p> <p>03 - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</p>	<p>- plánuje a naplňuje svůj denní režim s využitím času pro učení, práci, zábavu a odpočinek</p> <p>- sestaví návrh denního režimu žáka</p>	<p>Denní režim</p> <p>- organizace dne, jeho části</p> <p>- náplň činností</p> <p>- plánování</p> <p>- volný čas</p>	

<p>04 - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje odpovědné chování chodce a cyklisty v silničním provozu - posoudí vhodnost chování v konkrétní modelové dopravní situaci - pojmenuje vybavení pro jízdu na kole - řeší dopravní modelové situace a porovnává je s reálnou situací - posoudí vhodnost míst pro konání různých činností, zhodnotí možné nebezpečí pro zdraví - dovede předcházet rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích 	<p>Osobní bezpečí</p> <ul style="list-style-type: none"> - výběr vhodného místa pro konání různých činností - bezpečné chování v silničním provozu - dopravní značky, křižovatky - předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích - rizikové chování <p>Péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - správná výživa - jídelníček, vhodná skladba stravy - pitný režim - uchovávání potravin 	
<p>05 - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítnutí návykových látek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje druhy návykových látek - vysvětlí, v čem spočívá nebezpečí užívání návykových látek - v modelových situacích dovede odmítnout nabídku - pojmenuje druhy rizikového chování dětí a dospělých, popíše nebezpečnost takového chování 	<ul style="list-style-type: none"> - osobní, intimní a duševní hygiena - první pomoc <p>Kurz dopravní výchovy</p> <ul style="list-style-type: none"> - teoretický a praktický kurz dopravní výchovy 	
<p>06 - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chrání své zdraví dodržováním základních hygienických návyků - sestaví jídelníček podle zásad správné výživy - posoudí vhodnost konkrétní potraviny z hlediska správné výživy 		
<p>07 - rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná život ohrožující zranění - přivolá první pomoc, použije známé telefonní číslo tísňové linky 155 - ošetří drobné poranění, použije obvazový materiál 		

Přírodověda, 5. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Rozmanitost přírody</p> <p>01- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</p> <hr/> <p>02 - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</p> <hr/> <p>03 - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí</p>	<p>- rozpozná živé a neživé přírodniny</p> <p>- na základě pozorování vyvodí vztahy mezi živou a neživou přírodou</p> <p>- objasní podmínky pro život organismů</p> <p>- vysvětlí dopad činnosti člověka na vzhled přírody</p> <p>- vysvětlí a uvede příklady potrvaného řetězce</p> <p>- objasní princip rovnováhy v přírodě</p> <hr/> <p>- popíše postavení Země ve vesmíru</p> <p>- podle názoru vysvětlí střídání dne a noci a střídání ročních období</p> <p>- objasní rozdíly v postavení Země a Slunce v různých ročních obdobích</p> <p>- používá globus k prezentaci svých vyjádření</p> <p>- uvede základní charakteristiku vesmírných těles a celků</p> <p>- popíše Sluneční soustavu</p> <hr/> <p>- poznává rozmanitost přírodních podmínek</p> <p>- určí, jak jsou jednotlivé organismy přizpůsobeny k daným podmínkám (souš, voda, vzduch)</p> <p>- uvede příklady rostlin a živočichů v jednotlivých podnebných pásmech, ekosystémech</p> <p>- na základě společných znaků třídí organismy (rostliny, živočichy, houby)</p> <p>- popíše zadané rostliny, živočichy a houby</p>	<p>Životní podmínky</p> <p>- rozmanitost podmínek života na Zemi</p> <p>- výnam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi</p> <p>- podnebí a počasí</p> <p>- živá a neživá příroda</p> <p>- rozmanitost života na Zemi</p> <p>- podnebné pásy</p> <p>- ekosystémy</p> <p>Rostliny, houby, živočichové</p> <p>- znaky života</p> <p>- životní potřeby a projevy</p> <p>- průběh a způsob života</p> <p>- výživa</p> <p>- význam</p> <p>Třídění živých organismů</p> <p>- bakterie, houby, rostliny, živočichové</p> <p>- obratlovci, bezobratlí</p> <p>- ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci</p> <p>- rodové a druhové jméno</p> <p>Vesmír a Země</p> <p>- planeta Země, základní údaje</p> <p>- Sluneční soustava, vesmírná tělesa</p> <p>- galaxie, souhvězdí, komety</p> <p>- den a noc</p> <p>- roční období</p> <p>Neživá příroda</p> <p>- součásti neživé přírody</p> <p>- třídění látek, změny látek a skupenství</p> <p>- nerosty a horniny</p> <p>- nerostné suroviny</p>	<p>OSV/1</p> <p>OSV/2</p> <p>OSV/3</p> <p>OSV/6</p> <p>OSV/7</p> <p>OSV/9</p> <p>OSV/10</p> <p>MUV/1</p> <p>MUV/2</p> <p>ENV/1</p> <p>ENV/2</p>

<p>-----</p> <p>04 - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</p> <p>-----</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí potravní vztahy nebo vzájemně prospěšné vztahy mezi organismy <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje základní projevy života - porovnává na základě pozorování základní projevy života některých organismů - určí organismus pomocí jednoduchého klíče nebo atlasu - třídí přírodniny podle nápadných určujících znaků <p>-----</p>	<ul style="list-style-type: none"> - půda - vznik, složení, význam - zvětrávání hornin <p>Člověk a lidské výtvořy</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské výtvořy, průmysl - jednoduché stroje a zařízení - nakloněná rovina, kladka, páka, kolo <p>Rizika v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> - rizika spojena s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi <p>-----</p>	
<p>05 - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</p> <p>-----</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše a hodnotí činnosti člověka podporující nebo poškozující životní prostředí - analyzuje dopad ekologických katastrof na životní prostředí a ekosystém - objasní důležitost ohleduplného chování k přírodě - vyhledá a popíše problémy životního prostředí v oblasti, kde žije <p>-----</p>	<p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - odpovědnost lidí k životnímu prostředí - ochrana přírody, likvidace odpadů, živelné pohromy a přírodní katastrofy <p>-----</p>	
<p>06 - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit</p> <p>-----</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika - vysvětlí, které mimořádné události souvisejí se specifickými přírodními jevy; uvede možnosti, jak se chránit - předvede modelové chování při mimořádné události <p>-----</p>		
<p>07 - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</p> <p>-----</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a popíše některé laboratorní pomůcky - použije vybrané pracovní metody a postupy při jednoduchých pozorováních a postupech - dodrží pracovní postup - provede záznam o pokusu; popíše výsledek - dodržuje bezpečnost práce během praktických činností <p>-----</p>		

<p>Člověk a jeho zdraví</p> <p>01 - využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravotního způsobu života</p> <hr/> <p>02 - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</p> <hr/> <p>03 - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</p> <hr/> <p>04 - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</p>	<p>- pojmenuje, ukáže a určí části lidského těla</p> <p>- uvede příklady orgánových soustav a vysvětlí jejich funkci</p> <p>- popíše jednotlivá smyslová ústrojí</p> <p>- využívá poznatků o vlastním těle k podpoře zdravého způsobu života</p> <p>- pojmenuje a vysvětlí některé vlivy ohrožující fungování lidského těla</p> <hr/> <p>- popíše vznik a vývoj jedince, jednotlivé etapy lidského života; chronologicky je seřadí</p> <p>- určí, kterými etapami prošel sám, etapy charakterizuje</p> <p>- rozpozná podle charakteristiky jednotlivé etapy lidského života</p> <hr/> <p>- rozlišuje své povinnosti a potřeby ve vztahu ke vzdělávání a zájmům</p> <p>- zohlední při plánování svého času nároky jiných osob</p> <p>- objasní důležitost zdravého životního stylu</p> <hr/> <p>- uvede a na modelových situacích předvede, jak bude postupovat v situacích ohrožujících zdraví; upozorní na rizika vyplývající z nedodržení vhodných postupů</p> <p>- dodržuje základní pravidla silničního provozu</p> <p>- popíše danou dopravní situaci, rozpozná vhodné a nevhodné chování účastníků silničního provozu</p> <p>- na modelových situacích předvede, jak bude postupovat při situacích hromadného ohrožení</p>	<p>Lidské tělo</p> <p>- stavba těla, orgánové soustavy</p> <p>- základní funkce a projevy</p> <p>- životní potřeby</p> <p>- pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou</p> <p>- základy lidské reprodukce</p> <p>- vývoj jedince</p> <p>Péče o zdraví</p> <p>- zdravý životní styl</p> <p>- správná výživa</p> <p>- denní režim</p> <p>-výběr a uchovávání potravin</p> <p>- vhodná skladba stravy</p> <p>- pitný režim</p> <p>- nemoci přenosné a nepřenosné</p> <p>- ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS)</p> <p>- drobné úrazy a poranění</p> <p>- prevence nemocí a úrazů</p> <p>- osobní, intimní a duševní hygiena</p> <p>Základy sexuální výchovy</p> <p>- partnerství, manželství, rodičovství</p> <p>- rodina, vztahy v rodině</p> <p>- sexualita, etická stránka</p> <p>Návykové látky a zdraví</p> <p>- návykové látky</p> <p>- hrací automaty</p> <p>- počítačové hry</p> <p>- odmítání návykových látek</p> <p>- nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií</p> <p>Osobní bezpečí</p> <p>- krizové situace</p> <p>- bezpečná místa</p> <p>- bezpečné chování v rizikovém prostředí</p>	
---	--	---	--

<p>05 - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje návykové látky; rozlišuje, které jsou legálně dostupné v prodeji - vysvětlí, v čem spočívá nebezpečí užívání návykových látek - uvede příklady nemocí způsobených užíváním návykových látek - na modelových příkladech předvede jednoduché způsoby odmítání návykových látek, uvede příklady pozitivních a negativních vlivů 	<ul style="list-style-type: none"> - označování nebezpečných látek - bezpečné chování v silničním provozu - dopravní značky - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích - rizikové chování (šikana, týrání, brutalita, násilí, sexuální a jiné zneužívání) - násilí v médiích <p>Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví</p>	
<p>06 - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam osobní a intimní hygieny, denního režimu, uvede příklady stresových situací, navrhne, jak stresu čelit a předcházet - vysvětlí význam preventivních lékařských prohlídek - uvede příklady infekčních nemocí a způsob jejich přenosu - rozlišuje potraviny vhodné ke každodenní konzumaci 	<ul style="list-style-type: none"> - služby odborné pomoci - čísla tísňového volání - správný způsob volání na tísňovou linku <p>Mimořádné události</p> <ul style="list-style-type: none"> - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) - požáry (příčina a prevence) - integrovaný záchranný systém 	
<p>07 - rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší lehké zranění od zranění ohrožujícího život - uvede telefonní čísla pro přivolání první pomoci a dokáže rozhodnout, v jakém případě je má užít - orientuje se ve vzorové lékárnice - v modelové situaci popíše nebo předvede ošetření drobných poranění - vysvětlí pojmy: HIV, AIDS, vysvětlí, proč (jak) se musí chránit před stykem s cizí krví (úrazy, nalezené injekční stříkačky aj.) 		

<p>08 - uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje základní zásady ohleduplného chování mezi ženami a muži, děvčaty a chlapci - popíše zásadní změny, které u obou pohlaví nastanou v pubertě a jak by měl k nim přistupovat - úměrně svému věku vysvětlí bezpečné způsoby chování k druhému pohlaví - na konkrétních příkladech zdůvodní význam ohleduplného chování k druhému pohlaví - v modelové situaci prokáže schopnost odmítnout chování, které mu je nepříjemné 		
---	---	--	--

5.9 Vyučovací předmět Vlastivěda (VL)

5.9.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Vlastivěda

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Vlastivěda vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a jeho svět* a je realizován pouze na prvním stupni. V návaznosti na vyučovací předmět Prvouka přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí a o výsledcích jejich činnosti. Seznamuje žáky s nejvýznamnějšími osobnostmi a událostmi regionálních, národních a evropských dějin, integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z vyučování a osobního života žáků s dalšími informacemi z tisku, rozhlasu, televize, uvádí je do souvislostí a v potřebné míře zobecňuje.

Vzdělávací obsah předmětu má převážně činnostní charakter výuky směřující zejména k tomu, aby si žáci přirozeným způsobem vytvořili kladný vztah ke všem tématům obsaženým v učebních osnovách (vzdělávacím obsahu).

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vlastivěda rozvíjí získané základy z výuky Prvouky a vytváří přirozené základy pro výuku řady vyučovacích předmětů na druhém stupni. Vzdělávací obsah předmětu tvoří tři základní okruhy: *Místo, kde žijeme*, *Lidé kolem nás* a *Lidé a čas*. Tematické okruhy se společnými prvky je vhodné funkčně propojovat.

- Místo, kde žijeme: V tomto tematickém celku se žáci seznamují se základními poznatky o krajině, minulosti a současnosti své obce, regionu, vlasti. Získávají základní informace o Evropě, ostatních kontinentech a vybraných evropských zemích. Učí se orientovat v terénu, pracovat s mapami, používat získané vědomosti v praktických situacích.
- Lidé kolem nás: Zde žáci poznávají různé druhy lidské práce a učí se chápat jejich souvislost s přírodními podmínkami, poznávají, jak se činnosti lidí odrážejí v tvářnosti krajiny, charakteru staveb a rozmanitých památkách. Žáci poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí lidské soužití.
- Lidé a čas: V posledním tematickém okruhu se žáci učí orientovat v dějinném čase. Poznávají, jak události postupují v čase, vycházejí od nejznámějších událostí v obci a regionu a postupují k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Vytvářejí si základní představu o způsobu života našich předků.

Vyučovací předmět Vlastivěda je vyučován ve 4. a 5. ročníku s časovou dotací dvě hodiny týdně v každém ročníku. Ve čtvrtém ročníku je jedna vyučovací hodina z dvouhodinové dotace použita s disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá v kmenových třídách vybavených interaktivními tabulemi; nezanedbatelná část se může uskutečňovat i mimo budovu školy přímo v terénu nebo při konání školních akcí. Při výuce se uplatňují různé metody a formy práce, které mají podpořit u žáků zvědavost a zájem.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj_Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich „budoucnost“ – připravujeme je na celoživotní učení,
- rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující,
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat informace z různých zdrojů.

Pro rozvoj Kompetence k řešení problémů

- na modelových příkladech učíme žáky jak řešit a vyřešit problém,
- podporujeme netradiční způsoby získávání informací,
- sledujeme a usměřňujeme žáky při řešení problému,
- jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole

Pro rozvoj Kompetence komunikativní

- učíme žáky vnímat názory jiných,
- podporujeme různé formy komunikace ve třídě i mimo ní,
- vedeme žáky ke kultivovanému projevu při prezentování vlastních myšlenek a názorů,
- učíme žáky prezentovat své názory a zkušenosti.

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k postoji odmítat vše, co naušuje dobré vztahy,
- vedeme žáky k prezentaci svých myšlenek a respektovat názory a práci druhých,
- učíme žáky pracovat v týmu, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku dobré spolupráce,
- učíme žáky kriticky hodnotit svoji i týmovou práci.

Pro rozvoj kompetence občanské

- vysvětlujeme žákům základní společenské normy,
- pomáháme stanovovat žákům pravidla chování, odmítáme útlak a násilí,
- vedeme žáky k přiměřené odpovědnosti za budoucnost naší planety,
- učíme žáky základům tolerance a vzájemného soužití.

Pro rozvoj kompetence pracovní

- utváříme pracovní návyky,
- vedeme žáky k šetrnému zacházení s materiálem, třídíme odpad
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí,
- uplatňujeme elementární poznatky o lidské společnosti,
- vedeme žáky k plánování úkolů a postupů.

5.9.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vlastivěda

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je modře vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v bodě 6 - Průřezová témata.

Vlastivěda, 4. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Místo, kde žijeme</p> <p>02 - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p> <hr/> <p>03 - rozlišuje mezi náčrti, plány a základními typy map, vyhledá jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určuje hlavní a vedlejší světové strany na mapě a v terénu - pracuje s kompasem nebo buzolou - za pomoci kompasu zorientuje mapu a určí na ní světové strany - vyhledá na mapě cíl cesty popisované v textu pomocí světových stran a značek na mapě - orientuje se v krajině podle mapy - nachází v krajině orientační body - popíše jiné způsoby orientace v terénu - při pobytu v terénu se řídí zásadami bezpečného pohybu <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje s mapou, orientuje se v ní, rozpoznává základní mapové značky - rozlišuje druhy map, pracuje s měřítkem mapy - vyznačí Českou republiku na mapě Evropy a světa, popíše její polohu - popíše základní přírodní podmínky České republiky (povrch, vodstvo, počasí a podnebí, půdní podmínky) - vyhledá na mapě základní informace o zemědělství a průmyslu - pozná podle značek na mapě základní druhy nerostných surovin - porovnává oblasti České republiky podle rozsahu zemědělské a průmyslové výroby - uvede rozdíly mezi informacemi, které poskytuje plán a mapa 	<p>Mapy a plány</p> <ul style="list-style-type: none"> - mapa, plán, náčrt - světové strany hlavní i vedlejší - práce s kompasem (buzolou) - zorientování mapy - orientace v terénu podle přírodních jevů - orientační body a linie - mapové značky a vysvětlivky - čtení map - práce s mapou České republiky, Evropy a světa - měřítko mapy <p>Naše vlast</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlast, domov, národ - členění území, kraje, krajská města - státní zřízení, orgány státní moci - státní symboly - armáda, obrana vlasti <p>Region - místní krajina</p> <ul style="list-style-type: none"> - životní prostředí - působení lidí na krajinu -Skutečsko - přírodní a kulturní zajímavosti - obyvatelstvo, osídlení - obec, vybavenost obce <p>Česká republika</p> <ul style="list-style-type: none"> - mapa ČR - poloha v Evropě - obyvatelstvo - povrch a jeho tvary - typy krajiny - nadmořská výška 	<p>OSV/1</p> <p>OSV/11</p> <p>VDO/1</p> <p>MUV/3</p> <p>ENV/1</p> <p>ENV/3</p> <p>ENV/4</p>

<p>04 - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického</p> <p>06 - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</p>	<ul style="list-style-type: none"> - provede náčrt nebo plán podle zadání - orientuje se v mapě regionu, vyhledá v ní významné prvky - s využitím různých zdrojů uvede příklady přírodních a kulturně cenných míst regionu (kraje) - ukáže na plánu a popíše významná místa obce (školy, kulturní zařízení, zdravotnická zařízení, historická místa apod.) - rozčlení území České republiky na jednotlivé územněsprávní celky - uvede příklady orgánů státní moci a jejich zástupců - pojmenuje hlavní činnost orgánů státní moci - uvede symboly naší státnosti, pojmenuje je, z uvedené nabídky je správně vybere - uvede, kdy a kde státní symboly používáme - rozlišuje moc zákonodárnou, výkonnou a soudní - vysvětlí pojem domov, vlast, národ, demokracie, republika 	<ul style="list-style-type: none"> - hory a nížiny - vodstvo - vodní toky, nádrže - povodí, úmoří - počasí a podnebí - půda a její druhy (typy) - zemědělství - nerostné suroviny - zpracování surovin - průmysl, jeho druhy <p>Bezpečný pohyb a pobyt v terénu</p> <p>Cestujeme po naší vlasti</p> <ul style="list-style-type: none"> - oblasti České republiky - zajímavá místa 	
<p>Lidé kolem nás</p> <p>01 - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na modelových situacích charakterizuje vztahy mezi lidmi a porovnává rozdíly mezi vztahy osobními, pracovními a právními - uvede příklady pravidel, kterými se lidé v osobních, pracovních a právních vztazích řídí - uvažuje o pravidlech soužití ve škole, o vztazích mezi žáky a učiteli, žáky navzájem, muži a ženami (chlapci a dívkami) 	<p>Soužití lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy - komunikace - principy demokracie - zájmové spolky, politické strany, církve <p>Chování lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti lidí - pravidla slušného chování - etické zásady - zvládnutí vlastní emocionality - rizikové situace a chování 	

<p>02 - rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje rozdíly v povaze, povolání, vzdělání, zájmech - uplatňuje vzájemnou úctu a snášenlivost při uskutečňování různých činností 	<p>Vlastnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> - soukromé, veřejné, osobní, společné - hmotný a nehmotný majetek - peníze 	
<p>03 - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady správného a nesprávného řešení situace či jednání lidí - předvede způsob chování a jednání v různých situacích, připustí odlišný názor ostatních - určí krajní mez, kam lze při jednání mezi lidmi dojít - označí nevhodné chování a svůj názor zdůvodní - vysvětlí základní lidská práva a práva dítěte - ovládá práva a povinnosti žáka školy 	<p>Právo a spravedlnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní lidská práva a práva dětí - práva a povinnosti žáků školy <p>Základní globální problémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - konzumní společnost - globální problematika 	
<p>04 - orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních formách vlastnictví - uvede předměty či majetek, které jsou důležité pro danou životní situaci, a odhadne jejich cenu - rozpozná mince a bankovky, používá je v běžných situacích - vysvětlí princip obchodu (nákupu), způsobu platby, odhadne cenu nákupu, spočítá si vrácené peníze - uvažuje nad reálností svých přání vzhledem k jeho nebo rodinným možnostem 		
<p>05 - poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a na některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - předloží návrh na zlepšení životního prostředí obce - pojmenuje klady a zápory životního prostředí obce - uvede příklady problémů, které jsou důsledkem konzumní společnosti - vyhledá na internetu nebo novinách informace týkající se globálních problémů 		

<p>Lidé a čas</p> <p>01 - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</p> <hr/> <p>02 - využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek</p> <hr/> <p>03 - rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik</p> <hr/> <p>04 - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce našich předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na časové ose, vyznačuje na ní zadané údaje - určí nebo přiřadí k dějinné události časový údaj - rozlišuje názvy historických období pravěk, starověk, středověk, novověk, moderní doba - pracuje s pojmy letopočet, století, tisíciletí <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady významných kulturních institucí a popíše předměty, které sbírají - prezentuje svůj poznatek z návštěvy kulturní instituce nebo historické památky, případně z četby nebo internetu, zaujme k poznatku stanovisko - vyhledává z různých zdrojů zadané informace <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - porovnává život současný a minulé, charakterizuje období, ve kterém žije - popíše základní dějinné události na našem území z pravěku, středověku a začátku novověku - seřadí dějinné události a období tak, jak šla historicky za sebou - posoudí historickou událost nebo objekt v regionu, zda zapadá do probíraného období <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - porovnává rozdíly mezi ukázkami historických a současných budov - uvede příklady historických staveb v regionu - dovede pojmenovat některé lidské výrobky patřící do různých historických nebo uměleckých období - rozlišuje sloh románský, gotický a renesanci 	<p>Orientace v čase a časový řád</p> <ul style="list-style-type: none"> - dějiny jako časový sled událostí - letopočet, století, tisíciletí - historická období - pravěk, doba kamenná, doba bronzová, doba železná - příchod Slovanů - Sámův kmenový svaz - Velkomoravská říše - křesťanství - středověk, vznik českého státu - Přemyslovci - dědičný královský titul - Lucemburkové - Karel IV., otec vlasti - husitské války, Jan Hus, Jan Žižka - Jagellonci - novověk - Habsburkové po Matyáše - sloh románský, gotický, renesance <p>Kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> - podoby a projevy kultury - kulturní instituce - minulost v pověstech <p>Současnost a minulost v našem životě</p> <ul style="list-style-type: none"> - proměny způsobu života - bydlení, předměty denní potřeby - regionální památky - péče o památky 	
--	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - popíše způsob života lidí v jednotlivých obdobích - prezentuje svůj názor na historické památky a umělecké předměty, respektuje odlišný názor 		
<p>Rozmanitost přírody</p> <p>05 - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí a zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</p> <p>-----</p> <p>06 - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit</p>	<ul style="list-style-type: none"> - posoudí lidské činnosti ve vztahu k životnímu prostředí - popíše některé chráněné oblasti v okolí města (bydliště) i regionu - vyhledá regionální zvláštnosti a uvede možné příčiny jejich ohrožení <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudí, jaké mimořádné události mohou nastat v regionu a jak jim lze předcházet a jak se před nimi chránit 	<p>Ochrana přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - chráněná území regionu, ČR - zásady bezpečného pobytu a pohybu v terénu - způsoby ochrany prostředí - třídění odpadků <p>Mimořádné události</p> <ul style="list-style-type: none"> - povodeň, požár - bouřka, blesk, vítr 	

Vlastivěda, 5. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Místo, kde žijeme</p> <p>01 - určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</p> <p>-----</p> <p>02 - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p> <p>-----</p> <p>03 - rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map, vyhledá jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli</p>	<p>- vyhledá v různých typech map a plánů místo svého bydliště nebo svého aktuálního pobytu</p> <p>- určí pomocí světových stran polohu svého bydliště nebo místa aktuálního pobytu vzhledem k určenému bodu</p> <p>- zakreslí do mapy nebo plánu zadané místo (bydliště, škola, nemocnice aj.)</p> <p>- rozlišuje typy krajiny (sídelní, zemědělská, těžební, lesohospodářská)</p> <p>-----</p> <p>- orientuje se na různých typech map, mapu zorientuje a určí světové strany</p> <p>- určí světové strany v terénu podle přírodních jevů</p> <p>- ukáže na mapě cíl cesty, popíše správný a bezpečný způsob pobytu a pohybu</p> <p>- popíše zásady, jak se správně chovat v přírodě</p> <p>-----</p> <p>- vybere nejvhodnější zobrazení a typ mapy pro získání informací</p> <p>- z mapy vyčte údaje o osídlení a přírodních podmínkách, v legendě mapy vyhledá potřebnou informaci</p> <p>- podle popisu vyhledá na mapě přírodní nebo lidský výtvar</p> <p>- podle mapy interpretuje údaje o přírodních podmínkách a osídlení</p> <p>- pracuje s mapou světa, ukazuje severní, jižní, východní a západní polokouli</p>	<p>Mapy a plány</p> <p>- mapy obecně zeměpisné a tematické České republiky, Evropy a světa</p> <p>- obsah mapy, grafika, vysvětlivky</p> <p>- světové strany</p> <p>- čtení map, vyhledávání údajů</p> <p>- orientace na mapách a v terénu, určování polohy</p> <p>Naše vlast</p> <p>- vlast, domov, národ</p> <p>- členění území</p> <p>- státní zřízení a politický systém</p> <p>- státní správa a samospráva</p> <p>- státní symboly</p> <p>- policie, armáda, obrana vlasti</p> <p>Česká republika</p> <p>- mapa ČR</p> <p>- Praha, hlavní město</p> <p>- krajské uspořádání, základní charakteristika krajů (poloha, povrch, vodstvo, zemědělství a průmysl)</p> <p>Pardubický kraj</p> <p>- poloha, povrch, vodstvo, zemědělství, průmysl, nerostné bohatství, turistika a rekreace</p> <p>- chráněná území, památky</p> <p>- obyvatelstvo a sídla</p> <p>- doprava</p> <p>- služby a obchod</p>	<p>OSV/11</p> <p>VDO/1</p> <p>VDO/2</p> <p>VDO/3</p> <p>VDO/4</p> <p>VMEGS/1</p> <p>VMEGS/2</p> <p>VMEGS/3</p> <p>MUV/2</p> <p>MUV/3</p> <p>ENV/3</p> <p>ENV/4</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - rozdělí povrch Země na pevninu a vodstvo, vyhledá a určí polohu kontinentů vzhledem k Evropě - vyhledá na mapě oceány - popíše základní přírodní podmínky, hospodářství a obyvatelstvo Evropy - vyhledá na mapě významné státy a města Evropy, - popíše polohu sousedních států České republiky a uvede jejich základní charakteristiku 	<p>Svět</p> <ul style="list-style-type: none"> - kontinety a oceány <p>Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha, členitost pobřeží (poloostrovy, ostrovy) - povrch (nížiny a vysočiny) - vodstvo (moře, řeky, jezera) - podnebí, podnebné pásy - biosférické oblasti (polární oblasti, tundry, lesy, stepi) 	
<p>04 - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznává a porovnává jednotlivé regiony (kraje) České republiky, uvede jejich základní charakteristiku - poznává a vyhledává základní informace o regionu (kraji), ve kterém žije - navrhne výlet do významných míst regionu (kraje) a svoji volbu zdůvodní 	<ul style="list-style-type: none"> - hospodářství (nerostné bohatství, průmysl, zemědělství, doprava) - obyvatelstvo a sídla - Evropská unie <p>Naši sousedé v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> - sousední státy - přírodní poměry - hospodářství - obyvatelstvo a sídla - vzájemné vztahy s ČR 	
<p>05 - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše uskutečněnou cestu po naší vlasti nebo do zahraniční země, uvede např. polohu, přírodní podmínky, hospodářství, zajímavosti - vybere si zahraniční zemi, kam by se chtěl podívat, a tuto volbu zdůvodní - na základě získaných informací porovná způsob života i přírodní podmínky naší a vybrané zahraniční země 	<p>Cestujeme po Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> - oblasti - zajímavá místa - turistika, rekreace - hospodářský význam 	
<p>06 - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede základní informace o hlavním městě Praze, které orgány státní moci zde sídlí - pojmenuje symboly naší státnosti a vysvětlí jejich význam - vyhledá informace o užívání státních symbolů 		

	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem bezpečnost a obrana státu - popíše, jakou roli při zajišťování bezpečnosti a obrany státu mají policie a armáda ČR 		
<p>Lidé kolem nás</p> <p>01 - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</p> <p>-----</p> <p>02 - rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení</p> <p>-----</p> <p>03 - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy</p> <p>-----</p> <p>04 - orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a kontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší a pojmenuje blízké i vzdálenější příbuzenské vztahy v rodině a objasní vzájemné rodinné vazby - vyvodí pravidla soužití ve třídě, zhodnotí jejich dodržování - chápe potřebu pomáhat nemocným a sociálně slabým - vysvětlí, jak lze předcházet konfliktům, popíše pravidla pro dobré soužití - vnímá kulturu jako prostředek komunikace mezi lidmi <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše, jaký mohou mít vliv vlastnosti člověka na práci ve skupině (třídě) - vnímá podstatu tolerance a solidarity - prezentuje svůj názor, odůvodní ho, respektuje odlišný názor, připustí svůj omyl <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady základních práv dětí, rozliší práva a povinnosti - označí a řeší nevhodné chování - objasní principy protiprávního jednání a korupce - vysvětlí, proč je důležitá ochrana osob a majetku <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje soukromé, veřejné, osobní, společné vlastnictví - uvede možnosti placení v obchodě, objasní výhody a nevýhody bezhotovostních a hotovostních plateb - uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti 	<p>Soužití lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> - příbuzenské a mezigenerační vztahy mezilidské vztahy - politické strany, církve - principy demokracie - pomoc, nemocným a sociálně slabým <p>Chování lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohleduplnost - rizikové chování a situace - pravidla slušného chování - předcházení konfliktům <p>Právo a spravedlnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - protiprávní jednání - korupce - právní ochrana osob a majetku - reklamace <p>Vlastnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> - soukromé, veřejné, osobní, společné - příjmy a výdaje domácnosti - rozpočet - hotovostní a bezhotovostní forma peněz - způsoby placení - banka jako peněžní ústav - úspory a půjčky <p>Kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> - podoby a projevy kultury - kulturní instituce - masová kultura a subkultura 	

<p>-----</p> <p>05 - poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a na některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)</p>	<p>- objasní pojem dluh, půjčka, spoření, rozpočet</p> <p>-----</p> <p>- rozpozná environmentální a sociální problém ve svém okolí a navrhne, jak ho řešit</p>	<p>Základní globální problémy</p> <p>- sociální problémy</p> <p>- nesnášenlivost</p> <p>- environmentalita</p>	
<p>Lidé a čas</p> <p>01 - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</p> <p>-----</p> <p>02 - využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek</p> <p>-----</p> <p>03 - rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik</p> <p>-----</p> <p>04 - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce našich předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</p>	<p>- orientuje se v časových údajích</p> <p>- porovnává jevy z minulosti mezi sebou navzájem a s jevy ze současnosti</p> <p>-----</p> <p>- prezentuje svůj poznatek z dějin a vysvětlí, proč je pro něho zajímavý</p> <p>- uvede příklady kulturních a historických památek v regionu a významné památky v České republice</p> <p>- vysvětlí význam ochrany památek i jiných chráněných reálií</p> <p>-----</p> <p>- řadí správně události z historie podle toho, kdy se odehrály, rozlišuje pravěk, středověk, novověk moderní dobu</p> <p>- seřadí dějinné události podle toho, jak šla za sebou</p> <p>- vysvětlí základní historické události regionu (města)</p> <p>- popíše základní dějinné události na našem území v období novověku a v moderní době</p> <p>- chápe a vysvětlí pojem současnost</p> <p>-----</p> <p>- s využitím obrazového nebo textového materiálu porovná způsob života dříve a nyní</p> <p>- vybere si historickou budovu města (regionu, republiky), popíše ji a vysvětlí její význam</p>	<p>Orientace v čase a časový řád</p> <p>- dějiny jako časový sled událostí</p> <p>- letopočet, století, tisíciletí</p> <p>- bitva na Bílé hoře</p> <p>- katolíci a protestanti</p> <p>- Jan Ámos Komenský</p> <p>- baroko</p> <p>- společenské vrstvy</p> <p>- osvícenství</p> <p>- Marie Terezie</p> <p>- reformy Josefa II.</p> <p>- manufaktury</p> <p>- vynálezy a technický pokrok</p> <p>- kapitalismus a feudalismus</p> <p>- národní obrození</p> <p>- průmyslová výroba</p> <p>- Rakousko-Uhersko</p> <p>- František Josef I.</p> <p>- 1. světová válka</p> <p>- vznik Československa</p> <p>- T. G. Masaryk</p> <p>- první republika</p> <p>- 2. světová válka</p> <p>- poválečný vývoj, nástup komunistů k moci</p> <p>- vítězství demokracie</p> <p>- vznik samostatné České republiky</p> <p>Kultura</p> <p>- podoby a projevy kultury</p> <p>- kulturní instituce</p> <p>- minulost v pověstech</p>	

<p>-----</p> <p>05 - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podle stejných nebo převažujících znaků rozděluje lidské výtvary a výrobky do historických nebo uměleckých období - rozlišuje a pozná baroko - vyjmenuje základní lidské objevy a vynálezy a vysvětlí, jak ovlivnily způsob života lidí - objasní význam a činnost vojáků, žoldáků a armády v průběhu dějin, posoudí roli armády dnes - pojmenuje základní zbraně užívané v minulosti a dnes - popíše život v míru a ve válce <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje pojem všední den, státní svátek, významný den - vysvětlí, proč se slaví vybrané svátky a významné dny 	<p>Současnost a minulost v našem životě</p> <ul style="list-style-type: none"> - proměny způsobu života - bydlení, předměty denní potřeby - regionální památky - péče o památky - lidské činnosti a práce v průběhu staletí (řemesla, zemědělství, obchod, služby, armáda, umění, škola) - státní svátky a významné dny 	
<p>Rozmanitost přírody</p> <p>05 - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí a zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</p> <p>-----</p> <p>06 - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na základě textové nebo obrazové opory popíše činnosti člověka podporující nebo poškozující životní prostředí, prorovná tyto činnosti v minulosti a současnosti <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - na základě svých poznatků sdělí, zda a jaké mimořádné události se odehrály v minulosti ve městě nebo regionu a zda je reálné nebezpečí vzniku mimořádné události v budoucnu 	<p>Ochrana přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady bezpečného pobytu a pohybu v terénu - způsoby ochrany životního prostředí - vhodné a nevhodné chování ve vztahu k životnímu prostředí <p>Mimořádné události</p> <ul style="list-style-type: none"> - povodeň, požár - bouřka, blesk, vítr 	

5.10 Vyučovací předmět Dějepis (D)

5.10.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Dějepis

Obsahové, časové a organizační vymezení

Všechny vědní obory, které jsou zařazeny do vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a společnost*, v sobě různým způsobem poukazují na vývoj života lidí. Snad nejvíce ze všech společenskovedních oborů ozřejmuje podstatu existence člověka na planetě Zemi svou podstatou právě vyučovací předmět Dějepis.

Žáci získávají ucelenější vhled do problematiky nejenom politických, nýbrž také hospodářských, kulturních a sociálních změn, zejména v národních dějinách, a to vše v kontextu s vývojem v Evropě či světě. Pouze ten, kdo zná svou vlastní minulost, může efektivněji a zároveň snadněji vytvářet svou budoucnost.

Dlouhodobější vzdělávání v této oblasti má zásadní význam pro utváření občanského a právního vědomí všech žáků opírajícího se o uvědomění si významu lidských a občanských práv a povinností a jejich nevyhnutelné nutnosti respektování.

Žáci se s dějepistem setkávají již v komplexních předmětech na 1. stupni ZŠ, zvláště ve vyučovacích předmětech Prvouka a Vlastivěda. Takto získané dějepisné informace pozitivně formují vztah žáků k jejich domovu a vlasti.

Vzdělávacím obsahem výuky Dějepisu, který ale ne ve všech směrech navazuje na dřívější výuku Prvouky a Vlastivědy, je postupné uvědomování si naší historie, vývoje člověka a lidské společnosti a orientace v současném světě. Chápání minulého a současného pomáhá žákům utvářet postoje k závažným tématům soudobého světa, jako je např. dnes již zřejmě nezadržitelná globalizace lidstva. Dnešní člověk přece stojí před nesčítelným množstvím závažných globálních problémů, jejichž řešení spočívá mnohdy v mezioborové spolupráci. Výukou dějepisu se prolíná myšlenka, abychom nehledali to, co nás v hluboké nebo nedávné minulosti rozdělovalo, ale hledali to, co nás naopak spojovalo.

Učební osnovy předmětu jsou členěny do osmi tematických okruhů:

- Člověk v dějinách
- Počátky lidské společnosti
- Nejstarší civilizace; kořeny evropské kultury
- Křesťanství a středověká Evropa
- Objevy a dobývání; počátky nové doby
- Modernizace společnosti
- Moderní doba
- Rozdělený a integrující se svět

Vyučovací předmět Dějepis je vyučován ve všech ročnících druhého stupně s týdenní časovou dotací dvě hodiny v každém ročníku. V devátém ročníku je jedna vyučovací hodina z dvouhodinové dotace použita s disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá zejména v kmenových třídách. Při výuce lze využívat také učebny vybanené interaktivními tabulemi.

K preferovaným a u žáků navíc oblíbeným organizačním formám výuky Dějepisu na naší škole patří nejrůznější četná praktická cvičení konaná nejenom ve škole, ale také pořádané tematicky zaměřené poznávací exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj Kompetence k učení

- vždy nabízíme několik možných hodnotících hledisek té či oné dějinné události, podporujeme samostatnost myšlení,
- pro výuku hledáme hravou, nenásilnou formu, podporujeme vstřícnou a podnětnou atmosféru nejenom pro pochopení probíraného učiva, ale i k případnému dalšímu sebevzdělávání v dané oblasti,
- umožňujeme, když ne všem, tak alespoň většině žáků možnost prožít vybraný dílčí dějinný okamžik.

Pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- žákům napomáháme např. formou referátů vyhledávat a třídit potřebné informace k danému tématu nebo problematice,
- na získaných historických faktech učíme žáky zaujímat k dané problematice svůj vlastní názor, který si navíc umí obhájit,
- čas od času podporujeme u žáků rozvíjení tzv. spekulativního dějinného myšlení, abychom jim ukázali, jakým způsobem oni sami svým životem mohou zasáhnout do „chodu“ dějin.

Pro rozvoj Kompetence komunikativní

- vyzdvihujeme historický ale i současný význam komunikace k vytváření dobrých vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití národů a kvalitní spolupráci lidí,
- podporujeme rozvíjení věcných diskuzí nad problematickými dějinnými otázkami; učíme nejenom naslouchat názorům druhých, ale i pronesení vhodné reakce na ně,
- snažíme se o to, aby žák formuloval a vyjadřoval své myšlenky a názory vždy jasně a zároveň co možná nejvíce kultivovaně.

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální

- upozorňujeme na existenci pradávných dějinných základů ohleduplnosti a úcty k druhým lidem,
- pomáháme žákům řídit své jednání a chování tak, aby i oni mohli dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty,
- snažíme se napomáhat co největšímu kritickému přiblížení k myšlení a zejména pohnutkám daného člověka, abychom lépe pochopili jeho činy.

Pro rozvoj Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s kulturními hodnotami a kulturou různých skupin v minulosti i současnosti; zároveň učíme respektování odlišných názorů a přesvědčení druhých lidí,
- poukazujeme na zdravou národní hrdost; osobním příkladem vedeme žáky k ochraně našich národních tradic a historického dědictví,
- snažíme se zároveň poukázat na základní ekologické souvislosti, které člověk od svého prvopočátku po dnešek musí čím dál tím víc respektovat.

Pro rozvoj Kompetence pracovní

- u žáků rozvíjíme myšlení a nacházení nových řešení
- poukazujeme na možnost využití osvojených znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje i přípravy na budoucnost

5.10.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Dějepis

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je modře vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v bodu 6 - Průřezová témata.

Dějepis, 6. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Člověk v dějinách</p> <p>01 - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků</p> <p>-----</p> <p>02 - uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány</p> <p>-----</p> <p>03 - orientuje se na časové ose a historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</p>	<p>- vysvětlí důležitost studia historie</p> <p>- uvede na konkrétní události její dopad na současnost i v regionálním pojetí</p> <p>-----</p> <p>- vysvětlí, proč a kde uchováváme historické prameny</p> <p>- pojmenuje významné instituce, kde se shromažďují informace o minulosti</p> <p>- popíše práci archeologů</p> <p>-----</p> <p>- prokáže orientaci na časové ose</p> <p>- chronologicky seřadí základní historické události v probraném úseku dějin a etapy vývoje člověka</p> <p>- dokáže lokalizovat místo dějinné události</p>	<p>Úvod do studia dějepisu</p> <p>- historia magistra vitae</p> <p>- pomocné vědy historické, instituce</p> <p>- kalendáře a vnímání času</p> <p>- mýty o vzniku světa a člověka</p>	<p>VDO/4</p> <p>VMEGS/3</p> <p>MUV/1</p> <p>MUV/3</p> <p>ENV/3</p>
<p>Počátky lidské společnosti</p> <p>01 - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu</p> <p>-----</p> <p>02 - objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost</p>	<p>- porovná způsob života pravěkých a dnešních lidí</p> <p>- pojmenuje nástroje pravěkých lidí a objasní, z jakých materiálů je zhotovovali</p> <p>- uvede místa života pravěkých lidí na našem území</p> <p>- vysvětlí, proč u člověka začaly vznikat náboženské představy</p> <p>- popíše, jak ovlivnilo podnebí život našich předků</p> <p>-----</p> <p>- objasní změnu způsobu života lidí při přechodu na zemědělství</p> <p>- vysvětlí, proč docházelo k rozvoji v zemědělství</p>	<p>Pravěk, počátky dějin lidstva</p> <p>- periodizace pravěku</p> <p>Počátky lidstva</p> <p>- na cestě za předky člověka - Australopithecus</p> <p>- typologie vývoje lidského rodu - homo habilis a homo erectus, Australopithecus</p> <p>- mýty o vzniku světa a člověka</p> <p>- typologie vývoje lidského rodu - homo sapiens neandrtalis, homo sapiens sapiens</p> <p>Počátky dějin lidstva</p> <p>- vznik zemědělsko - řemeslnické společnosti, neolitická revoluce</p>	

<p>-----</p> <p>03 - uveďte příklady archeologických kultur na našem území</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uveďte výhody používání kovových nástrojů ----- - vyjmenuje základní typy archeologických kultur na našem území - objasní na příkladech původ názvů archeologických kultur 	<ul style="list-style-type: none"> - doby kovů - měděná, bronzová, železná 	
<p>Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury</p> <p>01 - rozpozná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací</p> <p>-----</p> <p>02 - uveďte nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví</p> <p>-----</p> <p>03 - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uveďte osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vliv přírodních podmínek na vznik a vývoj států - na mapě najde a pojmenuje důležité řeky a místa vzniku starověkých států - vysvětlí důležitost písma a vznik prvních zákonů - popíše a porovná vývoj v jednotlivých předantických státech - orientuje se na mapě ----- - vyjmenuje nejdůležitější starověké památky - rozliší období předantické a antické - popíše místo vzniku starověké památky a určí její typ (k čemu sloužila) ----- - zdůvodní význam antiky, osvětlí klady a negativa z dnešního pohledu - vyjmenuje základní antické státy, jejich vývoj a význam - vysvětlí historickou úlohu klíčových postav antického světa, které mají význam pro evropskou civilizaci - uveďte příklady antických kulturních památek - objasní vznik, význam a úlohu křesťanství - charakterizuje křesťanství a nalezně společné znaky s judaismem - popíše vztah antického světa (Řím) ke křesťanství 	<ul style="list-style-type: none"> - rasy a jazyky, indoevropská jazyková skupina Starověk - důvod vzniku prvních státních útvarů v tzv. úrodném půlměsíci Mezopotámie - Sumerské městské státy, Starobabylónská říše - organizace státních útvarů, hospodářství a zemědělství, kultura, nové civilizační vymoženosti Egypt - Stará, Nová říše - organizace státního útvaru, hospodářství, kultura, nové civilizační vymoženosti Palestina - vznik prvního mono-teistického náboženství Indie, Čína - kulturní dědictví Řecko - periodizace řeckých dějin - řecké státy - organizace státních útvarů (Sparta a Athény), formy vlády - řecko – perské vlády - helénské období – vláda Alexandra Velikého - počátek a historie olympijských her, kultura, vzdělanost, každodenní život Řeků 	

<p>04 - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - definuje jednotlivé formy vlády, uvede jejich výhody a nevýhody a možnosti využití v dalších historických etapách - pomocí mapy popíše územní vývoj římské říše - vysvětlí vznik a vývoj v různých místech Evropy - určí a pojmenuje okolnosti rozpadu západorímské říše a důležitost existence východorímské říše pro současnost - u vybrané starověké civilizace popíše sociální strukturu 	<p>Řím</p> <ul style="list-style-type: none"> - periodizace dějin Říma - království - republika – boje plebejů s patriciji, punské války, povstání otroků, občanské války - císařství – zánik římské říše - křesťanství na úsvitu dějin - civilizační vymoženosti Římanů, kultura, každodenní život - sociální struktura 	
--	--	--	--

Dějepis, 7. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Křesťanství a středověká Evropa</p> <p>01 - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států</p> <p>-----</p> <p>02 - porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti</p> <p>-----</p> <p>03 - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech</p>	<p>- časově určí příchod nových etnik na evropské území a jejich vliv na další evropský vývoj</p> <p>- vysvětlí, proč mohlo dojít ke vzniku prvních středověkých států a určí, jakou roli v tomto procesu sehrálo křesťanství</p> <p>- pojmenuje a rozliší první státní útvary v Evropě, způsob jejich řízení, postavení panovníků</p> <p>- popíše, jaký měly význam kláštery</p> <p>-----</p> <p>- na příkladech ukáže a objasní shody, ale i rozdíly mezi islámem a křesťanstvím</p> <p>- určí oblasti západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kultury; pojmenuje významná centra těchto kultur</p> <p>-----</p> <p>- charakterizuje kulturu a společnost doby velkomoravské</p> <p>- popíše, jaké měla postavení Velkomoravská říše v evropském kontextu</p> <p>- vysvětlí okolnosti a význam cyrilometodějské mise</p> <p>- vysvětlí úlohu nově se formující přemyslovské dynastie pro historii českého státu v raném středověku</p> <p>- objasní roli, kterou měl středověký český stát v kontextu evropských dějin</p> <p>- popíše hlavní hospodářské změny, ke kterým došlo ve vrcholném středověku</p>	<p>Středověk</p> <p>- vymezení pojmu</p> <p>- doba stěhování národů, etnika na našem území</p> <p>První středověké státy</p> <p>- vznik, rozkvet a zánik Franské říše</p> <p>- kultura a odkaz Byzantské říše</p> <p>- Arabové, vznik islámské kultury</p> <p>- rozkol v křesťanství, islám</p> <p>První státní útvary na našem území</p> <p>- Slované</p> <p>- Sámova říše</p> <p>- Velká Morava</p> <p>Český stát</p> <p>- počátky a formování českého státu</p> <p>Česká hagiografie</p> <p>- sv. Ludmila a sv. Václav, sv. Prokop, sv. Vojtěch,...</p> <p>- každodennost v raném a vrcholném středověku, učení o trojím lidu, kolonizace, vznik měst</p> <p>- románská a gotická kultura</p> <p>- český stát v době královské, za posledních Přemyslovců a za vlády Lucemburků</p> <p>- český stát v kontextu s evropskými dějinami</p> <p>Křížové výpravy</p>	<p>VMEG/3</p>

<p>04 - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám</p> <hr/> <p>05 - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady gotické kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objasní úlohu křesťanství ve středověku - zhodnotí okolnosti, které vedly ke konfliktům mezi církevní a světskou mocí - vysvětlí pojem kacířství - určí nejzávažnější ohniska konfliktů mezi křesťanstvím a jinými náboženstvími <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje skladbu středověké společnosti (učení o trojím lidu) a vytkne problémy plynoucí z tohoto uspořádání - vysvětlí změny, které v souvislosti s kolonizací a vznikem měst nastaly pro jejich obyvatele - určí a rozpozná znaky románského a gotického slohu, uvede příklady památek 		
<p>Objevy a dobývání. Počátky nové vlády</p> <p>01 - vysvětlení znovobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky</p> <hr/> <p>02 - vymezení významu husitské tradice pro český politický a kulturní život</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vliv náboženství na život lidí v této době - charakterizuje pojmy renesance a humanismus - vysvětlí příčiny snah reformovat církev a popíše postoj církve k reformním snahám - vysvětlí, jak rozvoj kultury a vzdělanosti vedl nutně ke změnám v uspořádání společnosti, řízení světské i církevní moci <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí náboženské problémy, které vyústily v husitské hnutí - vyjmenuje oblasti působení mistra Jana Husa - jmenuje hlavní body programu husitské revoluce - za pomoci mapy určí nejvýznamnější místa husitských bojů a jejich následky 	<p>Husitství</p> <ul style="list-style-type: none"> - život a dílo Mistra Jana Husa - vznik husitského hnutí, rozkvet a expanze husitského hnutí <p>Jiří z Poděbrad</p> <ul style="list-style-type: none"> - ideál jednotné Evropy, Jagellonci na českém trůně <p>Humanismus a renesance</p> <p>Reformace</p> <ul style="list-style-type: none"> - život a dílo Martina Luthera - nově vzniklé náboženské směry a učení <p>Novověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezení pojmu - nové možnosti vědy a techniky, rozvoj obchodu a podnikání <p>Zámořské objevy</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí propojení středoevropského prostoru pohusitské doby, uvede nejdůležitější myšlenky Jiřího z Poděbrad - objasní význam reformy církve v dalších politických a kulturních dějinách českého státu 	<p>Nástup Habsburků na český trůn</p> <ul style="list-style-type: none"> - vláda Ferdinanda I. – Rudolfa II <p>Třicetiletá válka</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik války z hlediska dění českých zemí 	
<p>03 - popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ukáže na mapě cesty zámořských plaveb a objasní jejich význam - popíše průběh zámořských objevů - uvede důsledky zámořských objevů pro Evropu a svět - popíše vznik světového trhu 	<ul style="list-style-type: none"> - průběh války v evropském kontextu <p>Anglie a Francie v 16./17. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - formy vlády a jejich proměny ve významných evropských státech 	
<p>04 - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř Habsburské monarchie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje postavení českých zemí v rámci habsburské monarchie po roce 1526 - vymezí habsburskou monarchii 16./17. století ve vztahu k evropskému prostoru - popíše náboženské poměry v českých zemích v 16./17. století 		
<p>05 - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příčiny českého stavovského povstání, jeho výsledky a důsledky - určí příčiny a důsledky prvního celoevropského konfliktu - za pomoci mapy určí místa konfliktu 		
<p>06 - na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy jako absolutistická, konstituční monarchie a republika a určí rozdíly těchto forem vládnutí - uvede příklady států 		

Dějepis, 8. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Objevy a dobývání. Počátky nové doby</p> <p>05 - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky</p> <p>-----</p> <p>07 - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek</p>	<p>- vyvodí důsledky války pro postavení českých zemí v rámci habsburské monarchie</p> <p>- zhodnotí důsledky třicetileté války pro Habsburky</p> <p>-----</p> <p>- uvede příklady kulturních stylů v 16.-18. století v Evropě</p> <p>- podle charakteristických znaků určí na příkladech, o jaký umělecký styl se jedná</p> <p>- objasní a vysvětlí pojem osvícenství</p>	<p>Habsburská monarchie po třicetileté válce</p> <p>- postavení českých zemí za Leopolda I. a Karla IV</p> <p>- Habsburkové v Evropě po třicetileté válce</p> <p>- osvícenství</p> <p>- umělecké styly: renesance, baroko, empír</p> <p>- reformy Marie Terezie a Josefa II.</p>	<p>VMEGS/2</p> <p>VMEGS/3</p> <p>ENV/3</p>
<p>Modernizace společnosti</p> <p>01 - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti</p> <p>-----</p> <p>02 - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé</p> <p>-----</p> <p>03 - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů</p>	<p>- vyvodí vliv myšlenek osvícenství na vznik reform v habsburské monarchii v 18. století</p> <p>- uvede základní hospodářské, sociální, politické a kulturní změny, které nastaly v 17./18. století v Evropě a habsburské monarchii</p> <p>-----</p> <p>- popíše období francouzské revoluce; chronologicky srovná jednotlivé události</p> <p>- zhodnotí význam francouzské revoluce</p> <p>- charakterizuje osobnost Napoleona Bonaparta a shrne význam a důsledky napoleonských válek pro další vývoj v Evropě</p> <p>-----</p> <p>- popíše průběh českého národního obrození</p> <p>- popíše cíle českého národního obrození</p>	<p>Dějiny významných zemí světa v 18. století</p> <p>- politické dějiny Ruska</p> <p>- vznik USA a jejich vliv na evropské státy</p> <p>Francouzská revoluce</p> <p>- vznik, expanze a rozkvět revolučního hnutí, francouzské císařství</p> <p>- napoleonské války</p> <p>Národní obrození</p> <p>- průběh národního českého obrození</p> <p>- každodenní život na přelomu 18./19. století, kultura</p> <p>Revoluční rok 1848</p> <p>- revoluční rok 1848 v habsburské monarchii</p> <p>- rok 1848 ve vybraných evropských zemích</p> <p>Průmyslová revoluce</p>	

<p>-----</p> <p>04 - charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích</p> <p>-----</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porovná národní hnutí velkých a malých národů a jeho vliv na vznik či znovuzrození novodobých států - popíše složení evropské společnosti a uvede vztahy mezi jednotlivými sociálními vrstvami - objasní, jaký význam měly jednotlivé sociální skupiny při vytváření novodobé společnosti - uvede cíle evropských revolucí v letech 1848-1849 	<p>Dějiny státu ve druhé polovině 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - Viktoriánská Anglie - sjednocení Německa a Itálie - carské Rusko - rozpad Osmanské říše a vznik nových států na Balkáně - USA: válka severu pro jihu <p>Habsburská monarchie ve druhé polovině 19. století</p>	
<p>-----</p> <p>05 - na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy</p> <p>-----</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše změny, které nastaly v habsburské monarchii s nástupem nové občanské společnosti - charakterizuje politický život v habsburské monarchii ve druhé polovině 19. století - uvede nejdůležitější znaky základních politických proudů: konzervatismu, liberalismu, socialismu - popíše, jaká práva a možnosti měli zástupci jednotlivých vrstev společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - doba vlády Františka Josefa I. - Rakousko-uherské vyrovnání - vznik politických stran - osobnosti TGM - soužití Čechů a Němců - každodenní život a kultura v předvečer v 1. sv. války 	
<p>-----</p> <p>06 - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií</p> <p>-----</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše rozvoj průmyslové revoluce a její důsledky a vliv na změnu společnosti - porovná různé tempo rozvoje významných evropských států i USA - vysvětlí rozpory mezi jednotlivými velmocemi v předvečer války - popíše cíle a důsledky politiky světových mocností na přelomu 19. a 20. století - vysvětlí kolonialismus a jeho projevy - vyjmenuje hlavní koloniální mocnosti a lokalizuje místa oblasti jejich zájmů 		

<p>Moderní doba</p> <p>01- na příkladech demon- struje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí příčiny vzniku válečných ohnisek a prů- běh 1. světové války - charakterizuje život na válečných frontách i v zá- zemí - popíše život Čechů během 1. světové války - vyjmenuje a na mapě ukáže nástupnické státy - popíše, jaké vynálezy by- ly použity v průběhu 1. světové války 	<p>Svět v předvečer 1. svě- tové války</p> <p>První světová válka</p> <ul style="list-style-type: none"> - průběh a fronty 1. svě- tové války - ruské revoluce - Češi za 1. světové války - závěr války a rozpad Rakouska - Uherska 	
--	---	---	--

Dějepis, 9. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Člověk v dějinách</p> <p>01 - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků</p> <p>-----</p> <p>02 - uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány</p> <p>-----</p> <p>03 - orientuje se na časové ose a historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</p>	<p>- uvede na konkrétní události obecných dějin její dopad na současnost</p> <p>-----</p> <p>- pojmenuje významné instituce (i regionální), kde se shromažďují informace o minulosti</p> <p>-----</p> <p>- chronologicky seřadí klíčové události českých a světových dějin</p> <p>- lokalizuje historické události na mapě současného světa</p>	<p>Získávání informací</p> <p>- muzea, archivy, archeologická naleziště, knihovny</p> <p>- prolínání současnosti a minulosti</p> <p>Historický čas a prostor</p> <p>- časová osa</p> <p>- mapy</p>	<p>VDO/2</p> <p>VDO/3</p> <p>VDO/4</p> <p>VMEGS/3</p> <p>MUV/3</p> <p>MUV/5</p> <p>ENV/3</p>
<p>Moderní doba</p> <p>01- na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</p> <p>-----</p> <p>02 - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů</p> <p>-----</p> <p>03 - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu</p>	<p>- popíše příčiny, průběh a důsledky druhé světové války</p> <p>- uvede příklady zneužití vynálezů a objevů v průběhu 2. světové války</p> <p>-----</p> <p>- vysvětlí podstatné znaky demokratických systémů, jejich přednosti a slabiny</p> <p>- zhodnotí důsledky poválečných změn pro další vývoj evropských demokratických států</p> <p>- popíše vznik Československa a problémy jeho rané existence</p> <p>-----</p> <p>- určí nejvýznamnější činitele, které vedly ke vzniku totalitních systémů</p> <p>- nalezne a rozpozná společné znaky totalitních systémů</p> <p>- definuje a vysvětlí pojem holocaust</p> <p>- vyjmenuje zločiny proti lidskosti totalitních systémů</p>	<p>Důsledky první světové války</p> <p>Československo</p> <p>- vznik Československa</p> <p>- vztahy s Evropou</p> <p>- politický, hospodářský a kulturní život ve 20./30. letech 20. století</p> <p>- Mnichov</p> <p>- druhá republika</p> <p>- protektorát Čechy a Morava</p> <p>- Češi a Československa za druhé světové války</p> <p>Svět a Evropa před druhou světovou válkou</p> <p>- hospodářská krize v USA a Evropě</p> <p>- vznik totalitních systémů (nacismus, fašismus)</p> <p>- SSSR za Stalina</p> <p>Druhá světová válka</p> <p>- napadení Polska</p> <p>- blesková válka</p> <p>- letecká bitva o Británii</p>	

<p>04 - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv</p> <p>-----</p> <p>05 - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje nově uspořádaný svět jak z hlediska politického, tak i sociálního a kulturního - vysvětlí základní znaky rasismu, antisemitismu a jeho projevy v dějinách - zdůvodní smysl ochrany lidských práv; uvede příklady regionů nebo států světa, kde jsou porušovány lidská práva - lokalizuje problematická místa současného světa na mapě <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudí důležitost nově vzniklého Československa jako mostu mezi východem a západem - popíše politický, ekonomický, sociální a kulturní život v Československu ve 20. a 30. letech 20. století - charakterizuje situaci v Československu před 2. světovou válkou - popíše a zhodnotí chování Čechů a Československa za 2. světové války 	<ul style="list-style-type: none"> - Balkán - přepadení SSSR - boje v Africe a Asii - otevření druhé fronty - konec války v Evropě - holocaust - důsledky druhé světové války 	
<p>Rozdělený a integrující se svět</p> <p>01 - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků</p> <p>-----</p> <p>02 - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede, jak politické jednání během války a následné poválečné události vedly k bipolárnímu rozdělení světa - popíše příčiny vzniku vojenskopolitických bloků - na konkrétních událostech druhé poloviny 20. století doloží, jak docházelo ke střetům obou bloků - popíše politiku Československa v období studené války <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - přiřadí státy k jednotlivým ekonomickým a politickým mocenským seskupením - uvede důvody vzniku NATO 	<p>Poválečný svět</p> <ul style="list-style-type: none"> - studená válka a železná opona - berlínská krize, karibská krize - korejská a vietnamská válka, boje v Perském zálivu - vztahy mezi východem a západem v době studené války (s ohledem na ekonomický, politický a kulturní vývoj) - dekolonizace <p>Československo po roce 1945</p> <ul style="list-style-type: none"> - odsun Němců - rok 1948 	

<p>03 - posoudí postavení rozvojových zemí</p>	<p>- uvede zakládající členy NATO</p> <p>- vysvětlí pojem dokolonizace</p> <p>- objasní pojem rozvojová země</p> <p>- porovná postavení rozvojových a rozvinutých zemí z hospodářského, sociálního a politického hlediska</p>	<p>- nastolení socialistického a komunistického režimu</p> <p>- pražské jaro 1968 a normalizace</p> <p>- sametová revoluce 1989</p> <p>- vznik České republiky</p> <p>Mocenská seskupení</p> <p>- Varšavská smlouva, NATO, EHS</p> <p>- OSN, EU</p>	
<p>04 - prokáže základní orientaci v problémech současného světa</p>	<p>- určí nejnaléhavější problémy týkající se současného lidstva a navrhne jejich řešení</p>	<p>Globální problémy lidstva</p> <p>- problémy zemí třetího světa</p> <p>- terorismus, populační exploze, hladomor, nemoce, hrozba jaderné války</p>	

5.11 Vyučovací předmět Občanská výchova (OV)

5.11.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Občanská výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení

Zásadní koncepční myšlenkou vyučovacího předmětu Občanská výchova není vychovávat občany pro stát, nýbrž lidi pro život. Má-li tento vyučovací předmět formovat především člověka – žáka pro kvalitní způsob života, pak je jeho poslání hluboce etické.

Vyučovací předmět Občanská výchova vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a společnost* a jejího vzdělávacího oboru *Výchova k občanství*. Předmět je realizován pouze na druhém stupni. Úkolem Občanské výchovy je dovést mladého člověka k uvědomění si sebe sama jako svobodné bytosti, k uvědomění si své důstojnosti a také zodpovědnosti za každodenní i drobná životní rozhodnutí. Vzdělávání v tomto předmětu pak musí ukázat, nakolik jsme schopni si uchránit svoji vlastní svobodu – svobodu názoru či osobního přesvědčení.

Ve vyučovacím předmětu Občanská výchova jde především o budování základních předpokladů demokracie, která se může úspěšně rozvinout pouze ve společnosti, kde většina lidí má sociogenní vlastnosti, jako je zájem o obecné dobro, velkorysost, tolerance, přirozená sebekázeň, schopnost sociální empatie atd. Všechny tyto vlastnosti však spočívají na prvotním demokratickém předpokladu – na občanském přátelství.

Množství vědních disciplín, které tvoří vzdělávací základ oblasti, nemá za cíl vychovávat z žáků odborné ekonomy, ekology či politology. Základem je vystižení toho podstatného, co daná disciplína vypovídá o lidském životě.

Občanská výchova předkládá prostřednictvím vyučujících žákům standardní názory a pohledy na svět a lidskou společnost platné v celém demokratickém světě. Žákům jsou samozřejmě poskytovány nejnovější informace, které si mohou ověřovat prostřednictvím elektronických médií.

Při výuce se uplatňují demokratické principy, jako je diskuse, prezentace vlastního názoru, naslouchání a respektování názoru druhého.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Občanská výchova, který navazuje na prvotní učivo Prvouky a Vlastivědy na prvním stupni, tvoří pět tematických celků:

- Člověk ve společnosti
- Člověk jako jedinec
- Člověk, stát a hospodářství
- Člověk, stát a právo
- Mezinárodní vztahy, globální svět

Vyučovací předmět Občanská výchova je součástí výuky ve všech ročnících druhého stupně. Základní časová dotace předmětu je jedna vyučovací hodina týdně. V osmém ročníku byla časová dotace snížena na půl vyučovací hodiny týdně; prakticky to znamená, že výuka tohoto předmětu probíhá jedenkrát za 14 dní v délce jedné vyučovací hodiny.

Výuka probíhá v kmenových třídách, uplatnění mají i různé školní akce, jako besedy, exkurze nebo výlety. Při výuce se využívají nejen učebnice, ale i různé dostupné historické dokumenty, písemné záznamy, odborná literatura, tiskové zprávy a v neposlední řadě také internet.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj Kompetence k učení

- pro motivaci žáků v hodinách volíme vhodné metody a formy práce,
- zajišťujeme dostatek informačních zdrojů,
- stanovujeme postupné cíle a podporujeme proces soustavného sebevzdělávání žáků.

Pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- usměrňujeme žáky při řešení problémů a vedeme je ke spolupráci a respektu,
- vedeme všechny žáky k posuzování druhých názorů, k hodnocení mediálních tvrzení, ke kvalitativnímu třídění postojů lidí ve společnosti,
- řešíme s žáky různé problémové situace ve škole i mimo ní.

Pro rozvoj Kompetence komunikativní

- učíme žáky vyjadřovat své myšlenky, představy, diskutovat o nich,
- učíme žáky vést konstruktivní dialog, chápat názory druhých a respektovat je,
- podporujeme přátelskou atmosféru ve třídě nebo skupině, usměrňujeme diskusi nebo projevy žádoucím směrem
- vedeme žáky k tomu, aby uměli reagovat na situaci nebo otázku a srozumitelně se vyjádřili k danému tématu (otázce).

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální

- učíme žáky vnímat rozdělení rolí ve společnosti, v rodině, ve škole,
- podporujeme individuální schopnosti jednotlivce,
- učíme žáky používat a dodržovat základní pravidla (etika, společenské chování, zdvořilost, slušnost).

Pro rozvoj Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s kulturními hodnotami a kulturou různých skupin v minulosti i současnosti; zároveň učíme respektování odlišných názorů a přesvědčení druhých lidí, poukazujeme na zdravou národní hrdost,
- učíme žáky rozpoznat zlo a účinně se mu bránit.

Pro rozvoj Kompetence pracovní

- učíme žáky uplatňovat své poznání,
- u žáků rozvíjíme myšlení a nacházení nových řešení.

5.11.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Občanská výchova

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávislého charakteru je **modře** vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v **bodě 6 - Průřezová témata**.

Občanská výchova, 6. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Člověk ve společnosti			
01 - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	- pozná a popíše důležité symboly našeho státu - vysvětlí, kdy a proč se používají státní symboly ČR	Státní symboly ČR - státní svátky a významné dny - památná místa, osobnosti historie, vědy, kultury, ...	OSV/6 OSV/7 OSV/10
02 - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	- diskutuje o kladných a záporných projevech vztahu k vlasti a národu - objasní, co je nacionalismus a co je vlastenectví	Vlast, vlastenectví - nacionalismus – extremismus - problém nesnášenlivosti - národnostní menšiny, azyl	OSV/11 MUV/1
03 - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	- rozpozná projevy vandalismu ve škole a v obci - vysvětlí důsledky vandalismu - navrhne, jak lze chránit kulturní památky, přírodní objekty a majetek - uvede vlastní příklady, kdy a kde se setkal s vandalismem	Konflikty v mezilidských vztazích Vandalismus a jeho projevy - památky v ČR na seznamu UNESCO, významné památky Pardubického kraje	
04 - zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají	- rozliší kulturní a jiné akce, doporučí kulturní akci a zdůvodní proč - uvede příklady kulturních akcí, jmenuje kulturní organizace nebo instituce - navrhne kulturní akci, odůvodní smysl konání	Kultura v regionu (instituce) - kulturní projevy - kulturní hodnoty a tradice - respektování tradic - porozumění mezi kulturami	
05 - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	- rozlišuje fakta, názory a manipulativní prvky v mediálním sdělení - diskutuje o vlivu propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	Masová kultura - masmédiá, komunikace - reklama – práce s informací - novinářská etika, bulvár - hranice vkusu - rozdíly mezi lidmi - lidská solidarita - potřební lidé v nouzi	
06 - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obry státu	- na příkladech doloží rozdíly mezi lidmi - objasní, které skupiny lidí potřebují zvýšenou ochranu a pomoc - popíše situace ohrožení a nouze, kdy je potřeba pomáhat druhým	- charitativní organizace - neziskové organizace - složky záchranného systému - veřejné sbírky	

<p>-----</p> <p>07 - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše projevy lidské solidarity - navrhne, jak může konkrétně pomoci lidem v nouzi nebo v případě ohrožení <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje zásady společenského chování v různých životních situacích - na příkladech objasní asertivní, pasivní a agresivní chování - navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty 	<p>Pravidla chování ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidla a normy, etiketa - asertivní a pasivní chování, zlozvyky - mezilidská komunikace - pravidla dialogu mezi lidmi 	
<p>Člověk, stát a hospodářství</p> <p>02 - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti - objasní rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem domácnosti - vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji - rozliší zbytné a nezbytné výdaje domácnosti - vysvětlí zásady hospodárnosti na jednoduchém rozpočtu domácnosti - sestaví vzorový rozpočet domácnosti na základě zadaných údajů 	<p>Hospodaření s penězi, majetkem</p> <ul style="list-style-type: none"> - příjmy a výdaje jedince a členů rodiny, domácnosti - druhy rozpočtů - pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje - zbytné a nezbytné výdaje - osobní rozpočet, rozpočet domácnosti - peníze, jejich funkce - podoby peněz - formy placení 	

Občanská výchova, 7. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Člověk ve společnosti</p> <p>08 - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kultur. zvláštěnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p> <p>-----</p> <p>09 - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p> <p>-----</p> <p>10 - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů, dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci</p>	<p>- na příkladech objasní, jak nesnášenlivost narušuje mezilidské vztahy</p> <p>- rozpozná předsudky a stereotypy narušující mezilidské vztahy</p> <p>- popíše situace, kdy je ve společnosti potřebná tolerance</p> <p>- projevuje respekt ke kulturním rozmanitostem a k právům druhých</p> <p>- popíše projevy netolerance, rasismu, xenofobie a extremismu</p> <p>- objasní důsledky lidské nesnášenlivosti</p> <p>-----</p> <p>- navrhne, jak čelit projevům lidské nesnášenlivosti</p> <p>- popíše projevy netolerance, rasismu, xenofobie, extremismu</p> <p>- objasní důsledky nesnášenlivosti</p> <p>-----</p> <p>- na příkladech objasní výhody spolupráce v rodině, ve škole, v obci</p> <p>- rozliší individuální práci, spolupráci a soutěživost</p>	<p>Tolerance, mravnost, morálka</p> <p>- odlišné kulturní tradice-národnostní etnika</p> <p>- handicapovaní lidé mezi námi (tělesně postižení, mentálně postižení), finanční rozdíly mezi lidmi</p> <p>- listina základních práv a svobod, Úmluva o právech dítěte</p> <p>Rasismus, xenofobie, extremismus - pojmy</p> <p>- nepřizpůsobivé vlivy chování na společnost</p> <p>- diskriminace</p> <p>- nesnášenlivost ve světě (teroristické skupiny ve světě)</p> <p>Spolupráce lidí</p> <p>- dělba práce, vzdělání</p> <p>- funkce rodiny</p> <p>- jednotlivec x kolektiv</p> <p>- pravidla hry fair play</p>	<p>OSV/2</p> <p>OSV/7</p> <p>OSV/9</p> <p>VDO/1</p> <p>VDO/2</p> <p>VDO/4</p> <p>MUV/2</p>
<p>Člověk jako jedinec</p> <p>01 - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi a kvalitu života</p>	<p>- charakterizuje vlastní i jinou osobnost, uvede složky osobnosti</p> <p>- vysvětlí, jak se projevuje zdravé a nepřiměřené sebevědomí</p> <p>- popíše chování osob s různým temperamentem</p> <p>- objasní, jak osobní vzory ovlivňují život jedince</p>	<p>Osobnost, jedinec</p> <p>- vlastnosti, dovednosti, schopnosti, odlišnosti</p> <p>Myšlení, jednání</p> <p>- sestaví žebříček hodnot, priority jedince</p> <p>- kladné a záporné vlastnosti jedince</p> <p>Životní cíle, perspektiva</p> <p>- vůle, seberozvoj</p>	

<p>02 - posoudí vliv osobnostních vlastností na dosahování individuálních a společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek</p> <p>03 - rozpoznává projev záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</p> <p>04 - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat vlastní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p>	<p>- popíše svůj žebříček hodnot</p> <p>- objasní vliv osobních vlastností na spolupráci a vlastní práci</p> <p>- rozpozná roli vůle při dosahování cílů a překonávání překážek</p> <p>- vysvětlí, kdy je třeba mít pevnou vůli</p> <p>- rozhodne, zda uvedená vlastnost je projevem pevné vůle</p> <p>- pojmenuje osobní vlastnosti a popíše jejich projevy</p> <p>- na uvedeném vzorku rozhodne, zda jde o vhodné nebo nevhodné chování; předvede, jak by mohlo vypadat vhodné chování</p> <p>- navrhne, jak lze zlepšit své chování a jednání</p> <p>- na příkladu popíše potřebu sebeovládání</p> <p>- objasní potřebu motivace pro rozvoj osobních předností</p> <p>- objasní, jak lze překonávat osobní nedostatky a rozvíjet zdravou sebedůvěru</p> <p>- popíše své životní cíle a plány</p>	<p>Charakter, vnímání - prožívání, stereotypy</p> <p>- city a posuzování</p> <p>Talent, inteligence</p> <p>Genetická výbava</p> <p>Vrozené předpoklady - sebeovládání a sebe-reflexe</p> <p>- Motivace a potenciál - důvěra, nedůvěra, sebedůvěra</p> <p>- podpora zdravé sebedůvěry</p> <p>- volba budoucího povolání</p>	
<p>Člověk, stát a hospodářství</p> <p>01 - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady</p>	<p>- vyjmenuje různé formy vlastnictví, porovná je</p> <p>- uvede, co patří do duševního vlastnictví a jak toto vlastnictví chránit</p> <p>- diskutuje o různých možnostech ochrany vlastnictví</p>	<p>Vlastnictví</p> <p>- majetek, vlastnictví</p> <p>- formy vlastnictví; hmotné, duševní vlastnictví</p> <p>- ochrana vlastnictví</p> <p>- autorský zákon</p> <p>- hospodaření s majetkem a vlastnictvím</p>	

Občanská výchova, 8. ročník

Očekávané výstupy	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Člověk, stát a hospodářství</p> <p>03 - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</p> <p>-----</p> <p>04 - vysvětlí jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</p> <p>-----</p> <p>05 - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</p> <p>-----</p> <p>06 - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu funkce trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jakou součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</p>	<p>- uvede příklady užití hotovostního a bezhotovostního placení</p> <p>- vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet</p> <p>- vysvětlí rozdíly mezi debetní a kreditní platební kartou</p> <p>- diskutuje o výhodách a rizicích různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení</p> <p>-----</p> <p>- popíše funkce banky a uvede příklady jejich služeb</p> <p>- na příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým</p> <p>- uvede možnosti pojištění pro konkrétní rizikové situace</p> <p>-----</p> <p>- na příkladech objasní možnosti úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky</p> <p>- na příkladech objasní možnosti krytí deficitu rozpočtu domácnosti v různých situacích opatřeními na straně příjmů či výdajů</p> <p>-----</p> <p>- objasní princip nabídky a poptávky</p> <p>- na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu</p> <p>- na příkladu vysvětlí, jak se stanovuje cena a z čeho se skládá</p> <p>- na příkladu popíše princip inflace</p> <p>- určí prodejní cenu výrobku za daných podmínek</p>	<p>Peníze</p> <p>- funkce</p> <p>- formy placení</p> <p>- bankovky, mince</p> <p>- ochranné prvky bankovek</p> <p>- příklady hotovostního a bezhotovostního placení, formy placení kartou, bezkontaktní</p> <p>Hospodaření</p> <p>- úspory</p> <p>- investice</p> <p>- úvěry</p> <p>- splátkový prodej</p> <p>- leasing</p> <p>- rozpočet státu</p> <p>- typy rozpočtu a jejich odlišnosti</p> <p>- význam daní</p> <p>Banky a jejich služby</p> <p>- bankovní účty</p> <p>- debetní a kreditní karty</p> <p>- zneužití a rizika platebních karet</p> <p>- banky a bankovní služby</p> <p>- úroky</p> <p>- možnosti pojištění osob, domácnosti, nemovitostí, povinné ručení</p> <p>- produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků</p> <p>- finanční krize, oddlužení, osobní bankrot, exekuce, splátkový kalendář, finanční poradci, rizika nebankovních půjček</p> <p>Výroba, obchod, služby</p> <p>- funkce trhu</p>	<p>OSV/3</p> <p>VDO/2</p> <p>VDO/3</p> <p>VDO/4</p> <p>VMEGS/2</p> <p>MUV/5</p>

<p>07 - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu, do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</p> <p>08 - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti</p>	<p>- vlastními slovy vyjádří, jaký vliv má inflace na reálnou hodnotu peněz</p> <p>- uvede příklady příjmů a výdajů státního rozpočtu</p> <p>- vysvětlí pojem daň; rozlišuje druhy daní</p> <p>- uvede příklady situací, ve kterých mohou občané žádat o dávky a příspěvky ze státního rozpočtu</p> <p>- uvede příklady výroby, obchodu a služeb</p> <p>- na příkladu popíše, jak na sebe výroba, obchod a služby navazují</p>	<p>- náklady spojené s výrobou produktu</p> <p>- výroba, obchod, funkce služeb, reklamace</p> <p>Principy tržního hosp.</p> <p>- inflace, deflace</p> <p>- tržní ekonomika</p> <p>- tvorba ceny</p> <p>- životní úroveň (srovnání EU)</p> <p>- distribuce, spotřebitel</p> <p>- nabídka, poptávka, trh</p>	
<p>Člověk, stát a právo</p> <p>01 - rozlišuje nejčastější typy a formy státu, na příkladech porovnává jejich znaky</p> <p>02 - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</p> <p>04 - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</p>	<p>- uvede příklad unitárního státu a federace a popíše jejich základní znaky</p> <p>- rozlišuje státní formy</p> <p>- objasní rozdíly mezi centralizovaným a decentralizovaným státem</p> <p>- vlastními slovy vyjádří rozdíl mezi monarchií a republikou</p> <p>- vyjmenuje orgány zákonodárné moci ČR a popíše jejich činnost</p> <p>- vyjmenuje orgány výkonné moci ČR a popíše jejich činnost</p> <p>- vyjmenuje orgány soudní moci ČR a popíše jejich činnost</p> <p>- uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce</p> <p>- objasní rozdíl mezi hejtmanem, primátorem a starostou</p> <p>- vlastními slovy vyjádří význam voleb do zastupitelstev</p> <p>- vlastními slovy objasní, proč je důležité se účastnit voleb</p>	<p>Právní základy státu</p> <p>- znaky státu</p> <p>- typy a formy státu</p> <p>- státní občanství</p> <p>- historie státu jako instituce</p> <p>- ústavy a zákony států</p> <p>- složky státní správy: zákonodárná, výkonná, soudní</p> <p>- centralizovaný a decentralizovaný stát</p> <p>- represivní složky: policie, armáda</p> <p>- obrana státu</p> <p>- ochrana člověka za mimořádných situací</p> <p>Státní správa a samospráva</p> <p>- organizace a instituce státní správy a samosprávy</p> <p>- hejtman, primátor, starosta</p> <p>Principy demokracie</p> <p>- znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu</p> <p>- politický pluralismus</p>	

<p>05 - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu</p> <hr/> <p>07 - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občansko-právní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - diskutuje o možných důsledcích výsledku voleb <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele - popíše postup při reklamaci, výrobku nebo služby - popíše, jak rozumí základním lidským právům na život, osobní svobodu a vlastnit majetek - diskutuje o ochraně základních práv a svobod - na příkladu uvede povinnosti občana při obraně státu - vyjmenuje represivní složky státu <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - na příkladu objasní práva a povinnosti při osobní přepravě - důsledně uplatňuje dopravní předpisy jako účastník silničního provozu 	<ul style="list-style-type: none"> - volby, volební kampaň - funkční období zastupitelstva obcí a měst - volební právo, právo být volen, volební účast <p>Lidská práva</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní lidská práva - práva dítěte a jejich ochrana - porušování lidských práv - reklamace, ČOI - reklamační řád, práva kupujícího - listina základních práv a svobod, šikana, diskriminace - ombudsman - Amnesty international - právní a protiprávní jednání <p>Doprava</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopravní předpisy - silniční provoz 	
---	---	--	--

Občanská výchova, 9. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Člověk, stát a právo</p> <p>03 - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p> <p>-----</p> <p>06 - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p> <p>-----</p> <p>07 - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci</p> <p>-----</p> <p>08 - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p>	<p>- diskutuje o pozitivních demokratického způsobu řízení státu</p> <p>- uvede příklady demokratického způsobu řízení státu, rozlišuje demokracii a diktaturu</p> <p>- uvede příklady základních principů demokratického řízení státu</p> <p>-----</p> <p>- vysvětlí, proč a v jakých případech je důležitá právní úprava vztahů</p> <p>- popíše způsoby vzniku a zániku vlastnictví</p> <p>- popíše vznik a zánik pracovního poměru</p> <p>- pojmenuje podstatné náležitosti pracovní smlouvy</p> <p>- vlastními slovy objasní právní a společenskou roli instituce manželství</p> <p>-----</p> <p>- na příkladu objasní práva a povinnosti při osobní přepravě</p> <p>- na příkladu objasní práva a povinnosti při nákupu</p> <p>- na příkladu objasní práva a povinnosti při opravě či pronájmu věci</p> <p>- vysvětlí, jak postupovat při reklamaci zboží</p> <p>-----</p> <p>- uvede příklady jednání, která jsou porušením právních ustanovení</p> <p>- uvede možné důsledky porušování právních ustanovení</p> <p>- řídí se ustanoveními nejen právních předpisů, které se k němu bezprostředně vztahují (např. dopravní předpisy, školní řád)</p>	<p>Principy demokracie</p> <p>- demokracie a její formy, politický pluralismus</p> <p>- systém politických stran</p> <p>- sociální dialog</p> <p>Právní řád</p> <p>- význam a funkce právního řádu</p> <p>- orgány právní ochrany občanů</p> <p>- soustava soudů</p> <p>- právní norma, předpis; systém právních předpisů</p> <p>- pracovní poměr, pracovní smlouva</p> <p>- vznik manželství, církevní a občanský sňatek</p> <p>- smlouva, druhy a její náležitosti</p> <p>- základní práva spotřebitele</p> <p>Protiprávní jednání</p> <p>- druhy a postihy protiprávního jednání; přestupek a trestný čin</p> <p>- závazky vyplývající z právních vztahů</p> <p>- korupce a její projevy</p> <p>- sankce, trest za porušování právního řádu, pokuty</p> <p>- úloha represivních orgánů při potírání protiprávního jednání: policie a armáda</p> <p>- sociálně-právní ochrana dětí a rodiny</p> <p>- dopravní předpisy a jejich porušování, sankce, nebezpečí z porušování dopravních předpisů</p>	<p>VDO/1</p> <p>VMEGS/2</p> <p>VMEGS/3</p> <p>MUV/2</p> <p>MUV/3</p> <p>ENV/3</p> <p>ENV/4</p>

<p>09 - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů</p> <p>-----</p> <p>10 - rozpoznává protiprávní jednání, rozlišuje přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</p> <p>-----</p> <p>11 - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</p>	<p>- vyjmenuje orgány právní ochrany občanů</p> <p>- na příkladu popíše činnost konkrétního orgánu právní ochrany občanů</p> <p>- uvede příklad spolupráce orgánů právní ochrany</p> <p>-----</p> <p>- vysvětlí, co je to protiprávní jednání</p> <p>- uvede příklady protiprávního jednání, rozliší přestupek a trestný čin</p> <p>-----</p> <p>- vysvětlí pojem korupce a uvede příklady korupčního jednání</p> <p>- diskutuje o příčinách, které vedou osoby ke korupčnímu jednání, a o důsledcích, které z tohoto jednání plynou pro všechny zúčastněné</p>		
<p>Mezinárodní vztahy, globální svět</p> <p>01 - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady ochrany práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</p> <p>-----</p> <p>02 - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích</p> <p>-----</p> <p>03 - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná klady a zápory</p>	<p>- uvede příklady svobody pohybu osob, zboží, práce, kapitálu v EU</p> <p>- vyjmenuje členské státy EU</p> <p>- uvede příklady situací, ve kterých může občan EU uplatňovat svá práva</p> <p>-----</p> <p>- uvede významné mezinárodní organizace, jejichž je ČR členem a vysvětlí jejich činnost</p> <p>- objasní rozdíly mezi OSN, EU a NATO</p> <p>- popíše mezinárodní spolupráci při zajišťování obrany a bezpečnosti státu a uvede příklady zahraničních misí Armády ČR</p> <p>-----</p> <p>- uvede příklady projevů globalizace</p> <p>- diskutuje o kladech a záporech globalizace</p>	<p>Evropská integrace</p> <p>- Evropská unie, podstata, význam, výhody</p> <p>- mezinárodní vztahy</p> <p>- schengenský prostor</p> <p>- členské státy EU</p> <p>Mezinárodní spolupráce</p> <p>- ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce</p> <p>- významné mezinárodní organizace: Rada Evropy, evropský soudní dvůr, evropský soud pro lidská práva, NATO, OSN aj.</p> <p>- velvyslanectví a zastupitelstva ČR v zahraničí</p> <p>Globalizace</p> <p>- kladné a záporné projevy globalizace</p> <p>- globální problémy</p> <p>- války, terorismus; možnosti řešení</p>	

<p>04 - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše některé globální problémy; vybere z nabídky, co není důsledkem globalizace - diskutuje o hlavních příčinách a možných důsledcích globálních problémů - popíše, jak se některé globální projevy projevují v jeho okolí 	<ul style="list-style-type: none"> - ekologie, ochrana životního prostředí - epidemie, AIDS, hladomory - živelné pohromy, záplavy - chemické havárie - jaderné elektrárny - integrovaný záchranný systém, evakuační zázadla 	
<p>05 - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni (v obci, regionu)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vybere lokální problém, který má globální přesah a diskutuje o možnostech jeho řešení 	<ul style="list-style-type: none"> - Armáda ČR 	
<p>06 - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady mezinárodního terorismu a teroristických organizací - diskutuje o možnostech boje proti terorismu - uvede situace, ve kterých se Armáda ČR podílí na národní a mezinárodní obraně - uvede příklad řešení krizí nevojenského charakteru na národní a mezinárodní úrovni 		

5.12 Vyučovací předmět Fyzika (F)

5.12.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Fyzika

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Fyzika, patřící do vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a příroda* a jejího vzdělávacího oboru *Fyzika*, je jedním z vyučovacích předmětů, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, uvědomování si důležitosti přírodních poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě. U žáků je rozvíjena dovednost objektivně a spolehlivě pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Osvojení si základních fyzikálních pojmů vede žáky k porozumění fyzikálních jevů a procesů, vyskytujících se v přírodě, běžném životě a praxi.

Předmět Fyzika seznamuje žáky s možnostmi moderních technologií, učí žáky rozlišovat příčiny fyzikálních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je popř. ovlivňovat.

Vyučovací předmět Fyzika je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně. Vyučuje se v 6. až 9. ročníku s časovou dotací dvě hodiny týdně. V osmém a devátém ročníku je jedna z dvou vyučovacích hodin použita z disponibilní časové dotace.

Tento vyučovací předmět úzce souvisí s ostatními předměty, jako je chemie, přírodopis nebo zeměpis, jsou tedy uplatňovány mezipředmětové vazby.

Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí. Vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy. Směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie. Podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obsah předmětu je členěn do sedmi tematických okruhů:

- Látky a tělesa
- Pohyb těles
- Mechanické vlastnosti tekutin
- Energie
- Zvukové děje
- Elektromagnetické a světelné děje
- Vesmír

Při výuce jsou uplatňovány různé formy a metody práce, které se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání. Kombinace frontální výuky s demonstračními pomůckami a skupinové práce s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury apod. patří k základním prvkům výuky. Žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a následnému vytváření a ověřování hypotéz. Mohou být zadávány krátkodobé projekty směřující ke zkoumání příčin přírodních procesů, souvislostí a vztahů mezi nimi.

Výuka Fyziky probíhá v odborné učebně chemie a fyziky a v kmenových třídách. Popřípadě v jiných prostorách školy a mimo budovu školy dle potřeb. Do výuky jsou zařazovány činnosti, při kterých si žáci prakticky ověřují své znalosti a dovednosti.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj Kompetence k učení

- seznamujeme žáky postupně s obecně užívanými termíny, symboly a znaky daného oboru,
- prostřednictvím vhodně volených zadání učíme žáky poznat smysl osvojovaných postupů a terminologie pro běžný život,
- vedeme žáky k nalezení souvislosti mezi získanými daty a vytváření si komplexního pohledu na přírodní vědy,
- učíme žáky vyhledávat v zadání slovních a logických úloh relevantní údaje,
- umožňujeme žákům v týmu i samostatně pozorovat, experimentovat a porovnávat získané výsledky, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro budoucí využití.

Pro rozvoj Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky ke zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí,
- vedeme žáky k pochopení významu kontroly dosažených výsledků,
- zdůvodníme žákům, že důležité je i zjištění, že úloha má více, nebo žádné řešení,
- necháváme žáky samostatně získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle, vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat.

Pro rozvoj Kompetence komunikativní

- zakládáme práci ve skupinách na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých a diskusi,
- při společné práci komunikujeme způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle,
- sestavujeme znění vypočítaných výsledků srozumitelně a v logickém sledu,
- spolu s žáky si klademe otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulujeme a hledáme na ně adekvátní odpovědi,

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální

- využíváním skupinového a inkluzivního vyučování vedeme žáky ke spolupráci při řešení problémů,
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti,
- vedeme žáky k ochotě pomoci,
- důsledně stanovujeme pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržujeme je.

Pro rozvoj Kompetence občanské

- vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů,
- podněcujeme žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě,
- zapojujeme se do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí,
- objasníme žákům jak poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích.

Pro rozvoj Kompetence pracovní

- používáme bezpečně pomůcky a udržujeme je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost,
- žáci přistupují kriticky k výsledkům, kterých dosáhli, učí se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce,
- dodržujeme pravidla hygieny a bezpečnosti práce.

5.12.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Fyzika

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je modře vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v bodu 6 - Průřezová témata.

Fyzika, 6. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Látky a tělesa</p> <p>01 - změní vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa</p> <p>-----</p> <p>02 - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí</p>	<p>- změní důležité fyzikální veličiny vybranými měřidly (délka, objem, hmotnost, teplota, čas, síla)</p> <p>- zvládá převody jednotek (délky, objemu, hmotnosti, času, obsahu)</p> <p>- užívá osvojené fyzikální pojmy, termíny a symboliku podle tabulek</p> <p>-----</p> <p>- vysvětlí rozdíl mezi tělesem a látkou</p> <p>- rozezná skupenství látek</p> <p>- ví, že látky mají různé vlastnosti</p> <p>- vytváří si základní představu o částicovém složení látek, atomu</p> <p>- vysvětlí na základě částicového složení látek proces rozpouštění pevných látek v kapalině</p> <p>- objasní a následně načrtne proces vzniku iontů (kladný a záporný iont)</p> <p>- objasní proces a uvede nějaký konkrétní příklad procesu elektronování těles</p> <p>- pomocí procesu elektronování vysvětlí vznik elektrického pole</p> <p>- zjistí, zda na těleso působí magnetická síla a ověří existenci magnetického pole</p> <p>- určí druh pólu podle magnetické střelky</p> <p>- pokusem ověří průběh indukčních čar daného magnetu</p> <p>- dovede zmagnetizovat daný předmět</p> <p>- objasní funkci a užití kompasu</p>	<p>Stavba látek</p> <p>- tělesa a látky</p> <p>- vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek</p> <p>- vzájemné působení těles, síla</p> <p>- gravitační síla, gravitační pole</p> <p>- měření síly</p> <p>- zkoumání a porovnávání společných a různých vlastností látek</p> <p>- skupenství</p> <p>- částicové složení látek</p> <p>- brownův pohyb</p> <p>- difúze</p> <p>Elektrické vlastnosti látek</p> <p>- model atomu</p> <p>- atomy různých chemických prvků</p> <p>- Ionty</p> <p>- elektronování těles – elektrické pole</p> <p>Magnetické vlastnosti látek</p> <p>- magnet a jeho části</p> <p>- magnetické pole, indukční čáry</p> <p>- magnetizace</p> <p>- magnetické pole Země</p> <p>Fyzikální veličiny</p> <p>- délka (jednotky, převody jednotek, délková měřidla)</p> <p>- objem (jednotky, měření objemu)</p> <p>- hmotnost (jednotky, převody, měření hmotnosti pevných těles a kapalin)</p>	<p>OSV/3</p>

<p>03 - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty</p> <p>-----</p> <p>04 - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů</p>	<p>- objasní, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty</p> <p>- sleduje závislost teploty na změně fyzikálních vlastností tělesa</p> <p>-----</p> <p>- užívá vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů</p> <p>- vypočte hmotnost tělesa z jeho objemu a hustoty</p>	<p>- teplota a její změna (jednotky, převody jednotek, měření teploty)</p> <p>- čas (jednotky, převody, měření času)</p> <p>- hustota látek (výpočet hustoty)</p> <p>Teplotní roztažnost</p> <p>- změna objemu pevných těles, kapalin a plynů při zahřívání nebo ochlazování</p>	
<p>Elektromagnetické a světelné děje</p> <p>01 - sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu</p>	<p>- identifikuje schematické značky součástí elektrického obvodu</p> <p>- sestaví jednoduchý elektrický obvod podle schématu</p> <p>- správně připojuje vhodný zdroj k různým spotřebičům</p> <p>- stanoví nezbytné podmínky průchodu el. proudu obvodem</p> <p>- objasní nebezpečí zkratu, ví, k čemu slouží pojistka a jistič</p> <p>- dodržuje pravidla, bezpečně zachází s elektrickými zařízeními</p>	<p>Jednoduchý elektrický obvod</p> <p>- schéma el. obvodu, značky (žárovka, zdroj, vypínač, rezistor, voltmetr, ampérmetr)</p> <p>- sestavení el. obvodu</p> <p>- napětí, proud, měření</p> <p>- vodiče, izolanty</p> <p>- tepelné účinky el. proudu</p> <p>- pojistka</p> <p>- bezpečné zacházení s el. spotřebiči</p> <p>- rozvětvený elektrický obvod</p> <p>- magnetické pole elektrického proudu</p>	

Fyzika, 7. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Pohyb těles; Síly</p> <p>01 - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu</p> <p>-----</p> <p>02 - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles</p> <p>-----</p> <p>03 - změří velikost působící síly</p> <p>-----</p> <p>04 - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici</p>	<p>- rozhodne, zda je těleso v pohybu nebo v klidu vzhledem ke vztažnému tělesu</p> <p>- objasní relativnost pohybu</p> <p>- určí, o jaký druh pohybu se jedná (rovnoměrný nebo nerovnoměrný, přímočarý nebo křivočarý, posuvný nebo otáčivý)</p> <p>- vysvětlí rozdíl mezi rychlostí rovnoměrného pohybu a průměrnou rychlostí nerovnoměrného pohybu</p> <p>- určí rychlost rovnoměrného pohybu</p> <p>- vyjádří rychlost v dané jednotce jinou jednotkou rychlosti</p> <p>-----</p> <p>- určí na základě znalosti hodnot dvou veličin hodnotu veličiny třetí (dráha, čas, rychlost)</p> <p>- používá s porozuměním vztahy pro výpočet v, s, t při řešení úloh</p> <p>- graficky znázorní rovnoměrný pohyb a jednoduché případy nerovnoměrného pohybu; rozliší v grafu klid a pohyb tělesa</p> <p>-----</p> <p>- rozhodne, které dvě tělesa na sebe vzájemně působí silou, a jaký je účinek vzájemného působení</p> <p>- změří velikost síly siloměrem, znázorní ji orientovanou úsečkou</p> <p>-----</p> <p>- rozliší jednotlivé druhy sil působících na dané těleso</p> <p>- graficky určí velikost a směr výslednice dvou sil</p>	<p>Klid a pohyb těles</p> <p>- zkoumání pohybu různých těles ve svém okolí</p> <p>- druhy pohybů - pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý</p> <p>- relativita pojmů klid a pohyb</p> <p>- rychlost rovnoměrného pohybu</p> <p>- dráha při rovnoměrném pohybu těles</p> <p>- průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu těles</p> <p>- úlohy o rovnoměrném pohybu</p> <p>Síla</p> <p>- znázornění síly</p> <p>- jednotka síly 1 N</p> <p>- vzájemné silové působení dvou těles</p> <p>- vztah pohybu a síly</p> <p>- měření síly</p> <p>- gravitační pole a gravitační síla</p> <p>- úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa</p> <p>- skládání sil stejného, nebo opačného směru, výslednice dvou sil</p> <p>- rovnováha dvou sil</p> <p>- skládání různoběžných sil</p> <p>- těžiště tělesa</p> <p>- rovnovážná poloha těles</p> <p>Posuvné účinky síly</p> <p>- urychlující a brzdící účinky síly</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - určí výslednici sil působící v jedné přímce - rozhodne, zda dvě síly jsou v rovnováze - rozhodne, zda je těleso v poloze stabilní nebo nestabilní - vysvětlí princip jednoduchých strojů (kladka, páka) - užívá s porozuměním vztah, že třecí síla je přímo úměrná tlakové síle a závisí na kvalitě povrchu styčných ploch - porovná třecí síly působící mezi tělesy při různé tlakové síle, drsnosti ploch nebo obsahu stykových ploch - uvede příklady působení klidové třecí síly - objasní působení klidové třecí síly při chůzi člověka nebo při jízdě auta - předpoví, jak se změní deformační účinky síly při změně velikosti síly nebo obsahu plochy, na kterou působí síly - určí tlak vyvolaný danou silou působící kolmo na určitou plochu - užívá vztah mezi gravitační silou a hmotností tělesa při řešení úloh; vypočítá gravitační sílu 	<p>Tlaková síla a tlak</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí - deformační účinky síly - změny tlaku - využití tlaku v praxi <p>Rovnováha sil na páce a pevné kladce</p> <ul style="list-style-type: none"> - otáčivé účinky síly - páka jednozvrtná - páka dvojzvrtná - kladka - výpočty momentu síly <p>Třecí síla</p> <ul style="list-style-type: none"> - smykové tření, ovlivňování velikostí třecí síly v praxi <p>Newtonovy pohybové zákony</p> <ul style="list-style-type: none"> - zákon setrvačnosti - zákon síly - zákon vzájemného působení těles (zákon akce a reakce) 	
<p>05 - využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - využívá pohybové zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení daných sil - na příkladech ukáže vzájemné působení těles a vysvětlí, že síly akce a reakce vznikají a zanikají současně - vysvětlí princip setrvačnosti - vysvětlí závislost projevů setrvačnosti na hmotnosti tělesa při uvádění těles do pohybu, nebo do klidu 		

<p>-----</p> <p>06 - aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí prakticky, jak síla působící na těleso, mění jeho rychlost (směr) ----- - zná princip funkce jednoduchých strojů a jejich praktické využití, pokusem určí těžiště tělesa - uvede příklady užití otáčivých účinků síly v praxi - vyhledá a popíše využití jednozvrtné a dvojzvrtné páky v každodenním životě 		
<p>Mechanické vlastnosti tekutin</p> <p>01 - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů</p> <p>-----</p> <p>02 - předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní</p>	<ul style="list-style-type: none"> - užívá s porozuměním vztahy mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy, na kterou síla působí - objasní vznik hydrostatického a atmosférického tlaku - používá s porozuměním vztah pro výpočet hydrostatického nebo atmosférického tlaku - změří hydrostatický a atmosférický tlak; objasní souvislost atmosférického tlaku s počasím -popíše změny hydrostatického, nebo atmosférického tlaku v závislosti na hloubce, nebo nadmořské výšce - objasní princip spojených nádob - popíše a vysvětlí princip konkrétního jednoduchého zařízení, které využívá Pascalův zákon - objasní pojmy přetlak a podtlak ----- - objasní /kvalitativně/ vznik vztlakové síly a určí její velikost a směr v konkrétní situaci - předpoví srovnáním vztlakové a gravitační síly chování tělesa při jeho vložení do kapaliny 	<p>Tlak a tlaková síla</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pascalův zákon - hydraulická zařízení <p>Hydrostatický a atmosférický tlak</p> <ul style="list-style-type: none"> - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny - souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře <p>Vztlaková síla</p> <ul style="list-style-type: none"> - Archimédův zákon - vztlaková síla; - potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách 	

<p>Elektromagnetické a světelné děje</p> <p>07 - využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší mezi zdrojem světla a osvětleným tělesem - rozhodne, zda dané prostředí je čiré, průhledné, průsvitné, neprůhledné - pomocí poznatku o přímočarém šíření světla vysvětlí vznik stínu a vznik zatmění Slunce a Měsíce - popíše termín <i>rychlost světla</i> a porovná tuto rychlost v různých prostředích 	<p>Světelné jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti světla, zdroje světla - stín, zatmění Slunce Měsíce - rychlost světla 	
---	--	--	--

Fyzika, 8. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Energie</p> <p>01 - určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie</p> <p>-----</p> <p>02 - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem</p> <p>-----</p> <p>03 - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh</p> <p>-----</p> <p>04 - určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem</p>	<p>- vysvětlí definiční vztah pro mechanickou práci vykonanou konstantní silou, která působí na těleso ve směru pohybu</p> <p>- provádí jednoduché výpočty vykonané práce (síly nebo dráhy)</p> <p>- ze znalosti vykonané práce určí změnu energie příslušného tělesa a naopak</p> <p>- konkrétních případech rozhodne, kdy je konána práce</p> <p>- porovná velikost dvou různých prací nebo výkonů</p> <p>-----</p> <p>- vypočítá výkon ze zadané práce a času</p> <p>- objasní pojem účinnost</p> <p>-----</p> <p>- uvede základní formy energie, se kterými se může setkat</p> <p>- vysvětlí na základě zákona o zachování energie příklady přeměny forem energie</p> <p>-----</p> <p>- používá správně pojmy teplota a teplo</p> <p>- porovná látky podle jejich tepelné vodivosti</p> <p>- vyhledá v tabulkách měrnou tepelnou kapacitu látek a vysvětlí její význam</p> <p>- výpočtem určí teplo přijaté nebo odevzdané tělesem v konkrétním případě ze vztahu $Q = cm(t_2 - t_1)$</p> <p>- objasní využití tepelné výměny; na příkladech ukáže, jak lze zvětšovat nebo zmenšovat tepelnou výměnu</p>	<p>Práce a energie</p> <p>- práce, výkon, účinnost</p> <p>- energie a její přeměny</p> <p>- formy energie (mechanická - pohybová a polohová, vnitřní, elektrická)</p> <p>- pohybová a polohová energie</p> <p>- vzájemná přeměna pohybové a polohové energie</p> <p>- vnitřní energie tělesa</p> <p>- částicové složení látek</p> <p>- tření</p> <p>- teplo a teplota, měrná tepelná kapacita látky</p> <p>- tepelná výměna</p> <p>- tepelné záření</p> <p>- sluneční záření</p> <p>- závislost mezi výkonem a prací</p>	<p>ENV/2</p>

<p>Mechanické vlastnosti tekutin</p> <p>01 - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší skupenské přeměny a objasní je z energetického hlediska - uvede příklady změn skupenství v závislosti na změnách fyzikálních veličin (prostředí) - v tabulkách vyhledá teploty tání a skupenství dané látky - objasní jev anomálie vody - uvede příklady, jak lze urychlit (zpomalit) proces změny skupenství látek - popíše základní součásti spalovacích motorů 	<p>Změny skupenství látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - skupenství, změny skupenství - tání a tuhnutí - vypařování - var - kapalnění, sublimace, desublimace - urychlování, zpomalování změny skupenství látek - anomálie vody - pístové spalovací motory <p>Počasi kolem nás Atmosféra, vrstvy Základní meteorologické jevy Ochrana ovzduší</p>	
<p>Elektromagnetické a světelné děje</p> <p>01 - sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu</p> <p>-----</p> <p>02 - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změní elektrický proud a napětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objasní podstatu elektrického proudu - identifikuje schematické značky součástí elektrického obvodu a pojmenuje jeho jednotlivé součásti - zapojí podle schématu jednoduchý elektrický obvod včetně zapojení voltmetru a ampérmetru - ovládá pravidla bezpečné práce a manipulace s elektrickým proudem a elektrickými zařízeními - správně a bezpečně demontuje nebo vyměňuje části elektrického obvodu - stanoví podmínky vzniku elektrického proudu v obvodu <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší elektrický proud a elektrické napětí - rozliší zdroje stejnosměrného a střídavého elektrického napětí - změní elektrické napětí na různých součástkách elektrického obvodu 	<p>Elektromagnetické jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní části elektrického obvodu - užití základních schematických značek - bezpečnost, způsob práce s el. proudem - zásady poskytování první pomoci - el. pole, el. náboj, el. síla - el. proud, ampérmetr - el. napětí, voltmetr - el. obvod, el. odpor - Ohmův zákon - lab. práce – měření U a I v el. obvodu, určení R - zapojení sériové a paralelní, výpočet U, I, R - el. práce a energie, výkon a příkon el. proudu 	

<p>-----</p> <p>03 - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností</p> <p>-----</p> <p>04 - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - změří elektrický proud v různých částech elektrického obvodu - rozezná bezpečné a nebezpečné zdroje napětí <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší látky vodivé a nevodivé (vodič, nevodič) - uvede příklady použití vodičů a izolantů v technické praxi <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - na základě Ohmova zákona rozumí vztahu mezi fyzikálními veličinami el. proudu, el. napětí a el. odporu - využívá vztah pro elektrický odpor $R = U/I$ a dokáže vypočítat při znalosti dvou veličin veličinu třetí - vypočítá, jak velký bude naměřen proud v případě, že el. obvod je uzavřen 		
<p>Zvukové děje</p> <p>01 - rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku</p> <p>-----</p> <p>02 - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady zdrojů zvuku - odliší tón od hluku, využívá poznatku, že výška tónu závisí od jeho kmitočtu - vysvětlí vznik zvuku na konkrétním příkladě - porovnává rychlost šíření zvuku v různých prostředích (podle tabulek) - porovná rychlost šíření světla a zvuku <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady prostředí s nadměrným hlukem (zdroj hluku) - popíše negativní vlivy nadměrného působení hluku na lidský organismus; navrhne ochranné prostředky a uvede příklady, jak se dá snižovat hluk 	<p>Zvukové jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdroje zvuku, šíření zvuku - tón, hluk, frekvence zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích - odraz zvuku na překážce, ozvěna pohlcování zvuku - výška zvukového tónu 	

Fyzika, 9. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Energie</p> <p>05 - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objasnění různé formy přeměny energií, využívá poznatků z chemie i biologie - vyjmenuje alternativní zdroje elektrické energie - posoudí výhody a nevýhody užití různých energetických zdrojů, jako uhlí, ropy, zemního plynu, větru, vody, jádra - objasní pojem proton, neutron, protonové číslo, využije znalostí z chemie - vysvětlí princip výroby elektrické energie v jaderné elektrárně - posoudí výhody a nevýhody využití jaderné energie a její vliv na životní prostředí - v případě vzniku mimořádné události je schopen dodržovat zásady bezpečného pobytu a řídit se závaznými pokyny 	<p>Druhy energií</p> <p>Jaderná energie</p> <ul style="list-style-type: none"> - jádro atomu a síly uvnitř jádra - štěpení a syntéza jader, radioaktivita; jaderná reakce - jaderná elektrárna; princip, výhody a nevýhody - budování a provoz jaderných elektráren, jejich bezpečnost - možnosti vzniku radiační havárie v jaderné elektrárně - havarijní plány, opatření a zásady k ochraně zdraví lidí při radiační havárii v jaderné elektrárně a dalších mimořádných událostech - druhy energetických zdrojů - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie 	<p>ENV/2</p>
<p>Elektromagnetické a světelné děje</p> <p>05 - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objasní analogii mezi magnetem a cívku, kterou prochází elektrický proud - vysvětlí na příkladech možnosti využití cívky s proudem - popíše jev elektromagnetická indukce - uvede příklady elektrických spotřebičů, které pro svoji činnost využívají elektromagnetickou indukci - zná rozdíl mezi generátorem a elektromotorem, uvede příklady z praxe 	<p>Elektromagnetické jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> - magnetické pole cívky s proudem - elektromagnetická indukce - elektromagnet a jeho užití - stroje na výrobu el. proudu, elektromotor - střídavý elektrický proud - změna U a I, transformátor - elektřina v domě, ochrana před zkratem - elektromagnetické vlnění /rozhlas, TV/ 	

	<ul style="list-style-type: none"> - objasní vznik střídavého proudu, určí jeho periodu a kmitočet - objasní princip činnosti transformátoru - vysvětlí přenos elektrické energie, činnost pojistky a jističe - předvede činnost, při které vzniká indukované napětí 	<ul style="list-style-type: none"> - el. proud v kapalinách a plynech, výboj - polovodiče – tranzistor, dioda - zapojení diody - elektrické spotřebiče - ochrana před elektrickým proudem - elektromagnetické vlny a záření - zdroje záření 	
<p>06 - zapojí správně diodu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zapojí polovodičovou diodu v propustné, resp. závěrném směru - uvede příklady využití polovodičových diod v technické praxi 	<ul style="list-style-type: none"> - zdroje záření Optika - odraz a lom světla - zdroje světla - šíření světla, rychlost světla 	
<p>07 - využívá zákona o přímocháreném šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problému a úloh</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady stejnorodého optického prostředí; uvede příklady průsvitných, průhledných a neprůhledných optických prostředí - vysvětlí zákon odrazu světla při použití pojmu kolmice dopadu - objasní, proč pro obraz v rovinném zrcadle používáme pojem zdánlivý obraz a proč dochází ke stranovému převrácení obrazu - objasní chod paprsků na ploše zrcadla - najde pokusně ohnisko dutého zrcadla, objasní využití zrcadel v praxi - popíše a vysvětlí příklady, kdy v technické praxi dochází k využití zákona odrazu světla 	<ul style="list-style-type: none"> - odraz světla, zákon odrazu - zobrazení zrcadly – užití - lom světla, čočky - rozklad světla, duha - lupa, mikroskop, dalekohled 	
<p>08 - rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší zdroj světla a těleso, které světlo jenom odráží - rozezná prostředí pro šíření světla, vyhledá v tabulkách rychlost světla - vysvětlí, kdy dochází k lomu světla 		

	<ul style="list-style-type: none"> - rozhodne, zda v konkrétním příkladě rozhraní dvou různých optických prostředí dochází k lomu světla ke kolmici nebo k lomu světla od kolmice - rozliší spojku od rozptylky - objasní rozklad bílého světla hranolem a vznik duhy 		
<p>Vesmír</p> <p>01 - objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet</p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <p>02 - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje hlavní složky sluneční soustavy a její strukturu - vysvětlí, která síla udržuje planety na oběžné dráze kolem Slunce - vysvětlí pohyb měsíců kolem planet - objasní vznik fází Měsíce, využije poznatků z optiky o stínu - popíše, proč dochází k zatmění Slunce a Měsíce - vyhledá samostatně na obloze nejznámější objekty a souhvězdí <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <ul style="list-style-type: none"> - je schopen významově charakterizovat hvězdu, planetu, galaxii, mezihvězdný prostor - vysvětlí princip uvolňování energie ve Slunci - seznamuje se s nejnovějšími poznatky a teoriemi z oblasti vesmíru 	<p>Vesmír</p> <ul style="list-style-type: none"> - sluneční soustava: Slunce, planety - pohyb planet, gravitace - vesmír, galaxie, souhvězdí, mezihvězdný prostor - fáze Měsíce, roční období - zatmění Slunce a Měsíce, souhvězdí, orientace na obloze - základy kosmonautiky 	

5.13 Vyučovací předmět Chemie (CH)

5.13.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Chemie

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět chemie poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a příroda* a jejího vzdělávacího oboru *Chemie*.

Vyučovací předmět Chemie svými specifickými poznávacími metodami umožňuje žákům osvojovat si důležité vědomosti a dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit; zjištěné výsledky ověřit a vyvozovat z nich závěry. Žáci se učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy.

Žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost vyučovacího předmětu Chemie, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své poznání chemie ve prospěch ochrany životního prostředí a sebe sama.

Učivo osmého ročníku je tvořeno základy obecné a anorganické chemie; žáci poznávají zákonitosti probíhajících jevů a možnosti tyto jevy ovlivnit. Seznamují se tak se základními chemickými prvky = chemická abeceda, poznávají chemické sloučeniny = chemická slova, seznamují se s průběhem a zápisem průběhu jednoduchých chemických reakcí = chemické věty. Důležitou součástí je také seznámení se s běžně dostupnými či běžně vznikajícími zdraví škodlivými látkami, manipulace s těmito látkami, ochrana zdraví svého i ostatních a ochrana životního prostředí před těmito látkami.

Devátý ročník je zaměřen na učivo elektrochemie a základů organické chemie. Žáci mohou porovnávat využití různých zdrojů energie a energie získané chemickou reakcí či štěpnou jadernou reakcí. V oboru organické chemie se žáci seznámí se základními uhlovodíky a jejich deriváty, přírodními a syntetickými makromolekulami, jejich užitím v běžném životě a jejich vlivy na živé organismy.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu je členěn do sedmi tematických okruhů:

- Pozorování, pokus a bezpečnost práce
- Směsi
- Částicové složení látek a chemické prvky
- Chemické reakce
- Anorganické sloučeniny
- Organické sloučeniny
- Chemie a společnost

Vyučovací předmět Chemie je vyučován v 8. a 9. ročníku s časovou dotací dvě hodiny týdně v každém ročníku.

Výuka probíhá v odborné učebně chemie; nezanedbatelná část výuky se může uskutečňovat i mimo budovu školy přímo v terénu nebo při konání školních akcí. Při výuce se uplatňují různé metody a formy práce, které mají podpořit u žáků zvědavost a zájem. Nejlepší žáci a týmy se účastní chemických soutěží.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj Kompetence k učení

- seznamujeme žáky postupně s obecně užívanými termíny, symboly a znaky daného oboru,
- vedeme žáky k osvojení si základních pravidel názvosloví anorganických a organických látek,
- u žáků vytváříme komplexní pohled na přírodní vědy a jejich spojitost,
- umožňujeme žákům v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky.

Pro rozvoj Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky ke zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí,
- vedeme žáky k pochopení významu kontroly dosažených výsledků,
- necháváme žáky posuzovat důležitost, spolehlivost a správnost získaných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovených hypotéz,
- vytváříme prostor pro kladení si otázek o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, vedeme je ke snaze správně formulovat otázky i hledat na ně vhodné odpovědi.

Pro rozvoj Kompetence komunikativní

- zakládáme práci ve skupinách na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých a diskusi,
- při společné práci komunikujeme způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle,
- vedeme žáky ke vhodné formě znění nashromážděných výsledků srozumitelně a v logickém sledu,
- učíme žáky spolupracovat při řešení složitějších zadání ve dvojici, menší skupině.

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální

- využíváním různých forem vyučování vedeme žáky ke spolupráci při řešení problémů,
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti,
- učíme žáky dovednostem vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi ohrožujícími život, zdraví nebo životní prostředí lidí,
- stanovujeme pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dbáme na jejich dodržování.

Pro rozvoj Kompetence občanské

- žáky zapojujeme do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům a ke zdraví svému i ostatních lidí,
- vedeme je k porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí,
- debatujeme a jednáme o možnostech, které preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi; zejména obnovitelných zdrojů
- vedeme žáky k přiměřené odpovědnosti za budoucnost naší planety.

Pro rozvoj Kompetence pracovní

- používáme bezpečně pomůcky a udržujeme je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost,
- žáci přistupují kriticky k výsledkům, kterých dosáhli, naučí se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce,
- dohlédneme na dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce,
- seznamujeme žáky s bezpečným používáním běžně dostupných chemikálií – bezpečné zacházení, použití ochranných pomůcek, způsob likvidace vzhledem k životnímu prostředí.

5.13.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Chemie

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je **modře** vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v **bodě 6 - Průřezová témata**.

Chemie, 8. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Pozorování, pokus a bezpečnost práce</p> <p>01 - určí společné a rozdílné vlastnosti látek</p> <p>-----</p> <p>02 - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovitost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí</p> <p>-----</p> <p>03 - objasní nejefektivnější jednání v modelových případech havárie s únikem nebezpečných látek</p>	<p>- posoudí vlastnosti látek zjistitelné smysly, pokusem</p> <p>- rozliší skupenství látek</p> <p>- pojmenuje změny skupenství látek</p> <p>- určí skupenství, barvu, zápach, rozpustnost ve vodě</p> <p>-----</p> <p>- seznámí se s bezpečností práce s chemickými látkami</p> <p>- na základě výstražných symbolů a varování na etiketě posoudí nebezpečnost látky</p> <p>- popíše způsoby bezpečné práce s chemickými látkami</p> <p>-----</p> <p>- uvede telefonní čísla integrovaného záchranného systému</p> <p>- popíše zásady poskytnutí první pomoci</p>	<p>Vlastnosti látek</p> <p>- hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek</p> <p>- určování vlastností látek (smysly, měření, pokus)</p> <p>Zásady bezpečné práce</p> <p>- práce v odborné učebně</p> <p>- práce s laboratorní technikou</p> <p>Nebezpečné látky a přípravky</p> <p>- piktogramy a jejich význam</p> <p>- práce s chemickými látkami</p> <p>- H-věty, P-věty</p> <p>Mimořádné události</p> <p>- havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek</p>	<p>ENV/1</p> <p>ENV/2</p>
<p>Směsi</p> <p>01 - rozlišuje směsi a chemické látky</p> <p>-----</p> <p>02 - vypočítá složení roztoků, připraví roztok daného složení</p> <p>-----</p> <p>03 - vysvětlí faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek</p>	<p>- uvede příklady plynných, kapalných a pevných směsí</p> <p>- rozliší u směsí, zda jsou různorodé nebo stejnorodé</p> <p>- rozpozná chemicky čisté látky (O₂, Au, NaCl, H₂O...) od směsí (žula, emulze, nudlová polévka ...)</p> <p>-----</p> <p>- určí procentové zastoupení látek v roztocích</p> <p>- realizuje zadaný roztok</p> <p>-----</p> <p>- rozlišuje nasycený a nenasycený roztok</p> <p>- správně používá termíny</p>	<p>Směsi</p> <p>- různorodé, stejnorodé roztoky</p> <p>- koncentrace roztoků</p> <p>- hmotnostní zlomek</p> <p>- koncentrovanější, zředěnější, nasycený, nenasycený roztok</p> <p>- vliv teploty, míchání na rychlost rozpouštění pevné složky do roztoku</p> <p>- metody oddělování složek ze směsí</p>	

<p>-----</p> <p>04 - navrhne a provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi</p> <p>-----</p> <p>05 - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití</p> <p>-----</p> <p>06 - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vhodně zvolí způsob oddělování látek <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestaví filtrační aparaturu; pojmenuje pomůcky pro jednoduchou filtraci - vysvětlí princip usazování a destilace - aplikuje poznatky o oddělování složek směsí na příkladech z běžného života; zdůvodní rozdíl mezi vodárnou a čističkou odpadních vod <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje správnými názvy vodu v plynném, kapalném a pevném skupenství - vysvětlí, jak voda v závislosti na fyzikálních podmínkách mění své skupenství - uvede fyzikální a chemické vlastnosti vody - uvede příklady využití vody v domácnosti, v průmyslu, v zemědělství - rozlišuje vodu pitnou, odpadní, užitkovou, destilovanou <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede složky čistého vzduchu - vysvětlí význam kyslíku pro život na Zemi - vyjmenuje zdroje znečištění vzduchu a vody - navrhne způsoby ochrany čistoty vzduchu a vody 	<p>Voda</p> <ul style="list-style-type: none"> - destilovaná - pitná - odpadní - užitková - význam vody - výroba pitné vody - čistota vody <p>Vzduch</p> <ul style="list-style-type: none"> - složení vzduchu - význam vzduchu - čistota ovzduší, zdroje znečištění 	
<p>Částicové složení látek a chemické prvky</p> <p>01 - používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje částice atomu, atomy a molekuly - popíše umístění protonů, elektronů a neutronů v atomu - uvede elektrický náboj elektronu a protonu - zdůvodní rozdíl v zápisu atomu a molekuly 	<p>Částicové složení látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - atomy, molekuly - atomové jádro - protony, neutrony, elektrony - elektronový obal - Ionty - izotopy a nuklidy 	

<p>02 - rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech</p> <p>-----</p> <p>03 - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používá pojmy chemický prvek a chemická sloučenina ve správných souvislostech - rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny - vyjádří složení chemické látky ze vzorce chemické sloučeniny - rozliší anionty, kationty a atomy - používá značky a názvy vybraných chemických prvků <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - v periodické soustavě prvků vyhledá základní vlastnosti daného prvku - rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků - rozliší mezi známými prvky kovy a nekovy - uvede charakteristické vlastnosti kovů a nekovů 	<p>Prvky</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků - skupiny a periody v periodické soustavě - anionty, kationty, atomy - vlastnosti kovů, nekovů a polokovů <p>Chemické sloučeniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - chemická vazba - názvosloví jednoduchých sloučenin 	
<p>Chemické reakce</p> <p>01 - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání</p> <p>-----</p> <p>02 - přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí - pojmenuje správně výchozí látky a produkty jednoduchých chemických reakcí - rozliší neutralizaci od ostatních chemických reakcí <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede zákon zachování hmotnosti - využije zákon zachování hmotnosti při řešení jednoduchých úloh - přečte s porozuměním jednoduché chemické rovnice - sestaví zápis probíhající reakce - s využitím PSP provádí výpočty z chemických rovnic 	<p>Chemické reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> - zákon zachování hmotnosti - chemické rovnice - látkové množství <p>Klasifikace chemických reakcí</p> <ul style="list-style-type: none"> - slučování - neutralizace - reakce exotermní a endotermní - vyčíslování chemických reakcí - výpočty z chemických rovnic 	

<p>Anorganické sloučeniny</p> <p>01 - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</p> <p>-----</p> <p>02 - vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet</p> <p>-----</p> <p>03 - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorem papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede vlastnosti prakticky významných nebo mediálně známých oxidů, kyselin, hydroxidů a solí - užívá vedle názvů i vzorce vybraných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí, které souvisejí s bezpečností a zdravím člověka a s ochranou životního prostředí - vysvětlí rozdíl mezi tvrdou a měkkou vodou - popíše způsob odstranění vodního kamene - rozlišuje mezi jednosložkovými a kombinovanými průmyslovými hnojivy a posoudí jejich vliv na životní prostředí <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní působení oxidů v ovzduší (kyselé deště) - popíše vznik kyselých dešťů, včetně látek, které je způsobují - zhodnotí vliv kyselých dešťů na životní prostředí i různé objekty - popíše možné způsoby ochrany před kyselými dešti <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - navrhne způsob manipulace s koncentrovanými kyselinami a hydroxidy - změří pH zadaného roztoku - rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí hodnot pH - uvede příklady neutralizace v běžné praxi 	<p>Oxidy</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvosloví - vlastnosti - použití významných oxidů <p>Kyseliny a hydroxidy</p> <ul style="list-style-type: none"> - kyselost a zásaditost - vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných kyselin a hydroxidů <p>Soli</p> <ul style="list-style-type: none"> - kyslíkaté, nekyslíkaté - vlastnosti, použití - oxidační číslo - názvosloví <p>Halogenidy</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných halogenidů - sulfidy 	
---	--	--	--

Chemie, 9. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Pozorování, pokus a bezpečnost práce</p> <p>02 - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí</p> <p>-----</p> <p>03 - objasní nejefektivnější jednání v modelových případech havárie s únikem nebezpečných látek</p>	<p>- pro práci s chemickými látkami volí vhodné ochranné pomůcky</p> <p>- prakticky provede ředění roztoku kyseliny (hydroxidu), s kterou běžně pracuje</p> <p>-----</p> <p>- na příkladech ze svého okolí uvede způsob chování při úniku nebezpečných chemických látek</p>	<p>Zásady bezpečné práce</p> <p>- práce s laboratorní technikou</p> <p>Nebezpečné látky a přípravky</p> <p>- práce s chemickými látkami: kyseliny (hydroxidy)</p> <p>Mimořádné události</p> <p>- havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek</p>	<p>ENV/2</p> <p>ENV/3</p>
<p>Organické sloučeniny</p> <p>01 - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</p> <p>-----</p> <p>02 - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdroj energie, uvede příklady produktů zpracování ropy</p> <p>-----</p> <p>03 - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</p>	<p>- zařadí uhlovodíky mezi organické látky</p> <p>- užívá vzorce jednoduchých uhlovodíků</p> <p>- popíše vlastnosti a uvede použití jednoduchých uhlovodíků</p> <p>- uvede zdroje uhlovodíků</p> <p>-----</p> <p>- rozlišuje fosilní a ostatní paliva</p> <p>- uvede výhody a nevýhody využívání fosilních a ostatních druhů paliv vzhledem k životnímu prostředí a množství zásob</p> <p>- uvede příklady produktů získávaných při zpracování ropy</p> <p>- uvede příklady výrobků získaných z ropy</p> <p>-----</p> <p>- rozliší halogenderiváty uhlovodíků, alkoholy a organické kyseliny</p> <p>- popíše použití freonů a jejich vliv na životní prostředí</p> <p>- jmenuje jednoduché alkoholy</p>	<p>Uhlovodíky</p> <p>- chemické sloučeniny (názvosloví)</p> <p>- uhlovodíky</p> <p>- alkany, cykloalkany</p> <p>- alkeny</p> <p>- alkyny</p> <p>- areny</p> <p>- tvorba vzorců a názvů větvených uhlovodíků</p> <p>Paliva</p> <p>- energie (zdroje, užití)</p> <p>- uhlí</p> <p>- ropa</p> <p>- zemní plyn</p> <p>- jaderná energie</p> <p>Deriváty uhlovodíků</p> <p>- deriváty</p> <p>- halogenderiváty</p> <p>- alkoholy</p> <p>- karbonylové sloučeniny (aldehydy a ketony)</p> <p>- karboxylové kyseliny (organické kyseliny)</p> <p>- soli KK, estery KK</p> <p>- AMK</p>	

<p>04 - orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů</p> <p>05 - určí podmínky postávající pro aktivní fotosyntézu</p> <p>06 - uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, cukrů a vitamínů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí rizika konzumace alkoholu pro zdraví člověka - uvede příklady nejznámějších organických kyselín a jejich výskytu - rozliší výchozí látky a produkty fotosyntézy - vysvětlí význam fotosyntézy pro život - rozlišuje bílkoviny, tuky, sacharidy a vitamíny; popíše jejich vliv z hlediska výživy - rozlišuje rostlinné a živočišné tuky, popíše způsob jejich uchovávání - vyjmenuje látky nezbytné pro fotosyntézu rostlin a uvede látky, které při fotosyntéze vznikají - zapíše a vyčíslí rovnici fotosynthesy - uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, cukrů a vitamínů, uvede jejich význam pro člověka 	<p>Přírodní látky</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdroje, vlastnosti - cukry (fotosyntéza) - tuky, bílkoviny - enzymy - vitamíny, hormony 	
<p>Chemie a společnost</p> <p>01 - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi</p> <p>02 - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na modelových situacích z praxe</p> <p>03 - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, v čem spočívá výhoda recyklace syntetických materiálů - uvede příklady prvotních a druhotných surovin - vysvětlí význam ropy a uhlí - uvede telefonní čísla pro případ vzniku požáru - popíše správné chování při požáru - rozpozná podle označení druh hořlavých, toxických a výbušných látek - jmenuje významné zástupce plastů, uvede jejich vlastnosti - zhodnotí význam plastů a jejich vliv na prostředí 	<p>Makromolekulární organické látky</p> <ul style="list-style-type: none"> - makromolekula a polymerace - plasty - syntetická vlákna - recyklace plastů <p>Chemický průmysl v České republice</p> <ul style="list-style-type: none"> - výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím - recyklace surovin - průmyslová hnojiva - tepelně zpracovávané materiály (cement, vápno aj.) - detergenty, pesticidy, insekticidy 	

	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí užití a jejich vliv na prostředí u prostředků sloužících k mytí a čištění - jmenuje zástupce dostupných léčiv a způsob jejich použití - řídí se pokyny uvedenými na příbalových letáčích - kriticky zhodnotí vliv omamných a návykových látek - uvede zástupce látek, které značně znečišťují naše přírodní prostředí - popíše zásady chování při nadměrném znečišťování ovzduší, vody a půdy 	<p>Hořlaviny</p> <p>Léčiva a návykové látky</p>	
<p>Chemická reakce</p> <p>03 - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečném průběhu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše vliv teploty, plošného obsahu povrchu, koncentrace reaktantů a katalyzátorů na rychlost chemické reakce - popíše správný způsob ředění kyselin a hydroxidů - popíše první pomoc při zasažení těla chemickými látkami (hydroxidy, kyseliny) 	<p>Chemické reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> - faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí - chemie a elektřina: výroba elektrického proudu chemickou cestou - exotermní a endotermní reakce - redoxní reakce – výroba oceli a hliníku - elektrolýza 	

5.14 Vyučovací předmět Přírodopis (PŘ)

5.14.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Přírodopis

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Přírodopis vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a příroda* a jejího vzdělávacího oboru *Přírodopis* a navazuje na poznatky, které žáci získali v hodinách vyučovacího předmětu přírodověda na prvním stupni základní školy.

Přírodopis je jedním z vyučovacích předmětů, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Vede žáka k rozvíjení dovedností pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Vyučovací předmět Přírodopis je tematicky propojen s dalšími vyučovacími předměty, jako je chemie, fyzika, zeměpis či rodinná výchova.

Vyučovací předmět Přírodopis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně. Vyučuje se v 6. až 9. ročníku s časovou dotací dvě hodiny týdně. V sedmém ročníku je jedna z dvou vyučovacích hodin použita z disponibilní časové dotace.

Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k podpoře hledání a poznávání přírodních faktů a jejich vzájemných souvislostí. Vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat, analyzovat, chápat principy a zákonitosti jednotlivých složek živé a neživé přírody. Směřuje k osvojení základních pojmů a odborné terminologie a aplikování zkušeností a znalostí v běžném životě.

Součástí vzdělávání v tomto vyučovacím předmětu je také tematika ochrany člověka za mimořádných událostí a ochrana přírody a životního prostředí. Nenásilnou formou jsou do vzdělávacího obsahu začleněna vybraná průřezová témata i některé témata minimálního preventivního programu.

Vzdělávací obsah předmětu je rozčleněn do osmi tematických okruhů:

- Obecná biologie a genetika
- Biologie hub
- Biologie rostlin
- Biologie živočichů
- Biologie člověka
- Neživá příroda
- Základy ekologie
- Praktické poznávání přírody

Při výuce jsou uplatňovány různé formy a metody práce, které se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání. Používáním demonstračních pomůcek, mikroskopů, pracovních listů, odborné literatury apod. jsou žáci vedeni k samostatnému pozorování a následnému vytváření a ověřování hypotéz. Využívány mohou být také krátkodobé projekty.

Výuka probíhá nejčastěji v kmenových třídách, ale i v odborné učebně informatiky. Teoretická část je průběžně doplňována praktickými cvičeními. Výuka je obohacována konáním různých školních kcí, jako jsou vycházky, terénní praktika, exkurze, besedy, soutěže aj.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj Kompetence k učení

- učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů,
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti,
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu,
- umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry,
- učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment,
- uplatňujeme individuální přístup k žákovi,
- při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace.

Pro rozvoj Kompetence k řešení problémů

- vytvářením praktických problémových úloh a situací vedeme žáky k praktickému řešení problémů,
- učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích, teoriích a modelech, vedeme je k pochopení vzájemných souvislostí či zákonitostí v přírodě,
- podporujeme logické myšlení a vyvozování, popř. předvídání specifických závěrů z přírodovědného pozorování,
- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení,
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů,
- monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.

Pro rozvoj Kompetence komunikativní

- učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování experimentů,
- klademe důraz na „kulturní úroveň“ mluveného i písemného projevu,
- ve výuce podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky,
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty,
- podporujeme a vedeme žáky při prezentování jejich názorů a myšlenek,
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem,
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální

- podporujeme týmovou práci,
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role,
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují,
- netolerujeme projevy nesnášenlivosti a jiných projevů, které jsou v rozporu s lidskou důstojností,
- učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky a lidmi navzájem,
- důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli.

Pro rozvoj Kompetence občanské

- vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí,

- vedeme žáky k odmítnutí užívání návykových látek, k prevenci chování ohrožujícímu zdraví, sexuální zdrženlivosti,
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků a lidí obecně,
- učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích,
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují,
- učíme žáky preventivně předcházet nemocem a úrazům,
- učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc.

Pro rozvoj Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci,
- učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávávat a vyhodnocovat,
- podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího jazyka,
- seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování.

5.14.4 OVO a vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodopis

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **Očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází **Rozpracovaný vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **Školní výstupy**, ve třetím **Učivo** a ve čtvrtém **zeleně Průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávislého charakteru je modře vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v bodě 6 - Průřezová témata.

Přírodopis, 6. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Obecná biologie a genetik</p> <p>01 - rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů</p> <p>-----</p> <p>02 - popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel</p> <p>-----</p> <p>03 - rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů</p> <p>-----</p> <p>04 - třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek</p> <p>-----</p> <p>05 - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti</p>	<p>- popíše přírodní složky Země a vysvětlí jejich vliv pro život na Zemi</p> <p>- popíše základní podmínky života</p> <p>- popíše získávání energie pro život</p> <p>- uvede projevy života; růst, vývin, dýchání, rozmnožování, reakce na vnější podněty</p> <p>- vyhledá literaturu s popisem vzniku Země a života</p> <p>-----</p> <p>- popíše podle obrázku stavbu buňky rostliny, živočicha a bakterie</p> <p>- vysvětlí rozdíl ve výživě rostlinné a živočišné buňky</p> <p>- uvede funkci základních organel v buňce rostliny</p> <p>-----</p> <p>- rozlišuje orgány zajišťující život a rozmnožování rostlin</p> <p>- rozlišuje orgány a orgánové systémy zajišťující život a rozmnožování živočichů</p> <p>-----</p> <p>- aktivně používá určovací klíče a atlasy</p> <p>- roztřídí organismy podle zadaného kritéria</p> <p>- přiřadí vybrané organismy do uvedených taxonomických jednotek</p> <p>-----</p> <p>- vysvětlí podstatu nepohlavního rozmnožování a uvede příklady</p> <p>- vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování</p>	<p>Planeta Země</p> <p>- život na Zemi</p> <p>- přírodní složky</p> <p>Projevy a rozmanitost života</p> <p>- význam a zásady</p> <p>- výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty</p> <p>- třídění organismů</p> <p>- mikrosvět a makrosvět</p> <p>Buňka</p> <p>- stavba organismu</p> <p>- organismy jedno a mnohobuněčné</p> <p>Viry</p> <p>- význam, výskyt a praktické využití</p> <p>Bakterie</p> <p>- význam, výskyt a praktické využití</p> <p>Antibiotika</p>	<p>ENV/1</p> <p>ENV/2</p>

<p>07 - uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pochopí rozdíl mezi bakterií a virem - vysvětlí význam bakterií pro život v přírodě - uvede příklady využívání bakterií člověkem - uvede příklady virů a bakterií jako původců nemocí 		
<p>Biologie hub</p> <p>01 - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků</p> <p>-----</p> <p>02 - vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích</p> <p>-----</p> <p>03 - objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu těla a rozmnožování hub - podle obrázků přírodnin určí názvy nejméně šesti hub naší přírody - rozliší houby jedlé a jedovaté podle charakteristických znaků - uvede zásady bezpečného sběru hub ----- - odliší na příkladech způsob výživy saprofytický (hniloživný) a parazitický (cizopasný) - uvede, jaký význam má houba s podhoubím v půdě v oběhu látek a kterých řetězců jsou houby součástí ----- - vysvětlí pojem soužití na příkladu lišejníku, určí některé druhy - uvede, které organismy vytvářejí stélku lišejníku a čím jsou vzájemně prospěšné - zdůvodní růst lišejníků i v nepříznivých podmínkách 	<p>Houby bez plodnic</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika, pozitivní a negativní vliv na organismy <p>Houby s plodnicemi</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě <p>Lišejníky</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba, symbióza, výskyt a význam 	
<p>Biologie rostlin</p> <p>01 - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší pojmy buňka, pletivo, orgán rostlinného těla - popíše různá pletiva v uvedeném orgánu rostliny a zvláštnosti stavby jejich buněk - rozliší základní orgány vyšších rostlin 	<p>Biologie rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam rostlin v přírodě - systém rostlin – poznávání a zařazování - anatomie a morfologie rostlin; pletiva, tkáň, orgány, orgánové soustavy 	

<p>03 - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší získávání energie pro život výživou soběstačnou (fotosyntézou) a nesoběstačnou (přijímáním organických látek) - rozliší uvolňování energie pro život za využití kyslíku (buněčným dýcháním) a za nepřístupu vzduchu (kvašením) - objasní způsoby získávání a uvolňování energie na příkladech známých organismů - určí vstupy a výstupy fotosyntézy a podmínky ovlivňující průběh - vysvětlí způsob uvolňování energie pro život rostliny - rozliší děje v rostlině probíhající za světla (fotosyntéza, dýchání) a za tmy (dýchání) 	<p>Fyziologie rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - fotosyntéza a dýchání - růst - rozmnožování <p>Sinice</p> <p>Řasy (červené, hnědé, zelené)</p> <p>Mechorosty (mechy, játrovky)</p> <p>Cévnaté rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> - plavuně - přesličky - kapradiny <p>Nahosemenné rostliny (cykasy, jinany, jehličnany)</p> <p>Chráněné rostliny</p> <p>Měsíc lesů</p> <p>Herbář</p>	
<p>04 - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich významné zástupce pomocí klíčů a atlasů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí a zařadí do systému vybrané zástupce rostlin - pozoruje lupou a mikroskopem mechy a jejich části, kreslí, popisuje - určí několik druhů mechů - rozřídí organismy podle daného kritéria - přiřadí vybrané organismy do uvedených taxonomických jednotek - pozoruje a poznává jehličnany 		
<p>05 - odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady ovlivňování podmínek pro život rostlin při jejich pěstování - uvede příklady rostlinných ekosystémů - vysvětlí význam prvohorních ekosystémů pro vývoj dalšího života i pro dnešek (černé uhlí, zkameněliny) - vysvětlí význam lesa pro přírodu i pro lidi, užití různých dřev 		

<p>Biologie živočichů</p> <p>01 - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede charakteristické rysy vnější stavby těla živočicha z vybraných skupin bezobratlých (žahavců, měkkýšů, kroužkovců a členovců / pavoukoců, korýšů, hmyzu/) - uvede, které orgánové soustavy zajišťují v souvislostech základní životní funkce živočicha - jmenuje hlavní orgány orgánových soustav a jejich význam - porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky - vysvětlí rozdíl mezi rozmnožováním nepohlavním a pohlavním, mezi obojetným a rozlišeným pohlavím, vývojem nepřímým a přímým v návaznosti na příklady živočichů - pracuje s lupou a mikroskopem, připraví jednoduché mikroskopické preparáty, zakreslí připravené nebo trvalé preparáty - popíše tělo žížaly a objasní funkci jednotlivých orgánů - popíše vnější i vnitřní stavbu těla členovců - dokáže popsat tělo včely medonosné jako modelový příklad hmyzu - rozlišuje přeměnu dokonalou a nedokonalou 	<p>Biologie živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozšíření, význam a ochrana živočichů - stavba těla - stavba a funkce jednotlivých částí těla - živočišná buňka - vývoj, vývin a systém živočichů <p>Prvoci</p> <p>Žahavci</p> <p>Ploštěnci</p> <p>Hlístice</p> <p>Měkkýši - plži</p> <ul style="list-style-type: none"> - mlži - hlavonožci <p>Kroužkovci</p> <p>Členovci</p> <ul style="list-style-type: none"> - pavoukovci - korýši - vzdušnicovci <p>Hmyz</p> <ul style="list-style-type: none"> - s proměnou nedokonalou (vážky, švábi, saranče, kobylky, strašilky, vši, stejnokřídlí, ploštice) - s proměnou dokonalou (sít'okřídlí, blanokřídlí, brouci, dvoukřídlí, blechy, motýli) <p>Ostnokožci</p> <p>Chránění živočichové</p>	
<p>02 - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy a zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p>	<ul style="list-style-type: none"> - roztrídí živočichy podle daného kritéria - přiřadí vybrané živočichy do uvedených taxonomických jednotek - uvede příklady skupin bezobratlých - zařadí vybrané živočichy do hlavních taxonomických skupin - u bezobratlých do skupin: žahavci, měkkýši, kroužkovci, členovci (pavoukovci, korýši, hmyz) 		

<p>-----</p> <p>03 - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přízpůsobení danému prostředí</p> <p>-----</p> <p>04 - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se zvířaty</p>	<p>- rozlišuje vnitřní a vnější parazity</p> <p>- podle charakteristických znaků rozlišuje plže, mlže a hlavonožce</p> <p>-----</p> <p>- vysvětlí důležitost udržování vnitřní stálosti těla (homeostázy) živočicha a řízení aktivit živočicha vůči vnějšímu prostředí</p> <p>- uvede příklady přízpůsobení stavby orgánových soustav živočichů k životu na souši a ve vodě a k různému způsobu života (k využívání různé potravy, k různé aktivitě během dne apod.)</p> <p>-----</p> <p>- vysvětlí otázku „škodlivosti a užitečnosti“ organismů</p> <p>- vysvětlí význam vybraných živočichů v přírodě</p>		
<p>Základy ekologie</p> <p>01 - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>-----</p> <p>04 - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</p>	<p>- vysvětlí význam autotrofních organismů</p> <p>- uvede příklady různých vztahů mezi organismy</p> <p>- jmenuje organismy v různých ekosystémech</p> <p>-----</p> <p>- popíše činnosti, které mají negativní vliv na životní prostředí a činnosti, které naopak přispívají k jeho zlepšení</p> <p>- pojmenuje lokality v okolí, které vykazují stopy poškození nebo narušení přírodního prostředí</p>	<p>Organismy a prostředí</p> <p>- vzájemné vztahy mezi organismy</p> <p>- vztahy mezi organismy a prostředím</p> <p>- autotrofní organismy</p> <p>Ochrana přírody</p> <p>- negativní a pozitivní vliv člověka na přírodu</p> <p>- chráněné a ohrožené lokality</p>	

Přírodopis, 7. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Obecná biologie a genetik</p> <p>01 - rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů</p> <p>-----</p> <p>03 - rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů</p> <p>-----</p> <p>04 - třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek</p> <p>-----</p> <p>05 - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti</p> <p>-----</p> <p>06 - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismu</p>	<p>- rozliší pohlavní a nepohlavní rozmnožování a uvede příklady</p> <p>- rozliší růst a vývin; objasní způsob výživy organismů</p> <p>- uvede příklady různých projevů reakce organismů na vnější podněty</p> <p>- objasní význam vzájemných vztahů mezi organismy</p> <p>- vysvětlí význam vývoje organismů jako podmínku současné rozmanitosti života na Zemi</p> <p>-----</p> <p>- rozlišuje orgány zajišťující život a rozmnožování rostlin</p> <p>- rozlišuje orgány a orgánové soustavy zajišťující život a rozmnožování živočichů</p> <p>-----</p> <p>- pro určování organismů používá určovací klíče a atlasy</p> <p>- třídí organismy podle daného kritéria</p> <p>- přiřadí vybrané organismy do uvedených taxonomických jednotek</p> <p>-----</p> <p>- vysvětlí podstatu nepohlavního a pohlavního rozmnožování</p> <p>- uvede příklady nepohlavního a pohlavního rozmnožování</p> <p>- vysvětlí pojem dědičnosti a objasní přenos dědičných informací</p> <p>-----</p> <p>- uvede příklady šlechtění rostlin a živočichů</p> <p>- popíše změny vzhledu šlechtěných organismů</p>	<p>Projevy a rozmanitost života</p> <p>- výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty</p> <p>- třídění organismů</p> <p>Základní struktura života</p> <p>- buňky</p> <p>- pletiva</p> <p>- tkáně</p> <p>- orgánové soustavy</p> <p>- orgány</p> <p>- organismy jednobuněčné a mnohobuněčné</p> <p>Dědičnost</p>	<p>ENV/1</p> <p>ENV/2</p>

<p>Biologie rostlin</p> <p>01 - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</p> <p>-----</p> <p>02 - porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku</p> <p>-----</p> <p>04 - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich významné zástupce pomocí klíčů a atlasů</p> <p>-----</p> <p>05 - odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí</p>	<p>- rozliší rozdílnou složitost stavby těla rostliny (nahosemenné a krytosemenné, jednoděložné a dvouděložné)</p> <p>-----</p> <p>- uvede základní funkci jednotlivých rostlinných orgánů (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)</p> <p>- popíše vnitřní a vnější stavbu jednotlivých rostlinných orgánů</p> <p>- na příkladech uvede vztahy v rostlině jako celku</p> <p>- popíše postup vzniku plodu/semene</p> <p>-----</p> <p>- pochopí význam charakteristických znaků pro určování rostlin</p> <p>- přiřadí k vybraným rostlinám název rodový a s využitím klíčů a atlasů druhový</p> <p>- zařadí rostliny s využitím tabulek do systematické skupiny</p> <p>- uvede příklady rostlin jedovatých, léčivých, hospodářských a užitkových</p> <p>- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin: řasy, mechy, kapradiny, přesličky, plavuně, rostliny nahosemenné, rostliny krytosemenné, jednoděložné, dvouděložné)</p> <p>- zná významné zástupce vybraných čeledí</p> <p>- pracuje s atlasy a zjednodušenými klíči rostlin</p> <p>-----</p> <p>- uvede u vybraných rostlin znaky přizpůsobení k prostředí</p> <p>- uvede na základě pozorování, jak se rostliny přizpůsobují změnám podmínek v průběhu roku</p> <p>- uvede příklady rostlin, které jsou typické pro určité ekosystémy</p>	<p>Biologie rostlin</p> <p>- anatomie a morfologie: kořen, stonek, list, květ, semeno, plod</p> <p>Fyziologie rostlin</p> <p>- růst rostlin</p> <p>- život rostlin</p> <p>- rozmnožování rostlin</p> <p>- fotosyntéza</p> <p>- pohyby rostlin</p> <p>Krytosemenné rostliny</p> <p>- (dvouděložné, jednoděložné)</p> <p>Rostliny dvouděložné:</p> <p>- pryskyřníkovité</p> <p>- růžovité</p> <p>- brukvovité</p> <p>- břízovité</p> <p>- lískovité</p> <p>- bukovité</p> <p>- vrbovité</p> <p>- lilkovité</p> <p>- miříkovité</p> <p>- bobovité</p> <p>- hvězdnicovité</p> <p>- hluchavkovité</p> <p>- krtičníkovité</p> <p>Rostliny jednoděložné</p> <p>- Amarylkovité</p> <p>- Liliovité</p> <p>- Kosatcovité</p> <p>- Vstavačovité</p> <p>- Sítinovitité</p> <p>- Lipnicovitité</p> <p>- Herbář, chráněné rostliny</p> <p>Rostliny a prostředí</p> <p>- společenstva rostlin</p> <p>- ekosystémy</p> <p>Význam rostlin a jejich ochrana</p> <p>- okrasné rostliny</p> <p>- léčivé, jedovaté, hospodářské, užitkové, kulturní rostliny</p>	
---	--	--	--

<p>Biologie živočichů</p> <p>01 - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede charakteristické rysy vnější stavby těla živočicha z vybraných skupin obratlovců (ryb, obojživelníků, plazů, ptáků, savců) - uvede, které orgánové soustavy zajišťují základní životní funkce živočicha - jmenuje hlavní orgány orgánových soustav a jejich význam - vysvětlí důležitost udržování vnitřní stálosti těla (homeostázy) živočicha a řízení aktivit živočicha vůči vnějšímu prostředí - vysvětlí rozdíl mezi rozmnožováním nepohlavním a pohlavním, mezi obojetným a rozlišeným pohlavím, vývojem nepřímým a přímým v návaznosti na příklady živočichů - uvede příklady přizpůsobení orgánových soustav živočichů k životu v různých prostředích a k různému způsobu života 	<p>Biologie živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> - zařazení do systému - anatomie těla - vybraní zástupci jednotlivých taxonomických jednotek - hospodářský význam <p>Domácí chov, nezákonný lov</p> <p>Strunatci</p> <p>Obratlovci</p> <p>Paryby</p> <p>Ryby</p> <p>Obojživelníci</p> <ul style="list-style-type: none"> - (bezocasí, ocasatí) <p>Plazi</p> <ul style="list-style-type: none"> - želvy, krokodýli, hadi, ještěři <p>Ptáci</p> <ul style="list-style-type: none"> - hrabaví, měkkozobí, vrubozobí, brodiví, dravci, sovy, šplhavci, kukačky, papoušci, pěvci, nelétaví ptáci <p>Ptačí krmítka</p> <p>Savci</p> <ul style="list-style-type: none"> - vejcorodí - živorodí (vačnatci, placentální savci) - šelmy, zajícovci, hlodavci, sudokopytníci, lichokopytníci, chobotnatci, kytovci, letouni, hmyzožravci, primáti 	
<p>02 - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy a zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určuje vybrané živočichy a zařazuje je do skupin - uvede příklady skupin obratlovců - zařadí vybrané živočichy do hlavních taxonomických skupin; obratlovce řadí do tříd: ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci - aktivně používá určovací klíče a atlasy 	<p>Práce s mikroskopem, atlasy, určovacími klíči</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktická cvičení 	
<p>03 - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy - používá jednoduchý žákovský mikroskop - uvede příklady živočichů žijících v různých ekosystémech 	<p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> - hospodářsky významné druhy - chov domestikovaných zvířat - živočišná společenstva - živočichové žijící v různých podnebných pásmech - ekosystémy 	

<p>04 - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se zvířaty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede živočichy žijící samostatně nebo ve skupinách, živočichy migrující a stálé, aktivní ve dne nebo v noci - rozdělí živočichy podle způsobu obživy (masožravci, býložravci, všežravci) - uvede změny ve způsobu života živočichů v průběhu roku (podle ročních období) - uvede znaky, kterými je živočich přizpůsoben prostředí a způsobu života <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - uvede význam rozmanitosti živočišných druhů - vyjmenuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy - objasní význam biologické rovnováhy - vysvětlí otázku „škodlivosti a užitečnosti“ živočichů - vysvětlí pojem exotická zvířata (živočichové) a uvede možnosti jejich chovu v našich podmínkách - pozná, jmenuje a vysvětlí význam živočichů, které dávají člověku užitek - chápe smysl ochrany živé přírody 	<ul style="list-style-type: none"> - ochrana přírody a jejich složek 	
<p>Základy ekologie</p> <p>01 - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <hr/> <p>02 - rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede organismy v přírodních a umělých ekosystémech - zařadí dané organismy do určitého ekosystému - vysvětlí význam autotrofních a heterotrofních organismů v daném ekosystému <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší termíny populace, společenstva, ekosystémy a uvede příklady - pojmenuje a rozliší živé a neživé složky ekosystému a vysvětlí jejich vzájemnou podmíněnost 	<p>Organismy a prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzájemné vztahy mezi organismy - vzájemné vztahy mezi organismy a prostředím - populace, společenstva, ekosystémy - přirozené a umělé ekosystémy - rovnováha v ekosystému - potravní řetězce - biologická regulace, škůdce, chráněný živočich 	

<p>03 - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše potravní řetězce v různých ekosystémech - vysvětlí, co se stane, když dojde k přerušení potravního řetězce - vysvětlí pojem chráněný živočich a škůdce 		
<p>Praktické poznávání přírody</p> <p>01 - aplikuje praktické metody poznávání přírody</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prakticky pracuje s žákovským mikroskopem - aktivně užívá metody pozorování přírody a živočichů; rozlišuje detaily důležité pro určení a zařazení organismů - při poznávání přírody používá určovací klíče a atlasy - provádí podle zadání jednoduché pokusy a provede jejich vyhodnocení 	<p>Praktické metody</p> <ul style="list-style-type: none"> - mikroskop, lupa - určovací klíče a atlasy - pomůcky pro provádění pokusů - poznávání a určování přírodnin - významní biologové 	

Přírodopis, 8. ročník

Očekávané výstupy	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Obecná biologie a genetik</p> <p>06 - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismu</p> <p>07 - uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</p>	<p>- uvede konkrétní příklady využití poznatků z genetiky člověka v lékařství a dalších oborech</p> <p>- uvede příklady využívání bakterií člověkem</p> <p>- uvede příklady virů a bakterií jako původců nemocí</p>	<p>Dědičnost a proměnlivost organismů</p> <p>- podstata dědičnosti</p> <p>- přenos dědičných informací</p> <p>- gen</p> <p>- křížení</p>	<p>OSV/1</p> <p>OSV/2</p> <p>MUV/3</p> <p>MUV/4</p>
<p>Biologie živočichů</p> <p>03 - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p>	<p>- objasní pojmy etologie, reflex podmíněný a nepodmíněný, komunikace, teritorium, domestikace</p>	<p>Základy etologie</p> <p>- projevy chování živočichů</p> <p>- vrozené a získané chování</p> <p>- chování podmíněné látkovou výměnou</p> <p>- ochranné a obranné chování</p> <p>- dorozumívání</p> <p>- sociální chování</p> <p>- využití etologických poznatků v praxi</p>	
<p>Biologie člověka</p> <p>01 - určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy</p>	<p>- objasní pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus</p> <p>- na modelu určí a pojmenuje jednotlivé orgány</p> <p>- určí polohu hlavních orgánů orgánových soustav</p> <p>- popíše přehledně stavbu a funkci orgánových soustav (i jejich hlavních orgánů) s důrazem na vzájemné vztahy</p> <p>- vysvětlí způsoby řízení lidského organismu hormonální a nervovou soustavou a jejich vztahy</p>	<p>Původ a vývoj člověka, lidské rasy</p> <p>- živočišný předchůdce (Australopithecus), člověk zručný, člověk vzpřímený, člověk rozumný</p> <p>- lidské rasy</p> <p>- rasismus</p> <p>Biologie člověka</p> <p>- buňky, tkáň, orgány</p> <p>Orgánové soustavy</p> <p>Soustava opěrná</p> <p>- lebka</p> <p>- páteř</p>	

<p>02 - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objasní způsob získávání informací o okolním prostředí - dovede vysvětlit, jak tělo získává energii - popíše energetickou a látkovou výměnu <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady názorů na vznik a vývoj člověka (stvoření a vývojová teorie) - diskutuje o dalších nevědeckých teoriích o původu člověka; konfrontuje je s vědeckými poznatky - stručně charakterizuje hlavní etapy fylogeneze člověka - uvede odlišnosti současného člověka od předchůdců člověka - má představu o délce doby vývoje člověka a existence současného člověka - popíše lidské rasy a jejich znaky - objasní princip vzniku rasismu 	<ul style="list-style-type: none"> - hrudník - kostra končetin - stavba kosti a její růst - první pomoc při zlomeninách <p>Soustava pohybová</p> <ul style="list-style-type: none"> - svaly: stavba, činnost <p>Soustava oběhová</p> <ul style="list-style-type: none"> - tělní tekutiny - tkáňový mok - míza - krev - činnost srdce - krevní oběh - cévy - krevní tlak <p>Soustava dýchací</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a činnost - onemocnění dýchacích cest <p>Soustava trávicí</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a činnost - metabolismus 	
<p>03 - objasní vznik a vývin nového jedince od početí do stáří</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše prvotní a druhotné sexuální znaky - objasní vznik jedince na základě pohlavního rozmnožování - vysvětlí vznik a vyživování plodu v těle matky - vyvodí zásady pro zdravý způsob života budoucí matky - objasní, jaké faktory nebo jevy negativně působí na vývin plodu - objasní důležitost péče o novorozeně - charakterizuje hlavní znaky jednotlivých období lidského života - rozliší pojmy růst a vývin (individuální vývoj) - popíše rizika sexuálního chování 	<p>Soustava vylučovací</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a činnost - kůže <p>Soustava nervová</p> <ul style="list-style-type: none"> - mícha - mozek - nervy <p>Soustava žláz s vnitřní sekrecí</p> <p>Smyslová ústrojí</p> <ul style="list-style-type: none"> - zrak - sluch - chuť - čich - hmat <p>Vývin lidského jedince</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohlavní ústrojí - prvotní a druhotné sexuální znaky 	

<p>04 - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého životního stylu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše zásady hygieny jednotlivých orgánových soustav a prevence chorob - uvede příklady běžných nemocí bakteriálního a virového původu, způsoby proniknutí do organismu; popíše příznaky onemocnění a uvede postupy léčení a prevence - uvede příklady vlivů prostředí na utváření organismů - vysvětlí vlivy prostředí na zdraví člověka - popíše zásady zdravého životního stylu - sestaví zdravý jídelníček 	<ul style="list-style-type: none"> - oplození - vývin jedince - pohlavní choroby <p>Genetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti - přenos dědičných informací - gen, křížení <p>Nemoci</p> <ul style="list-style-type: none"> - virové a bakteriální onemocnění - příklady běžných nemocí - příčiny, příznaky, léčení, prevence nemocí - obrana organismu proti infekci - epidemie <p>Životní styl</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka 	
<p>-----</p> <p>05 - aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná postupy poskytování první pomoci - prakticky provede ukázkou poskytnutí první pomoci - zná telefonní čísla záchranného systému 	<p>První pomoc</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady poskytování první pomoci - příčiny vzniku úrazů - prevence úrazovosti - záchranný systém 	

Přírodopis, 9. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Neživá příroda</p> <p>01 - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života</p> <p>-----</p> <p>02 - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede význam neživých podmínek prostředí pro vznik života na Zemi - vysvětlí význam atmosféry (ozonoféry a fyzikálních a chemických vlastností ovzduší), hydrosféry (vody mořské a sladké, jejich vlastností), litosféry (zdroje minerálních látek i zemského tepla) a pedosféry (prostředí pro růst rostlin a život živočichů) pro život - objasní nebezpečí změn v podmínkách prostředí pro život a v jejich rychlosti - vyjmenuje prvky a podmínky důležité pro vznik života na Zemi - vyhledá literaturu s popisem vzniku Země a života <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady znaků, podle kterých může rozlišovat nerosty - orientuje se na stupnici tvrdosti - rozpozná vybrané druhy nerostů - zná význam některých důležitých nerostů (rudy) - rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy - používá jednoduchý žákovský mikroskop - aktivně používá určovací klíče a atlasy 	<p>Naše Země ve vesmíru</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik a stavba Země - nerosty a horniny <p>Mineralogie</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvar nerostů, krystalové soustavy <p>Fyzikální vlastnosti nerostů</p> <ul style="list-style-type: none"> - hustota, tvrdost štěpnost - lom, pevnost, soudržnost - optické, magnetické a elektrické vlastnosti nerostů <p>Chemické vlastnosti nerostů</p> <p>Přehled nerostů:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prvky - halogenidy - sulfidy - oxidy - uhličitany - dusičnany - sírany - fosforečnany - křemičitany - organolity <p>Petrologie</p> <p>Vyvřeliny</p> <ul style="list-style-type: none"> - hlubinné a povrchové <p>Sedimenty</p> <ul style="list-style-type: none"> - úlomkovité - organogenní - chemické <p>Přeměněné horniny</p> <p>Geologické děje</p> <ul style="list-style-type: none"> - příčiny a důsledky - vnitřní 	<p>ENV/3</p> <p>ENV/4</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší horniny a nerosty - rozezná nejběžnější horniny z naší přírody na základě pozorování jejich charakteristických znaků - zná význam a použití důležitých hornin (žula, vápenec, břidlice) - rozliší horniny vyvřelé, usazené a přeměněné 	<ul style="list-style-type: none"> - pohyby litosférických desek - poruchy vrstev - zemské kůry - vnější - zvětrávání - zemská tíže - voda - vítr 	
<p>03 - rozlišuje důsledky vnitřních geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje vnitřní a vnější geologické děje, uvede příklady - vysvětlí průběh geologického oběhu a jeho příčiny - vysvětlí původ sopečné činnosti a zemětřesení, zlomy, vrásnění, poklesy - popíše druhy zvětrávání - vysvětlí průběh a příčinu oběhu vody a důsledky pro přírodu a člověka 	<p>Půdy</p> <ul style="list-style-type: none"> - půdotvorní činitelé, třídění půd, složení, hospodářský význam, devastace, rekultivace <p>Podzemní vody a prameny</p> <p>Vznik a vývoj života na zemi – názory</p> <ul style="list-style-type: none"> - prekambrium - prvohory - druhohory - třetihory - čtvrtohory 	
<p>04 - porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší typy a druhy půd a objasní jejich vznik - uvede složení půdy a vysvětlí, proč je půda na rozhraní mezi přírodou neživou a živou - rozliší půdní typ a druh a uvede jejich příklady z naší přírody, především z okolí - vysvětlí pojem pedologie 	<ul style="list-style-type: none"> - grafické změny, vznik života, výskyt typických organismů, přizpůsobování prostředí <p>Geologie ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - Český masiv - Západní Karpaty <p>Stav životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - člověk a prostředí - podnebí a počasí - význam vody a teploty prostředí pro život 	
<p>05 - rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porovná délku geologických období - uvede charakteristické znaky jmenovaného geologického období - orientuje se v geologickém složení České republiky 	<ul style="list-style-type: none"> - ochrana a využití přírodních zdrojů - význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život - vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka - globální problémy a jejich příčiny a řešení 	

<p>06 - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádní události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam slunečního záření jako zdroje energie pro ekosystém - uvede rozdíl mezi počasím a podnebím - vysvětlí skleníkový jev a vlivy jeho růstu na klimatické změny - uvede faktory podnebí, které jsou rozhodující pro vývoj jednotlivých typů ekosystémů (biomů) - charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy i jejich doprovodné jevy - charakterizuje možné dopady mimořádných událostí a ochranu před nimi 	<p>Mimořádné události</p> <ul style="list-style-type: none"> - události způsobené přírodními vlivy - příčiny vzniku mimořádných událostí - přírodní světové katastrofy - mimořádné přírodní události v České republice (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) - ochrana před mimořádnými událostmi 	
<p>Základy ekologie</p> <p>04 - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</p>	<ul style="list-style-type: none"> - posoudí, které lidské činnosti životní prostředí ohrožují a které přispívají k jeho zlepšování - uvede příklady narušení rovnováhy ekosystému - popíše činnosti, kterými lze zlepšit životní prostředí a vrátit ekosystému rovnováhu 	<p>Ochrana přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - příroda a životní prostředí - kladné a záporné činnosti člověka ve vztahu k přírodě a přírodnímu prostředí - chráněná území, jejich význam 	
<p>Praktické poznávání přírody</p> <p>01 - aplikuje praktické metody poznávání přírody</p> <p>-----</p> <p>02 - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</p>	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečně a správně používá prostředky a pomůcky při činnostech vedoucích k poznávání přírody ----- - při práci dodržuje stanovená pravidla - pro konání zadané aktivity vybere z nabídky vhodné prostředky 	<p>Praktické metody poznávání přírody</p> <p>Bezpečná práce, zásady</p>	

5.20 Přírodovědný seminář (PŘS)

5.20.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Přírodovědný seminář

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Přírodopisný seminář vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a příroda* a jejího vzdělávacího oboru *Přírodopis* a svým zaměřením rozšiřuje základní poznatky, které žáci získali v hodinách vyučovacího předmětu Přírodopis v šestém ročníku.

Zařazení vyučovacího předmětu do učebního plánu vychází z dlouhodobé koncepce rozvoje školy zajistit žákům všestranný rozvoj s přihlédnutím k pozitivnímu vnímání světa kolem nás.

Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních přírodopisných pojmů,
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat přírodopisné jevy,
- získání dovedností pracovat s mikroskopem, lupou, laboratorní soupravou atd.,
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech.

Vyučovací předmět Přírodovědný seminář je zařazen do výuky v šestém ročníku s týdenní časovou dotací 1 hodiny. Z praktických i organizačních důvodů je vhodné výuku realizovat ve dvoudinovém celku jedenkrát za 14 dní.

Přírodovědný seminář může být vyučován v odborných učebnách, v kmenových třídách i v terénu. Při výuce budou uplatňovány různé aktivizující metody a formy práce včetně laboratorních prací, referátů a práce s internetem.

Vyučovací předměty Přírodopis a Přírodovědný seminář se vzájemně doplňují.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj Kompetence k učení:

- různými metodami vedeme žáky k poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů,
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti,
- vyhledáváme, zpracováváme a používáme potřebné informace v literatuře a na internetu,
- umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry.

Pro rozvoj Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založeném na pojmech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů,
- učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života,
- podporujeme logické vyvozování a předvídaní specifických závěrů z přírodovědných zákonů,
- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení.

Pro rozvoj Kompetence komunikativní:

- učí žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů,

- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty,
- podporuje přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem.

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální:

- minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku,
- vedeme žáky k dovednosti zastávat v týmu různé role,
- podporujeme u žáků kritické hodnocení vlastní práce,
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.

Pro rozvoj Kompetencí občanských:

- vedeme žáky k poznání možností rozvoje i zneužití biologie,
- vedeme žáky k aktivní ochraně životního prostředí,
- učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích.

Pro rozvoj Kompetence pracovní:

- učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat,
- po práci vedeme žáky k úklidu pracovního místa, učíme je odstraňovat následky činností.

5.20.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu PŘS

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je modře vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v bodě 6 - Průřezová témata.

Přírodovědný seminář, 6. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Základy ekologie</p> <p>01 - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <hr/> <p>04 - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</p>	<p>- uvede příklady různých vztahů mezi organismy</p> <p>- jmenuje organismy v různých ekosystémech</p> <p>- prakticky poznává různé ekosystémy</p> <hr/> <p>- vysvětlí na příkladech důsledky narušování rovnováhy přírodních složek (přírodní katastrofy)</p> <p>- aktivně se zapojuje do třídění odpadu, zjistí možnosti likvidace nebezpečného odpadu ve své obci</p> <p>- popíše různé příklady, jak se chovat šetrněji k životnímu prostředí</p> <p>- popíše chování člověka, které je v rozporu se zásadami ochrany životního prostředí</p> <p>- shromažďuje konkrétní údaje o stavu životního prostředí v místě bydliště, objasní pojmy producent, konzument, reducent, parazit</p>	<p>Organismus a prostředí</p> <p>- ekologie</p> <p>- ekosystémy</p> <p>- životní prostředí</p> <p>- ochrana životního prostředí</p> <p>- třídění odpadu</p> <p>- chráněná území</p> <p>- potravní řetězec</p> <p>- okolní krajina</p> <p>- kladná a negativní činnost člověka ve vztahu k životnímu prostředí</p> <p>- producent, konzument, reducent, parazit</p>	<p>ENV/1</p> <p>ENV/2</p>
<p>Praktické poznávání přírody</p> <p>01 - aplikuje praktické metody poznávání přírody</p> <hr/> <p>02 - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</p>	<p>- zhotoví sporogram, sbírá materiál pro herbář, pracuje s lupou</p> <p>- provádí praktické činnosti s laboratorní technikou, mikroskopem</p> <p>- sestaví protokol z pozorování</p> <hr/> <p>- při práci dodržuje stanovená pravidla a pracovní postup</p> <p>- poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>Praktické poznávání</p> <p>- laboratorní technika</p> <p>- mikroskop</p> <p>- základní postupy v biologii</p> <p>- laboratorní protokol</p> <p>- herbář, sporogram</p> <p>- pravidla bezpečné práce</p> <p>- první pomoc při úrazu</p>	

<p>Obecná biologie a genetik</p> <p>01 - rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů</p> <p>-----</p> <p>04 - třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší jednotlivé sféry Země a jejich vliv na vznik života na Zemi - pracuje s různými zdroji a teoriemi, porovnává je - poznává a pojmenuje různé projevy živých organismů - podle charakteristických projevů dokáže určit vybrané organismy <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - třídí organismy podle charakteristických znaků, používá určovací klíče - roztřídí organismy podle zadaného kritéria - rozlišuje různé skupiny rostlin, živočichů, hub 	<p>Život na Zemi</p> <ul style="list-style-type: none"> - podmínky pro vznik života - přírodní sféry Země - teorie o vzniku života - projevy živých organismů - biologové a jejich významné objevy - význam rostlin a živočichů (hub) <p>Třídění organismů</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristické a určovací znaky - určovací klíče - taxonomické jednotky - exotické ovoce, oření - typické projevy - hlasy zvířat, chování zvířat 	
---	--	---	--

5.16 Vyučovací předmět Zeměpis (Z)

5.16.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Zeměpis

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Zeměpis má přírodovědný i společenskovední charakter. Svým obsahem vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a příroda* a jejího vzdělávacího oboru *Zeměpis*.

Cílem výuky je poskytnout žákům celkový vzdělanostní rozhled. Z různých hledisek jsou žákům předkládány poznatky a informace týkající se naší planety, života na ní, lidské společnosti. Žákovi tento vyučovací předmět dále umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných a společenskovedních poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Zeměpis navazuje na vyučovací předměty prvního stupně prvouku a vlastivědu a celkově obohacuje vzdělanostní rozhled žáků o přírodní, společenské, hospodářské, politické i sociální podmínky a faktory života lidí.

Výuka tohoto vyučovacího předmětu směřuje zejména k vytvoření pozitivního vztahu ke svému okolí, podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání různých států a regionů, způsobu života, tradic a kultury místních obyvatel i krásy jejich přírody, získání uceleného obrazu o přírodních, hospodářských a sociálních poměrech v naší vlasti a regionech světa. Přípravuje žáka na život v globalizovaném světě, učí ho toleranci k lidem s odlišnou kulturou, náboženstvím, barvou pleti, politickým přesvědčením.

Tento vyučovací předmět úzce souvisí s ostatními předměty vyučovanými na druhém stupni, jsou tedy uplatňovány mezipředmětové vazby.

Vzdělávací obsah předmětu je členěn do sedmi tematických okruhů:

- Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
- Přírodní obraz Země
- Regiony světa
- Společenské a hospodářské prostředí
- Životní prostředí
- Česká republika
- Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Vyučovací předmět Zeměpis je vyučován ve všech ročnících druhého stupně se základní týdenní časovou dotací jedné vyučovací hodiny v každém ročníku. V šestém až osmém ročníku je časová dotace rozšířena o jednu vyučovací hodinu použitou s disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá zejména v kmenových třídách. Při výuce lze využívat také učebny vybavené interaktivními tabulemi. Část výuky se uskutečňuje také v terénu. Výuka Zeměpisu může být zpestřována konáním školních akcí.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj Kompetence k učení

- seznamujeme žáky postupně s obecně užívanými termíny, symboly a znaky daného oboru,

- prostřednictvím vhodně volených zadání učíme žáky znát smysl osvojovaných postupů a terminologie pro běžný život,
- vytváříme a rozvíjíme zájem žáků o poznávání okolí svého domova, poznávání svého regionu, své vlasti, poznávání cizích zemí,
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu,
- učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení.

Pro rozvoj Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky ke zkoumání faktů a jejich souvislostí,
- vytváříme praktické problémové úlohy, učíme žáky prakticky problémy řešit,
- učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů,
- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení,
- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.

Pro rozvoj Kompetence komunikativní

- zakládáme práci ve skupinách na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých a diskusi,
- při společné práci komunikujeme způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle,
- vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci,
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty,
- podporujeme kritiku a sebekritiku
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícími a mezi žáky navzájem.

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální

- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti,
- vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení úkolů,
- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce,
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role,
- netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.

Pro rozvoj Kompetence občanské

- vedeme žáky k vzájemnému respektu,
- vedeme žáky k poznání možností praktického využití geografických dovedností a znalostí,
- učíme žáky chovat se zodpovědně při mimořádných událostech,
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k aktivní ochraně životního prostředí,
- prohlubujeme vztah žáků ke své vlasti,
- žáci poznávají naše kulturní tradice a historické dědictví a tímto poznáním cítíme potřebu je chránit.

Pro rozvoj Kompetence pracovní

- vedeme žáky kriticky k výsledkům, kterých dosáhli, učí se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce,
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci,
- učíme žáky při práci využívat moderní technologie a techniku,
- usilujeme o to, aby žáci dodržovali stanovená pravidla, plnili své povinnosti.

5.16.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Zeměpis

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je modře vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v bodu 6 - Průřezová témata.

Zeměpis, 6. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Přírodní obraz Země</p> <p>01 - zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy</p> <p>-----</p> <p>02 - prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů</p> <p>-----</p> <p>03 - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrch</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se se složením vesmíru a hlavními výsledky jeho výzkumu - rozliší hvězdu a planetu - popíše postavení Země ve vesmíru - popíše sluneční soustavu, vyjmenuje planety - porovná vlastnosti planety Země s ostatními planetami z hlediska podmínek pro život na Zemi (velikost, teplota, vzdálenost od Slunce) - vysvětlí vzájemný vliv Měsíce a Země ----- - uvede důkaz o „kulatosti“ Země - popíše geoid jako přibližný tvar Země - popíše a vysvětlí oběh Země kolem Slunce a rotaci Země; vysvětlí důsledky těchto pohybů pro život na Zemi - vysvětlí význam sklonu zemské osy - vysvětlí pohyby Měsíce a uvede jeho fáze - objasní termín „zdánlivý pohyb hvězd po obloze“ - znázorní a popíše zatmění Slunce a Měsíce ----- - rozliší a porovná jednotlivé složky přírodní sféry - uvede základní údaje o litosféře, atmosféře, hydrosféře, pedosféře, biosféře - uvede příčinné vztahy v přírodní sféře Země - popíše vliv člověka na přírodní sféru Země 	<p>Země jako vesmírné těleso</p> <ul style="list-style-type: none"> - vesmír a hvězdy, vznik vesmíru - Slunce a sluneční soustava - planety sluneční soustavy, základní charakteristika - Měsíc - přirozená družice Země - fáze Měsíce - vzájemný vliv Země a Měsíce, mořský příliv a odliv - vzájemné působení těles - planeta Země, velikost, tvar, sklon osy, rotace, oběh kolem Slunce - roční období - střídání dne a noci - zdánlivý pohyb těles po obloze - zatmění Slunce a Měsíce <p>Krajinná sféra</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní sféra Země - litosféra: stavba Země, litosferické desky a jejich pohyb, povrch planety, tvary zemského povrchu, vznik pohoří, zemětřesení, sopečná činnost, vnitřní a vnější činitelé, činnost člověka - atmosféra: složení, rozdělení atmosféry, oběh vzduchu v atmosféře, děje v atmosféře, počasí, podnebí, podnebné pásy, šířková pásmovitost a výšková stupňovitost - hydrosféra: rozdělení vody na Zemi, oběh vody, světový oceán, pohyby mořské vody, mořské proudy, pevninská voda, 	<p>VMEGS/1</p> <p>ENV/1</p> <p>ENV/2</p>

<p>04 - porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše síly, které utvářely zemský povrch - rozliší vnitřní (endogenní) a vnější (exogenní) síly podílející se na tvorbě povrchu Země - popíše činnost člověka na tvorbě povrchu planety 	<p>ledovce, zdroje a význam vody pro život lidí a organismů</p> <ul style="list-style-type: none"> - pedosféra: vznik půd, složení půdy, půdní typy, půdní druhy, význam půdy a nebezpečí, která půdu ohrožují - biosféra: vegetační pásy (biomy, geografické podnebné pásmo - tropický deštný les, tropický a subtropický suchý les, lesy mírného pásu, severské a horské jehličnaté lesy, stepi, pouště a polopouště, lesotundra, tundra, polární pustiny), život v mořích a oceánech, výškové stupně rostlinstva 	
<p>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topologie</p> <p>01 - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů</p> <p>-----</p> <p>02 - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná geografické informace - vyhledá na mapě požadované informace - dokáže posoudit získané informace; roztřídí a vyhodnocuje je - vyhledává geografické informace z jiných dostupných zdrojů - použije odpovídající geografickou a kartografickou terminologii - používá topografickou terminologii - vysvětlí pojmy globus a mapa, rozlišuje druhy map - pracuje s jednotlivými pojmy, vysvětlí jejich význam a použije je v konkrétním případě - do mapy zakreslí požadovanou informaci - orientuje se na mapě, vyhledá a ukáže na ní požadovanou informaci 	<p>Komunikační geografický a kartografický jazyk</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy - základní topografické útvary - plán, mapa - jazyk mapy: symboly, značky, vysvětlivky - vyhledávání informací, statistika, zdroje dat <p>Geografická kartografie a topografie</p> <ul style="list-style-type: none"> - glóbus - mapy - měřítko, druhy map, obsah map - zeměpisná síť, rovnoběžky, poledníky - zeměpisné souřadnice - určování zeměpisné polohy - čas na zeměkouli - výškopis, polohopis - orientace map - světové strany 	

<p>03 - přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná základní geografické objekty, jevy a procesy v krajině - pracuje s mapou a jejím měřítkem; dle svých matematických dovedností vypočítá (zjistí) skutečnou vzdálenost - popíše zeměpisnou síť (rovnoběžky a poledníky); určuje zeměpisnou polohu pomocí souřadnic - rozlišuje časová pásma a přechody datové meze na Zemi - sleduje a vyhodnocuje (srovnává) geografické objekty, jevy a procesy - vysvětlí na příkladech vybrané zákonitosti, souvislosti a podmíněnosti mezi objekty, jevy a procesy 		
<p>Regiony světa</p> <p>01 - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</p> <p>-----</p> <p>02 - rozlišuje a lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší a vyjmenuje zásadní přírodní a společenské podmínky charakteristické pro určitou oblast (region) - uvede příklady, jak vybrané přírodní podmínky ovlivňují charakter jednotlivých probíraných oblastí - vysvětlí, jak společenské podmínky zasahují do charakteru probíraných oblastí <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá na mapách jednotlivé probírané oceány, světadíly, regiony a významné státy - provede jednoduchou charakteristiku (přírodní a společenskou) zadaných oblastí - rozlišuje významné regiony od regionů periferních probíraných oblastí - srovnává význam jednotlivých oblastí podle stanovených kritérií 	<p>Světový oceán</p> <ul style="list-style-type: none"> - jeho součásti: Atlantský, Tichý, Indický, Severní ledový - moře vnitřní a okrajové, zálivy, průlivy, průplavy - základní přírodní podmínky - lokalizace světového oceánu a jeho částí včetně přilehlých moří a zálivů <p>Světadíly</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afrika, Austrálie, Antarktida - poloha, rozloha - přírodní sféry (litosféra, atmosféra, hydrosféra, biosféra, pedosféra) - základní údaje - oblasti a regiony světadílů - vybrané významné státy regionů, základní charakteristika - lokalizace oblastí na mapách 	

<p>03 - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje v dané probírané oblasti jednotlivé složky přírodní sféry - popíše vliv člověka v daných oblastech na přírodní prostředí; charakterizuje společenské, politické, hospodářské a kulturní poměry dané oblasti - porovná jednotlivé oblasti podle zvolených kritérií, např. podle rozlohy, významu - lokalizuje na mapách jednotlivé oblasti; zakreslí do map základní geografické pojmy - v základních rysech vysvětlí význam probíraných oblastí a jejich potenciál pro další rozvoj 	<ul style="list-style-type: none"> - lidská sféra (politické, společenské, hospodářské, kulturní poměry dané oblasti) 	
<p>04 - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, k jakým zásadním změnám v průběhu objevování a formování vybraných oblastí (světadílů, regionů) došlo a co bylo příčinou změn - posoudí, jaká nebezpečí pro další rozvoj vybraných oblastí hrozí 		
<p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</p> <p>01 - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</p> <p>02 - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny</p> <p>03 - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v terénu pomocí orientačních objektů a map - určuje světové strany - rozpoznává jednotlivé objekty v terénu a na mapě - vyhledává a rozřídí objekty do kategorií - respektuje zásady bezpečného pobytu a pohybu v krajině - vysvětlí, co je to mimořádná událost - popíše, jak by se choval při mimořádné události 	<ul style="list-style-type: none"> - terén místní krajiny - orientační body - světové strany, orientace mapy, orientace v terénu - pohyb v terénu, bezpečnost - práce s mapou, vyhledávání objektů - náčrtek - mimořádné události, živelné pohromy - postup při mimořádné události 	

Zeměpis, 7. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topologie</p> <p>01 - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů</p> <p>-----</p> <p>04 - vytváří a využívá osobní myšlenkovou (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu</p>	<p>- vyhledává a hodnotí geografické informace</p> <p>- adekvátně použije odpovídající geografické informace obsažené v učebnicích, atlasech a jiných zdrojích</p> <p>- vyjádří svými slovy požadované geografické informace o vybraných lokalitách nebo jevech</p> <p>-----</p> <p>- vytváří a využívá vytvořené mentální mapy</p> <p>- porovnává rozlohu jednotlivých částí zemského povrchu (oceány, světadíly, vybrané státy)</p>	<p>- jazyk mapy: symboly, značky, vysvětlivky</p> <p>- vyhledávání informací, statistika, zdroje dat</p> <p>- mapy - měřítko, druhy map, obsah map</p> <p>- zeměpisná síť, rovnoběžky, poledníky</p> <p>- zeměpisné souřadnice</p>	<p>VMEGS/1</p> <p>VMEGS/2</p> <p>VMEGS/3</p> <p>MUV/5</p> <p>ENV/1</p>
<p>Regiony světa</p> <p>01 - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</p> <p>-----</p> <p>02 - rozlišuje a lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</p>	<p>- rozliší a vyjmenuje zásadní přírodní a společenské podmínky charakteristické pro určitou oblast</p> <p>- uvede příklady, jak vybrané přírodní podmínky ovlivňují charakter jednotlivých probíraných oblastí</p> <p>- vysvětlí, jak společenské podmínky zasahují do charakteru probíraných oblastí</p> <p>- na příkladech vymezení podle vybraných zadaných kritérií regiony světa</p> <p>-----</p> <p>- lokalizuje jednotlivé světadíly, regiony a významné státy</p> <p>- provede jednoduchou charakteristiku (přírodní a společenskou) zadaných oblastí</p>	<p>Světadíly</p> <p>- Evropa, Severní a Jižní Amerika, Asie</p> <p>- poloha, rozloha</p> <p>- přírodní sféry (litosféra, atmosféra, hydrosféra, biosféra, pedosféra) - základní údaje</p> <p>- oblasti a regiony světadílů</p> <p>- vybrané významné státy regionů, základní charakteristika</p> <p>- lokalizace oblastí na mapách</p> <p>- surovinové zdroje, nerostné bohatství</p> <p>- infrastruktura</p> <p>- obyvatelstvo</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje významné regiony od regionů periferních v různých oblastech světa - srovnává význam jednotlivých oblastí podle stanovených kritérií 	<ul style="list-style-type: none"> - lidská sféra (politické, společenské, hospodářské, kulturní poměry dané oblasti) - politickohospodářský vývoj oblastí 	
<p>03 - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje v probíraných oblastech jednotlivé složky přírodní sféry - popíše vliv člověka v daných oblastech na přírodní prostředí; charakterizuje společenské, politické, hospodářské a kulturní poměry dané oblasti - porovná jednotlivé oblasti podle zvolených kritérií, např. podle rozlohy, významu - lokalizuje na mapách jednotlivé oblasti; zakreslí do map základní geografické pojmy - v základních rysech vysvětlí význam probíraných oblastí a jejich potenciál pro další rozvoj 		
<p>04 - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, k jakým zásadním změnám v průběhu objevování a formování vybraných oblastí došlo a co bylo příčinou změn - posoudí, jaká nebezpečí pro další rozvoj vybraných oblastí hrozí 		

Zeměpis, 8. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Česká republika</p> <p>01 - vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy</p> <p>-----</p> <p>02 - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům</p> <p>-----</p> <p>03 - hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropské a světovém kontextu</p>	<p>- vymezí region na základě zvolených kritérií, zhodnotí jeho přírodní, hospodářské a kulturní poměry, přednosti a nedostatky vzhledem k okolním regionům</p> <p>-----</p> <p>- uvede silné a slabé stránky místního regionu na základě znalostí jeho přírodních, hospodářských a kulturních poměrů</p> <p>- zařadí místní region do vyšších územních celků</p> <p>- zhodnotí perspektivu rozvoje regionu</p> <p>-----</p> <p>- charakterizuje polohu ČR v rámci Evropy, porovnává její velikost a počet obyvatel se sousedními státy</p> <p>- stručně charakterizuje historický vývoj našeho území</p> <p>- uvede přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky ČR</p> <p>- popíše vývoj reliéfu v jednotlivých geologických etapách, významné geomorfologické celky zakreslí do mapy a jednoduše zhodnotí všechny subprovincie</p> <p>- zařadí území ČR do příslušného podnebného pásu, objasní působení určitých vlivů na podnebí ČR, vymezí na mapě podnebné oblasti</p> <p>- správně používá pojmy povodí, úmoří, rozvodí, vymezí a pojmenuje na mapě 3 úmoří, pod které spadá území ČR, do mapy zakreslí a pojmenuje významné řeky a vodní plochy</p>	<p>Česká Republika</p> <p>- poloha ČR</p> <p>- historický vývoj ČR</p> <p>- povrch ČR</p> <p>- podnebí ČR</p> <p>- vodstvo ČR</p> <p>- půdy ČR</p> <p>- rostlinstvo, živočišstvo a ochrana přírody ČR</p> <p>- obyvatelstvo ČR</p> <p>- sídla ČR</p> <p>- hospodářství ČR</p> <p>Administrativní členění ČR</p> <p>- Praha</p> <p>- Středočeský kraj</p> <p>- Jihočeský kraj</p> <p>- Plzeňský kraj</p> <p>- Karlovarský kraj</p> <p>- Ústecký kraj</p> <p>- Liberecký kraj</p> <p>- Královéhradecký kraj</p> <p>- Pardubický kraj</p> <p>- Vysočina</p> <p>- Jihomoravský kraj</p> <p>- Olomoucký kraj</p> <p>- Moravskoslezský kraj</p> <p>- Zlínský kraj</p> <p>Místní region</p> <p>- zeměpisná poloha, historické vymezení místního regionu,</p> <p>- přírodní podmínky, socioekonomické podmínky</p> <p>- vztahy k okolním regionům</p>	<p>VDO/3</p> <p>VMEGS/1</p> <p>MUV/1</p> <p>MUV/5</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - určí způsob diagnostiky půdního druhu a typu, vyjmenuje a na mapě lokalizuje nejrozšířenější půdní druhy a typy ČR, zhodnotí možnosti jejich využívání v zemědělství - zařadí území ČR do příslušného vegetačního pásu, vysvětlí vliv výškové stupňovitosti, určí přirozenou skladbu lesů a vysvětlí důvody, které vedly ke změně skladby lesů, vymezí hlavní chráněná území v ČR, lokalizuje je na mapě a určí způsob jejich ochrany - určí skladbu obyvatel podle demografických ukazatelů, uvede příklady národnostních menšin zde žijících, vyjmenuje nejrozšířenější církve u nás - lokalizuje významná sídla na mapách, objasní rozmístění sídel v historické souvislosti 		
<p>04 - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapě kraje ČR a zhodnotí je z přírodní i socioekonomické sféry - porovná kraje a regiony podle osídlení; vysvětlí, proč jsou některé regiony osídleny hustě a jiné řídko - porovná význam a pozici jednotlivých krajů ČR, zhodnotí přednosti a možnost rozvoje každého z nich; rozlišuje jádrové a periferní oblasti - pojmenuje a lokalizuje krajská města a další významná města - určí celkovou orientaci českého hospodářství v současnosti a minulosti, určí perspektivní obory a zhodnotí předpoklady, které pro ně ČR má - posoudí a porovná dopravní strukturu a úroveň komunikací s vybranými státy Evropy 		

<p>-----</p> <p>05 - uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</p>	<p>- zhodnotí možnosti rozvoje cestovního ruchu v ČR, určí a charakterizuje významné lokality pro cestovní ruch</p> <p>-----</p> <p>- popíše významné světové mezinárodní a nadnárodní instituce, organizace a integrace států</p> <p>- uvede příklady zapojení České republiky do světových mezinárodních a nadnárodních institucí, organizací a integrací států</p> <p>- uvede význam členství ČR v Evropské unii a NATO</p>	<p>Světové mezinárodní a nadnárodní instituce, organizace a integrace států</p> <p>- Evropská unie</p> <p>- NATO</p> <p>- OPEC</p> <p>- UNESCO</p> <p>- OSN</p> <p>- další (Liga arabských států, ASEAN aj.)</p>	
---	--	---	--

Zeměpis, 9. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Společenská a hospodářská prostředí</p> <p>01- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje obyvatelstvo světa a jeho částí - vyjmenuje lidské rasy a míšence ras, charakterizuje je na základě vnějších tělesných znaků, pomocí map určí jejich rozmístění na světě, - vysvětlí příčiny vzniku rasismu, vysvětlí pojem národ, vyjmenuje nejvýznamnější náboženství ve světě - rozliší charakteristiku obyvatelstva hospodářsky vyspělých a méně vyspělých zemí - rozliší kulturní odlišnosti různých částí světa - vypočítá přírůstek obyvatelstva na modelových příkladech - uvede příklady států s kladným a záporným přírůstkem, porovná tyto státy - rozumí demografickým a geografickým ukazatelům (střední délka života, hustota zalidnění), vyhledá nejnovější údaje o počtu obyvatelstva, uvede pravděpodobný budoucí vývoj, porovná rozmístění obyvatelstva na Zemi - vysvětlí pojmy: migrace, imigrace, emigrace 	<p>Obyvatelstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - obyvatelstvo světa a jeho početní růst - rozmístění obyvatelstva na Zemi - územní pohyb obyvatelstva, struktura obyvatel <p>Lidské rasy, národy, jazyky</p> <ul style="list-style-type: none"> - náboženství ve světě <p>Sídla</p> <ul style="list-style-type: none"> - proces urbanizace, územní struktura měst, funkce měst, venkovská sídla <p>Světové hospodářství, jádrové a periferní oblasti</p> <p>Zemědělství</p> <ul style="list-style-type: none"> - rostlinná a živočišná produkce, rybolov, lesnictví <p>Těžba nerostných surovin</p> <p>Průmysl</p> <ul style="list-style-type: none"> - energetika a těžký průmysl, spotřební průmysl <p>Úloha dopravy v hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika jednotlivých druhů dopravy <p>Služby</p> <p>Cestovní ruch</p> <p>Mezinárodní obchod</p> <p>Hlavní hospodářské organizace ve světě</p> <p>Suverénní stát</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha, rozloha státu <p>Státní hranice</p> <p>Správní členění státu</p> <p>Státní zřízení a politický systém státu</p> <ul style="list-style-type: none"> - způsob vlády <p>Mezinárodní organizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohniska neklidu 	<p>VDO/3</p> <p>MUV/5</p> <p>ENV/1</p> <p>ENV/2</p> <p>ENV/3</p> <p>ENV/4</p>
<p>02 - posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy: sídlo, vesnice, město, urbanizace, aglomerace, konurbace, megalopolis; uvede konkrétní příklady států, ve kterých se těmito městskými sídly setkáváme 		

	<ul style="list-style-type: none"> - uvede význam polohy a přírodních podmínek pro vznik sídel - vysvětlí pojem: územní struktura měst; objasní, jakou úlohu plní různé části města - porovná specifika života na venkově a ve městech 		
<p>03 - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší hlavní skupiny hospodářské činnosti, - vyjmenuje hospodářské systémy v minulosti a v dnešní době - lokalizuje nejvýznamnější zdroje surovin a energií ve světě a nejvýznamnější země jejich spotřeby - vysvětlí rozdíly mezi jádrovými a periferními oblastmi, uvede příklady těchto oblastí 		
<p>04 - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede obecné předpoklady pro územní rozmístění výroby a spotřeby - vyjmenuje různé typy zemědělství a uvede, ve kterých oblastech světa se s nimi setkáme - vyjmenuje hlavní průmyslová odvětví těžkého a spotřebního průmyslu - vyjmenuje druhy dopravy, porovná jejich význam (rozvoj) dříve a dnes - zhodnotí význam služeb pro obyvatelstvo - na mapě ukáže hlavní oblasti cestovního ruchu - vysvětlí pojmy: import, export, aktivní a pasivní obchodní bilance, - uvede nejdůležitější centra světového obchodu a hlavní hospodářské organizace ve světě 		
<p>05 - porovná státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší státy světa a regiony států světa podle různých kritérií 		

<p>-----</p> <p>06 - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede znaky suverénního státu, rozumí pojmu státní hranice, vysvětlí, jak je vytvářena - vysvětlí rozdíl mezi státem unitárním a federativním, uvede příklady státu s různými typy správního členění - jmenuje příklady nejvýznamnějších světových mezinárodních a nadnárodních institucí, organizací a integrací států <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje příklady ohnisek napětí a konfliktů ve světě - pojmenuje charakter napětí a konfliktů a jejich možné důsledky - uvede význam světových institucí pro řešení a předcházení konfliktům 		
<p>Životní prostředí</p> <p>01 - porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny</p> <p>-----</p> <p>02 - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)</p> <p>-----</p> <p>03 - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - definuje pojem kulturní a přírodní krajina - uvede specifické znaky a funkce krajiny - objasní pojmy přírodní a životní prostředí <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše, jak lidé působí na jednotlivé přírodní složky Země - uvede příklady negativního působení člověka na okolní prostředí - uvede příklady vlivu člověka na změnách v biomech <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede klady a zápory vlivu člověka a lidské společnosti na krajinu a životní prostředí a opačně - klasifikuje míru poškození krajiny lidskou společností - uvede zásady správného chování a postupů v prostředí 	<p>Krajina, příroda a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní, přírodní krajina - životní prostředí <p>Vliv člověka a lidské společnosti na krajinu a životní prostředí – působení životního prostředí na člověka a lidskou společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidé ovlivňují krajinu a životní prostředí - jak nás životní prostředí ovlivňuje - ochrana a rozvoj životního prostředí 	

5.17 Vyučovací předmět Hudební výchova (HV)

5.17.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Hudební výchova umožňuje žákům poznávat specifické činnosti člověka, a to činnosti duchovní. Tento předmět vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Umění a kultura* a jejího vzdělávacího oboru *Hudební výchova*.

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova se žáci seznamují prostřednictvím teoretické výuky i praktických činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního umění. Učí se s nimi tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků sebevyjádření.

Zvláště žákům mladšího školního věku umožňuje výuka tohoto předmětu setkávat se pravidelně s hudbou. Podněcuje cit ke kultuře a umění, rozvíjí jejich znalosti v této oblasti, navozuje uvolnění i pocity radosti. Rozvíjí u nich vztah k pěveckému a mluvenému projevu. Dotýká se též instrumentálních dovedností.

Hudební výchova se uskutečňuje prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností, které jsou vzájemně provázány a navzájem se doplňují. Prostřednictvím těchto činností je žák veden k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a užívání hudby jako prostředku dorozumívání či seberealizace. Žáci mají možnost prakticky hudbu realizovat prostřednictvím zpěvu, hry na hudební nástroje (Orffův instrumentář) nebo pohybovými aktivitami (tencem).

Při hodnocení výsledků práce žáků se přihlíží k jejich přístupu k celému spektru hudebních činností, k úsilí o dosažení co nejlepšího výsledku a samozřejmě k vrozeným dispozicím a vlohám.

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět v prvním až osmém ročníku s časovou dotací jedné hodiny týdně v každém ročníku. Výuka probíhá v běžných kmenových učebnách, je možné využívat učebnu informatiky. Při výuce nacházejí uplatnění nejrůznější metody a formy práce, aktivity podporující praktické hudební činnosti, nebo aktivity v rámci konání školních akcí, jako jsou výchovné koncerty, besedy aj.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj Kompetence k učení:

- volíme aktivizující metody a formy práce,
- stanovujeme dílčí vzdělávací cíle,
- vedeme žáky k organizování vlastní hudební činnosti,
- podporujeme podnětnou tvůrčí atmosféru,
- zadáváme úkoly, které je nutí vybírat si a využívat vhodné metody a způsoby učení,
- motivujeme žáky k vlastnímu samostudiu.

Pro rozvoj Kompetence k řešení problémů:

- vytvářením praktických problémových úloh a situací vedeme žáky k praktickému řešení problémů,
- podporujeme osobité způsoby vyjadřování rytmu a instrumentálního doprovodu,
- s žáky hledáme vhodné využití hudby v různých situacích (podle tempa, nálady,...),
- ponecháváme žákům prostor k vlastnímu prožití hudby,
- při praktických činnostech se žáci učí posuzovat důležitost získaných informací.

Pro rozvoj Kompetence komunikativní:

- učíme žáky stručně, přesně a kultivovaně sdělovat své pocity z vyslechnutého hudebního díla,
- vedeme žáky k naslouchání a vnímání hudebních projevů včetně projevů spolužáků,
- prezentujeme hudbu jako „umění lidské komunikace“,
- učíme žáky vnímat a respektovat názory jiných,
- ukazujeme žákům, že hudba charakterizuje národy, jejich kulturu, že hudba je celosvětově srozumitelná.

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální:

- podporujeme týmovou práci a rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role,
- dáváme možnost každému žákovi vyniknout v té hudební oblasti, která je mu nejbližší,
- vedeme žáky k vzájemnému respektu a dodržování stanovených rolí (např. dirigent a orchestr),
- představujeme žákům výrazné osobnosti hudby jako lidi, kteří mají své přednosti, ale také své zápory, přibližujeme jim jejich životní příběhy.

Pro rozvoj Kompetence občanské:

- vysvětlujeme žákům zásady kulturního vystupování, chování a oblékání, vysvětlujeme jim rozdílnost hudebních představení,
- vysvětlujeme žákům, že kultura jako široké spektrum lidských činností ovlivňuje náš společenský život,
- seznamujeme žáky s kulturním bohatstvím, s kulturními hodnotami minulosti i současnosti,
- zapojujeme žáky do kulturních akcí, které se konají v našem městě nebo regionu,
- netolerujeme nekulturní chování.

Pro rozvoj Kompetence pracovní:

- podporováním praktických hudebních aktivit vedeme žáky k vnímání hudby jako specifické lidské činnosti,
- využíváme hudbu jako nástroj relaxace, motivace i poznávání,
- vedeme žáky k šetrnému zacházení s hudebními nástroji,
- při výuce vytváříme podnětné pracovní prostředí,
- podporujeme tvořivou aktivitu žáků.

5.17.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je **modře** vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v **bodě 6 - Průřezová témata**.

Hudební výchova, 1. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
01 - zpívá na základě svých dispozic intonačně a rytmicky přesně v jednohlase	<ul style="list-style-type: none"> - dbá na správné dýchání a držení těla - provádí hlasová a dechová cvičení - zřetelně vyslovuje - tvoří a rozvíjí hlasový tón - nadechuje se v pauzách - dbá na hlasovou hygienu - rozlišuje hlas mluvený a zpěvný 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvní projev - zvuk x tón - dechová cvičení - pěvecké dovednosti, hlasová hygiena - řeč x zpěv - hluboko x vysoko - silně x slabě - pomalu x rychle - vesele x smutně - hlas mužský, ženský, dětský - hudební rytmus 	
02 - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty. Improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	<ul style="list-style-type: none"> - vytleská rytmus podle vzoru - rozlišuje krátké a dlouhé tóny - rytmizuje říkadla a slovní spojení - improvizuje ve vokálních a rytmických hrách 	<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orffův instrumentář - hra na nástroje (Orff) - rozlišování délky tónů (krátké, dlouhé) - rytmizace - rytmické hry - zrychlování x zpomalování - hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď) - melodie stoupá x klesá 	
03 - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	<ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje vytleskávaným jednoduché motivy - rozlišuje a používá nástroje z Orffova instrumentáře - hraje hudební hry 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření hudby pohybem - jednoduché tance, krok poskočný - orientace v prostoru <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - délka, síla, barva, výška tónu - hudba vokální, instrumentální - lidský hlas, hudební nástroj 	
04 - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	<ul style="list-style-type: none"> - provádí správné držení těla, chůzi - rozlišuje krok, chůzi, běh - pohybově vyjádří tempo, dynamiku - pohybuje se dle hudby na místě i z místa - napodobuje pohyby - orientuje se v prostoru (úrok vpřed, vzad, vlevo, vpravo) - zvládá krok poskočný - drží ruce při tanečním pohybu v bok, vedle sebe - reaguje na změnu tempa 		

<p>05 - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje zvuk, tón, mluvený a zpívaný hlas - vnímá délku, sílu, výšku a barvu tónu - vyjádří stoupání a klesání melodie 	<p>Hudební styly a žánry</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje hudbu taneční, poslechovou, pochodovou - lidová slovesnost (písně, říkadla) - významné hudební skladby - státní hymna 	
<p>06 - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu varhanní, instrumentální, vokálně instrumentální</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozná podle obrázku a podle zvuku vybrané hudební nástroje podle zvuku - rozliší hlas mužský, ženský a dětský - pozná hudbu vokální a instrumentální - naslouchá různým hudebním žánrům a vyhledává v nich hudební nástroje - pozná ukolébavku, vánoční koledy, pochod - pozná hymnu - seznámí se s lidovými písněmi 		

Hudební výchova, 2. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
01 - zpívá na základě svých dispozic intonačně a rytmicky přesně v jednohlase	<ul style="list-style-type: none"> - dbá na správné dýchání a držení těla - provádí hlasová a dechová cvičení - zřetelně vyslovuje - tvoří a rozvíjí hlasový tón - nadechuje se v pauzách, dýchá hospodárně - provádí dechová cvičení - dbá na hlasovou hygienu - zdokonaluje kvalitu zpěvního projevu - dodržuje hudební rytmus 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvní projev - zvuk x tón - dechová cvičení - pěvecké dovednosti, hlasová hygiena - řeč x zpěv - hluboko x vysoko - silně x slabě - pomalu x rychle - vesele x smutně - hlas mužský, ženský, dětský - hudební rytmus 	
02 - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty. Improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	<ul style="list-style-type: none"> - rytmizuje a melodizuje skupiny slov a krátké texty - improvizuje v hudebních hrách - vytleská rytmus podle vzoru - rozlišuje krátké a dlouhé tóny 	<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orffův instrumentář - hra na nástroje (Orff) - rozlišování délky tónů (krátké, dlouhé) - rytmizace - rytmické hry - zrychlování, zpomalování - hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď) - melodie stoupavá, klesavá - notová osnova - houslový klíč - nota celá, půlová, čtvrt'ová 	
03 - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	<ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje vytleskávaným jednoduché motivy - rozlišuje a používá nástroje z Orffova instrumentáře - reprodukuje volně jednoduché skladby - improvizuje s hudebními nástroji - hraje hudební hry (na ozvěnu, otázka - odpověď) 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření hudby pohybem - jednoduché tance, krok poskočný - orientace v prostoru <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - délka, síla, barva, výška tónu - hudba vokální, instrumentální 	
04 - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	<ul style="list-style-type: none"> - provádí správné držení těla, chůzi - rozlišuje krok, chůzi, běh - pohybově vyjádří tempo, dynamiku - pohybuje se dle hudby na místě i z místa 		

	<ul style="list-style-type: none"> - napodobuje pohyby - orientuje se v prostoru - reaguje na změnu tempa - používá k pohybovému doprovodu poskok a výměnný krok 	<ul style="list-style-type: none"> - lidský hlas, hudební nástroj 	
<p>05 - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje zvuk, tón, mluvený a zpívaný hlas - vnímá délku, sílu, výšku a barvu tónu - rozpoznává melodii vzestupnou a sestupnou - používá hudební značky (nota, notová osnova, houslový klíč) - rozlišuje notu celou, půlovou, čtvrtovou - pozná pomalou a rychlou melodii 	<p>Hudební styly a žánry</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje hudbu taneční, poslechovou, pochodovou - lidová slovesnost (písně, říkadla) - významné hudební skladby - státní hymna 	
<p>06 - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu varhanní, instrumentální, vokálně instrumentální</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozná vybrané hudební nástroje podle zvuku - poslouchá lidové a umělé písně - zdokonaluje se v rozlišování skladeb podle rytmu 		

Hudební výchova, 3. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
01 - zpívá na základě svých dispozic intonačně a rytmicky přesně v jednohlase	<ul style="list-style-type: none"> - doržuje správné dýchání v pauze a mezi frázemi - zřetelně vyslovuje - osvojuje si pěvecké dělení slov - rozšiřuje si hlasový rozsah - dodržuje správný pěvecký postoj - dbá na hlasovou hygienu - zpívá v souladu se svými dispozicemi 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvní projev - zvuk x tón - dechová cvičení - pěvecké dovednosti, hlasová hygiena - řeč x zpěv - hluboko x vysoko - silně x slabě - pomalu x rychle - vesele x smutně - hlas mužský, ženský, dětský 	
02 - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty. Improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	<ul style="list-style-type: none"> - rytmizuje a melodizuje skupiny slov a jednoduché texty - improvizuje v hudebních hrách - vytleská rytmus podle vzoru - rytmizuje v 2/4 a 3/4 taktu 	<ul style="list-style-type: none"> - hudební rytmus <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orffův instrumentář - hra na nástroje (Orff) - rozlišování délky tónů (krátké, dlouhé) - rytmizace v 2/4 a 3/4 taktu 	
03 - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	<ul style="list-style-type: none"> - zdokonaluje se ve hře na hudební nástroje - využívá jednoduché nástroje k rytmickým doprovodům 	<ul style="list-style-type: none"> - rytmické hry a melodizace - hudební improvizace - melodie stoupavá, klesavá - notová osnova - houslový klíč 	
04 - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	<ul style="list-style-type: none"> - pohybově vyjádří tempo, dynamiku a náladu - pohybuje se do rytmu hudby - reaguje na změnu tempa - zvládá jednoduché taneční kroky ve 2/4 a 3/4 taktu - taktuje ve 2/4 a 3/4 taktu 	<ul style="list-style-type: none"> - durová stupnice - nota celá, půlová, čtvrtová <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - taktování - pohybový doprovod ve dvoudobém taktu - pohybové vyjádření hudby 	
05 - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje noty durové stupnice - rozlišuje hodnotu not (délku doby) - užívá notové značky 	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduché tance, krok poskočný - orientace v prostoru 	

<p>-----</p> <p>06 - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu varhanní, instrumentální, vokálně instrumentální</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základech notového zápisu - pozná taktovou čaru ----- - v proudu znějící hudby rozliší základní hudební nástroje - rozliší zvuk kytary, kontrabasu, klavíru, houslí, flétny, bubnů, trumpety - rozpozná skladby slavnostní a zábavné (vážná nebo populární hudba) - poslouchá skladby významných autorů 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - délka, síla, barva, výška tónu - hudba vokální, instrumentální - lidský hlas, hudební nástroj - hudební styly (vážná a populární hudba) - poslech vybraných skladatelů a skladeb (např. Smetana, Dvořák, populární zpěváci) 	
--	--	---	--

Hudební výchova, 4. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
01 - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě v durových i molových toninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí správné pěvecké návyky (dech, vázání tónů, pěvecký postoj, čistota tónů, artikulace) - dodržuje hlasovou hygienu - zpívá v rozsahu svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně - rozlišuje zpěv jednohlasý a dvojhlasý - dle svých dispozic je schopen zpívat dvojhlasou píseň 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónů, dynamicky odlišený zpěv - hlasová hygiena - hlasový rozsah - hudební rytmus v 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - dvojhlas - kánon - intonace (nástup I, III, V. stupeň - hudební záznam - notová osnova, nota (druhy not) - stupnice C - dur 	
02 - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí intonační dovednosti - realizuje různými prostředky (zpěv, hra, tanec) jednoduchou melodii zapsanou pomocí not - rytmizuje v 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - orientuje se v zápisu jednoduché melodie 	<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na hudební nástroj - reprodukce motivů - Orffovy nástroje - rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba části skladby) - rytmické schéma 	
03 - využívá na základě hudebních schopností a dovedností jednoduché, případně složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	<ul style="list-style-type: none"> - prohlubuje své dovednosti ve hře na Orffovské nástroje - rozlišuje jednotlivé skupiny nástrojů - využívá získané hudební schopnosti k prezentaci nebo realizaci zapsané melodie 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - taktování, pohybový doprovod znějící hudby - 2/4, 3/4 a 4/4 takt - taneční hry, jednoduché tance - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby (pantomima, pohybová improvizace) 	
04 - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	<ul style="list-style-type: none"> - dle svých schopností rozliší durové a mollové tóniny - vyjmenuje stupnici C-dur - používá hudební značky - rozlišuje notu osminovou - pozná hudební souzvuk 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy mezi tóny 	

	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních hudebních pojmech (repetice, předznamenání, slabě, silně aj.) - seznamuje se s malou a velkou písňovou formou, co znamená pojem rondo, variace - rozpozná hudební formu (a – b) - pozná základní hudební styly a žánry 	<ul style="list-style-type: none"> - souzvuk, akrod - hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem (rytmus, melodie, barva, gradace, tempo, zesilování, zeslabování) - hudební styly a žánry - hudební formy - interpretace hudby 	
<p>05 - vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tvoří hudební doprovod v rámci svých hudebních dispozic - dle svých dispozic provádí jednoduché improvizace - vnímá zvukomalbu - rozpozná hudební směry, žánry - seznámí se s hudebními skladateli - navštěvuje koncerty a slovně je hodnotí - účastní se školních pěveckých soutěží - hodnotí pěvecké výkony svých spolužáků 		
<p>07 - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používá pantomimu k vyjádření hudebního motivu - pohybově improvizuje s využitím tanečních kroků - taktuje v 2/4, 3/4 taktu 		

Hudební výchova, 5. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
01 - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i molových toninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> - upevňuje si osvojené pěvecké dovednosti (dýchání, vázání a tvorba tónů, pěvecký postoj, čistota tónů, artikulace) - dodržuje hlasovou hygienu - zpívá v rozsahu svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně - dle svých dispozic je schopen zpívat dvojhlasou píseň - rozvíjí smysl pro rytmus 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónů, dynamicky odlišený zpěv - hlasová hygiena - hlasový rozsah - hudební rytmus v 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - dvojhlas - kánon, prodleva - intonace (nástup I, III, V. stupeň - hudební záznam - notová osnova, nota (druhy not) - stupnice C - dur 	
02 - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí intonační dovednosti - realizuje různými prostředky (zpěv, hra, tanec) jednoduchou melodii zapsanou pomocí not - rytmizuje v 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - orientuje se v zápisu jednoduché melodie 	<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na hudební nástroj - reprodukce motivů - Orffovy nástroje - rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba části skladby) - rytmické schéma 	
03 - využívá na základě hudebních schopností a dovedností jednoduché, případně složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	<ul style="list-style-type: none"> - vytváří hudební doprovod v rámci svých individuálních dispozic - rozlišuje jednotlivé skupiny nástrojů - využívá získané hudební schopnosti k prezentaci nebo realizaci zapsané melodie 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - taktování, pohybový doprovod znějící hudby - 2/4, 3/4 a 4/4 takt - taneční hry, jednoduché tance 	
04 - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší zvukově durové a mollové tóniny - používá hudební značky pojmy - rozpozná hudební formu - pozná základní hudební styly a žánry 	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby (pantomima, pohybová improvizace) <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy mezi tóny 	

<p>05 - vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p>	<p>- dle svých dispozic vytváří hudební improvizace nebo dotváří části skladby</p>	<p>- souzvuk, akrod</p>	
<p>06 - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny</p>	<p>- v průběhu přehrávané skladby dokáže rozpoznat některé z užitých hudebních výrazových prostředků zejména, metrické, rytmické, dynamické a harmonické změny)</p> <p>- na základě použitých výrazových prostředků dokáže popsat charakter skladby</p> <p>- vysvětlí užití harmonických nebo disharmonických souzvuků</p>	<p>- hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem (rytmus, melodie, barva, gradace, tempo, zesilování, zeslabování)</p> <p>- metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu</p> <p>- hudební styly a žánry</p> <p>- hudební formy</p> <p>- interpretace hudby</p>	
<p>07 - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</p>	<p>- používá pantomimu k vyjádření hudebního motivu</p> <p>- pohybově improvizuje s využitím tanečních kroků</p> <p>- taktuje v 2/4, 3/4 taktu</p>		

Hudební výchova, 6. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>01 - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</p> <p>02 - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</p> <p>03 - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p> <p>04 – realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů</p> <p>05 - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p> <p>06 - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu utvářenému celku, vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</p>	<p>- pohybem reaguje na znějící hudbu (pochodový, polkový a valčíkový rytmus)</p> <p>- dokáže podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně zpívat v jednohlase, popř. v dvojhlasě</p> <p>- správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje (hra na tělo)</p> <p>- má rytmické cítění a rytmickou paměť</p> <p>- umí taktovat dvoučtvrt'ový a tříčtvrt'ový takt, čtyřčtvrt'ový takt</p> <p>- dokáže pohybem vyjádřit obsah písně</p> <p>- seznámí se s vybranými skladbami hudebních osobností Východních Čech</p>	<p>Intonační cvičení - vzestupná a sestupná řada tónů, intonace stupnic dur a moll</p> <p>Procvičení písní z minulého ročníku - sluchové rozlišení akordů dur a moll</p> <p>Práce s notovým zápisem - rytmické vyjádření textu písně</p> <p>Zpěv lidových písní - názorné ukázky v lidové a umělé tvorbě</p> <p>Reprodukce známých písní s důrazem na první a druhou dobu taktu - (písně dle výběru vyučujícího)</p> <p>Rytmické hádanky, rytmické ozvěny, rytmická hra na tělo - rytmické hudební formy - pochod, polka, valčík - analytická práce s písní, jednoduchá písňová forma - proměny písně ve staletích</p> <p>Pochod, polka, valčík, mazurka -základní taneční kroky</p> <p>Hra na dirigenta a orchestr - realizace písní - dramatizace písní - vánoční koledy - dramatické ztvárnění</p> <p>Poznávání hudebních nástrojů - rozdělení do skupin - píseň lidová, umělá - vokální a instrumentální skladba</p>	<p>OSV/5</p> <p>VMEGS/3</p>

<p>07 - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje sluchem dechové nástroje dřevěné a žesťové a pojmenovává je - umí rozlišit skladbu vokální a instrumentální 	<p>Pozná operu, operetu, melodram a muzikál</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámení se s období <p>Baroka a romantismu</p> <ul style="list-style-type: none"> - písně a skladby dle výběru vyučujícího 	
--	--	---	--

Hudební výchova, 7. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>01 - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</p> <p>-----</p> <p>02 - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</p> <p>-----</p> <p>03 - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p> <p>-----</p> <p>05 - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p> <p>-----</p> <p>07 - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</p> <p>-----</p> <p>08 - vyhledá souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</p>	<p>- pohybem reaguje na znějící hudbu (pochodový, polkový a valčíkový rytmus)</p> <p>-----</p> <p>- při zpěvu dodržuje správné pěvecké návyky</p> <p>- podle svých dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně</p> <p>- orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizují</p> <p>-----</p> <p>- pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků</p> <p>-----</p> <p>- předvede jednoduchou pohybovou vazbu na základě individuálních hudebních schopností</p> <p>-----</p> <p>- při poslechu využívá získané hud. Schopnosti a dovednosti</p> <p>- spojuje poslech s instrumentální činností</p> <p>-----</p> <p>- rozpozná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti</p>	<p>Lidové a umělé písně - dynamika</p> <p>- takt dvou, tří a čtyřčtvrteční</p> <p>-melodie, rytmus</p> <p>Výběr písní různých období dle výběru vyučujícího</p> <p>Polyfonie – více hlas</p> <p>Jednoduché taneční kroky</p> <p>- polka, valčík, mazurka</p> <p>- moderní tance, výrazové tance (pantomima, balet, lid. tanec, spol. tanec)</p> <p>Sestavení programu při třídních akcích</p> <p>Duchovní a světská hudba</p> <p>- výběr poslechových skladeb různých období (např. baroka, klasicismu, světového i českého romantismu) dle výběru vyučujícího</p> <p>Koncert jako hudební forma</p> <p>- nástrojové obsazení</p>	<p>OSV/5</p> <p>VMEGS/3</p>

	- rozpozná rozdíly komorní a symfonické hudby - zařadí skladbu do příslušného období - orientuje se v jednoduchém notovém zápisu se základním hudebním názvoslovím		

Hudební výchova, 8. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
01 - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v notovém zápisu - rozlišuje hudebně výrazové prostředky v posluchových skladbách - rozliší základní vlastnosti tónu - pohybem reaguje na hudební ukázkou a na změny v jejím průběhu 	<p>Hlasová a rytmická cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> - intervaly - rytmický výcvik s oporou hudebního nástroje - zpěv lidových i umělých písní (dle výběru vyučujícího) - transpozice vzestupné a sestupné řady tónů (stupnic) 	<p>OSV/5</p> <p>VMEGS/3</p> <p>MUV/1</p> <p>MUV/3</p>
02 - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesněv jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu - zpívá intonačně čistě, rytmicky přesně - respektuje dynamiku písně - dbá na hlasovou hygienu - seznamuje se základními hudebními prostředky - orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje - rozpozná prvky moderní hudby - podle možností přesně rytmicky zpívá vybrané písně 	<p>Jazz, swing, rock, country</p> <ul style="list-style-type: none"> - Šlitr, Suchý, Ježek <p>Semafor – Divadla malých forem</p> <p>Hudební projekt k příležitosti třídních akcí pásmo reprodukováné hudby</p> <ul style="list-style-type: none"> - výběr skladeb s výrazně odlišným tempem a rytmem (dle výběru vyučujícího) <p>60. – 90. léta v české a světové moderní populární hudbě</p> <p>Poslech různých hudebních žánrů, srovnávání, postihování charakteristických rozdílů:</p> <ul style="list-style-type: none"> - renesance - baroko - klasicismus - romantismus - česká a světová hudba 1. pol. 20. století - kánon - fuga, oratorium - opera 	
03 - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže sestavit pásmo hudby a mluveného slova - podle individuálních dispozic vytleskává obtížnější rytmus - pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy 	<ul style="list-style-type: none"> - koncertorosso, kantáta, melodram - symfonická tvorba 	
05 - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prv-	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje hudebně výrazové prostředky v posluchových skladbách 		

<p>ků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p>	<p>- rozliší základní vlastnosti tónu - sluchem rozliší melodii vzestupnou a sestupnou</p>		
<p>06 - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užití hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</p>	<p>- rozliší a ve znějící hudbě pojmenuje vybrané výrazové prostředky hudby - rozpozná úseky, v nichž je použita citace, zvukomalba, rozpozná kontrast a gradaci, opakování melodie, rytmu</p>		
<p>07 - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</p>	<p>- pojmenovává vybrané hudební formy a zařazuje je do jednotlivých hudebních slohů</p>		

5.18 Vyučovací předmět Výtvarná výchova (VV)

5.18.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Umění a kultura* a jejího vzdělávacího oboru *Výtvarná výchova*. Tento vyučovací předmět umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa - poznávání okolního i svého vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Toto poznání směřuje k tomu, aby se naučili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku a významům, aby se učili chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti.

Cílem předmětu je, aby si žáci prakticky osvojili potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjeli svou přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, svou fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz. Aktivita vycházející ze vzdělávacího obsahu Výtvarné výchovy pomáhají utvářet kreativní stránky osobnosti žáka a pochopení kontinuity proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence.

Na obou stupních základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická, tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (*Rozvíjením smyslové citlivosti, Uplatňováním subjektivity a Ověřováním komunikačních účinků*) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání. Týdenní časová dotace činí dvě vyučovací hodiny ve druhém, pátém, šestém, sedmém a devátém ročníku, nebo jednu hodinu v prvním, třetím, čtvrtém a osmém ročníku.

Výuka probíhá v běžných kmenových třídách vhodně doplňovaná výstavami, exkurzemi či praktickými činnostmi mimo školu.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj Kompetence k učení:

- učíme žáky chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence,
- vedeme žáka prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevu a utváření hierarchie hodnot,

- prohlubujeme v žácích schopnost získané poznatky a dovednosti využívat ve svém životě,
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat vlastní výtvarné činnosti,
- umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry,
- vytváříme vstřícnou a podmíněnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech.

Pro rozvoj Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky různým výtvarným technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru,
- na modelových příkladech učíme žáky využívat vhodný algoritmus řešení problémů,
- podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení ve výtvarném vyjadřování.

Pro rozvoj Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace,
- učíme žáky naslouchat druhým a vnímat výtvarné projevy druhých jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace,
- vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti a k chápání odlišných projevů různých skupin, národů a národností.

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáka k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince,
- vedeme žáky k tvořivému přístupu ke světu, k aktivnímu překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života,
- prohlubujeme v žácích pozitivní vztah k výtvarnému umění v celé oblasti výtvarné kultury,
- učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních.

Pro rozvoj Kompetence občanské:

- učíme žáky vnímat uměleckou tvorbu jako jedinečný způsob nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům ve společnosti a v mnohotvárném světě,
- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich výtvarným projevům,
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí.

Pro rozvoj Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme,
- učíme žáky používat při výtvarném projevu různé vhodné materiály, nástroje a techniky,
- učíme žáky chránit své zdraví při práci s různými materiály, nástroji,
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky a žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky.

5.18.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu VV

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je modře vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v bodu 6 - Průřezová témata.

Výtvarná výchova, 1. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>01 - rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s pojmy malba, kresba, studené a teplé odstíny barev - používá různé druhy štětce - kreslí měkkou tužkou, pastelkami, voskovkami - maluje vodovými a temperovými barvami - rozlišuje základní barvy - hraje si s barvou (míchá světlé a tmavé barvy) - ke své činnosti využívá přírodní materiál 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - prvky vizuálně obrazného vyjádření: barvy, barevné kvality, linie, tvary, rytmus - malba, kresba - vodové a temperové barvy, pastelky, voskovky - modelovací hmoty - uspořádání objektů do celků: uspořádání v ploše, výraznost a velikost objektů - prostorové vnímání - rozvoj smyslů - vizuálně obrazná vyjádření podnětů sluchových, hmatových, chuťových 	<p>OSV/1</p> <p>OSV/5</p>
<p>02 - v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje ve své tvořivé činnosti vlastní zkušenosti - výtvarně zachytí děj (vlastní představa nebo děj zprostředkovaný) - získává základní zkušenosti při používání materiálů a výtvarných potřeb - zvládá základní plošné uspořádání svého výtvarného počínu - uplatňuje při práci představivost a fantazii - prostorovou představivost si osvojuje při práci s modelovací hmotou 	<p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjadřování emocí, pocitů, nálad - fantazijní představy, hra s barvou, originalita v souvislosti s vyjádřením vlastních prožitků - typy vizuálně obrazných vyjádření - ilustrace 	
<p>03 - vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vnímá bohatství tvarů, linií a barev - posiluje zrakové vnímání o vjemy sluchové, chuťové a hmatové - pozoruje a obrazně zachytí krajinu v průběhu roku 	<p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní postoj v komunikaci - odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření 	
<p>04 - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</p>	<ul style="list-style-type: none"> - výtvarně se vyjadřuje podle předlohy - rozvíjí smysl pro výtvarný rytmus, rytmické řazení prvků 		

<p>-----</p> <p>05 - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilustruje známý děj - prorovnává svou výtvarnou interpretaci s výsledným snažením spolužáků <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduchým způsobem zhodnotí vlastní výtvar - postupně si utváří osobní postoj pro komunikaci o vybraných vizuálně obrazných vyjádřeních 		
---	--	--	--

Výtvarná výchova, 2. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>01 - rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s pojmy malba, kresba, teplé a studené odstíny barev - rozlišuje barvy temné, světlé, kontrastní - rozlišuje základní a doplňkové barvy, experimentuje s mícháním barev - kreslí tužkou, pastelkami, voskovkami, perem a tuší - používá různé druhy štětců - maluje vodovými a temperovými barvami - ke své činnosti využívá přírodní materiál - používá modelovací hmoty 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - prvky vizuálně obrazného vyjádření: barvy, barevné kvality, linie, tvary, rytmus - malba, kresba - vodové a temperové barvy, pastelky, voskovky - modelovací hmoty - uspořádání objektů do celků: uspořádání v ploše, výraznost a velikost objektů - statické a dynamické vyjádření - prostorové vnímání - rozvoj smyslů 	<p>OSV/1</p> <p>OSV/5</p>
<p>02 - v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje své zkušenosti při vlastní tvorbě - zachycuje děj; zaznamenává statické i dynamické vyjádření děje - kreslí a maluje tvarově zajímavé předměty - využívá získaných zkušeností při používání výtvarných potřeb a materiálů - řeší plošné uspořádání svého výtvarného počínu - uplatňuje při své práci představivost a fantazii - kombinuje výtvarné postupy a techniky - prostorovou představivost si osvojuje při práci s modelovací hmotou 	<ul style="list-style-type: none"> - vizuálně obrazná vyjádření podnětů sluchových, hmatových, čichových, chuťových - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření: umělecká výtvarná tvorba <p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjadřování emocí, pocitů, nálad - akční tvar kresby a malby - fantazijní představy, hra s barvou, originalita v souvislosti s vyjádřením vlastních prožitků - typy vizuálně obrazných vyjádření - ilustrace 	
<p>03 - vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vnímá bohatost tvarů, linií a barev - posiluje zrakové vnímání o vjemy sluchové, chuťové, čichové a hmatové - používá vhodné výrazové prostředky 	<p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní postoj v komunikaci - odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření 	

<p>04 - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</p>	<ul style="list-style-type: none"> - přenáší svou představu do výtvarné práce - zdokonaluje svou práci podle předlohy a námětu - rozvíjí smysl pro výtvarný rytmus - využívá základní klasifikaci barev, posuzuje výrazové vlastnosti barev - ilustruje a zobrazuje známý děj 		
<p>05 - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hodnotí vlastní výtvarný a vyjadřuje se k výtvarným pracem spolužáků - seznamuje se s různými druhy výtvarného umění - komunikuje o vybraném vizuálně obrazném vyjádření 		

Výtvarná výchova, 3. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>01 - rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používá pojmy malba, kresba, teplé a studené odstíny barev - využívá základní a doplňkové barvy, experimentuje s mícháním barev - rozlišuje světlostní a barevné kvality barev - kreslí perem a tuší, dřívkem, křídou - vyjadřuje linii, tvary a objemy - používá různé výtvarné techniky - porovnává a třídí na základě odlišností prvky obrazného vyjádření 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - prvky vizuálně obrazného vyjádření: barvy, barevné kvality, linie, tvary, rytmus - malba, kresba - vodové a temperové barvy, pastelky, voskovky - modelovací hmoty - uspořádání objektů do celků: uspořádání v ploše, výraznost a velikost objektů - statické a dynamické vyjádření - prostorové vnímání - rozvoj smyslů - vizuálně obrazná vyjádření podnětů sluchových, hmatových, čichových, chuťových - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření: umělecká výtvarná tvorba <p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjadřování emocí, pocitů, nálad - akční tvar kresby a malby - fantazijní představy, hra s barvou, originalita v souvislosti s vyjádřením vlastních prožitků - typy vizuálně obrazných vyjádření - ilustrace <p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní postoj v komunikaci - odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření 	<p>OSV/1</p> <p>OSV/5</p>
<p>02 - v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje v praktických výtvarných činnostech své zkušenosti - řeší plošné i prostorové uspořádání svého výtvarného díla a uplatňuje při tom známá vizuálně obrazná vyjádření - pracuje s představou i fantazií - sleduje podstatné znaky, detaily a proporce zobrazovaných předmětů a objektů - kombinuje výtvarné postupy a techniky 	<p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjadřování emocí, pocitů, nálad - akční tvar kresby a malby - fantazijní představy, hra s barvou, originalita v souvislosti s vyjádřením vlastních prožitků - typy vizuálně obrazných vyjádření - ilustrace <p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní postoj v komunikaci - odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření 	
<p>03 - vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - využívá různé smyslové vjemy pro výtvarné zpracování - pro své výtvarné zpracování volí vhodné vizuálně obrazné prostředky - dokáže zachytit a zobrazit děj; rozlišuje statický a dynamický výjev - převádí svá pozorování a představy do výtvarné podoby 	<p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní postoj v komunikaci - odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření 	

<p>04 - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí lineární kresbu - rozvíjí svou představu o prostoru, zaměřuje se na tvar, strukturu a umístění předmětů a objektů v prostoru - zpracuje námět různými technikami - zobrazuje pocity, temperament, náladu 	<ul style="list-style-type: none"> - významní malíři, sochaři, ilustrátoři dětských knih 	
<p>05 - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje se k tvorbě své i druhých - seznamuje se s různými malíři a sochaři, ilustrátory - vyjadřuje své názory na umělecká díla a respektuje názory druhých - podílí se na zkrášlení školního prostředí - účastní se výtvarných soutěží a výstav 		

Výtvarná výchova, 4. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>01 - při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a pojmenovává jednotlivé prvky vizuálně obrazného vyjádření - vnímá a vyjadřuje skutečnost barvou, linií a tvarem - rozvíjí prostorové formy - kombinuje a spojuje prvky v ploše i prostoru - uspořádává objekty podle zadávaných kritérií 	<p>Prvky vizuálně obrazného vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury a jejich vztahy, jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru <p>Uspořádání objektů do celků</p> <ul style="list-style-type: none"> - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření kompoziční řešení připravených námětů <p>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, média, reklama 	
<p>02 - užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model</p>	<ul style="list-style-type: none"> - experimentuje s linií jako výrazovým prostředkem - kombinuje prvky obrazného vyjádření - orientuje se v prostorových a barevných vztazích - řeší dekorativní práce v ploše - řeší prostorové práce s modelovací hmotou - znázorňuje proporce lidského těla 	<p>Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</p> <ul style="list-style-type: none"> - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby 	
<p>03 - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - při výtvarném přepisu skutečnosti vychází z individuálních životních zkušeností - zobrazuje svět lidí, věci a přírodu - vnímá proměny barev během ročních období 	<p>Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů hrou se smysly 	
<p>04 - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zapojuje více smyslů při vnímání skutečnosti a výtvarném vyjádření - uplatňuje při práci fantazii - vybírá vhodná vizuálně obrazná vyjádření pro realizaci svých představ v plošné, objemové a prostorové tvorbě - popíše své pocity při vnímání reality různými smysly 	<p>Typy vizuálně obrazných vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - jejich rozlišení, výběr a uplatnění, ilustrace textů, autoři ilustrací, volná malba, beseda na téma vizuálně obrazná vyjádření, reklama 	

<p>05 - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků, svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vychází ve vlastní tvorbě ze svých pocitů - opírá se o prožitky a získané zkušenosti - uplatňuje při práci vlastní představivost na základě svých pocitů - obhájí výběr svých výrazových prostředků - tvoří a samostatně rozvíjí zadané myšlenky a náměty 	<p>Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnání různých děl z různých období, záměry tvorby a proměny obsahu uměleckých i vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění - portfolio, výstavky <p>Osobní postoj v komunikaci</p> <ul style="list-style-type: none"> - jeho vytváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření, porovnávání s vlastní interpretací 	
<p>06 - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hledá rozdíly mezi různými způsoby vyjádření téhož námětu a motivu - používá výstižné a ohleduplné slovní vyjádření úsudku při hodnocení - vybere jeden nejvíce inspirující výtvar (spolužáků, malířů) - interpretuje výtvarné dílo jako zdroj inspirace a informace 	<p>Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace se spolužáky, v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření 	
<p>07 - nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prostřednictvím výtvarných prostředků sděluje, ale i poznává podstatná zjištění - komunikuje o obsahu svých výtvarných prací - hodnotí vlastní výtvar a vyjadřuje se k výtvarným pracím spolužáků - seznamuje se se základy výtvarného umění - je schopen výtvarným projevem oslovit okolí a sdělit svůj názor na něj 		

Výtvarná výchova, 5. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>01 - při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)</p> <hr/> <p>02 - užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařské postupy; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model</p> <hr/> <p>03 - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy</p>	<p>- citlivě přistupuje ke své práci a okolí, vytváří si základy kulturních návyky pro práci s uměleckým dílem, začíná chápat základy barevné harmonie, vyjádří kontrast předmětu a pozadí, uspořádává objekty do celků podle velikosti a vzájemného postavení</p> <p>- zobrazuje a analyzuje výtvarné náměty lineárně, barevně i proporčně; rozvíjí prostorové formy</p> <p>- objevuje a výtvarně sleduje barevnou proměnlivost přírody, vyhledává odpovídající barevnosti předmětů</p> <hr/> <p>- chápe při kresbě i malbě a ostatních technikách vzájemné souvislosti a postupuje od celku k detailu, seznámí se se symbolikou barev, vyhledává a dotváří přírodní výtvořky na základě vlastních představ</p> <p>- uplatňuje výrazové vlastnosti linie, experimentuje s linií</p> <p>- orientuje se v prostorových, objemových i barevných vztazích</p> <p>- ztvárňuje proporce lidského těla a hlavy</p> <hr/> <p>- rozvíjí a utváří své schopnosti zobrazit okolí</p> <p>- aplikuje emocionální působení, tj. prožívání skutečností, lidských činností i vlastních zážitků</p> <p>- vnímá proměny barev během ročních období</p> <p>- příležitostně pěstuje smysl pro krásu přírody a vztah k životnímu prostředí</p>	<p>Prvky vizuálně obrazného vyjádření</p> <p>- linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury a jejich vztahy, jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru</p> <p>Uspořádání objektů do celků</p> <p>- uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření kompoziční řešení připravených námětů</p> <p>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>- umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, média, reklama</p> <p>Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</p> <p>- manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby</p> <p>Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</p> <p>- využití podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů hrou se smysly</p> <p>Typy vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>- jejich rozlišení, výběr a uplatnění, ilustrace textů, autoři ilustrací, volná malba, beseda na téma vizuálně obrazná vyjádření, reklama</p>	<p>OSV/7</p>

<p>04 - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</p>	<p>- rozvíjí smyslové vnímání při práci na ploše i v prostoru</p> <p>- uplatňuje fantazijní vyjadřování založené na smyslovém vnímání</p>	<p>Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</p> <p>- porovnání různých děl z různých období, záměry tvorby a proměny obsahu uměleckých i vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění</p>	
<p>05 - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků, svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</p>	<p>- obhájí výběr svých výrazových prostředků</p> <p>- tvoří a samostatně rozvíjí zadané myšlenky a náměty</p> <p>- uplatňuje při práci vlastní představitelství na základě svých pocitů a prožitků</p>	<p>- portfolio, výstavy</p> <p>Osobní postoj v komunikaci</p> <p>- jeho vytváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření, porovnávání s vlastní interpretací</p>	
<p>06 - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</p>	<p>- hledá rozdíly mezi různými způsoby vyjádření téhož námětu a motivu</p> <p>- používá výstižné a ohleduplné slovní vyjádření úsudku při hodnocení</p> <p>- inspiruje se tvorbou různých autorů a ilustrátorů</p>	<p>Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>- komunikace se spolužáky v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření</p>	
<p>07 - nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<p>- prostřednictvím výtvarných prostředků sděluje, ale i poznává podstatná zjištění</p> <p>- pracuje ve skupině a v jejím rámci ovlivňuje a hodnotí práci i výsledek (svůj, event. ostatních skupin)</p> <p>- komunikuje o výtvarném díle, popíše jej a zaujme k němu hodnotící postoj</p> <p>- rozvíjí své znalosti o výtvarném umění</p>		

Výtvarná výchova, 6. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>01 - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejšířší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</p> <p>-----</p> <p>02 - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie</p> <p>-----</p> <p>04 - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>-----</p> <p>06 - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>-----</p> <p>07 - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů</p>	<p>- co nejvhodněji používá pro vyjádření výtvarného záměru veškeré základní prvky výtvarného vyjadřování, dokáže jimi naznačit a zachytit tvar, objem a strukturu zobrazovaných skutečností</p> <p>- používá základní prvky pro zachycení podoby člověka, zejména pro vystižení jeho nálad, pocitů, stavů a mimiky obličeje</p> <p>-----</p> <p>- užívá obrazného vyjádření k zachycení zkušeností získaných různými smysly</p> <p>- pomocí vizuálně obrazných vyjádření zaznamená své představy a fantazii</p> <p>-----</p> <p>- zobrazí danou skutečnost dvěma či více různými technikami s využitím různých prvků, zhodnotí vhodnost jejich užití</p> <p>- užívá ve výtvarném projevu prvky koláže, techniku malby, míchání barev</p> <p>- porovnává svá výtvarná díla s jinými vizuálně obraznými vyjádřeními</p> <p>-----</p> <p>- poznává a popisuje různá umělecká vizuálně obrazná vyjádření z různých období lidské civilizace</p> <p>- při interpretaci uměleckých děl vychází ze svých znalostí a zkušeností</p> <p>-----</p> <p>- porovnává konkrétní díla a popíše jejich interpretaci v souvislosti historickým či společenským kontextem</p> <p>- popíše předpokládaný záměr autora díla</p>	<p>Prvky vizuálně obrazného vyjádření</p> <p>- linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření</p> <p>Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu</p> <p>- vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření</p> <p>Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</p> <p>- smyslové vnímání, představy, fantazie</p> <p>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>- umělecká výtvarná tvorba</p> <p>Ověřování komunikačních účinků</p> <p>- utváření osobního postoje v komunikaci</p> <p>Příklady vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>- vyjádření předmětu barvou, tvarem, siluetou, stínem</p> <p>- různé způsoby vyjádření časových souvislostí</p> <p>- barevný diktát</p> <p>- planeta (horká, ledová)</p> <p>- duha, zauzlovaná duha</p>	<p>OSV/1</p> <p>OSV/5</p>

<p>08 - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - výtvarně se vyjadřuje v různých sociálních vztazích - vybírá vhodnou formu pro prezentaci díla 	<ul style="list-style-type: none"> - uzel na provaze - části obličeje a jejich vyjádření linií, barvou, šrafurou - bankovka, známka s vlastním portrétem - obraz, ve kterém bych chtěl strávit den, předmět (např. ořech, svíčka atd.) dvěma různými technikami - vlastní náměty pro činnosti - jeskynní malba na skále (papír) - pravěká zkamenělina - pravěká módní přehlídka - jak plyne řeka - egyptský comics - egyptský šperk - plakát na olympiádu - řecký chrám 	
---	---	--	--

Výtvarná výchova, 7. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>01 - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</p> <p>-----</p> <p>02 - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie</p> <p>-----</p> <p>04 - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>-----</p> <p>06 - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>-----</p> <p>07 - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů</p>	<p>- vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů, zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání</p> <p>- uplatňuje osobitý přístup k realitě</p> <p>- uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů</p> <p>-----</p> <p>- uplatňuje představivost, fantazii a výtvarné myšlení ve vlastním výtvarném projevu</p> <p>- zkušenosti z kresby, malby a prostorové tvorby reálných předmětů využívá i při zobrazení svých představ, fantazií a jevů získaných jinými smysly</p> <p>-----</p> <p>- vybírá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti a originality</p> <p>-----</p> <p>- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření románské, gotické a renesanční doby, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>-----</p> <p>- porovná na příkladech nejvýznamnějších autorů výtvarného umění shodné i rozdílné prvky jejich výtvarného vyjadřování a tematického okruhu, obojí vysvětlí v souvislosti s dobou jejich života</p>	<p>Prvky vizuálně obrazného vyjádření</p> <p>- linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření</p> <p>Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu</p> <p>- vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření</p> <p>Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</p> <p>- smyslové vnímání, představy, fantazie</p> <p>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>- umělecká výtvarná tvorba</p> <p>Ověřování komunikačních účinků</p> <p>- utváření osobního postoje v komunikaci; důvody vzniku odlišné interpretace sledovaného díla</p> <p>- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření; utváření a uplatnění komunikačního obsahu</p> <p>Příklady vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>- předmět z dějin umění (tuš, voskovka)</p>	<p>OSV/5</p> <p>VMEGS/3</p>

<p>08 - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - utváří a zdůvodňuje osobní postoj v komunikaci - porovnává vznik odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření a obhajuje výsledky tvorby s respektováním záměrů autora 	<ul style="list-style-type: none"> - románská stavba z částí vystřižených barveného papíru - město nakloněných domů – pocta šikmé věži v Pise (záměrné porušení statiky staveb, náklon) - stará listina - vitráž - můj erb - bludiště - křesťanské motivy v umění - symbolika starých mistrů - komentář k obrazu - středověký rytířský pohár – užitná x umělecká, sběratelská hodnota (modelovací hmota, barvy) - hrady naší země <p>Naše i světové památky</p>	
---	--	---	--

Výtvarná výchova, 8. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>01 - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</p> <p>-----</p> <p>02 - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie</p> <p>-----</p> <p>04 - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>-----</p> <p>05 - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu</p> <p>-----</p> <p>06 - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p>	<p>- rozlišuje a používá co nejširší škálu vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>- uplatňuje zkušenosti z vlastního vnímání, představ a poznání</p> <p>- využívá perspektivních postupů</p> <p>-----</p> <p>- vizuálně obrazná vyjádření používá k zaznamenání vizuálních zkušeností, podnětů z představ a fantazie</p> <p>-----</p> <p>- pracuje s prostředky pro osobité vyjádření</p> <p>- provede porovnání svého osobitého výtvarného vyjádření se vzorem nebo jinou podobnou prací</p> <p>-----</p> <p>- zobrazuje vlastní fantazijní představy a při jejich vyjádření kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi</p> <p>- vytváří a interpretuje u výtvarného díla jeho smyslový účinek, rozliší dobový a symbolický (nadčasový) obsah, vysvětlí pojem subjektivní působení díla</p> <p>-----</p> <p>- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření barokní kultury, rokoka, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>- zakomponuje vybrané znaky slohu do kontextu jiných předmětů</p>	<p>Prvky vizuálně obrazného vyjádření</p> <p>- linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření</p> <p>Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu</p> <p>- vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření</p> <p>Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</p> <p>- smyslové vnímání</p> <p>- reflexe jiných uměleckých druhů</p> <p>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>- umělecká výtvarná tvorba</p> <p>- kombinace a variace ve vlastní tvorbě</p> <p>Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</p> <p>- akční tvar malby/kresba</p> <p>- znázornění pohybu, pohyb těla a jeho umístění v prostoru</p> <p>- uspořádání prostoru</p> <p>- vyjádření proměn</p> <p>- manipulace s objekty</p>	<p>VMEGS/3</p>

<p>07 - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů</p> <hr/> <p>08 - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézají vhodnou formu pro jejich prezentaci</p>	<p>- rozvíjí se v estetickém cítění; využívá dekorativních postupů</p> <hr/> <p>- připravuje si podklady pro prezentaci výtvarného díla</p> <p>- komunikuje v rámci skupiny o výtvarném díle, sděluje své pocity</p>	<p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní postoj v komunikaci; odlišné interpretace sledovaného díla - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření a jeho proměny - umění baroka, rokoka (díla výtvarného umění) <p>Příklady vizuálně obrazných vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - žánry v malířství - přísloví (v žákovských kresbách) - atributy nejznámějších světů - kompoziční cvičení - smyslové účinky perspektivy - perspektivní cvičení - perspektiva jako vynález renesance - šerosvit - postavy v šeru - dokreslování - představy, fantazie - moderní technika (v proudu času) 	
---	--	---	--

Výtvarná výchova, 9. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>01 - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</p> <p>-----</p> <p>02 - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie</p> <p>-----</p> <p>03 - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace</p> <p>-----</p> <p>06 - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>-----</p> <p>07 - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů</p>	<p>- rozlišuje, pojmenovává a používá co nejširší škálu vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>- uplatňuje zkušenosti z vlastního vnímání, představ a poznání</p> <p>-----</p> <p>- užívá vizuálně obrazná vyjádření k realizaci svých představ a námětů</p> <p>- využívá svých zkušeností a fantazie, zapojuje smysly</p> <p>-----</p> <p>- výtvarně vyjádří proměnu objektu v čase, prvky vizuálního vyjádření užije v logické souvislosti</p> <p>- při výtvarném zpracování si všímá vzájemných vztahů ztvárňovaných předmětů a jevů</p> <p>- využívá k tvorbě grafické a digitální techniky</p> <p>-----</p> <p>- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření nejvýznamnějších směrů 19. a 20. století i současnosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>-----</p> <p>- porovnává různá výtvarná díla, hodnotí je a vede o nich dialog</p>	<p>Prvky vizuálně obrazného vyjádření</p> <p>- rozlišování jednotlivých prvků, vhodný výběr k realizaci</p> <p>Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu</p> <p>- vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření</p> <p>Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</p> <p>- smyslové vnímání, představy, fantazie</p> <p>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>- umělecká výtvarná tvorba</p> <p>- kombinace a variace ve vlastní tvorbě</p> <p>Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</p> <p>- akční tvar malby/kresba</p> <p>- znázornění pohybu, pohyb těla a jeho umístění v prostoru</p> <p>- uspořádání prostoru</p> <p>- vyjádření proměn</p> <p>- manipulace s objekty</p> <p>Ověřování komunikačních účinků</p> <p>- osobní postoj v komunikaci, jeho utváření a zdůvodňování</p> <p>- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření a jeho proměny</p>	<p>VMEGS/3</p> <p>MVU/5</p>

<p>08 - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézají vhodnou formu pro jejich prezentaci</p>	<p>- sestaví vlastní komunikační vyjádření se zřetelným obsahem, vysvětlí pojem piktogram, ověří si svou dovednost komunikace na tvorbě plakátu</p>	<p>- umění 19. a 20. století, výtvarné směry (např. impresionismus)</p> <p>- současné výtvarné umění</p> <p>Příklady vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>- užití bramborových tiskátek (odrávání a postupný tisk)</p> <p>- dekoláž (odtrhávání vrstvy papíru)</p> <p>- tání sněhu, úbytek přibývání šípů v terči</p> <p>- plakát</p> <p>- piktogramy</p> <p>- karikatura</p> <p>- stíny mají zabarvení (doplňkové barvy ke světlu)</p> <p>- volná malba</p>	
---	---	--	--

5.19 Vyučovací předmět Rodinná výchova (RV)

5.19.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Rodinná výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Rodinná výchova přináší základní podněty pro ovlivňování vlastního zdraví a ukazuje cestu ke zdravému životnímu způsobu. Tento vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a zdraví* a jejího vzdělávacího oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávání směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sebe sama jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví.

Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní a zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Usilujeme o aktivní rozvíjení a ochranu zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně zodpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, učí se předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích.

Dalším cílem výchovného působení v tomto vyučovacím předmětu je vychovávat mladého člověka ke zdravému životnímu stylu, připravovat ho na život ve své budoucí rodině a na plnohodnotný život v moderní demokratické společnosti.

Tento vyučovací předmět otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobností druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky.

Rodinná výchova je povinným vyučovacím předmětem pro žáky v 6. a 8. ročníku. Navazuje na základy (dovednosti, vědomosti, postoje), které žáci získali v prvouce a přírodovědě v 1. – 5. ročníku. Vyučuje se v jednohodinové týdenní dotaci. Výuka probíhá v kmenových třídách nebo učebně informatiky, při výuce by měly být uplatňovány motivující metody a formy práce s využitím ICT. Vhodné je zapojování i různých školních akcí, jako jsou besedy, exkurze, simulační hry apod.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj Kompetence k učení:

- volíme aktivizující metody a formy práce,
- stanovujeme dílčí vzdělávací cíle,
- stanovujeme potřebu aktivního rozvíjení a ochrany zdraví,
- využíváme poznatky a způsoby chování ovlivňující zdraví ve vlastním životě,
- zdůrazňujeme nutnou míru odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví jiných lidí.

Pro rozvoj Kompetence k řešení problémů:

- řešíme vztah člověk a příroda a aktivně se podílíme na ochraně životního prostředí,
- navrhujeme řešení problémů týkajících se užívání zdraví škodlivých látek a předcházení úrazům,

- vedeme žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností v péči o vlastní zdraví a k vyvozování optimálních praktických postupů,
- upevňujeme jednání žáků v různých situacích při ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti.

Pro rozvoj Kompetence komunikativní:

- učíme žáky vyjadřovat své myšlenky, pocity, názory a informace týkající se vztahů mezi lidmi, životního prostředí, zdravého životního stylu i zdraví,
- vedeme žáky k naslochánil promluvám druhých,
- učíme žáky, jak vyjádřit svůj názor a zároveň vyslechnout názor odlišný,
- dbáme na jasné formulování myšlenek a otázek.

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky k pochopení jednotlivých rolí ve společenství vrstevníků, rodině, ve škole, společnosti,
- učíme žáky používat pravidla diskuse, zejména při ožehavých tématech,
- propojujeme zdraví a zdravé mezilidské vztahy se základními etickými a morálními postoji.

Pro rozvoj Kompetence občanské:

- posilujeme uvědomění si důležitosti umět se postavit jakémukoli násilí a formám netolerance,
- vedeme žáky k aktivnímu odmítání užívání návykových látek, děláme prevenci rizikovým projevům chování,
- učíme žáka zodpovědnému rozhodování a jednání v krizových situacích,
- podporujeme ekologické cítění a zdravý životní styl.

Pro rozvoj Kompetence pracovní:

- využíváme znalosti získané z osvojení prevence ochrany zdraví pro další rozvoj žáka,
- podporujeme praktické postupy při výchově o zdraví a zdravém životním stylu,
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky.

5.19.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu RV

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je **modře** vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v **bodě 6 - Průřezová témata**.

Rodinná výchova, 6. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>01 - respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě</p>	<p>- vysvětlí pojmy jedinec, skupina, komunita a společnost</p> <p>- odůvodní, proč je nutné stanovovat pravidla ve společnosti (ve třídě, komunitě), a vysvětlí fungování pravidel na úrovni legislativní a etické</p> <p>- podílí se na tvorbě pravidel soužití ve třídě</p> <p>- aplikuje přijatá pravidla a vyhodnocuje dopad vlastního jednání a jednání spolužáků na utváření mezilidských vztahů v komunitě</p>	<p>Vztahy ve dvojici</p> <p>- jedinec, skupina, komunita, společnost</p> <p>- pravidla soužití ve třídě, v komunitě</p> <p>- pravidla třídy</p> <p>- láska, kamarádství, přátelství, manželství, rodičovství</p> <p>- předčasné sňatky, nezralost adolescentních párů, rozvodovost lidí, soužití více generací</p> <p>Rodina a komunita</p> <p>- role v rodině, ve třídě, ve vrstevnické skupině a komunitě</p> <p>- agrese, šikana přistěhovalci, národnostní menšiny</p> <p>- mezilidské vztahy</p> <p>- rodinné prostředí, podpora zdraví v komunitě</p>	<p>OSV/3</p> <p>OSV/4</p> <p>OSV/9</p> <p>OSV/10</p> <p>MUV/2</p>
<p>02 - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví</p>	<p>- rozlišuje na základě reálných situací ve třídě, škole nebo jiné komunitě, které způsoby jednání mají pozitivní a které negativní vliv na vztahy v komunitě</p>	<p>Výživa a zdraví</p> <p>- podpora zdraví a její složky</p> <p>- energetická stránka výživy</p> <p>- vitamíny</p> <p>- primární, sekundární a terciární prevence</p> <p>- režim dne – aktivní formy odpočinku, pohybová aktivita, otužování</p> <p>- zdravotní rizika z potravy (salmonela, obezita)</p> <p>- zdraví a nemoc</p>	
<p>05 - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví</p>	<p>- rozliší a vysvětlí na příkladech různé role v rodině, třídě, vrstevnické skupině a charakterizuje hierarchii vztahů v daných komunitách</p> <p>- uvede příklady chování, které přispívají k utváření dobrého sociálního klimatu nebo ho narušují (např. agresivní chování a šikana)</p> <p>- vyhodnotí dopad vlastního jednání a chování na utváření klimatu ve třídě či jiné komunitě</p>	<p>Sebepoznání, sebepojetí, seberegulace</p> <p>- psychologie osobnosti, kladné a záporné vlastnosti</p>	
<p>06 - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí</p>	<p>- vysvětlí význam aktivního přístupu ke zdraví</p> <p>- určí oblasti životního stylu, ve kterých může aktivně podporovat své zdraví</p>		

	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje primární, sekundární a terciární prevenci - uvede význam prevence (zejména primární) při posilování zdraví a při minimalizaci negativních vlivů na zdraví - uvede a zhodnotí zásady zdravého životního stylu a aktivní podpory zdraví, které aplikuje do svého běžného života 	<ul style="list-style-type: none"> - socializace, vlastní Já - city a emoce - úcta k sobě samému a k druhým lidem - temperament, typologie podle stavby těla <p>Strava a stravovací návyky</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam základních živin - bílkoviny, tuky a sacharidy 	
<p>07 - dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví žebříček vlastních životních hodnot a zdůvodní jejich hierarchii - odůvodní, proč zdraví patří mezi důležité hodnoty lidského života - diskutuje se svými vrstevníky o žebříčku životních hodnot a vhodně argumentuje pro nutnost podpory zdraví a aktivního přístupu ke zdraví - uvede příklady konkrétního chování lidí ze svého nejbližšího okolí (rodina, kamarádi), kterými pozitivně ovlivňují své zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> - vitamíny - režim dne – spánek, odpočinek, stravovací a pitný režim - stravovací návyky u různých skupin – děti, dorost, těhotné ženy, sportovci, nemocní lidé - alternativní způsoby výživy – vegetariánská, ... - energetická a biologická hodnota výživy - sestavování jídelníčku - rychlé občerstvení - biopotraviny - chronické neinfekční nemoci (cukrovka, obezita, cévní choroby, nádorová onemocnění) 	
<p>09 - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam základních živin (bílkovin, tuků, sacharidů), vedlejších živin (vitaminů a minerálních látek) a vody pro organismus; uvede příklady zdrojů jednotlivých živin v potravě - rozpozná správný stravovací a pitný režim, který podporuje zdraví a minimalizuje jeho možné poškození - vybere do (svého) jídelníčku potraviny a potravinové skupiny na základě aktuálních výživových doporučení (omezuje příjem jednoduchých cukrů, nevhodných a skrytých tuků, několikrát denně volí zeleninu a ovoce, cereálie ap.). 	<ul style="list-style-type: none"> - poruchy příjmu potravy (anorexie, bulimie) - povinné očkování - pohybová aktivita - fáze dospívání - puberta - denní rozvrh činností a odpočinku - projekty a programy na podporu zdraví - podpora zdraví v rámci školství - zásady správného držení těla při sezení na židli ve škole, u počítače - relaxační cviky - rozdělení funkce svalů - náhlá úmrtí ve sportu 	

	<ul style="list-style-type: none"> - určí, které faktory ovlivňují jeho výživu (rodina, kultura, media, vč. reklamy, hlad, chuť, čas aj.), a z nich rozlišuje pozitivní a negativní vlivy na stravovací návyky - uvede vztah vlivu výživy jako jednoho z faktorů životního stylu na zdravotní stav a možný výskyt civilizačních, tj. chronických neinfekčních nemocí (cukrovka II. typu, obezita, zubní kaz, srdečně cévní choroby, nádorová onemocnění aj.) - diskutuje o poruchách příjmu potravy (mentální anorexie a mentální bulimie) v souvislosti s příčinou jejich vzniku a projevu 	<ul style="list-style-type: none"> - správné držení těla - jednoduchá cvičení posilující jednotlivé partie těla - jak předcházet bolesti zad, nohou, ramenních kloubů - dialog - monolog - omluva - výhra – prohra - manipulace s lidmi různých věkových skupin - fakta - manipulace - vliv reklamy na různé věkové kategorie - klamavá reklama - asertivní komunikace - agresivní chování - oběť - agresátor 	
<p>-----</p> <p>10 - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</p>	<ul style="list-style-type: none"> - formuluje hlavní důvody odpovědnosti každého jedince za své zdraví - vysvětlí, proč je období dospívání zlomové pro přijetí odpovědného vztahu k sobě samému, ke svému zdraví a životnímu stylu a zhodnotí hlavní faktory ovlivňující jeho zdraví a zdravý vývoj - navrhne (posoudí) denní rozvrh činností dospívajícího s ohledem na zásady zdravého životního stylu - aktivně vyhledá informace o možnostech individuální i hromadné podpory zdraví (programy a projekty na podporu zdraví jednotlivých cílových skupin) - žák vyhledá a porovná nabídku programů podpory zdraví v rámci školy, určí, které jsou vhodné pro jeho vlastní zapojení a podílí se na organizaci programů pro mladší spolužáky 	<ul style="list-style-type: none"> - kontakty na odbornou pomoc -internet - chat, facebook, maily - sociální sítě - pravidla silničního provozu - účastníci silniční a železniční dopravy - výbava cyklisty a správné vybavení jízdního kola - složky integrovaného systému - zásady první pomoci - životní prostředí - ochrana lidí a majetku - význam Integrovaného záchranného systému - mimořádné události – povodně, požáry, sněhová kalamita - varovné signály při vzniku mimořádných událostech - evakuace - evakuační zavazadlo 	

<p>14 - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje zásady správného držení těla; uplatňuje zásady správného sezení při práci - uplatňuje vhodné relaxační cviky pro uvolnění, zklidnění, zvládnání stresu - jednoduchými pohybovými testy ohodnotí úroveň svých posturálních a fázických svalů (svalů s tendencí ke zkracování a ochabování) - předvede jednoduchou sestavu cvičení, která obsahuje rozcvičení, protahovací cviky, cviky pro posilování dolních končetiny, horních končetin a pletence ramenního, břicha, mezilopatkového a hýžděového svalstva, dýchací a relaxační cvičení 		
<p>15 - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v modelové situaci uplatní vhodnou sociální dovednost pro předcházení stresové situaci (pozorování druhých, empatické naslouchání, vedení dialogu, přesvědčování, vyjednávání, omluva, dovednost říci „nevím“, „neumím“, „potřebuji pomoci“, dodržování pravidel, uznání a zvládnání prohry atd.). - vyjádří vlastními slovy, jak mohou některé sociální skupiny nebo jednotlivci manipulovat ostatními lidmi a uvede možná rizika manipulace - odůvodní potřebu kritického přístupu k mediálním informacím; rozliší fakta od manipulace - vyhodnotí informace na obalových materiálech výrobků a dalších dostupných informačních materiálech; zhodnotí pravdivost tvrzení v konkrétních reklamách 		

	<ul style="list-style-type: none"> - uvede pravidla asertivní komunikace; asertivních a dalších komunikačních dovedností využije v modelových situacích na obranu proti manipulativním vlivům - diskutuje o manipulaci a agresivním chování; uvede příklady možného řešení pro oběť manipulace či agrese (např. kontakty na odbornou pomoc) - uplatňuje pravidla bezpečného chování na internetu a sociálních sítích 		
<p>-----</p> <p>16 -uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - analyzuje konkrétní situace v silničním provozu a železniční dopravě a uvede nebezpečí (pro sebe i druhé) plynoucí z nevhodného chování v roli chodce, cyklisty, cestujícího v dopravních prostředcích - vysvětlí na modelové situaci vztahy a etické chování jednotlivých účastníků silniční a železniční dopravy - popíše prvky výbavy cyklisty a použití zádržných systémů v dopravních prostředcích a vysvětlí jejich smysl - v případě ohrožení zdraví či života přivolá zdravotní a technickou pomoc - v modelových situacích demonstruje postup poskytnutí první pomoci při úrazových a neúrazových poruchách zdraví - charakterizuje možná nebezpečí vyplývající z konkrétních situací běžného života i z mimořádných událostí; uvede příčiny jejich vzniku i možné dopady na zdraví, životy lidí, majetek a životní prostředí - vysvětlí význam Integrovaného záchranného systému a jeho složek 		

při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích

- volí v modelových situacích ohrožení a mimořádných událostí vhodné způsoby jednání a chování, které vedou k bezpečí a ochraně jeho zdraví (i zdraví jiných)

- rozliší varovné signály spojené se vznikem mimořádných událostí

- aktivně spolupracuje na přípravě a vyhodnocení modelových situací ohrožení pro mladší žáky školy

Rodinná výchova, 8. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>03 - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</p> <hr/> <p>04 - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za své zdraví</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interpretuje zdraví jako stav úplné tělesné, psychické a sociální pohody (případně spirituální) a nejen jako nepřítomnost nemoci nebo úrazu - objasní, které vnitřní a vnější faktory a do jaké míry ovlivňují (podmiňují) lidské zdraví (genetika, životní styl, prostředí a zdravotnická péče) - uvede možné klady a zápory jednotlivých oblastí životního stylu (výživa, pohybová aktivita, závislostní chování a zneužívání návykových látek, sexuální chování, režimová opatření, stres a duševní hygiena aj.) - vysvětlí princip hierarchie lidských potřeb a uvede příklady jejich uspokojování - uvede příklady vlivu neuspokojených základních lidských potřeb na fyzické, psychické a sociální zdraví <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - žák objasní pojem "syndrom rizikového chování" - žák určí, které způsoby chování mohou ohrozit zdraví žáka i ostatních lidí (např. sociálně patologické chování, vč. závislosti na alkoholu a jiných drogách; rizikové sexuální chování, vč. možnosti nežádoucího těhotenství či nákazy pohlavně přenosnou chorobou; rizikové chování v dopravě, při sportu, při manipulaci s nebezpečnými látkami a materiály; chování při riziku infekčních onemocnění i při možnosti vzniku neinfekčních epidemií) 	<p>Tělesné, duševní a sociální zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - tělesná, psychická a sociální pohoda - ochrana před úrazy - genetika, zdravý životní styl - psychohygiena - tělesná a duševní hygiena - stres - návykové látky - sexuální úchytky - základní lidské potřeby - složky zdraví <p>Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání</p> <ul style="list-style-type: none"> - rizikové chování - sexuální výchova a kriminalita - týrání a zneužívání dětí - HIV/ AIDS, pohlavně přenosné nemoci, sexuální deviace - morální rozvoj - ochrana před nechtěným těhotenstvím - promiskuita - předčasný pohlavní styk a jeho následky - ochrana kvality vody, ovzduší, optimální hlukové a světelné parametry - životní styl mediálních osobností - pojem nemoc - pohlavně přenosné nemoci a jejich příznaky - nemoci způsobené zvířaty - klíště, komár, aj. 	<p>OSV/1</p> <p>OSV/2</p> <p>OSV/4</p> <p>OSV/6</p> <p>OSV/8</p> <p>OSV/9</p> <p>OSV/10</p> <p>ENV/4</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady celospolečenské odpovědnosti za zdraví na úrovni státu, kraje, obce (např. ochrana kvality vody, ovzduší, optimální hlukové a světelné pohody, zdravotnický systém) - rozhodne, pomocí uvedených příkladů chování mediálně známých postav (reálných i fiktivních), zda jednájí ve prospěch svého zdraví či nikoli 	<ul style="list-style-type: none"> - přenosné nemoci - prevence před nákazou - civilizační choroby - zvýšený krevní tlak, cukrovka, hepatitida A, B, C, obezita - preventivní prohlídka, povinné očkování - první pomoc - životní etapy člověka - tělesné a fyziologické změny v období dospívání - početí a těhotenství 	
<p>08 - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem nemoc a možné příčiny jejího vzniku (biologické, mechanické, chemické, fyzikální aj.) - uvede procesy šíření infekčních chorob a preventivní opatření před jejich nákazou (respirační, alimentární, pohlavně přenosné nemoci a nemoci spojené s pobytem v přírodě) - uplatňuje základní hygienická opatření při prevenci nákazy i šíření přenosných nemocí - dává do souvislosti ochranný význam správné výživy, pohybové aktivity, absence stresu a užívání návykových látek se vznikem chronických neinfekčních onemocnění (civilizačních chorob) - objasní význam preventivních zdravotních prohlídek a povinného očkování - vysvětlí, proč je nutné v případě vzniku nemoci či jiné poruchy zdraví vyhledat zdravotnickou pomoc; uvede kontakty na zdravotnická zařízení v jeho okolí 	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady známých osobností (sport, malba, umění) - pravidla etikety - výběr budoucího partnera - vůle, rozum, cit, svobodná vůle - láska - sex - založení rodiny - sexuální deviace - pohlavní styk mezi příbuznými - zneužívání dětí - obchodování s lidmi - sexuální vraždy - předčasný pohlavní styk a jeho možné následky - antikoncepce - náhradní rodinná péče, pěstounská péče, adopce, ústavní péče, SOS vesničky - manželství, partnerství - životní cíle - druhy závislostí – fyzická, psychická, sociální - abstinenční příznaky - návykové látky 	
<p>11 - respektuje změny v dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jednotlivá období lidského života od novorozence až po stáří 	<ul style="list-style-type: none"> - legální a nelegální návykové látky - předvedení konkrétní situace žáky 	

<p>-----</p> <p>12 - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše s užitím vhodné terminologie tělesné a fyziologické změny v období dospívání - charakterizuje nástup reprodukčních funkcí, mechanismus početí a období gravidity - uvede příklady, jak vhodně reagovat na změny v psychosociální oblasti v období dospívání: sebeuvědomění, sebeprosazování, abstraktní myšlení, výkyvy nálad, nabývání vlastních postojů a odpovědnosti, osobních životních hodnot, rozlišování vlastních silných a slabých stránek, zájem o sexualitu, navazování vztahů ve skupině vrstevníků, odpoutávání od rodičů aj. - uplatňuje v praxi (ve třídě, škole i jiné komunitě) respekt k opačnému i stejnému pohlaví a základní pravidla etikety <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje lidskou sexualitu jako kombinaci fyziologické a psychosociální složky osobnosti a vysvětlí vzájemnou poslušnost vůle, rozumu, citu a pudu u člověka jako jedince se svobodnou vůlí - rozliší, které chování odpovídá a které překračuje sexuální normu (z hlediska věku, zdraví, práva, etiky, morálky, sociokulturního prostředí aj.) - vyhodnotí možná rizika předčasného pohlavního styku v dospívání pro tělesné zdraví (riziko pohlavně přenosných infekcí, možné vedlejší účinky antikoncepce, riziko předčasného otěhotnění), pro psychické zdraví (narušení vývojového úkolu zformování identity, nesprávná motivace k sexu aj.), pro sociální rozměr zdraví (nedostatečné roz- 	<ul style="list-style-type: none"> - nelátkové závislosti - závislost na práci, na lidech, na hracích a výherních automatech - zařízení na prevenci a léčbu závislosti v našem regionu 	
---	---	--	--

<p>-----</p> <p>13 - uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p>	<p>vinutí sexuality na zralou úroveň)</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozhodne na modelových příkladech o možných řešení vzniklých rizikových situací v oblasti reprodukčního zdraví a lidské sexuality - popíše souvislost mezi reprodukčním chováním, věrným vztahem, manželstvím, partnerstvím a možnou životní perspektivou <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí princip vzniku závislosti látkové i nelátkové (fyzická, psychická a sociální závislost) - uvede důvody, proč jsou některé návykové látky společností tolerovány a jiné zákonem zakázány; vysvětlí, proč zákon zakazuje prodej alkoholu a tabákových výrobků do 18 let věku - vyjmenuje základní legální a ilegální návykové látky; uvede způsoby jejich užívání, zdravotní a jiná rizika jejich zneužívání - v modelové situaci předvede vhodné způsoby odmítnutí nabízené návykové látky - diskutuje o nelátkových závislostech v souvislosti s jejich vlivem na zdraví a život jedince (závislost na práci, na osobě, na hracích a výherních automatech aj.). - vyhledá kontakty na specializovaná zařízení pro prevenci a léčbu závislostí ve svém regionu 		
--	---	--	--

5.20 Vyučovací předmět Tělesná výchova (TV)

5.20.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Tělesná výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Tělesná výchova, vycházející ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a zdraví* a jeho vzdělávacího oboru *Tělesná výchova*, zajišťuje komplexní vzdělávání žáků v oblasti aktivního pohybu jako významného činitele působícího na zdravotní stav a harmonický rozvoj dítěte, představuje nejdůležitější formu pohybového učení a pohybové kultivace žáků a je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu v režimu školy i mimo školu.

V tělesné výchově žáci nacházejí prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využívání různého sportovního náčiní a náradí, k seznámení s návody pro pohybovou prevenci či korekci jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení, stejně jako pro zdravý rozvoj tělesné zdatnosti a výkonnosti. Učí se uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, zvykají si na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Významné je propojování pohybových činností s dalšími oblastmi vzdělání, jako je hudební výchova, estetika, poznávání a ochrana přírody, dopravní kázeň, hygiena atd.

Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo ovlivňovat. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti (s narůstajícím podílem žáka na tomto řízení) a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě.

Tělesná výchova učí žáky, aby si uvědomovali význam sociálních vztahů a rolí ve sportu a jiných pohybových aktivitách a uměli je využít pro hodnotné pohybové vyžití i vytváření přátelských vztahů, k respektování zásad fair-play.

Pozitivní vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu, který vychází z aktuální pohybové úrovně jednotlivých žáků, z konkrétního splnitelného cíle, ze změny každého žáka i jeho hodnocení vzhledem k této individuální změně.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu Tělesná výchovy je vytvoření pozitivního vztahu žáka k pohybovým aktivitám jako základnímu prostředku dlouhodobého ovlivňování aktivního zdraví, který se projeví v návyku pravidelného využívání pohybových činností různého zaměření v každodenním životě člověka, v jeho životním stylu.

V souladu s vývojovými předpoklady a individuálními zvláštnostmi žáků, s rozvojem jejich motoriky, adaptace na zátěž je učivo vyučovacího předmětu Tělesná výchova členěno do samostatných na sebe navazujících období (členění podle RVP ZV):

- 1. období zahrnuje 1. - 3. ročník,
- 2. období zahrnuje 4. - 5. ročník,
- 3. období zahrnuje 6. – 9. ročník.

V prvním období dochází k adaptaci na nové pracovní prostředí, na nový režim a zátěž, utváření elementárních pohybových dovedností, ke kultivovanosti pohybového projevu, ke správnému držení těla. Žáci se učí zvládat základní hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění sportovní či jiné pohybové činnosti ve známém i méně známém prostředí. Snahou je vytvořit pozitivní vztah žáka k pohybovým aktivitám, k návyku pravidelného využívání pohybových činností různého zaměření v každodenním životě. Vše se uskutečňuje převážně hrovou formou s důrazem na prožitek.

Ve druhém období jsou předpoklady pro zdárný a rychlý rozvoj nových pohybových dovedností, pro uplatnění obratnosti a rychlosti, rozvoj zájmu o pohybové aktivity jako celku.

Zároveň je to období zvýšeného nebezpečí svalových oslabení. Při výuce se uplatňuje zejména hra a soutěž.

Třetí období je charakterizováno nástupem puberty, je zde předpoklad uplatňování silových a vytrvalostních dovedností, vyhraněné členění dívčích a chlapeckých zájmů a jejich individualizace, větší samostatnost a soutěživost.

Vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova je rozdělen a zpracován pro jednotlivé ročníky. Pro naplnění jednotlivých výstupů je stanoveno základní učivo (povinné). Vedle povinného učiva je možné zařadit do výuky i rozšiřující učivo.

Vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova je převážně vyučován v koncentrovaných tematických blocích v závislosti na ročním období (atletika, lyžařský výcvik, bruslení, sportovní hry, turistika aj). Při výuce je nutné dále přihlížet ke klimatickým podmínkám a aktuálnímu počasí a podle toho upravovat plány výuky.

Zařazování specifických tematických celků:

- **plavání**, jako rozšiřující učivo již od 1. ročníku, doporučená časová dotace je max. 10 hod.,
- **základní plavecká výuka**, jako povinné učivo ve 2. a 3. ročníku s časovou dotací 40 hod (20 hodin na ročník),
- **bruslení**, jako rozšiřující učivo již od 1. ročníku, doporučená časová dotace je max. 10 hod.,
- **lyžařský výcvik** (lyžařský výcvikový zájezd LVZ), jako povinné učivo v 7. ročníku, doporučená časová dotace max. 7 dní,
- **turistický kurz**, jako povinné učivo v 8. ročníku, doporučená časová dotace max. 5 dní.

Tematický celek Sportovní hry je realizován v prvním období nejprve jako rozšiřující učivo, ve druhém a třetím období jako učivo povinné s přihlédnutím k rozdílnému vztahu k těmto hrám u chlapců a dívek. Dětem jsou tak dávány základy fotbalu, florbalu, vybíjené, házené a basketbalu. Na toto učivo navazuje v šestém a sedmém ročníku povinný vyučovací předmět Sportovní hry.

Rozšiřující učivo, které je rozpracováno do několika po sobě jdoucích ročníků, je vyučováno podle schváleného rozsahu pro daný ročník. Pokud nebylo rozšiřující učivo zařazeno do výuky v předešlém ročníku, musí vyučující před plněním schváleného rozsahu učiva nejprve probrat i ve zkrácené podobě učivo uplynulého ročníku nebo ročníků. V úvahu tak připadá zejména výuka rozšiřujícího učiva bruslení 1. - 9. ročník, sportovní hry 1. - 3. ročník, plavání 1. - 9. ročník.

Výuka do 3. ročníku probíhá zpravidla koedukovaně, od 4. ročníku odděleně. Pro některé činnosti je však vhodné žáky spojovat, např. při lyžování, turistice, tancích apod.

Učební plán stanovuje pro Tělesnou výchovu v 1. - 5. ročníku 3 vyučovací hodiny, pro 6. - 9. ročník 2 vyučovací hodiny týdně. V šestém a sedmém ročníku je výuka tělesné výchovy rozšířena o jednu hodinu týdně prostřednictvím vyučovacího předmětu Sportovní hry. Výuka probíhá nejčastěji ve dvouhodinových blocích.

Vzhledem ke skutečnosti, že škola nedisponuje vlastní tělocvičnou s příslušným vybavením, ale jen hernou s kvalitním povrchem a jednoduchým vybavením, bude probíhat výuka na sportovištích spravovaných Městskými sportovišti Skuteč, a to v Městské hale, na zimním stadionu, fotbalovém stadionu s atletickou dráhou, umělé trávě, v krytém bazénu a na koupališti. V herně ve škole bude většinou prováděna výuka (třetí vyučovací hodina na prvním stupni) v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Při výuce Tělesné výchovy je nutné důsledně dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti, dbát na plnění předepsaných revizí sportovišť, náradí či náčiní. Pro zajištění bezpečné výuky je nutné provádět i předepsaná proškolení a poučování žáků.

Při organizování výuky je doporučeno vycházet ze zpracované vzorové hodiny tělesné výchovy.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj Kompetence k učení:

- vedeme žáky k tomu, aby si osvojili nové pohybové dovednosti, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla a postupně usilovali o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, poznání vlastní fyzické a pohybové výkonnosti,
- žáci spolupracují na výběru vhodného kondičního, posilovacího nebo relaxačního cvičení,
- užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu,
- žáci poznávají smysl a cíl svých aktivit, systematicky sledují vývoj fyzické zdatnosti.

Pro rozvoj Kompetence k řešení problémů:

- navozujeme problémové situace, které motivují žáky k týmové spolupráci, nutnosti stanovit taktiku hry,
- umožňujeme žákům řešit herní situace a problémy (např. sestavováním družstev z rozdílně fyzicky výkonných žáků),
- umožňujeme žákům podílet se na přípravě vlastních sportovních akcí - plánovat, realizovat a hodnotit tyto akce,
- přidělujeme jim role rozhodčího, učíme žáky jednat přiměřeně ve vypjatých situacích,
- žák kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Pro rozvoj Kompetence komunikativní:

- dbáme na kulturní vyjadřování v hodinách tělesné výchovy,
- učíme žáky vyjadřovat se přesně, konkrétně, jednoznačně a srozumitelně používáním správného názvosloví tělesné výchovy,
- dbáme na dodržování pravidel, vedeme žáky ke hře v duchu „fair – play“,
- otevíráme prostor pro diskusi.

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální:

- podporujeme sportovní činnosti ve skupinách, kde je nutná spolupráce a podíl celé skupiny na dosaženém výsledku,
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu,
- v hodinách TV zařazujeme cviky, které vedou žáka k vzájemné pomoci - dopomoc a záchrana,
- vytváříme si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj.

Pro rozvoj Kompetence občanské:

- netolerujeme v hodině nekomarádské chování a odmítnutí, respektujeme názory ostatních,
- důsledně dbáme na dodržování pravidel chování,
- uplatňujeme pozitivní hodnocení a motivaci žáků,
- učíme žáky chování v krizových nebo zdraví a život ohrožujících situacích,
- rozlišujeme a uplatňujeme práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák).

Pro rozvoj Kompetence pracovní:

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce,
- spoluorganizují svůj pohybový režim,
- využívají znalostí a dovedností v běžné praxi,
- ovládají základní postupy první pomoci.

5.20.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je modře vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v bodu 6 - Průřezová témata.

Tělesná výchova, 1. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>01 - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje intenzitu pohybu, její délku, zavádí pohybový režim - rozvíjí se před pohybovou činností - uklidňuje organismus po zátěži - rozvíjí branné dovednosti a základní pohybové schopnosti při pobytu v přírodě - seznamuje se s bezpečnou chůzí a pohybem v terénu, s turistickými značkami - chová se ohleduplně při pobytu v přírodě - osvojuje si pravidla první pomoci při drobném poranění v přírodě 	<p>Hygiena při TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - vhodné oblečení a obutí pro TV <p>Bezpečnost při pohybových činnostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní bezpečnostní pravidla při cvičení, poučení žáků - bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek <p>Zásady jednání a chování</p> <ul style="list-style-type: none"> - jedná v duchu fair play <p>Význam pohybu pro zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu <p>Příprava organismu</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava před pohybovou činností (honičky, dynamický strečink) 	<p>OSV/9</p>
<p>02 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - upevňuje si správné držení těla - přiměřeně rozvíjí své tělo - zdokonaluje techniku cvičení - provádí průpravná kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - provádí rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem přiměřeně svým individ. předpokladům - provádí průpravná cvičení - provádí přiměřeně svým indiv. předpokladům stoje, sedy, lehy, dřepy, seskoky, přeskok - kotoul vpřed, vzad - seznamuje se s cvičením na žebřinách, lavičce - vyjadřuje melodii a rytmus pohybem 	<ul style="list-style-type: none"> - uklidnění po zátěži (statický strečink, dechová cvičení) <p>Turistika a pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy spojené s vycházkami, výlety do přírody, s používanými pomůckami a oblečením - způsob pohybu v terénu, chování v přírodě turistické značky <p>Komunikace v TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy (Tyršova terminologie – stoje, dřepy, lehy, sedy, kleky, podřepy a polohy paží) spojené s osvojovanými činnostmi, cvičebními prostory a vybavením - hlášení nástupu - smluvené povely, signály, znamení, gesta aj. prostředky komunikace při TV a sportu 	

<p>03 - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché tance - cvičí s hudbou nebo s rytmickým doprovodem - hraje pohybové hry s různým zaměřením, s využitím hraček, náčiní - seznamuje se s přetahy - umí manipulovat s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti ve fotbale, florbale, vybíjené - snaží se hrát utkání podle zjednodušených pravidel, která si osvojuje - umí se dohodnout pro spolupráci v družstvu - jedná v duchu fair play 	<p>Zdravotně zaměřené činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - cvičení na správné držení těla - dechová cvičení <p>Základy atletiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy nízkého a polo-vysokého startu - startovací povely - rychlý běh do 40 metrů - motivovaný běh v terénu až do 5 minut (běh prokládaný chůzí, souvislý běh podle úrovně žáků) - skok daleký – průpravná cvičení pro skok z místa, do dálky z rozběhu - průpravná cvičení pro hod míčkem z místa, chůze 	
<p>04 - uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - převléká a vyměňuje si cvičební úbor, přezouvá sportovní obuv - respektuje a dodržuje pravidla bezpečného chování v tělocvičně, v šatnách a na sportovištích - udržuje pořádek v tělocvičně a na sportovištích - umí přivolat první pomoc - pomáhá s ukládáním náradí, náčiní a pomůcek 	<p>Základy gymnastiky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - akrobacie – průpravné cvičení pro zvládnutí kotoulu (vpřed), kotoul vpřed - průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad, kotoul vzad - přeskok – průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z trampolínky, skoky prosté odrazem snožmo z trampolínky, výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolínky 	
<p>05 - reaguje na základní pokyny a povely k činnosti a její organizaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - reaguje na základní smluvené povely - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám - užívá osvojované tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence 	<ul style="list-style-type: none"> - šplh na tyči, laně - cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti <p>Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy spojené s hudebním a rytmickým doprovodem - základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla) - dva základní tanečky založené na chůzi a běhu 	

		<p>Pohybové hry - základní pravidla osvojo- vaných her, využití před- mětů denní potřeby k pohy- bovým hrám</p> <p>- pohybové hry pro osvo- jování různých způsobů lokomoce, pohybové hry soutěživé, pohybové hry pro rozvoj pohybové před- stavivosti a tvořivosti (na základě pohádek, vyprávě- ní, pojmů, pocitů, před- stav)</p> <p>Úpoly - přetahy a přetlaky v rámci pohybových her</p> <p>Základy sportovních her - držení míče jednoruč a obouruč, manipulace s míčem odpovídající veli- kosti a hmotnosti (na místě a v pohybu, vyvolenou i opačnou rukou, nohou)</p> <p>- jednoduché míčové hry (přehazovaná, na jelena aj.)</p> <p>Fotbal - přihrávky na místě a v pohybu na krátkou a střední vzdálenost, zpra- cování míče (převzetí, tlu- mení) vedení míče, střelba z místa a po vedení míče, průpravná hra</p> <p>Florbal - přihrávky na místě a v pohybu, zpracování míčku, vedení míče, střelba z místa a z pohybu, prů- pravná hra</p> <p>Vybíjená - průpravná hra</p> <p>Plavání - adaptace na vodní prostředí pro orientaci ve vodě a pod vodou (splý- vání, dýchání do vody, pády a skoky do vody z nízkých poloh)</p> <p>- dokáže překonat strach z vody (hry ve vodním prostředí - lovení puků)</p> <p>- základy jednoho plavec- kého stylu (prsa, kraul)</p>	
--	--	---	--

		<p>Bruslení</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojuje si základní techniky pohybu na bruslích - nazouvání bruslí, jízda vpřed s oporou a bez opory - průpravná cvičení pro osvojení rovnováhy na bruslích	
--	--	---	--

Tělesná výchova, 2. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>01 - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje intenzitu pohybu, její délku, zavádí pohybový režim - rozvíjí se před pohybovou činností - uklidňuje organismus po zátěži - rozvíjí branné dovednosti a základní pohybové schopnosti při pobytu v přírodě - seznamuje se s bezpečnou chůzí a pohybem v terénu, s turistickými značkami - chová se ohleduplně při pobytu v přírodě - osvojuje si pravidla první pomoci při drobném poranění v přírodě 	<p>Hygiena při TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - vhodné oblečení a obutí pro TV <p>Bezpečnost při pohybových činnostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní bezpečnostní pravidla při cvičení, poučení žáků - bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek <p>Zásady jednání a chování</p> <ul style="list-style-type: none"> - jedná v duchu fair play <p>Význam pohybu pro zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu <p>Příprava organismu</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava před pohybovou činností (honičky, dynamický strečink) 	<p>OSV/4</p> <p>OSV/9</p>
<p>02 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - upevňuje si správné držení těla - přiměřeně rozvíjí své tělo - zdokonaluje techniku cvičení - provádí průpravná kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - provádí rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem přiměřeně svým individ. předpokladům - provádí průpravná cvičení - provádí přiměřeně svým indiv. předpokladům stoje, sedy, lehy, dřepy, seskoky, přeskok - kotoul vpřed, vzad - seznamuje se s cvičením na žebřinách, lavičce - vyjadřuje melodii a rytmus pohybem 	<ul style="list-style-type: none"> - uklidnění po zátěži (statický strečink, dechová cvičení) <p>Turistika a pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy spojené s vycházkami, výlety do přírody, s používanými pomůckami a oblečením - způsob pohybu v terénu, chování v přírodě- turistické značky <p>Komunikace v TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy (Tyršova terminologie – stoje, dřepy, lehy, sedy, kleky, podřepy a polohy paží) spojené s osvojovanými činnostmi, cvičebními prostory a vybavením - hlášení nástupu - smluvené povely, signály, znamení, gesta aj. prostředky komunikace při TV a sportu 	

	<ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché tance - cvičí s hudbou nebo s rytmickým doprovodem - osvojí si základní plavecké dovednosti - dokáže překonat strach z vody (začátek základní plavecké výuky) 	<p>Zdravotně zaměřené činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - cvičení na správné držení těla - dechová cvičení <p>Základy atletiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy nízkého a polo-vysokého startu - startovací povely 	
<p>03 - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hraje pohybové hry s různým zaměřením, s využitím hraček, náčiní - seznamuje se s přetahy - umí manipulovat s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti ve fotbale, florbale, vybíjené - snaží se hrát utkání podle zjednodušených pravidel, která si osvojuje - umí se dohodnout pro spolupráci v družstvu - jedná v duchu fair play 	<ul style="list-style-type: none"> - rychlý běh do 50 metrů - motivovaný běh v terénu až do 6 minut (běh prokládaný chůzí, souvislý běh podle úrovně žáků) - skok daleký – skok z místa, skok do dálky z rozběhu - hod míčkem z místa, chůze <p>Základy gymnastiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - akrobacie – průpravné cvičení pro zvládnutí kotoulu (vpřed), kotoul vpřed 	
<p>04 - uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - převléká a vyměňuje si cvičební úbor, přezouvá sportovní obuv - respektuje a dodržuje pravidla bezpečného chování v tělocvičně, v šatnách a na sportovištích - udržuje pořádek v tělocvičně a na sportovištích - umí přivolat první pomoc - pomáhá s ukládáním nářadí, náčiní a pomůcek 	<ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad, kotoul vzad - přeskok – průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z trampolínky, skoky prosté odrazem snožmo z trampolínky, výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolínky - šplh na tyči, laně 	
<p>05 - reaguje na základní pokyny a povely k činnosti a její organizaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - reaguje na základní smluvené povely - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám - užívá osvojované tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence 	<ul style="list-style-type: none"> - hrazda – ručkování ve svislu, průpravná cvičení pro výmyk - kladinka – chůze s dopomocí, rovnovážná cvičení <p>Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy spojené s hudebním a rytmickým doprovodem - základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla) 	

		<p>- tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem</p> <p>Pohybové hry</p> <p>- základní pravidla osvojovaných her, využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám</p> <p>- pohybové hry pro osvojování různých způsobů lokomoce, pohybové hry soutěživé, pohybové hry pro rozvoj pohybové představitivosti a tvořivosti (na základě pohádek, vyprávění, pojmů, pocitů, představ), pohybové hry pro ovlivňování kondičních a koordinančních předpokladů</p> <p>Úpoly</p> <p>- přetahy a přetlaky v rámci pohybových her</p> <p>Základy sportovních her</p> <p>- základní pojmy osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her (miniher)</p> <p>- držení míče jednoruč a obouruč, manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (na místě a v pohybu, vyvolenou i opačnou rukou, nohou)</p> <p>- jednoduché míčové hry (přehazovaná, na jelena aj.)</p> <p>Plavecký kurz</p> <p>- povinný výcvik na získání a zdokonalení plaveckých návyků a stylů</p> <p>- kurz v rozsahu 20 lekcí</p> <p>Fotbal</p> <p>- přihrávky na místě a v pohybu na krátkou a střední vzdálenost, zpracování míče (převzetí, tlumení) vedení míče, střelba z místa a po vedení míče, průpravná hra</p> <p>Florbal</p> <p>- přihrávky na místě a v pohybu, zpracování míčku, vedení míče, střelba z místa a z pohybu, hra</p>	
--	--	---	--

		<p>Vybíjená - průpravná hra</p> <p>Bruslení - osvojuje si základní techniky pohybu na bruslích</p> <p>- nazouvání bruslí, jízda vpřed s oporou a bez opory</p> <p>- průpravná cvičení pro osvojení rovnováhy na bruslích</p> <p>Plavání - zdokonalování plaveckých návyků nad rámec výuky realizované plaveckou školou v rozsahu 20 vyučovacích lekcí</p>	
--	--	--	--

Tělesná výchova, 3. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>01 - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje intenzitu pohybu, její délku, zavádí pohybový režim - rozvíjí se před pohybovou činností - uklidňuje organismus po zátěži - rozvíjí branné dovednosti a základní pohybové schopnosti při pobytu v přírodě - seznamuje se s bezpečnou chůzí a pohybem v terénu, s turistickými značkami - chová se ohleduplně při pobytu v přírodě - osvojuje si pravidla první pomoci při drobném poranění v přírodě 	<p>Hygiena při TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - vhodné oblečení a obutí pro TV <p>Bezpečnost při pohybových činnostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní bezpečnostní pravidla při cvičení, poučení žáků - bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek <p>Zásady jednání a chování</p> <ul style="list-style-type: none"> - jedná v duchu fair play <p>Význam pohybu pro zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu <p>Příprava organismu</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava před pohybovou činností (honičky, dynamický strečink) 	<p>OSV/4</p> <p>OSV/9</p>
<p>02 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - upevňuje si správné držení těla - přiměřeně rozvíjí své tělo - zdokonaluje techniku cvičení - provádí průpravná kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - provádí rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem přiměřeně svým individ. předpokladům - provádí průpravná cvičení - provádí přiměřeně svým indiv. předpokladům stoje, sedy, lehy, dřepy, seskoky, přeskok - kotoul vpřed, vzad - seznamuje se s cvičením na žebřinách, lavičce - vyjadřuje melodii a rytmus pohybem 	<ul style="list-style-type: none"> - uklidnění po zátěži (statický strečink, dechová cvičení) <p>Turistika a pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy spojené s vycházkami, výlety do přírody, s používanými pomůckami a oblečením - způsob pohybu v terénu, chování v přírodě- turistické značky <p>Komunikace v TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy (Tyršova terminologie – stoje, dřepy, lehy, sedy, kleky, podřepy a polohy paží) spojené s osvojovanými činnostmi, cvičebními prostory a vybavením - hlášení nástupu - smluvené povely, signály, znamení, gesta aj. prostředky komunikace při TV a sportu 	

	<ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché tance - cvičí s hudbou nebo s rytmickým doprovodem - osvojí si základní plavecké dovednosti - dokáže překonat strach z vody (začátek základní plavecké výuky) 	<p>Zdravotně zaměřené činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - cvičení na správné držení těla - dechová cvičení <p>Základy atletiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy nízkého a polo-vysokého startu - startovací povely - rychlý běh do 50 metrů - motivovaný běh v terénu až do 8 minut (běh prokládaný chůzí, souvislý běh podle úrovně žáků) - skok daleký – skok z místa, skok do dálky z rozběhu – postupný odraz z břevna (5 a 7 dvojkroků) - hod míčkem z místa, rozběhu 	
<p>03 - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hraje pohybové hry s různým zaměřením, s využitím hraček, náčiní - seznamuje se s přetahy - umí manipulovat s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti ve fotbale, florbale, vybíjené - snaží se hrát utkání podle zjednodušených pravidel, která si osvojuje - umí se dohodnout pro spolupráci v družstvu - jedná v duchu fair play 	<p>Základy gymnastiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - akrobacie – kotoul vpřed a jeho modifikace, kotoul vzad a jeho modifikace - průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou, stoj na rukou (s dopomocí) - přeskok – průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku, přeskok 2 - 4 dílů bedny odrazem z trampolínky - šplh na tyči, laně - hrazda – ručkování ve svisu, průpravná cvičení pro výmyk - kladinka – chůze s dopomocí, rovnovážná cvičení 	
<p>04 - uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - převléká a vyměňuje si cvičební úbor, přezouvá sportovní obuv - respektuje a dodržuje pravidla bezpečného chování v tělocvičně, v šatnách a na sportovištích - udržuje pořádek v tělocvičně a na sportovištích - umí přivolat první pomoc - pomáhá s ukládáním nářadí, náčiní a pomůcek 	<p>Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvy základních lidových a uměleckých tanců, základní hudebně pohybové vztahy (rytmus, tempo, takt, melodie) - držení partnerů při různých tancích, vzájemné chování při tanci - nápodoba pohybem - tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem 	
<p>05 - reaguje na základní pokyny a povely k činnosti a její organizaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - reaguje na základní smlouvané povely - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám - užívá osvojované tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence 	<p>Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvy základních lidových a uměleckých tanců, základní hudebně pohybové vztahy (rytmus, tempo, takt, melodie) - držení partnerů při různých tancích, vzájemné chování při tanci - nápodoba pohybem - tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem 	

		<p>Pohybové hry - základní pravidla osvojovaných her, využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám</p> <p>- pohybové hry pro osvojování různých způsobů lokomoce, pohybové hry soutěživé, pohybové hry pro rozvoj pohybové představitivosti a tvořivosti (na základě pohádek, vyprávění, pojmů, pocitů, představ), pohybové hry pro ovlivňování kondičních a koordinančních předpokladů</p> <p>- bioenergentické kapacity organismu, pohybové hry se specifickým účinkem (vyrovnávacím, relaxačním, motivačním)</p> <p>Úpoly - přetahy a přetlaky v rámci pohybových her</p> <p>Základy sportovních her - základní pojmy osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her (miniher)</p> <p>- držení míče jednoruč a obouruč, manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (na místě a v pohybu, vyvolenou i opačnou rukou, nohou)</p> <p>- jednoduché míčové hry a průprava na míčové hry (fotbal, florbal, házená, vybíjená, basketbal)</p> <p>Plavecký kurz - povinný výcvik na získání a zdokonalení plaveckých návyků a stylů</p> <p>- kurz v rozsahu 20 lekcí</p> <p>Fotbal - přihrávky na místě a v pohybu na krátkou a střední vzdálenost, zpracování míče (převzetí, tlumení) vedení míče, střelba z místa a po vedení míče, průpravná hra</p>	
--	--	--	--

		<p>Florbal - přihrávky na místě a v pohybu, zpracování míčku, vedení míče, střelba z místa a z pohybu, průpravná hra</p> <p>Vybíjená - průpravná hra</p> <p>Basketbal - přihrávky, driblink jednou rukou, střelba na koš z různých míst</p> <p>Házená - přihrávka jednoruč, střelba na branku</p> <p>Bruslení - osvojuje si základní techniky pohybu na bruslích</p> <ul style="list-style-type: none"> - nazouvání bruslí, jízda vpřed s oporou a bez opory - průpravná cvičení pro osvojení rovnováhy na bruslích – chůze, skluz, dřepy, jízda na jedné brusli, přednožování, zanožování, - jízda vpřed s překládáním na jednu stranu - zastavení jednostranným a oboustranným přívratem <p>Plavání - zdokonalování plaveckých návyků nad rámec výuky realizované plaveckou školou v rozsahu 20 vyučovacích lekcí</p>	
--	--	---	--

Tělesná výchova, 4. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>01 - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou - zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu - rozvíjí branné dovednosti a základní pohybové schopnosti při pobytu v přírodě - seznamuje se s bezpečnou chůzí a pohybem v terénu, s turistickými značkami - chová se ohleduplně při pobytu v přírodě - osvojuje si pravidla první pomoci při drobném poranění v přírodě 	<p>Příprava organismu</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava před pohybovou činností (honičky, dynamický strečink) - napínací a protahovací cvičení <p>Význam pohybu pro zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybový režim žáka, délka a intenzita pohybu <p>Turistika a pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy spojené s vycházkami, výlety do přírody, s používanými pomůckami a oblečením - způsob pohybu v terénu, chování v přírodě - ochrana před ohněm a popálením - základní dopravní a turistické značky 	<p>OSV/7</p> <p>OSV/9</p>
<p>02 - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dbá na správné dýchání - zná kompenzační a relaxační cviky, uplatňuje zásady pohybové hygieny - dodržuje správné držení těla - při různých činnostech i provádění cviků, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti 	<p>Zdravotně zaměřené činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvedání zátěže (pouze s vlastní vahou těla) - správné držení těla - průpravná, kompenzační, relaxační, zdravotně zaměřená cvičení <p>Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p> <ul style="list-style-type: none"> - starty z nízkých poloh (z lehu, sedu, dřepu) - hod medicimbálem - chůze po kladince - kruhový trénink zaměřený na vytrvalost <p>Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pravidla osvojených her, využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám 	
<p>03 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s netradičními pohyb. aktivitami - rozvíjí pohybovou tvořivost - využívá netradiční náčiní při cvičení - zvládne základní kroky lid. tance - seznámí se s dětským aerobikem - cvičí s hudbou 		

	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje melodii a rytmus pohybem - provádí jednoduché tance - cvičí s hudbou nebo s rytmickým doprovodem - provádí rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok daleký, hod míčkem přiměřeně svým individuál. předpokladům - (OV dle individuálních předpokladů žáka) - zvládne cvičení na žíněnce - zvládne napojované kotouly, kotouly vpřed a vzad, stoj na rukou - provádí šplh na tyči a laně - zvládne správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, roznožku, výskok do kleku a dřepu - provádí cvičení na švédské bedně - zdokonaluje se ve cvičení na ostatním nářadí – kruhy, žebřiny, lavičky apod. - umí manipulovat s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti ve fotbale, florbale, vybíjené, házené, basketbalu - snaží se hrát utkání podle zjednodušených pravidel, která si osvojuje - seznamuje se s přetahy 	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry pro osvojování různých způsobů lokomace, pohybové hry soutěživé, pohybové hry pro rozvoj pohybové představivosti a tvořivosti (na základě pohádek, vyprávění, pojmů, pocitů, představ), pohybové hry kontaktní (pro procitování vzájemné energie, blízkosti). Rytmické a kondiční formy cvičení - názvy základních lidových a uměleckých tanců, základní hudebně pohybové vztahy (rytmus, tempo, takt, melodie) - držení partnerů při různých tancích, vzájemné chování při tanci - základní taneční krok 2/3, 3/4 Základy atletiky - základy nízkého a polo-vysokého startu - startovací povely - rychlý běh do 60 metrů - běh na střední vzdálenost (400 až 800m) - motivovaný běh v terénu až do 9 minut (běh prokládaný chůzí, souvislý běh podle úrovně žáků) - skok daleký - skok z místa, skok do dálky z rozběhu - postupný odraz z břevna (5 a 7 dvojkroků) - hod míčkem z místa, chůze, rozběhu Základy gymnastiky - akrobacie - kotoul vpřed a jeho modifikace, kotoul vzad a jeho modifikace - průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou, stoj na rukou (s dopomocí), akrobatická kombinace - přeskok - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku, přeskok 2 - 4 dílů 	
<p>04 - uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla bezpečného chování na všech sportovištích, v šatnách - dodržuje pravidla hygieny (vhodné oblečení, obutí) - adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka 		
<p>05 - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - vytváří varianty osvojených pohybových her 		

	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - dokáže objektivně zhodnotit svůj výkon, porovnat ho s předchozími výsledky - spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> bedny odrazem z trampolinky - hrazda - průpravná cvičení pro výmyk - cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti - šplh na tyči, laně 	
<p>06 - jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</p>	<ul style="list-style-type: none"> - jedná v duchu fair-play respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - umí se dohodnout pro spolupráci v družstvu 	<p>Základy sportovních her</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her (miniher) - fotbal - přihrávky na místě a v pohybu na krátkou, střední a dlouhou vzdálenost, zpracování míče vnitřní stranou nohy (převzetí, tlumení) vedení míče, střelba z místa a po vedení míče, průpravná hra - florbal - přihrávky na místě a v pohybu, zpracování míčku, vedení míče, střelba z místa a z pohybu, průpravná hra - vybíjená - průpravná hra - házená - přihrávka jednoruč P, L, obouruč, chytání obouruč, střelba z místa z chůze, průpravná hra - basketbal - přihrávky, vedení míče driblinkem, střelba jednoruč i obouruč, průpravná hra 	
<p>07- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná a užívá základní tělocvičné pojmy - užívá názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní - zná pojmy z pravidel sportů a soutěží - rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje - zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - házená - přihrávka jednoruč P, L, obouruč, chytání obouruč, střelba z místa z chůze, průpravná hra - basketbal - přihrávky, vedení míče driblinkem, střelba jednoruč i obouruč, průpravná hra 	
<p>08 - zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy - je schopen soutěžit v družstvu - snaží se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji - je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe a družstvo - pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - respektuje zdravotní handicap 	<p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - přetahy, přetlaky, úpolové odpory <p>Hygiena při TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - vhodné oblečení a obutí pro TV <p>Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností</p> <p>Zásady jednání a chování, měření a posuzování</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření výkonů - základní pohybové testy 	

<p>09 - změní základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</p> <p>-----</p> <p>10 - orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</p>	<p>- účastní se pohybových testů</p> <p>- provádí měření výkonů</p> <p>-----</p> <p>- dovede získat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích konaných ve škole, v místě bydliště</p>	<p>Komunikace v TV</p> <p>- základní pojmy (Tyršova terminologie – stoje, dřepy, lehy, sedy, kleky, podřepy a polohy paží) spojené s osvojovanými činnostmi, cvičebními prostory a vybavením</p> <p>- hlášení nástupu</p> <p>- smluvené povely, signály, znamení, gesta aj. prostředky komunikace při TV a sportu</p> <p>Organizace při TV</p> <p>- základní organizace prostoru a činnosti ve známém prostředí</p> <p>Měření a posuzování pohybových dovedností</p> <p>Zdroje informací o pohybových činnostech</p> <p>Zásady jednání a chování</p> <p>- jedná v duchu fair play, vyznává olympijské ideály, symboly</p> <p>Bruslení</p> <p>- průpravné cvičení pro osvojení rovnováhy na bruslích – chůze, skluz, dřepy, jízda na jedné brusli, přednožování, zanožování</p> <p>- jízda vpřed s obratem vzad, jízda vpřed s překládáním na obě strany</p> <p>- nácvik jízdy vzad</p> <p>- zastavení (jednostranným, oboustranným přívratem)</p> <p>Plavání</p> <p>- prohloubení adaptace na vodní prostředí pro orientaci ve vodě a pod vodou (různé polohy ve splývavé poloze, potápění a lovení předmětů, pády a skoky do vody z nízkých poloh)</p> <p>- rozvíjení plaveckých stylů prsa, kraul, znak</p>	
--	--	--	--

Tělesná výchova, 5. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>01 - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou - zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu - rozvíjí branné dovednosti a základní pohybové schopnosti při pobytu v přírodě - seznamuje se s bezpečnou chůzí a pohybem v terénu, s turistickými značkami - chová se ohleduplně při pobytu v přírodě - osvojuje si pravidla první pomoci při drobném poranění v přírodě - ovládá základy táboření 	<p>Příprava organismu</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava před pohybovou činností (honičky, dynamický strečink) - napínací a protahovací cvičení <p>Význam pohybu pro zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybový režim žáka, délka a intenzita pohybu <p>Turistika a pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy spojené s vycházkami, výlety do přírody, s používanými pomůckami a oblečením - způsob pohybu v terénu, chování v přírodě - ochrana před ohněm a popálením - základní dopravní a turistické značky <p>Zdravotně zaměřené činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvedání zátěže (pouze s vlastní vahou těla) - správné držení těla - průpravná, kompenzační, relaxační, zdravotně zaměřená cvičení <p>Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p> <ul style="list-style-type: none"> - starty z nízkých poloh (z lehu, sedu, dřepu) - hod medicimbálem - chůze po kladince - kruhový trénink zaměřený na vytrvalost <p>Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pravidla osvojovaných her, využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám - pohybové hry pro 	<p>OSV/4</p> <p>OSV/7</p> <p>OSV/9</p>
<p>02 - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dbá na správné dýchání - zná kompenzační a relaxační cviky, uplatňuje zásady pohybové hygieny - dodržuje správné držení těla - při různých činnostech i provádění cviků, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti 	<p>Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p> <ul style="list-style-type: none"> - starty z nízkých poloh (z lehu, sedu, dřepu) - hod medicimbálem - chůze po kladince - kruhový trénink zaměřený na vytrvalost <p>Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pravidla osvojovaných her, využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám - pohybové hry pro 	
<p>03 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s netradičními pohyb. aktivitami - rozvíjí pohybovou tvořivost - využívá netradiční náčiní při cvičení - zvládne základní kroky lid. tance - seznámí se s dětským aerobikem 	<p>Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pravidla osvojovaných her, využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám - pohybové hry pro 	

	<ul style="list-style-type: none"> - cvičí s hudbou - vyjadřuje melodii a rytmus pohybem - provádí jednoduché tance - cvičí s hudbou nebo s rytmickým doprovodem - provádí rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok daleký, hod míčkem přiměřeně svým individuál. předpokladům - (OV dle individuálních předpokladů žáka) - zvládne cvičení na žínence - zvládne napojované kotouly, kotouly vpřed a vzad, stoj na rukou - provádí šplh na tyči a laně - zvládne správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, roznožku, výskok do kleku a dřepu - provádí cvičení na švédské bedně - zdokonaluje se ve cvičení na ostatním náradí – kruhy, žebřiny, lavičky apod. - umí manipulovat s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti ve fotbale, florbale, vybíjené, házené, basketbalu - snaží se hrát utkání podle zjednodušených pravidel, která si osvojuje - seznamuje se s přetahy 	<p>osvojování různých způsobů lokomace, pohybové hry soutěživé, pohybové hry pro rozvoj pohybové představivosti a tvořivosti (na základě pohádek, vyprávění, pojmů, pocitů, představ), pohybové hry kontaktní (pro procitování vzájemné energie, blízkosti)</p> <p>Rytmické a kondiční formy cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvy základních lidových a uměleckých tanců, základní hudebně pohybové vztahy (rytmus, tempo, takt, melodie) - držení partnerů při různých tancích, vzájemné chování při tanci - základní taneční krok 2/3, 3/4 <p>Základy atletiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy nízkého a polo-vysokého startu - startovací povely - rychlý běh do 60 metrů - běh na střední vzdálenost (400 až 800m) - motivovaný běh v terénu až do 10 minut (běh prokládaný chůzí, souvislý běh podle úrovně žáků) - skok daleký - skok z místa, skok do dálky z rozběhu - postupný odraz z břevna (5 a 7 dvojkroků) - hod míčkem z místa, chůze, rozběhu <p>Základy gymnastiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - akrobacie - kotoul vpřed a jeho modifikace, kotoul vzad a jeho modifikace - průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou, stoj na rukou (s dopomocí), akrobatická kombinace - přeskok - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku, přeskok 2 - 4 dílů bedny odrazem z trampolínky 	
<p>04 - uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla bezpečného chování na všech sportovištích, v šatnách - dodržuje pravidla hygieny (vhodné oblečení, obutí) - adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka 		
<p>05 - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - vytváří varianty osvojených pohybových her 		

<p>06 - jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</p> <p>07- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</p> <p>08 - zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěží na úrovni třídy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - dokáže objektivně zhodnotit svůj výkon, porovnat ho s předchozími výsledky - spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - jedná v duchu fair-play respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - umí se dohodnout pro spolupráci v družstvu <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná a užívá základní tělocvičné pojmy - užívá názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní - zná pojmy z pravidel sportů a soutěží - rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje - zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěží na úrovni třídy - je schopen soutěžit v družstvu - snaží se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji - je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe a družstvo - pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - respektuje zdravotní handicap 	<ul style="list-style-type: none"> - hrazda - průpravná cvičení pro výmyk - cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti - šplh na tyči, laně <p>Základy sportovních her</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her - fotbal - přihrávky na místě a v pohybu na krátkou, střední a dlouhou vzdálenost, zpracování míče vnitřní stranou nohy (převzetí, tlumení) vedení míče, střelba z místa a po vedení míče, průpravná hra - florbal - přihrávky na místě a v pohybu, zpracování míčku, vedení míče, střelba z místa a z pohybu, průpravná hra - vybíjená - průpravná hra - házená - přihrávka jednoruč P, L, obouruč, chytání obouruč, střelba z místa z chůze, průpravná hra - basketbal - přihrávky, vedení míče driblinkem, střelba jednoruč i obouruč, průpravná hra <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - přetahy, přetlaky, úpolové odpory <p>Hygiena při TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - vhodné oblečení a obutí pro TV <p>Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností</p> <p>Zásady jednání a chování, měření a posuzování</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření výkonů - základní pohybové testy 	
--	--	---	--

<p>09 - změní základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</p> <p>-----</p> <p>10 - orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</p>	<p>- účastní se pohybových testů</p> <p>- provádí měření výkonů</p> <p>-----</p> <p>- dovede získat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích konaných ve škole, v místě bydliště</p>	<p>Komunikace v TV</p> <p>- základní pojmy (Tyršova terminologie – stoje, dřepy, lehy, sedy, kleky, podřepy a polohy paží) spojené s osvojovanými činnostmi, cvičebními prostory a vybavením</p> <p>- hlášení nástupu</p> <p>- smluvené povely, signály, znamení, gesta aj. prostředky komunikace při TV a sportu</p> <p>Organizace při TV</p> <p>- základní organizace prostoru a činnosti ve známém prostředí</p> <p>Měření a posuzování pohybových dovedností</p> <p>Zdroje informací o pohybových činnostech</p> <p>Zásady jednání a chování</p> <p>- jedná v duchu fair play, vyznává olympijské ideály, symboly</p> <p>Bruslení</p> <p>- průpravné cvičení pro osvojení rovnováhy na bruslích – chůze, skluz, dřepy, jízda na jedné brusli, přednožování, zanožování</p> <p>- jízda vpřed s obratem vzad, jízda vpřed s překládáním na obě strany</p> <p>- nácvik jízdy vzad</p> <p>- zastavení (jednostranným, oboustranným přivrátím)</p> <p>Plavání</p> <p>- prohloubení adaptace na vodní prostředí pro orientaci ve vodě a pod vodou (různé polohy ve splývavé poloze, potápění a lovení předmětů, pády a skoky do vody z nízkých poloh)</p> <p>- rozvíjení plaveckých stylů prsa, kraul, znak</p>	
--	--	--	--

Tělesná výchova, 6. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <p>01 - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</p> <p>-----</p> <p>02 - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</p> <p>-----</p> <p>03 - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly</p> <p>-----</p> <p>04 - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</p> <p>-----</p> <p>05 - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p>	<p>- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu</p> <p>- věnuje se sportu nebo jiné pohybové aktivitě</p> <p>- chápe smysl a význam sportu a pohybových aktivit ve vztahu ke zdravému životnímu stylu</p> <p>-----</p> <p>- dbá na správné dýchání</p> <p>- zná kondiční programy, umí manipulovat se zatížením</p> <p>-----</p> <p>- zná průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení</p> <p>-----</p> <p>- dodržuje pravidla bezpečného chování při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách</p> <p>-----</p> <p>- adekvátně reaguje v situaci úrazu žáka</p> <p>- při úrazu poskytuje první pomoc</p>	<p>Význam pohybu pro zdraví</p> <p>- rekreační a výkonnostní sport</p> <p>Zdravotně orientovaná zdatnost</p> <p>- rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením</p> <p>Prevence korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí</p> <p>- průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení</p> <p>Hygiena a bezpečnosti při pohybových činnostech</p> <p>- v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného</p>	<p>MUV/1</p>
<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <p>01 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<p>- seznamuje se s netradičními pohybovými aktivitami</p> <p>- rozvíjí pohybovou tvořivost</p> <p>- využívá netradiční náčiní při cvičení</p>	<p>Pohybové hry</p> <p>- různým zaměřením, netradiční pohybové hra a aktivity</p> <p>- pohybové hry pro osvojování různých způsobů lokomoce, pohybové hry pro manipulaci</p>	

<p>-----</p> <p>02 - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládne základní kroky lid. tance ----- - seznámí se s dětským aerobikem - cvičí s hudbou - (OV dle individuálních předpokladů žáka) - zvládne cvičení na žíněnce - zvládne napojované kotouly, kotouly vpřed a vzad, stoj na rukou, kotoul letmo - provádí šplh na tyči a laně - zvládne správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, roznožku a skrčku, výskok do kleku a dřepu - provádí cvičení na švédské bedně a hrazdě - zdokonaluje se ve cvičení na ostatním nářadí - kruhy, žebřiny, lavičky, kladinka - vyjadřuje melodii a rytmus pohybem - provádí jednoduché tance - cvičí s hudbou nebo s rytmickým doprovodem - seznamuje se s přetahy - provádí rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok daleký, hod míčkem přiměřeně svým individuálním předpokladům - umí manipulovat s míčem odpovídající velikosti a hmotností ve fotbale, florbale, házené, basketbale, vybíjené - snaží se hrát utkání podle zjednodušených pravidel, která si osvojuje 	<p>s různým náčiním (podle vyspělosti žáků), pohybové hry pro ovlivňování kondičnic a koordinačních předpokladů - bioenergetické kapacity organismu, pohybové hry pro osvojování nových pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry soutěživé a bojové <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - akrobacie - průpravná cvičení na kotoul letmo, kotoul letmo, kotoul vzad do zášvihů, stoje na rukou, stoj na lopatkách, stoj na rukou i s výdrží (samostatně), rovnovážné polohy v postojích - přeskoky, skoky s odrazem z trampolínky (prosté, s pohyby nohou, s obraty), skrčka a roznožka přes kozu našír i s oddáleným odrazem - hrazda po čelo - výmyk (odrazem jednoož, obounož) - kladinka 1 m - různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží a obraty, rovnovážné polohy, náskoky, seskoky, jednoduché vazby - šplh na tyči a laně - průpravná cvičení na žebřinách, lavičkách, kruhách - cvičení se švihadly <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy rytmické gymnastiky, technika pohybů (kroky, skoky, obraty, cviky rovnováhy), technika pohybů s náčiním (švihadlo, míč) - technika tanců (kroky, držení partnera, pohyby – výběr z lidových, společenských atd..) 	
--	---	--	--

Úpoly

- základy sebeobran

Atletika

- rychlý běh do 100 m

- vytrvalý běh na dráze a v terénu do 2000 m (D) a 3000 m (CH), běh v terénu do 15 minut

- průpravná cvičení na štafetovou předávku, běh v zatáčce

- skok do dálky - skok do dálky z optimálního rozběhu

- hod míčkem (D) - hod míčkem z optimálního rozběhu

- hod granátem (CH) - průpravná cvičení, hod z místa

Sportovní hry

- pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity

- **fotbal** - HČJ - výběr místa, zpracování míče, vedení míče, přihrávka po zemi na krátkou a střední vzdálenost, vhazování míče, střelba z místa a po vedení míče, uvolňování, obcházení soupeře s míčem, obsazování, odebírání míče, činnost brankáře (chytání a vyrážení)

- HK - útočné kombinace založené na přihrávce

- HS - postupný útok, rychlý protiútok, územní obrana

- průpravná hra

- **florbal** - přihrávky na místě a v pohybu, zpracování míčku, vedení míče, střelba z místa a z pohybu, průpravná hra

- vybíjená - průpravná hra

- **házená** - HČJ - přihrávka vrchní jednoruč, střelba vrchní jednoruč, obsazování s míčem a bez míče, postoj brankáře, vyrážení a chytání střel z různých poloh

		<ul style="list-style-type: none"> - HK - útočné kombinace založená na přihrávání, útočné kombinace založená na přebírání - HS – postupný útok proti osobní obraně, územní obranný systém 0:6 - průpravná hra - basketbal - HČJ - uvolňování bez míče a s míčem (driblinkem, obrátkou), přihrávka jednoruč a obouruč z místa, rozkok, vhazování - HK - útočná kombinace založená na početní převaze útočníku, na akci „hod’ a běž“ - HS - osobní obranný systém, útočný systém založený na rozestavení útočníků bez míče kolem útočníka s míčem - průpravná hra Bruslení - průpravné cvičení pro osvojení rovnováhy na bruslích – chůze, skluz, dřepy, jízda na jedné brusli, přednožování, zanožování, výskoky snožmo z místa - jízda vpřed s obratem vzad, jízda vpřed s překládáním na obě strany - jízdy vzad - zastavení snožmo s půl-obratem (hokejové) Plavání - prohloubení adaptace na vodní prostředí pro orientaci ve vodě a pod vodou (různé polohy ve splývavé poloze, potápění a lovení předmětů, pády a skoky do vody z nízkých poloh) - rozvíjení plaveckých stylů prsa, kraul, znak - startovní skok z bloku - plavání úseků do 50 m 	
--	--	---	--

<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <p>01 - užívá osvojená názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p> <p>-----</p> <p>02 - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handi-capovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p> <p>-----</p> <p>03 - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</p> <p>-----</p> <p>04 - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p> <p>-----</p> <p>05 - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</p> <p>-----</p> <p>06 - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojené hry a soutěže</p> <p>-----</p> <p>07 - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</p>	<p>- zná a užívá základní tělocvičné pojmy</p> <p>- užívá názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní</p> <p>- zná pojmy z pravidel sportů a soutěží</p> <p>- rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje</p> <p>- zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti</p> <p>- podílí se na realizaci organizace prostoru a pohybových činností</p> <p>-----</p> <p>- zná významné soutěže a sportovce, olympismus – olympijská charta</p> <p>- pomáhá zdravotně znevýhodněným a oslabeným spolužákům</p> <p>- respektuje opačné pohlaví</p> <p>-----</p> <p>- zná taktické pokyny, jak se dohodnout na spolupráci k vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</p> <p>-----</p> <p>- zná práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka a organizátora</p> <p>-----</p> <p>- dokáže objektivně vyhodnotit prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</p> <p>-----</p> <p>- spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích</p> <p>-----</p> <p>- dokáže objektivně zhodnotit svůj i spolužákův výkon, porovnat ho s předchozími výsledky</p>	<p>Komunikace v TV</p> <p>- tělocvičné názvosloví osvojených činností, smluvené signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojených pohybových činnostech</p> <p>Organizace prostoru a pohybových činností</p> <p>- v nestandardních podmínkách, sportovní výstroj a výzbroj - výběr, ošetřování</p> <p>Historie a současnost sportu</p> <p>- významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta</p> <p>Pravidla osvojených pohybových činností</p> <p>- her, závodu, soutěží</p> <p>Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností</p> <p>- měření, evidence, vyhodnocování</p> <p>Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p>	
--	---	--	--

Tělesná výchova, 7. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <p>01 - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</p> <p>-----</p> <p>02 - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</p> <p>-----</p> <p>03 - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly</p> <p>-----</p> <p>04 - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</p> <p>-----</p> <p>05 - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p>	<p>- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu</p> <p>- věnuje se sportu nebo jiné pohybové aktivitě</p> <p>- chápe smysl a význam sportu a pohybových aktivit ve vztahu ke zdravému životnímu stylu</p> <p>- změří srdeční frekvenci, stanoví, jak tento údaj využít pro úpravu pohybové zátěže</p> <p>-----</p> <p>- dbá na správné dýchání</p> <p>- zná kondiční programy, umí manipulovat se zatížením</p> <p>-----</p> <p>- zná průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení</p> <p>-----</p> <p>- dodržuje pravidla bezpečného chování při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách</p> <p>-----</p> <p>- adekvátně reaguje v situaci úrazu žáka</p> <p>- při úrazu poskytuje první pomoc</p>	<p>Význam pohybu pro zdraví</p> <p>- rekreační a výkonnostní sport</p> <p>- měření tepové frekvence</p> <p>Zdravotně orientovaná zdatnost</p> <p>- rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením</p> <p>Prevence korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí</p> <p>- průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení</p> <p>Hygiena a bezpečnosti při pohybových činnostech</p> <p>- v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného</p>	<p>OSV/4</p> <p>OSV/9</p> <p>VMGES/3</p> <p>ENV/3</p>
<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <p>01 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<p>- seznamuje se s netradičními pohybovými aktivitami</p> <p>- rozvíjí pohybovou tvořivost</p>	<p>Pohybové hry</p> <p>- různým zaměřením, netradiční pohybové hra a aktivity</p>	

<p>02 - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - využívá netradiční náčiní při cvičení - zvládne základní kroky lid. tance - cvičí na hudbu - (OV dle individuálních předpokladů žáka) - zvládne cvičení na žíněnce - zvládne napojované kotouly, kotouly vpřed a vzad, stoj na rukou, kotoul letmo - provádí šplh na tyči a laně - zvládne správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, roznožku a skrčku, výskok do kleku a dřepu - provádí cvičení na švédské bedně a hrazdě - zdokonaluje se ve cvičení na ostatním nářadí - kruhy, žebřiny, lavičky, kladinka - vyjadřuje melodii a rytmus pohybem - provádí jednoduché tance - cvičí s hudbou nebo s rytmickým doprovodem - seznamuje se s přetahy - provádí rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok daleký, hod míčkem přiměřeně svým individuálním předpokladům - umí manipulovat s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti ve fotbale, florbale, házené, basketbale, vybíjené - snaží se hrát utkání podle zjednodušených pravidel, která si osvojuje - zná nejdůležitější pravidla pohybu v zimní krajině a chování na společných zařízeních – vleky, sjezdovky, běžecké tratě a řídí se jimi (převážně samostatně) - zvládá mazání lyží 	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry pro osvojování různých způsobů lokomoce, pohybové hry pro manipulaci s různým náčiním (podle výspělosti žáků), pohybové hry pro ovlivňování kondičnic a koordinačních předpokladů - bioenergetické kapacity organizmu, pohybové hry pro osvojování nových pohybových dovedností - pohybové hry soutěživé a bojové - pohybové hry se specifickým účinkem (motivační) <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - akrobacie - průpravná cvičení na kotoul letmo, kotoul letmo, kotoul vzad do zášvihů, stoj na rukou, stoj na lopatkách, stoj na rukou i s výdrží (samostatně), rovnovážné polohy v postojích - přeskoky, skoky s odrazem z trampolínky (prosté, s pohyby nohou, s obraty), skrčka a roznožka přes kozu našir i s oddáleným odrazem - hrazda po čelo - výmyk (odrazem jedno nož, obounož), podmet - kladinka 1 m - různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží a obraty, rovnovážné polohy, náskoky, seskoky, jednoduché vazby - šplh na tyči a laně - průpravná cvičení na žebřinách, lavičkách, kruhách - cvičení se švihadly <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy rytmické gymnastiky, technika pohybů (kroky, skoky, obraty, cviky rovnováhy), technika 	
---	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá dovednosti na sjezdových lyžích - dovede ošetřit běžné úrazy - chápe význam a způsoby ochrany krajiny při zimních sportech a respektuje je 	<p>pohybů s náčiním (švihadlo, míč)</p> <ul style="list-style-type: none"> - technika tanců (kroky, držení partnera, pohyby – výběr z lidových, společenských atd..) <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy sebeobrany <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - rychlý běh 60 a 100 m - vytrvalý běh na dráze a v terénu do 2000 m (D) a 3000 m (CH), běh v terénu do 15 minut - průpravná cvičení na štafetovou předávku, běh v zatáčce - skok do dálky - skok do dálky z optimálního rozběhu - hod míčkem (D) - hod míčkem z optimálního rozběhu - hod granátem (CH) - průpravná cvičení, hod z místa <p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity - fotbal - HČJ - výběr místa, zpracování míče, vedení míče, přihrávka po zemi na krátkou a střední vzdálenost, vhazování míče, střelba z místa a po vedení míče, uvolňování, obcházení soupeře s míčem, obsazování, odebírání míče, činnost brankáře (chytání a vyrážení) - HK - útočné kombinace založené na přihrávce - HS - postupný útok, rychlý protiútok, územní obrana - průpravná hra - florbal - přihrávky na místě a v pohybu, zpracování míčku, vedení míče, střelba z místa a z pohybu, průpravná hra - vybíjená - průpravná hra 	
--	---	---	--

		<p>- házená - HČJ - přihrávka vrchní jednoruč, střelba vrchní jednoruč, obsazování s míčem a bez míče, postoj brankáře, vyražení a chytání střel z různých poloh</p> <p>- HK - útočné kombinace založená na přihrávání, útočné kombinace založená na přebírání</p> <p>- HS – postupný útok proti osobní obraně, územní obranný systém 0:6</p> <p>- průpravná hra</p> <p>- basketbal - HČJ - uvolňování bez míče a s míčem (driblinkem, obrátkou), přihrávka jednoruč a obouruč z místa, rozkok, vhažování</p> <p>- HK - útočná kombinace založená na početní převaze útočníku, na akci „hod’ a běž“</p> <p>- HS - osobní obranný systém, útočný systém založený na rozestavení útočníků bez míče kolem útočníka s míčem</p> <p>- průpravná hra</p> <p>Lyžařský výcvikový zájezd</p> <p>- sjezdový výcvik - přejíždění terénních nerovností, brzdění smykem, dynamický a statický pluh, základní snožný oblouk (otevřený, zavřený) střední, dlouhý, modifikované oblouky, sjíždění ve středně náročných podmínkách, jízda na sjezdovce, v brankách, pro pokročilé carvingový oblouk</p> <p>- přednášky horské služby, bezpečnost na horách</p> <p>Bruslení</p> <p>- průpravné cvičení pro osvojení rovnováhy na bruslích – chůze, skluz, dřepy, jízda na jedné brusli, přednožování, zanožování, výskoky snožmo z místa</p>	
--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - jízda vpřed s obratem vzad, jízda vpřed s překládáním na obě strany - jízdy vzad - zastavení snožmo s půl-obratem (hokejové) <p>Plavání</p> <ul style="list-style-type: none"> - prohloubení adaptace na vodní prostředí pro orientaci ve vodě a pod vodou (různé polohy ve splývavé poloze, potápění a lovení předmětů, pády a skoky do vody z nízkých poloh) - rozvíjení plaveckých stylů prsa, kraul, znak - startovní skok z bloku 	
<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <p>01 - užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p> <p>-----</p> <p>02 - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p> <p>-----</p> <p>03 - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná a užívá základní tělocvičné pojmy - užívá názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní - zná pojmy z pravidel sportů a soutěží - rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje - zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činností - podílí se na realizaci organizace prostoru a pohybových činností <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná významné soutěže a sportovce, olympismus – olympijská charta - pomáhá zdravotně znevýhodněným a oslabeným spolužákům - respektuje opačné pohlaví <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná taktické pokyny, jak se dohodnout na spolupráci k vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji 	<p>Komunikace v TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - tělocvičné názvosloví osvojených činností, smluvené signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojených pohybových činnostech <p>Organizace prostoru a pohybových činností</p> <ul style="list-style-type: none"> - v nestandardních podmínkách, sportovní výstroj a výbroj - výběr, ošetřování <p>Historie a současnost sportu</p> <ul style="list-style-type: none"> - významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta <p>Pravidla osvojených pohybových činností</p> <ul style="list-style-type: none"> - her, závodu, soutěží <p>Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření, evidence, vyhodnocování <p>Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p>	

<p>04 - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p>	<p>- zná práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka a organizátora</p>		
<p>05 - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</p>	<p>- dokáže objektivně vyhodnotit prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</p>		
<p>06 - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojené hry a soutěže</p>	<p>- spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích</p>		
<p>07 - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</p>	<p>- dokáže objektivně zhodnotit svůj i spolužákův výkon, porovnat ho s předchozími výsledky</p>		

Tělesná výchova, 8. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <p>01 - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</p> <p>-----</p> <p>02 - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</p> <p>-----</p> <p>03 - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly</p> <p>-----</p> <p>04 - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</p> <p>-----</p> <p>05 - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p>	<p>- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu</p> <p>- věnuje se sportu nebo jiné pohybové aktivitě</p> <p>- chápe smysl a význam sportu a pohybových aktivit ve vztahu ke zdravému životnímu stylu</p> <p>- změří srdeční frekvenci, stanoví, jak tento údaj využít pro úpravu pohybové zátěže</p> <p>-----</p> <p>- dbá na správné dýchání</p> <p>- zná kondiční programy, umí manipulovat se zatížením</p> <p>- pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví</p> <p>-----</p> <p>- zná průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zavěšená cvičení</p> <p>-----</p> <p>- dodržuje pravidla bezpečného chování při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách</p> <p>-----</p> <p>- adekvátně reaguje v situaci úrazu žáka</p> <p>- při úrazu poskytuje první pomoc</p>	<p>Význam pohybu pro zdraví</p> <p>- rekreační a výkonnostní sport</p> <p>- měření tepové frekvence</p> <p>Zdravotně orientovaná zdatnost</p> <p>- rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením</p> <p>Prevence korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí</p> <p>- průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení</p> <p>Hygiena a bezpečnosti při pohybových činnostech</p> <p>- v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného</p>	<p>VMEGS/3</p> <p>MUV/1</p>
<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <p>01 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohy-</p>	<p>- seznamuje se s netradičními pohybovými aktivitami</p>	<p>Pohybové hry</p> <p>- různým zaměřením, netradiční pohybové hra a aktivity</p>	

<p>bové dovednosti a tvořivé je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p> <p>-----</p> <p>02 - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí pohybovou tvořivost - využívá netradiční náčiní při cvičení ----- - zvládne základní kroky lid. tance - seznámí se s dětským aerobikem - cvičí s hudbou - (OV dle individuálních předpokladů žáka) - zvládne cvičení na žíněnce - zvládne napojované kotouly, kotouly vpřed a vzad, stoj na rukou, kotoul letmo - provádí šplh na tyči a laně - zvládne správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, roznožku a skrčku, výskok do kleku a dřepu - provádí cvičení na švédské bedně a hrazdě - zdokonaluje se ve cvičení na ostatním nářadí - kruhy, žebřiny, lavičky, kladinka - vyjadřuje melodii a rytmus pohybem - provádí jednoduché tance - cvičí s hudbou nebo s rytmickým doprovodem - seznamuje se s přetahy - provádí rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok daleký, hod míčkem přiměřeně svým individuálním předpokladům - manipuluje s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti ve fotbale, florbale, házené, basketbale, vybíjené - snaží se hrát utkání podle zjednodušených pravidel, která si osvojuje - uvědomuje si, že turistika je vhodná celoroční a celoživotní pohybová činnost 	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry pro osvojování různých způsobů lokomoce, pohybové hry pro manipulaci s různým náčiním (podle výspělosti žáků), pohybové hry pro ovlivňování kondičnic a koordinačních předpokladů – bioenergetické kapacity organismu, pohybové hry pro osvojování nových pohybových dovedností - pohybové hry soutěživé a bojové - pohybové hry se specifickým účinkem (motivační) <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - akrobacie - průpravná cvičení na kotoul letmo, kotoul letmo, kotoul vzad do zášvihů, stojí na rukou, stoj na lopatkách, stoj na rukou i s výdrží (samostatně), rovnovážné polohy v postojích - vazby kotoulů vpřed a vzad - akrobatické sestavy - přeskoky, skoky s odrazem z trampolínky (prosté, s pohyby nohou, s obraty), skrčka a roznožka přes kozu našir i s oddáleným odrazem - hrazda po čelo - výmyk (odrazem jednož, obounož), podmet - kladinka 1 m - různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží a obraty, rovnovážné polohy, náskoky, seskoky, jednoduché vazby - šplh na tyči a laně - průpravná cvičení na žebřinách, lavičkách, kruzích - cvičení se švihadly <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</p>	
---	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže převážně samostatně zorganizovat jednoduchou turistickou akci s pohybo-vým poznávacím obsahem - umí postavit a likvidovat tábořiště podle všech zásad hygieny a ochrany přírody - zvládá první pomoc při vážnějších úrazech v improvizovaných podmínkách 	<ul style="list-style-type: none"> - základy rytmické gymnastiky, technika pohybů (kroky, skoky, obraty, cviky rovnováhy), technika pohybů s náčiním (švihadlo, míč) - technika tanců (kroky, držení partnera, pohyby – výběr z lidových, společenských atd..) <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy sebeobrany <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - rychlý běh 60 a 100 m - vytrvalý běh na dráze a v terénu do 2000 m (D) a 3000 m (CH), běh v terénu do 15 minut - průpravná cvičení na štafetovou předávku, běh v zatáčce - skok do dálky - skok do dálky z optimálního rozběhu - hod míčkem (D) - hod míčkem z optimálního rozběhu - hod granátem (CH) - průpravná cvičení, hod z místa <p>Vrh koulí</p> <ul style="list-style-type: none"> - koulařská gymnastika - vrh z místa - D do 3 kg, CH do 5 kg <p>Atletický čtyřboj</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprint, vytrvalostní běh, skok do dálky, hod míčkem (granát, koule) <p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity - fotbal - HČJ - výběr místa, zpracování míče, vedení míče, přihrávka po zemi na krátkou a střední vzdálenost, vhadzování míče, střelba z místa a po vedení míče, uvolňování, obcházení soupeře s míčem, obsazování, odebrání míče, činnost brankáře (chytání a vyrážení) 	
--	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - HK - útočné kombinace založené na přihrávce - HS - postupný útok, rychlý protiútok, územní obrana - průpravná hra - florbal - přihrávky na místě a v pohybu, zpracování míčku, vedení míče, střelba z místa a z pohybu, průpravná hra - volejbal - HČJ – odbití obouruč vrchem a spodem, jednoruč (lob), poddání spodní, přihrávka, nahrávka - HK - postavení při příjmu podání - HS - 6:6, 3:3 atd... - házená - HČJ - přihrávka vrchní jednoruč, střelba vrchní jednoruč, obsazování s míčem a bez míče, postoj brankáře, vyražení a chytání střel z různých poloh - HK - útočné kombinace založená na přihrávání, útočné kombinace založená na přebírání - HS - postupný útok proti osobní obraně, územní obranný systém 0:6 - průpravná hra - basketbal - HČJ - uvolňování bez míče a s míčem (driblinkem, obrátkou), přihrávka jednoruč a obouruč z místa, rozkok, vhažování - HK - útočná kombinace založená na početní převaze útočníku, na akci „hod’ a běž“ - HS - osobní obranný systém, útočný systém založený na rozestavění útočníků bez míče kolem útočníka s míčem - průpravná hra - organizace miniturnaje ve vybraných sportovních hrách 	
--	--	--	--

		<p>Turistický kurz</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam jako celoživotní aktivity pro zdraví, poznávací činnost, rozvoj specifických dovedností, sociální vztahy atd. - další poznatky spojené s tábořením - první pomoc při závažných úrazech - chůze v terénu do 25 km - základy orientačního běhu (do 30 minut) - orientace podle mapy, plánu, značek <p>Bruslení</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravné cvičení pro osvojení rovnováhy na bruslích – chůze, skluz, dřepy, jízda na jedné brusli, přednožování, zanožování, výskoky snožmo z místa - jízda vpřed s obratem vzad, jízda vpřed s překládáním na obě strany - jízdy vzad - zastavení snožmo s půl-obratem (hokejové) <p>Plavání</p> <ul style="list-style-type: none"> - prohloubení adaptace na vodní prostředí pro orientaci ve vodě a pod vodou (různé polohy ve splývavé poloze, potápění a lovení předmětů, pády a skoky do vody z nízkých poloh) - rozvíjení plaveckých stylů prsa, kraul, znak - startovní skok z bloku - plavání úseků do 50 m 	
<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <p>01 - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná a užívá základní tělocvičné pojmy - užívá názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní - zná pojmy z pravidel sportů a soutěží 	<p>Komunikace v TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech 	

	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje - zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti - podílí se na realizaci organizace prostoru a pohybových činností 	<p>Organizace prostoru a pohybových činností</p> <ul style="list-style-type: none"> - v nestandardních podmínkách, sportovní výstroj a výzbroj - výběr, ošetřování <p>Historie a současnost sportu</p> <ul style="list-style-type: none"> - významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta 	
<p>02 - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná významné soutěže a sportovce, olympismus – olympijská charta - pomáhá zdravotně znevýhodněným a oslabeným spolužákům - respektuje opačné pohlaví 	<p>Pravidla osvojovaných pohybových činností</p> <ul style="list-style-type: none"> - her, závodu, soutěží <p>Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření, evidence, vyhodnocování 	
<p>03 - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná taktické pokyny, jak se dohodnout na spolupráci k vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji 	<p>Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p>	
<p>04 - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka a organizátora 		
<p>05 - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže objektivně vyhodnotit prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí 		
<p>06 - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích 		
<p>07 - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže objektivně zhodnotit svůj i spolužákův výkon, porovnat ho s předchozími výsledky 		

Tělesná výchova, 9. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <p>01 - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</p> <p>-----</p> <p>02 - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</p> <p>-----</p> <p>03 - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly</p> <p>-----</p> <p>04 - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</p> <p>-----</p> <p>05 - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p>	<p>- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu</p> <p>- věnuje se sportu nebo jiné pohybové aktivitě</p> <p>- chápe smysl a význam sportu a pohybových aktivit ve vztahu ke zdravému životnímu stylu</p> <p>- změří srdeční frekvenci, stanoví, jak tento údaj využít pro úpravu pohybové zátěže</p> <p>-----</p> <p>- dbá na správné dýchání</p> <p>- zná kondiční programy, umí manipulovat se zatížením</p> <p>- pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví</p> <p>-----</p> <p>- zná průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zavěšená cvičení</p> <p>-----</p> <p>- dodržuje pravidla bezpečného chování při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách</p> <p>-----</p> <p>- adekvátně reaguje v situaci úrazu žáka</p> <p>- při úrazu poskytuje první pomoc</p>	<p>Význam pohybu pro zdraví</p> <p>- rekreační a výkonnostní sport</p> <p>- měření tepové frekvence</p> <p>Zdravotně orientovaná zdatnost</p> <p>- rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením</p> <p>Prevence korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí</p> <p>- průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení</p> <p>Hygiena a bezpečnosti při pohybových činnostech</p> <p>- v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného</p>	<p>OSV/9</p> <p>MUV/1</p>
<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <p>01 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohy-</p>	<p>- seznamuje se s netradičními pohybovými aktivitami</p>	<p>Pohybové hry</p> <p>- různým zaměřením, netradiční pohybové hra</p>	

<p>bové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p> <p>-----</p> <p>02 - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí pohybovou tvořivost - využívá netradiční náčiní při cvičení ----- - cvičí na žíněnce - zvládne napojované kotouly, kotouly vpřed a vzad, stoj na rukou, kotoul letmo - provádí šplh na tyči a laně - zvládne správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, roznožku a skrčku, výskok do kleku a dřepu - provádí cvičení na švédské bedně a hrazdě - zdokonaluje se ve cvičení na ostatním nářadí - kruhy, žebřiny, lavičky, kladinka - vyjadřuje melodii a rytmus pohybem - provádí jednoduché tance - cvičí s hudbou nebo s rytmickým doprovodem - seznamuje se s přetahy - provádí rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok daleký, hod míčkem přiměřeně svým individuálním předpokladům - umí manipulovat s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti ve fotbale, florbale, házené, basketbale, vybíjené, volejbal - snaží se hrát utkání podle zjednodušených pravidel, která si osvojuje 	<p>a aktivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry pro osvojování různých způsobů lokomoce, pohybové hry pro manipulaci s různým náčiním (podle výšpělosti žáků), pohybové hry pro ovlivňování kondičnic a koordinačních předpokladů – bioenergetické kapacity organizmu, pohybové hry pro osvojování nových pohybových dovedností - pohybové hry soutěživé a bojové - pohybové hry se specifickým účinkem (motivační) <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - akrobacie - průpravná cvičení na kotoul letmo, kotoul letmo, kotoul vzad do zášvihů, stoje na rukou, stoj na lopatkách, stoj na rukou i s výdrží (samostatně), rovnovážné polohy v postojích - vazby kotoulů vpřed a vzad - akrobatické sestavy - přeskoky, skoky s odrazem z trampolinky (prosté, s pohyby nohou, s obraty), skrčka a roznožka přes kozu našší i s oddáleným odrazem - hrazda po čelo - výmyk (odrazem jednož, obouž), podmet - kladinka 1 m - různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží a obraty, rovnovážné polohy, náskoky, seskoky, jednoduché vazby - šplh na tyči a laně - průpravná cvičení na žebřinách, lavičkách, kruhách - cvičení se švihadly <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</p>	
---	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - základy rytmické gymnastiky, technika pohybů (kroky, skoky, obraty, cviky rovnováhy), technika pohybů s náčiním (švihadlo, míč) - technika tanců (kroky, držení partnera, pohyby – výběr z lidových, společenských atd..) <p>Úpoly - základy sebeobrany</p> <p>Atletika - rychlý běh 60 a 100 m - vytrvalý běh na dráze a v terénu do 2000 m (D) a 3000 m (CH), běh v terénu do 20 minut</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení na štafetovou předávku, běh v zatáčce - skok do dálky - skok do dálky z optimálního rozběhu - hod míčkem (D) - hod míčkem z optimálního rozběhu - hod granátem (CH) - průpravná cvičení, hod z místa <p>Vrh koulí - koulařská gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - vrh z místa - D do 3 kg, CH do 5 kg <p>Atletický čtyřboj - sprint, vytrvalostní běh, skok do dálky, hod míčkem (granát, koule)</p> <p>Hod oštěpem - průpravná cvičení pro odhodové postavení</p> <ul style="list-style-type: none"> - hod z místa <p>Sportovní hry - pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - fotbal - HČJ - výběr místa, zpracování míče, vedení míče, přihrávka po zemi na krátkou a střední vzdálenost, vhadzování míče, střelba z místa a po vedení míče, uvolňování, 	
--	--	---	--

		<p>obcházení soupeře s míčem, obsazování, odebírání míče, činnost brankáře (chytání a vyrážení)</p> <ul style="list-style-type: none"> - HK - útočné kombinace založené na přihrávce - HS - postupný útok, rychlý protiútok, územní obrana - průpravná hra - florbal - přihrávky na místě a v pohybu, zpracování míčku, vedení míče, střelba z místa a z pohybu, průpravná hra - volejbal - HČJ - odbití obouruč vrchem a spodem, jednoruč (lob), poddání spodní, přihrávka, nahrávka - HK - postavení při příjmu podání - HS - 6:6, 3:3 atd... - házená - HČJ - přihrávka vrchní jednoruč, střelba vrchní jednoruč, obsazování s míčem a bez míče, postoj brankáře, vyrážení a chytání střel z různých poloh - HK - útočné kombinace založená na přihrávání, útočné kombinace založená na přebírání - HS - postupný útok proti osobní obraně, územní obranný systém 0:6 - průpravná hra - basketbal - HČJ - uvolňování bez míče a s míčem (driblinkem, obrátkou), přihrávka jednoruč a obouruč z místa, rozkok, vhazování - HK - útočná kombinace založená na početní převaze útočníku, na akci „hod“ a běž“ - HS - osobní obranný systém, útočný systém založený na rozestavení útočníků bez míče kolem útočníka s míčem 	
--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - průpravná hra - organizace miniturnaje ve vybraných sportovních hrách <p>Bruslení</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravné cvičení pro osvojení rovnováhy na bruslích – chůze, skluz, dřepy, jízda na jedné brusli, přednožování, zanožování, výskoky snožmo z místa - jízda vpřed s obratem vzad, jízda vpřed s překládáním na obě strany - jízdy vzad - zastavení snožmo s půl-obratem (hokejové) <p>Plavání</p> <ul style="list-style-type: none"> - prohloubení adaptace na vodní prostředí pro orientaci ve vodě a pod vodou (různé polohy ve splývavé poloze, potápění a lovení předmětů, pády a skoky do vody z nízkých poloh) - rozvíjení plaveckých stylů prsa, kraul, znak - startovní skok z bloku - plavání úseků do 50 m 	
<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <p>01 - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná a užívá základní tělocvičné pojmy - užívá názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní - zná pojmy z pravidel sportů a soutěží - rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje - zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti - podílí se na realizaci organizace prostoru a pohybových činností 	<p>Komunikace v TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech <p>Organizace prostoru a pohybových činností</p> <ul style="list-style-type: none"> - v nestandardních podmínkách, sportovní výstroj a výzbroj - výběr, ošetřování <p>Historie a současnost sportu</p> <ul style="list-style-type: none"> - významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta 	

<p>02 - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p>	<p>- zná významné soutěže a sportovce, olympismus – olympijská charta</p> <p>- pomáhá zdravotně znevýhodněným a oslabeným spolužákům</p> <p>- respektuje opačné pohlaví</p>	<p>Pravidla osvojovaných pohybových činností</p> <p>- her, závodu, soutěží</p> <p>Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností</p> <p>- měření, evidence, vyhodnocování</p>	
<p>03 - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</p>	<p>- zná taktické pokyny, jak se dohodnout na spolupráci k vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</p>	<p>Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p>	
<p>04 - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p>	<p>- zná práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka a organizátora</p>		
<p>05 - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</p>	<p>- dokáže objektivně vyhodnotit prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</p>		
<p>06 - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</p>	<p>- spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích</p>		
<p>07 - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</p>	<p>- dokáže objektivně zhodnotit svůj i spolužákův výkon, porovnat ho s předchozími výsledky</p>		

5.21 Sportovní hry (SH)

5.21.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Sportovní hry

Obsahové, časové a organizační vymezení

Zařazení tohoto nového povinného vyučovacího předmětu do učebního plánu vychází z dlouhodobé koncepce rozvoje školy zajistit žákům všestranný rozvoj s přihlédnutím ke zdravému životnímu stylu.

Vyučovací předmět Sportovní hry umožňuje žákům další rozvoj v oblasti sportovních aktivit. Žák se v tomto předmětu hlouběji seznámí se sportovními hrami a dalšími sportovními aktivitami. V tomto předmětu žák bude uplatňovat a využívat již získané dovednosti a schopnosti zejména z výuky vyučovacího předmětu Tělesná výchova. Podporovat se budou především vlastní individuální schopnosti žáka.

Vzdělávací obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a zdraví* a jeho vzdělávacího oboru *Tělesná výchova* a podporuje zajištění komplexního vzdělávání žáků v oblasti aktivního pohybu.

Vyučovací předmět Sportovní hry je vyučován v 6. a 7. ročníku s časovou dotací jedné vyučovací hodiny týdně odděleně pro chlapce a dívky.

Výuka bude probíhat na sportovištích spravovaných Městskými sportovišti Skuteč, a to zejména v Městské hale, na zimním stadionu, fotbalovém stadionu s atletickou dráhou, umělé trávě, popřípadě v krytém bazénu. Část výuky může být realizována také v herně ve škole.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj Kompetence k učení:

- vedeme žáky k tomu, aby si osvojili nové pohybové dovednosti, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla a postupně usilovali o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, poznání vlastní fyzické a pohybové výkonnosti,
- žáci spolupracují na výběru vhodného kondičního, posilovacího nebo relaxačního cvičení,
- užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu,
- žáci poznávají smysl a cíl svých aktivit, systematicky sledují vývoj fyzické zdatnosti.

Pro rozvoj Kompetence k řešení problémů:

- navozujeme problémové situace, které motivují žáky k týmové spolupráci, nutnosti stanovit taktiku hry,
- umožňujeme žákům řešit herní situace a problémy (např. sestavováním družstev z rozdílně fyzicky výkonných žáků),
- umožňujeme žákům podílet se na přípravě vlastních sportovních akcí - plánovat, realizovat a hodnotit tyto akce,
- přidělujeme jim role rozhodčího, učíme žáky jednat přiměřeně ve vypjatých situacích,
- žák kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Pro rozvoj Kompetence komunikativní:

- dbáme na kulturní vyjadřování v hodinách tělesné výchovy,
- učíme žáky vyjadřovat se přesně, konkrétně, jednoznačně a srozumitelně používáním správného názvosloví tělesné výchovy,
- dbáme na dodržování pravidel, vedeme žáky ke hře v duchu „fair – play“,
- otevíráme prostor pro diskusi.

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální:

- podporujeme sportovní činnosti ve skupinách, kde je nutná spolupráce a podíl celé skupiny na dosaženém výsledku,
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu,
- v hodinách TV zařazujeme cviky, které vedou žáka k vzájemné pomoci - dopomoc a záchrana,
- vytváříme si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj.

Pro rozvoj Kompetence občanské:

- netolerujeme v hodině nekamarádké chování a odmítnutí, respektujeme názory ostatních,
- důsledně dbáme na dodržování pravidel chování,
- uplatňujeme pozitivní hodnocení a motivaci žáků,
- učíme žáky chování v krizových nebo zdraví a život ohrožujících situacích,
- rozlišujeme a uplatňujeme práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák).

Pro rozvoj Kompetence pracovní:

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce,
- spoluorganizují svůj pohybový režim,
- využívají znalostí a dovedností v běžné praxi,
- ovládají základní postupy první pomoci.

5.21.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Sportovní hry

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je **modře** vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v **bodě 6 - Průřezová témata**.

Sportovní hry, 6. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Činnosti podporující pohybové učení 01 - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná a užívá základní tělocvičné pojmy - užívá názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní - zná pojmy z pravidel sportů a soutěží - rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje - zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činností 	<p>Komunikace v TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech 	
<p>Činnosti ovlivňující zdraví 01 - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - rozlišuje rekreační a výkonnostní sport 	<p>Význam pohybu pro zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - rekreační a výkonnostní sport - sport dívek a chlapců 	
<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností 01 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> - užívá základní pravidla fotbalu - zvládá základní herní činnost, přihrávka, zpracování, střelba, vedení míče a střelba zpracování míče, vedení míče mezi kužely, trénink střelby, hra hlavou, zvládá jednoduché - užívá základní pravidla florbalu, zvládá základní herní činnosti, přihrávka, zpracování, střelba, vedení míče, střelba, zpracování míče, vedení míče mezi kužely, trénink střelby - užívá základní pravidla basketbalu, zvládá základní herní činnosti, přihrávka, zpracování, střelba, vedení 	<p>Pravidla osvojovaných pohybových činností</p> <ul style="list-style-type: none"> - her, závodu, soutěží <p>Fotbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pravidla - HČJ - vedení míče, zpracování míče, přihrávka, střela - průpravná hra <p>Florbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pravidla - HČJ - vedení míčku, zpracování míčku, přihrávka, střelba - průpravná hra <p>Basketbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pravidla - HČJ - vedení míče, 	

	<p>míče a střelba, zpracování míče, vedení míče mezi kužely, trénink střelby</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá základní pravidla házené, zvládá základní herní činnosti, uvolňování hráče bez míče, přihrávání, uvolňování hráče s míčem, trénink střelby - užívá základní pravidla vybíjené, zvládá základní herní činnosti, jednoduché herní kombinace orientuje se v herních systémech a jejich aplikaci 	<p>dribling, zpracování míče, přihrávka, střela na koš</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná hra <p>Házená</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pravidla - HČJ - uvolňování hráče bez míče, přihrávání, uvolňování hráče s míčem, střelba - průpravná hra <p>Vybíjená</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pravidla - základy herních činností - průpravná hra <p>Lední hokej</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pravidla - HČJ – vedení puku, zpracování puku, přihrávka, střela - HK obranné a útočné - základy herních systémů - průpravná hra <p>Volejbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pravidla - HČJ – zpracování míče, odbití obouruč spodem („bagr“), odbití obouruč spodem, po-dání a jeho techniky, přihrávka, smeč - průpravná hra <p>Atypické sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - přehazovaná, softbal, stolní tenis <p>Plavání</p> <ul style="list-style-type: none"> - prohloubení adaptace na vodní prostředí pro orientaci ve vodě a pod vodou (různé polohy ve splývavé poloze, potápění a lovení předmětů, pády a skoky do vody z nízkých poloh) - rozvíjení plaveckých stylů prsa, kraul, znak - startovní skok z bloku - plavání úseků do 50 m 	
--	--	---	--

Sportovní hry, 7. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <p>01 - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p>	<p>- reaguje na základní tělocvičné pojmy</p> <p>- rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje</p> <p>- zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti</p>	<p>Komunikace v TV</p> <p>- tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech</p>	
<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <p>02 - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</p>	<p>- aktivním přístupem k pohybovým aktivitám zlepšuje svou tělesnou zdatnost, odolnost a vytrvalost</p>	<p>Význam pohybu pro zdraví</p> <p>- prevence a korekce jednostranného zatížení</p> <p>- sport dívek a chlapců</p>	
<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <p>01 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<p>- užívá základní pravidla fotbalu</p> <p>- zvládá základní herní činnost, přihrávka, zpracování, střelba, vedení míče a střelba zpracování míče, vedení míče mezi kužely, trénink střelby, hra hlavou, zvládá jednoduché</p> <p>- užívá základní pravidla florbalu, zvládá základní herní činnosti, přihrávka, zpracování, střelba, vedení míče, střelba, zpracování míče, vedení míče mezi kužely, trénink střelby</p> <p>- užívá základní pravidla basketbalu, zvládá základní herní činnosti, přihrávka, zpracování, střelba, vedení míče a střelba, zpracování míče, vedení míče mezi kužely, trénink střelby</p> <p>- užívá základní pravidla házené, zvládá základní herní činnosti, uvolňování</p>	<p>Pravidla osvojovaných pohybových činností</p> <p>- her, závodu, soutěží</p> <p>Fotbal</p> <p>- základní pravidla</p> <p>- HČJ - vedení míče, zpracování míče, přihrávka, střela</p> <p>- průpravná hra</p> <p>Florbal</p> <p>- základní pravidla</p> <p>- HČJ - vedení míčku, zpracování míčku, přihrávka, střelba</p> <p>- průpravná hra</p> <p>Basketbal</p> <p>- základní pravidla</p> <p>- HČJ - vedení míče, dribling, zpracování míče, přihrávka, střela na koš</p> <p>- průpravná hra</p> <p>Házená</p> <p>- základní pravidla</p>	

	<p>hráče bez míče, přihrávání, uvolňování hráče s míčem, trénink střelby</p> <p>- užívá základní pravidla vybíjené, zvládá základní herní činnosti, jednoduché herní kombinace orientuje se v herních systémech a jejich aplikaci</p>	<p>- HČJ - uvolňování hráče bez míče, přihrávání, uvolňování hráče s míčem, střelba</p> <p>- průpravná hra</p> <p>Vybíjená</p> <p>- základní pravidla</p> <p>- základy herních činností</p> <p>- průpravná hra</p> <p>Lední hokej</p> <p>– základní pravidla</p> <p>- HČJ – vedení puku, zpracování puku, přihrávka, střela</p> <p>- HK obranné a útočné</p> <p>- základy herních systémů</p> <p>- průpravná hra</p> <p>Volejbal</p> <p>– základní pravidla</p> <p>- HČJ – zpracování míče, odbití obouruč spodem („bagr“), odbití obouruč spodem, po-dání a jeho techniky, přihrávka, smeč</p> <p>- průpravná hra</p> <p>Atypické sportovní hry</p> <p>- přehazovaná, softbal, stolní tenis</p> <p>Plavání</p> <p>- prohloubení adaptace na vodní prostředí pro orientaci ve vodě a pod vodou (různé polohy ve splývavé poloze, potápění a lovení předmětů, pády a skoky do vody z nízkých poloh)</p> <p>- rozvíjení plaveckých stylů prsa, kraul, znak</p> <p>- startovní skok z bloku</p> <p>- plavání úseků do 50 m</p>	
--	---	--	--

5.22 Vyučovací předmět Pracovní výchova (PV)

5.22.1 Charakteristika vyučovacího předmětu PV

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Pracovní výchova má zásadní význam pro získávání vědomostí, pracovních dovedností a návyků potřebných pro běžný život. Zároveň formuje osobnost žáka rozvíjením pozitivního vztahu k práci a odpovědnosti za kvalitu výsledné práce.

Pracovní výchova vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a svět práce*, která postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. V tomto vyučovacím předmětu se uplatňují získané znalosti, dovednosti a pracovní návyky, využívají se konkrétní životní situace, rozvíjejí se znalosti různých technologií a v neposlední řadě se zdokonalují, popř. se získávají, praktické manuální pracovní dovednosti a návyky, i když v případě naší školy v omezené míře.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní výchova je vyučován ve všech ročnicích základního vzdělávání a je rozdělen do tematických celků rozdílných pro první a druhý stupeň.

Na **1. stupni** tvoří vzdělávací obsah tyto čtyři tematické celky:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

Na prvním stupni je výuka realizována s časovou dotací 1 hodina týdně. Z důvodu absence odborné učebny pro výuku pracovní výchovy probíhá vyučování v běžných kmenových třídách. Z tohoto důvodu je nutná zvýšená péče o dodržování bezpečnosti práce. Je vhodné výuku dělit do menších skupin v závislosti na organizačních možnostech školy.

Konkrétní časovou dotaci na řádné naplnění vzdělávacího obsahu jednotlivých tematických celků si volí každý učitel samostatně.

Na **druhém stupni** je z předložené nabídky vybráno pět tematických celků:

- Provoz a údržba domácnosti (realizace v 6. ročníku)
- Design a konstruování (realizace v 6. ročníku)
- Příprava pokrmů (realizace v 7. ročníku)
- Využití digitálních technologií (realizace v 9. ročníku)
- Svět práce (realizace v 8. a 9. ročníku)

Vybrané tematické celky odpovídají možnostem školy pro realizaci vyučovacího předmětu Pracovní výchova. Absence odborné učebny tak neumožňuje zařazovat celky s praktickou manuální výukou. Při výuce se uplatňují různé metody a formy práce včetně exkurzí, technických soutěží nebo účasti na realizovaných technicky zaměřených projektech.

V osmém a devátém ročníku má zásadní význam pro orientaci žáků na trhu práce výuka tematického celku Svět práce.

Výuka je realizována v běžných kmenových učebnách s časovou dotací v šestém, sedmém a devátém ročníku po jedné hodině týdně, v osmém ročníku je časová dotace ve výši 0,5 hodiny týdně. V osmém ročníku je organizačně možné realizovat výuku jedenkrát za 14 dní v rozsahu jedné vyučovací hodiny.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce

Pro rozvoj Kompetence k učení

- seznamujeme žáky postupně s obecně užívanými termíny, symboly a znaky daného oboru,
- prostřednictvím vhodně volených zadání učíme žáky poznat smysl osvojovaných postupů a terminologie pro běžný život,
- učíme žáky plánovat úkoly a postupy, pracovat podle návodu,
- vedeme žáky k poznání, že technika je úzce spojena s pracovní činností člověka,
- žáky vedeme prostřednictvím získaných znalostí, dovedností i zkušeností k vlastní profesní orientaci,
- umožňujeme žákům v týmu i samostatně pozorovat, experimentovat a porovnávat získané výsledky, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro budoucí využití.

Pro rozvoj Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky k plánování a organizování práce,
- vedeme žáky k pochopení významu kontroly dosažených výsledků, případně korigujeme postup, abychom dosáhli cíle,
- směřujeme žáky k řešení zadaných problémů a vedeme je ke spolupráci a vzájemnému respektu,
- necháváme žáky samostatně získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle, seznamuje je s možnostmi profesního poradenství.

Pro rozvoj Kompetence komunikativní

- zakládáme práci ve skupinách na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých a diskusi,
- při společné práci komunikujeme způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle,
- učíme žáky správnému výkladu pojmů souvisejících s vykonávanou pracovní činností,
- předkládáme žákům dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci.

Pro rozvoj Kompetence sociální a personální

- využíváním skupinového a inkluzivního vyučování vedeme žáky ke spolupráci při řešení problémů nebo zadaného úkolu,
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti,
- vedeme žáky k ochotě pomoci, přijmout radu,
- důsledně stanovujeme pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržujeme je.

Pro rozvoj Kompetence občanské

- vedeme žáky k šetrnému zacházení s používanými materiály, k chápání pojmu recyklace jako jednoho z prostředků ochrany našeho životního prostředí,
- podněcujeme žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě,
- zapojujeme žáky do aktivit směřujících k pochopení mezioborových vztahů,
- otevíráme žákům prostor pro pochopení různých činností člověka,

- objasníme žákům jak poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích.

Pro rozvoj Kompetence pracovní

- používáme bezpečně pomůcky a nářadí, udržujeme je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost,
- učíme žáky přistupovat k práci z hlediska kvality, funkčnosti, efektivity a hospodárnosti,
- žáci přistupují kriticky k výsledkům, kterých dosáhli, učí se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce,
- seznamujeme žáky s konkrétními podnikatelskými aktivitami, pracovními pozicemi, trhem práce,
- dodržujeme pravidla hygieny a bezpečnosti práce.

5.22.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu PV

V následujících tabulkách je zpracován vzdělávací obsah vyučovacího předmětu a rozdělen do jednotlivých ročníků, v nichž se vyučovací předmět realizuje. V prvním sloupci jsou uvedeny **očekávané výstupy** vzdělávacího oboru z **RVP ZV**. Ve druhém, třetím a čtvrtém sloupci se nachází rozpracovaný **vzdělávací obsah** vyučovacího předmětu, respektive ve druhém sloupci **školní výstupy**, ve třetím **učivo** a ve čtvrtém **zeleně průřezová témata**. Případné **rozšiřující učivo** nezávazného charakteru je modře vyznačeno ve třetím, případně i druhém sloupci. Konkrétní naplnění průřezových témat je uvedeno v bodu 6 - Průřezová témata.

Pracovní výchova, 1. - 3. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Práce s drobným materiálem</p> <p>01 - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</p> <p>-----</p> <p>02 - pracuje podle slovního návodu a předlohy</p>	<p>- rozliší různé druhy materiálu, jeho vlastnosti a různé způsoby zacházení</p> <p>- porovná vlastnosti zpracovaného materiálu</p> <p>- ověří vlastnosti v praxi</p> <p>- zhotoví jednoduché výrobky</p> <p>-----</p> <p>- rozpozná jednoduché pracovní pomůcky a nářadí a předvede, jak s nimi správně zacházet</p> <p>- zrealizuje jednoduchý pracovní postup</p> <p>- popíše jednoduchou pracovní operaci a postup na základě vlastní zkušenosti</p> <p>- uvede způsob a použití jednoduché pracovní operace</p> <p>- napodobí průběh předváděné práce</p> <p>- podle vzorového výrobku a výkladu vyrobí svůj vlastní výrobek</p> <p>- prokáže samostatnost v úpravě pracovního místa, pracovní místo udržuje v čistotě a pořádku</p> <p>- příkladně plní povinnosti služby</p>	<p>Vlastnosti materiálu</p> <p>- přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, kov, plasty aj.</p> <p>- navlékání, modelování, slepování, trhání, skládání, mačkání, stříhání, ohýbání</p> <p>- šetření materiálem</p> <p>Pracovní pomůcky a nástroje</p> <p>- funkce a využití</p> <p>Jednoduché pracovní operace a postupy</p> <p>- jednoduchý pracovní postup</p> <p>Organizace práce</p> <p>- seznámení s návodem práce, předlohou, jednoduchým náčrtem</p> <p>Hygiena a bezpečnost práce</p> <p>- hygiena a bezpečné zacházení s elementárními nástroji, pomůckami</p>	
<p>Konstrukční činnosti</p> <p>01 - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</p>	<p>- bezpečně zachází s elementárními nástroji, pomůckami, stavebnicemi</p> <p>- seznámí se s jednotlivými částmi stavebnice</p> <p>- sestaví jednoduché modely dle vlastního rozhodnutí, návrhu, plánu</p>	<p>Stavebnice</p> <p>- různé druhy (plošné, prostorové, konstrukční)</p> <p>- seznámení s jednotlivými částmi stavebnice, možnosti užití</p> <p>Sestavování modelů</p> <p>- práce s návodem, předlohou</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečně zachází s díly stavebnice - při práci s materiálem dbá na osobní čistotu a bezpečnost 		
<p>Pěstitelské práce</p> <p>01 - provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování</p> <p>-----</p> <p>02 - pečuje o nenáročné květiny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - provede jednoduché pěstitelské práce - popíše základní podmínky pro život rostlin - pěstuje rostliny ze semen - pozoruje klíčivost a růst rostlin <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - ošetřuje pokojové květiny (zalévání, kypření, otírání listů) 	<p>Základní podmínky pro pěstování rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - jednoduché pěstitelské práce <p>Pěstování pokojových rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěstování rostlin ze semen - ošetřování pokojových květin 	
<p>Příprava pokrmů</p> <p>01 - připraví tabuli pro jednoduché stolování</p> <p>-----</p> <p>02 - chová se vhodně při stolování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - připraví tabuli pro jednoduché stolování - rozlišuje stolování sváteční a běžné <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - předvede správné chování při stolování - dodržuje základní hygienické návyky 	<p>Jednoduchá úprava stolu</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava tabulí pro jednoduché stolování <p>Pravidla správného stolování</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pravidla správného stolování 	

Pracovní výchova, 4. - 5. ročník

Očekávané výstupy	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Práce s drobným materiálem</p> <p>01 - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu</p> <p>-----</p> <p>02 - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</p> <p>-----</p> <p>03 - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a nářadí vzhledem k použitému materiálu</p> <p>-----</p> <p>04 - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>- zvládá základní pracovní operace a postupy</p> <p>- rozliší různé materiály a porovná je</p> <p>- vytváří různé výrobky z daného materiálu</p> <p>- vytvoří předmět podle vlastní představy</p> <p>-----</p> <p>- seznámí se s lidovými tradicemi, zvyky a řemesly</p> <p>- vyrobí jednoduché lidové výrobky pomocí jednoduchých pomůcek, nářadí</p> <p>- napodobí v jednoduché formě vybrané lidové řemeslo</p> <p>-----</p> <p>- bezpečně využívá a používá vlastnosti různých materiálů při složitějších pracovních činnostech</p> <p>- používá složitější pracovní nářadí a pomůcky</p> <p>- vybere vhodný pracovní nástroj, pomůcku a nářadí</p> <p>- určí z jednoduchého náčrtu, výkresu velikost, délku, šířku výrobku</p> <p>- vyhledává informace o různých technologiích v dostupné literatuře</p> <p>-----</p> <p>- zachází s pracovními nástroji bezpečně a podle návodu</p> <p>- provádí základní úklid pracovního místa, očistí použité nástroje a pracovní pomůcky</p> <p>- postupuje při práci a úklidu podle známých bezpečnostních pravidel</p> <p>- dodržuje zásady hygieny</p>	<p>Jednoduché pracovní operace a postupy</p> <p>- správné praktické činnosti s daným materiálem</p> <p>- základní dovednosti práce s technickými materiály</p> <p>Vlastnosti materiálů</p> <p>- vlastnosti materiálů při složitých pracovních činnostech</p> <p>Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje</p> <p>- bezpečné zacházení s pracovními nástroji podle návodu</p> <p>Funkce a využití nástrojů a pomůcek</p> <p>- využití pracovních nástrojů, pomůcek a nářadí</p> <p>Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p> <p>- práce s pracovním postupem a podle slovního návodu</p> <p>Lidové zvyky, tradice, řemesla</p> <p>- seznámení se s lidovými tradicemi, zvyky a řemesly</p> <p>- výroba jednoduchého lidového výrobku pomocí pomůcek a nářadí</p> <p>Pořádek a bezpečnost</p> <p>- zásady bezpečné práce</p> <p>- zacházení s pracovními nástroji</p> <p>- pracovní místo</p> <p>- hygiena při práci</p>	<p>OSV/5</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - v průběhu práce udržuje na svém pracovním místě pořádek - poskytne první pomoc 	První pomoc při úrazu	
<p>Konstrukční činnosti</p> <p>01 - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</p> <p>-----</p> <p>02 - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</p> <p>-----</p> <p>03 - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - provádí tvořivou práci se stavebnicí (montáž a demontáž) - při demontáži postupuje podle logických kroků rozložené díly stavebnice uloží na správné místo ----- - sleduje průběh prováděné práce a následně samostatně napodobí pracovní postup - dodržuje pracovní postup podle návodu - rozumí jednoduchému náčrtu pracovního postupu - sestavuje jednoduché i složitější modely ----- - dodržuje při práci hygienické zásady, při práci nejí a nepije - dodržuje bezpečnostní pokyny a zásady bezpečné práce - dokáže poskytnout první pomoc při úrazu 	<p>Stavebnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - montáž a demontáž výrobku - sestavování jednoduchých i složitějších modelů z konstrukčních stavebnice <p>Organizace práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržování pracovního řádu a zásady bezpečné práce s nástroji a pomůckami - hlášení každého poranění - dodržování pořádku na pracovišti <p>Bezpečnost a hygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady a pokyny k bezpečné práci - hygienické zásady při práci <p>První pomoc při úrazu</p>	
<p>Pěstitelské práce</p> <p>01 - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</p> <p>-----</p> <p>02 - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje základní podmínky života rostlin - vysvětlí význam půdy pro život rostlin; popíše složení půdy - provede jednoduchou pěstitelskou činnost (podle dostupných podmínek školy) - sleduje a vyhodnocuje svůj pěstitelský pokus ----- - pečuje o rostliny, vyjmenuje základní činnosti péče o rostliny - vypěstuje rostlinu a ošetřuje ji 	<p>Základní podmínky pro pěstování rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - úprava půdy, setí, zalévání - práce na zahradě, v sadu - pokusy a pozorování <p>Pěstování rostlin ze semen v místnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití vhodného náčiní a pomůcek při práci s rostlinami <p>Pěstování pokojových rostlin</p>	

<p>03 - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</p> <hr/> <p>04 - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>- využívá vhodné pomůcky při práci s rostlinami</p> <p>- pojmenuje základní nástroje a náčiní při pěstitelské činnosti</p> <hr/> <p>- pojmenuje a rozliší základní jedovaté a nebezpečné rostliny</p> <p>- informuje se o alergizujících rostlinách</p> <p>- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce</p> <p>- poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>Zásady pěstování a ošetřování rostli</p> <p>- rostliny jedovaté, alergenní</p> <p>- zalévání, kypření, množení</p> <p>Bezpečnost a hygiena</p> <p>- zásady a pokyny k bezpečné práci</p> <p>- hygienické zásady při práci</p> <p>První pomoc při úrazu</p>	
<p>Příprava pokrmů</p> <p>01 - orientuje se v základním vybavení kuchyně</p> <hr/> <p>02 - připraví samostatně jednoduchý pokrm</p> <hr/> <p>03 - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</p> <hr/> <p>04 - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni</p>	<p>- vyjmenuje základní kuchyňské spotřebiče, nádobí a další pomůcky a náčiní</p> <p>- zachází bezpečně s vybavením kuchyně</p> <p>- popíše, kde se ukládají potraviny</p> <hr/> <p>- připraví samostatně jednoduchý pokrm ze studené kuchyně</p> <hr/> <p>- připraví stůl ke slavnostnímu pohoštění</p> <p>- osvojuje si společenské chování</p> <p>- dodržuje pravidla stolování</p> <hr/> <p>- při práci dbá na základní hygienické zásady a požadavky</p> <p>- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch</p> <p>- bezpečně zachází s kuchyňským náčiním</p> <p>- poskytne první pomoc při úrazu</p> <p>- s elektrickými spotřebiči manipuluje pod dohledem učitele</p>	<p>Základní vybavení kuchyně</p> <p>- nábytek</p> <p>- spotřebiče</p> <p>- nádobí</p> <p>- náčiní</p> <p>- prostředky na mytí a úklid</p> <p>Výběr, nákup a skladování potravin</p> <p>- příprava jednoduchých pokrmů dle možností</p> <p>Jednoduchá úprava stolu</p> <p>- zásady správného stolování</p> <p>Pravidla správného stolování</p> <p>Bezpečnost a hygiena</p> <p>- zásady a pokyny k bezpečné práci</p> <p>- hygienické zásady při práci</p> <p>- čistota práce</p> <p>- úklidové a mycí prostředky</p> <p>První pomoc při úrazu</p>	

Provoz a údržba domácnosti 6. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Provoz a údržba domácnosti</p> <p>01 - provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví</p> <p>-----</p> <p>02 - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů</p> <p>-----</p> <p>03 - správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu</p>	<p>- zdůvodní potřebu plánování rodinného rozpočtu</p> <p>- vysvětlí příjmy a výdaje rodinného rozpočtu</p> <p>- dokáže rozlišit zbytné a nutné výdaje domácnosti</p> <p>- objasňuje nejdůležitější výdaje pro provoz domácnosti (voda, teplo, světlo, potraviny, nájem)</p> <p>- uvažuje o možnostech šetření rodinného rozpočtu</p> <p>- popíše základní druhy platebního styku</p> <p>- popíše vyrovnaný rozpočet, úsporu, dluh</p> <p>-----</p> <p>- vyjmenuje a popíše základní činnosti v domácnosti, jako je úklid, vaření, praní, oprava nebo údržba</p> <p>- zvládne postup při některých činnostech, jako je úklid, praní, vaření, oprava nebo údržba</p> <p>- při provádění základních činností zná návod k obsluze spotřebičů</p> <p>- vyjmenuje základní domácí spotřebiče a popíše jejich údržbu</p> <p>- popíše, jak třídí odpad</p> <p>-----</p> <p>- popíše elektrickou případně plynovou instalaci v domácnosti</p> <p>- vysvětlí zásady bezpečného zacházení s elektrickými (plynovými) zařízeními</p> <p>- vyjmenuje domácí elektrické přístroje, elektroniku, sdělovací techniku a popíše jejich funkce, ovládání, užití i údržbu</p>	<p>Finance a domácí rozpočet</p> <p>- rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, vyrovnaný rozpočet, dluh</p> <p>- hotovostní a bezhotovostní platební styk</p> <p>- ekonomika domácnosti</p> <p>Provoz a údržba domácnosti</p> <p>- základní činnosti: úklid, vaření, praní, oprava, údržba</p> <p>- postup při základních činnostech</p> <p>- domácí spotřebiče: návod k obsluze, údržba</p> <p>Elektrotechnika v domácnosti</p> <p>- elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika; funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba</p> <p>- bezpečnost a ekonomika provozu</p> <p>- nebezpečí úrazu elektrickým proudem</p> <p>Bezpečnost a hygiena</p> <p>- zásady a pokyny k bezpečné práci</p> <p>- hygienické zásady při práci</p> <p>- čistota práce</p> <p>První pomoc při úrazu</p> <p>- první pomoc při úrazu</p> <p>- první pomoc při úrazu elektrickým proudem</p>	

<p>-----</p> <p>04 - dodržuje základní hygienické a bezpečnostní pravidla a předpisy; poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje základní nástroje a náradí potřebné v domácnosti, popíše jejich funkce, ovládání, užití i údržbu <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje hygienické a bezpečnostní pravidla a předpisy - je schopen poskytnout první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem 		
<p>Design a konstruování</p> <p>01 - sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model</p> <p>-----</p> <p>02 - navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.</p> <p>-----</p> <p>03 - provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení</p> <p>-----</p> <p>04 - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy, poskytne první pomoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví model podle předlohy (návod, náčrt, plán) - s využitím jednoduchého programu vytvoří model <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle vlastní představy navrhne a sestrojí různé konstrukční prvky - zhodnotí vytvořený produkt po stránce funkčnosti a stability <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - při demontáži postupuje podle logických kroků - provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchého zařízení nebo předmětu <p>-----</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje při práci hygienické zásady, při práci nejí a nepije - dodržuje bezpečnostní pokyny a zásady bezpečné práce - dokáže poskytnout první pomoc při úrazu 	<p>Stavebnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestavování modelů - tvorba konstrukčních prvků - montáž a demontáž - návod, předloha, náčrt, plán, schéma - jednoduchý program - technické kreslení (kótování, rýsování, měření) 	
<p>Práce s technickými materiály</p> <p>01 - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává tvrdé a měkké dřevo; poznává základní vlastnosti dřeva - seznamuje se s podstatou řezání dřeva - seznamuje se se základními druhy a výrobou řeziva, dých a překližek 	<p>Práce se dřevem</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní poznatky o dřevě, vlastnosti dřeva - užití dřeva v praxi - jednoduché pracovní operace a postupy: měření, orýsování, upnutí, řezání, povrchová úprava 	

	<ul style="list-style-type: none"> - měří, orýsovává, upíná a řeže dřevo - povrchově upravuje dřevo - spojuje dřevo hřebíky - vyrábí výrobky 	<ul style="list-style-type: none"> - spojování dřeva - používání hřebíků - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování dřeva - technické náčrty a výkresy, nárys - bokorys - půdorys - technické informace - organizace vlastní práce, rozvržení pracovního postupu 	
<p>02 - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - volí správný druh pily k řezání v závislosti na druhu řezu a tvrdosti dřeva - upíná dřevo do svěráku - rozlišuje základní nářadí na opracování dřeva 	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečnost a hygiena - zásady a pokyny k bezpečné práci - hygienické zásady při práci - práce s nástroji a nářadím - čistota práce 	
<p>03 - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - při průběžné práci na výrobku si organizuje a rozvrhuje pracovní činnost 	<p>První pomoc při úrazu</p>	
<p>04 - užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v technickém výkresu, čte z něho základní údaje - zpracovává technický výkres nebo náčrt v různých pohledech 		
<p>05 - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s prostředím školní dílny, s provozním řádem učebny - dodržuje základní normy hygieny a bezpečnosti práce - dokáže poskytnout první pomoc při úrazu 		

7. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Příprava pokrmů</p> <p>01 - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</p> <hr/> <p>02 - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše školní cvičnou kuchyň a porovná ji s kuchyní, kterou zná - popíše vybavení školní cvičné kuchyně, její spotřebiče, nádobí, příslušenství, náčiní a další pomůcky - rozliší význam a použití jednotlivých spotřebičů - rozliší nádobí na vaření a stolování, pojmenuje je - orientuje se v prostoru školní cvičné kuchyně, zná místo uložení kuchyňského inventáře - popíše kuchyňské spotřebiče, zná jejich obsluhu a bezpečný provoz - bezpečně používá kuchyňské náčiní a pomůcky, používá je stanoveným způsobem - při samostatné práci nebo ve skupině pracuje podle stanoveného postupu <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje základní suroviny pro přípravu zadaného pokrmu - se surovinami zachází šetrně a hospodárně - popíše využití a způsob zpracování surovin, jejich správné uložení - prakticky předvede práci se surovinami - zpracovává potraviny, používá různé přísady a koření, zná jejich význam - připraví pokrm ze studené i teplé kuchyně - rozliší základní způsoby tepelné úpravy potravin: dušení, pečení, vaření, smažení, grilování 	<p>Kuchyně</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní vybavení: spotřebiče, nádobí, příslušenství, náčiní - návody na obsluhu - orientace v kuchyni <p>Potraviny</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy potravin - koření, přísady - ovoce a zelenina - suroviny pro přípravu pokrmu (nápoje) - výběr, nákup, skladování - sestavování jídelníčku - zdravý životní styl, zdravá výživa - pitný režim <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> - úprava pokrmů za studena - základní způsoby tepelné úpravy - zpracovávání surovin - pracovní postup, recepty <p>Úprava stolu a stolování</p> <ul style="list-style-type: none"> - prostírání pro běžný den i slavnostní příležitosti - obsluha a chování u stolu - slavnostní a společenské akce - slavnostní stolování v rodině - zdobné prvky, květiny na stole - ubrousky textilní i papírové - zásady společenského chování - servírování pokrmů 	

	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje pojem předkrm, polévka, hlavní chod, dezert - při přípravě pokrmu postupuje podle receptu, dodržuje předepsaný pracovní postup - rozliší, který pokrm patří do zdravé výživy; pojmenuje zásady zdravé výživy - hotový pokrm uloží na vhodné místo a připraví ho k podávání - sestavuje jídelníček pro konkrétní akci (oběd, večeře), sestaví denní a týdenní jídelníček; při sestavování jídelníčku vychází ze zásad zdravé výživy 	<p>Bezpečnost a hygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady a pokyny k bezpečné práci - hygienické zásady při práci - čistota práce - úklidové a mycí prostředky <p>První pomoc při úrazu</p>	
<p>03 - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - připraví stůl pro konkrétní akci; rozlišuje společenské a slavnostní akce od běžného dne - při prostírání stolu uplatňuje účelnost a vhodné uspořádání - při prostírání uplatňuje svoji tvořivost a kreativitu - vhodně servíruje připravené pokrmy i nápoje - pojmenuje zásady společenského chování 		
<p>04 - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni</p>	<ul style="list-style-type: none"> - při práci dbá na základní hygienické zásady a požadavky - použité spotřebiče, nádobí, náčiní a pomůcky očistí nebo zmyje a uklidí na své místo - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - bezpečně zachází s kuchyňským inventářem, spotřebiče používá stanoveným způsobem - používá vhodné pracovní a ochranné pomůcky - poskytne první pomoc při úrazu 		

<p>Práce s technickými materiály</p> <p>01 - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává tvrdé a měkké dřevo; poznává základní vlastnosti dřeva - seznamuje se s podstatou řezání dřeva - seznamuje se se základními druhy a výrobou řeziva, dých a překližek - měří, orýsovává, upíná a řeže dřevo - povrchově upravuje dřevo - spojuje dřevo hřebíky - vyrábí výrobky 	<p>Práce se dřevem</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní poznatky o dřevě, vlastnosti dřeva - užití dřeva v praxi - jednoduché pracovní operace a postupy: měření, orýsování, upnutí, řezání, povrchová úprava - spojování dřeva - používání hřebíků - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování dřeva 	
<p>02 - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - volí správný druh pily k řezání v závislosti na druhu řezu a tvrdosti dřeva - upíná dřevo do svěráku - rozlišuje základní nářadí na opracování dřeva 	<ul style="list-style-type: none"> - technické náčrtky a výkresy, nárys - bokorys - půdorys - technické informace - organizace vlastní práce, rozvržení pracovního postupu 	
<p>03 - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - při průběžné práci na výrobku si organizuje a rozvrhuje pracovní činnost 	<p>Bezpečnost a hygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady a pokyny k bezpečné práci - hygienické zásady při práci 	
<p>04 - užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v technickém výkresu, čte z něho základní údaje - zpracovává technický výkres nebo náčrt v různých pohledech 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s nástroji a nářadím - čistota práce 	
<p>05 - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s prostředím školní dílny, s provozním řádem učebny - dodržuje základní normy hygieny a bezpečnosti práce - dokáže poskytnout první pomoc při úrazu 	<p>První pomoc při úrazu</p>	

8. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Vzdělávací obsah		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Svět práce</p> <p>01 - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</p> <hr/> <p>02 - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy</p> <hr/> <p>03 - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznává různá povolání, vysvětlí jejich náplň práce - postupně se orientuje v pracovních možnostech obce a regionu - dokáže pojmenovat základní předpoklady pro výkon vybraných profesí - vyhledává informace o vybraných profesích v dostupných zdrojích, zejména na internetu - posuzuje jednotlivé profese, vyhledává jejich klady a zápory v závislosti na svých představách o uplatnění na trhu práce - pojmenuje profese, které by mohl vykonávat, a profese, které by vykonávat nemohl nebo nechtěl; svůj výběr zdůvodní <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje své přednosti a nedostatky - posuzuje své předpoklady pro výkon určité profese - objasní, co rozhoduje o budoucím uplatnění na trhu práce - soustavně porovnává své dosažené studijní výsledky s předpoklady pro výkon budoucího předpokládaného profesního uplatnění <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává a třídí informace o dalších studiu na středních školách v návaznosti na plánované profesní uplatnění - využívá možnosti informovat se o možnosti studia na daném oboru 	<p>Trh práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - povolání lidí, profese - náplně práce vybraných profesí - předpoklady pro výkon profese - porovnávání různých povolání, jejich klady a zápory - orientace na trhu práce v obci a regionu - exkurze <p>Volba profesní orientace</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní principy - sebepoznávání - osobní zájmy a cíle; tělesný a zdravotní stav; vlastnosti a schopnosti - sebehodnocení - vlivy na volbu profesní orientace - práce s profesními informacemi - využívání poradenských služeb <p>Možnosti vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - přehledy středních škol a jejich studijních nebo učebních oborů - exkurze, burzy škol 	

9. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Školní výstupy		
	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Svět práce</p> <p>01 - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</p> <p>-----</p> <p>02 - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě</p> <p>-----</p> <p>03 - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání</p>	<p>- orientuje se ve spektru lidských povolání, chápe jejich význam a popíše náplň práce dané profese</p> <p>- rozlišuje formy podnikání a strukturu organizací</p> <p>- rozlišuje pojem zaměstnavatel a zaměstnanec</p> <p>- pojmenovává základní předpoklady pro výkon určitého povolání</p> <p>- vysvětlí, co jsou požadavky kvalifikační a zdravotní</p> <p>- vyhledává informace o různých profesích, hodnotí jejich klady a zápory z pohledu své představy o budoucím profesním uplatnění</p> <p>-----</p> <p>- sestaví svůj osobnostní miniportrét představ a vizi svého budoucího povolání</p> <p>- posuzuje své předpoklady pro realizaci svých profesních představ</p> <p>- popíše důležité vlivy při volbě profesní orientace</p> <p>-----</p> <p>- porovnává získané informace o trhu práce se svými představami</p> <p>- vyhledává informace důležité pro své plánované uplatnění včetně dalšího studia, využívá různých zdrojů</p> <p>- vytváří si reálnou představu o situaci na trhu práce, rozlišuje regiony s nízkou a vysokou mírou nezaměstnanosti</p> <p>- popíše situaci ve městě a regionu z hlediska pracovního uplatnění</p>	<p>Trh práce</p> <p>- povolání lidí, profese</p> <p>- náplně práce vybraných profesí</p> <p>- druhy pracovišť, pracovních prostředků, objektů</p> <p>- předpoklady a požadavky pro výkon profese</p> <p>- orientace na trhu práce</p> <p>- rovnost příležitostí na trhu práce</p> <p>Volba profesní orientace</p> <p>- základní principy</p> <p>- sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, vlastnosti a schopnosti</p> <p>- sebehodnocení</p> <p>- vlivy na volbu profesní orientace</p> <p>- práce s profesními informacemi</p> <p>- využívání poradenských služeb</p> <p>Možnosti vzdělávání</p> <p>- náplň učebních a studijních oborů</p> <p>- přijímací řízení</p> <p>- informace, poradenské služby</p> <p>Zaměstnání</p> <p>- pracovní příležitosti v obci (v regionu)</p> <p>- způsoby hledání zaměstnání</p> <p>- tvorba životopisu</p> <p>- problémy nezaměstnaných, úřad práce</p> <p>- práva a povinnosti zaměstnanců</p>	<p>OSV/3</p> <p>OSV/11</p>

<p>04 - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše postup při přijímání do práce i při přijímání ke studiu - uvede zásady při pohovoru o práci či studiu - prakticky dovede sepsat svůj životopis, vyplnit přihlášku, dotazník, zápisový lístek - v modelové situaci dokáže prezentovat svou osobu 	<p>Podnikání</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy a struktura organizací - nejčastější formy podnikání - drobné a soukromé podnikání 	
<p>Využití digitálních technologií</p> <p>01 - ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky</p> <p>-----</p> <p>02 - propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení</p> <p>-----</p> <p>03 - pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi - cestování, obchod, vzdělání, zábava</p> <p>-----</p> <p>04 - ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením</p> <p>-----</p> <p>05 - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s digitální technikou, ovládá její základní funkce - používá základní činnosti pro úpravu digitálních formátů - řeší základní problémové stavy při užívání techniky - připojí fotoaparát a jiná digitální zařízení k externím zařízením - propojuje digitální zařízení přes různá rozhraní - pojmenuje mobilní technologie (techniku) - používá dostupné mobilní technologie; využívá je pro získávání různých informací a přenosu dat - používá bezdrátové technologie, vysvětlí použití navigačních technologií - provádí běžnou údržbu digitálních zařízení - vhodnými prostředky ošetřuje digitální techniku - ovládá pravidla pro bezpečné, hygienické a etické užívání digitální techniky a technologií - v případě nutnosti poskytne první pomoc 	<p>Digitální technika</p> <ul style="list-style-type: none"> - počítač a periferní zařízení - digitální fotoaparát - videokamera - PDA, CD A DVD přehrávače - e-Kniha. - mobilní telefony <p>Digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS, norma IEEE 802 11b) - navigační technologie - konvergence technologií - multiplikování <p>Počítačové programy</p> <ul style="list-style-type: none"> - pro zpracování hlasových a grafických informací - úprava, archivace, střih - operační systémy - vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC) <p>Mobilní služby</p> <ul style="list-style-type: none"> - operátoři, tarify <p>Hygienická a bezpečnostní pravidla</p> <p>První pomoc</p>	

6. PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

6.1 Charakteristika témat

Průřezová témata reprezentují podle RVP ZV okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Průřezová témata jsou povinnou součástí základního vzdělávání, a to na 1. i 2. stupni. Ve školním vzdělávacím programu jsou zařazena všechna průřezová témata se zpracovanou podobou jejich konkrétní výuky v jednotlivých předmětech a ročnících.

Výuka námětů a činností jednotlivých průřezových témat (tematické okruhy) je prováděna formou **implementací** jejich obsahu do konkrétního vyučovacího předmětu. Některá témata mohou být prováděna také formou školní akce (**projet, kurz, beseda, apod.**).

V případě vzdělávání žáků, u kterých je upravován obsah a výstupy ze vzdělávání od **3. stupně podpůrných opatření** (zejména žáků s lehkým mentálním postižením), bude realizace jednotlivých průřezových témat vycházet především ze stanoveného zaměření, které je uvedeno v RVP ZV. Průřezová témata obsahují silný výchovný aspekt a napomáhají osobnostnímu a charakterovému rozvoji těchto žáků, vytvářejí prostor pro utváření jejich postojů a hodnotového systému. Nároky kladené na tyto žáky budou vždy plně respektovat jejich individuální možnosti.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (zkratka **OSV**)

Výchova demokratického občana (zkratka **VDO**)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (zkratka **VMEGS**)

Multikulturní výchova (zkratka **MUV**)

Environmentální výchova (zkratka **ENV**)

Mediální výchova (zkratka **MEV**)

6.2 Osobnostní a sociální výchova – začlenění témat

Tematický okruh - činnosti	Začlenění do výuky		
	Vyučovací předmět	Ročník	Činnosti
OSV/1 Rozvoj schopností poznávání 1. cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; 2. cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; 3. dovednosti pro učení a studium	Český jazyk a literatura	1.	1.,2.
	Český jazyk a literatura	2.	1.,2.
	Český jazyk a literatura	5.	3.
	Český jazyk a literatura	6.	všechny
	Matematika	1.	1.,2.
	Matematika	5.	3.
	Prvouka	1.	1.,2.
	Prvouka	2.	1.,2.
	Prvouka	3.	2.
	Přírodověda	4.	2.,3.
	Přírodověda	5.	3.
	Vlastivěda	4.	2.
	Přírodopis	8.	všechny
	Rodinná výchova	8.	všechny
	Výtvarná výchova	1.	1.,2.
	Výtvarná výchova	2.	1.,2.
Výtvarná výchova	3.	1.,2.	
Výtvarná výchova	6.	1.,2.	
OSV/2 Sebezpoznání a sebepojetí 1. já jako zdroj informací o sobě; 2. druzí jako zdroj informací o mně; 3. moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); 4. co o sobě vím a co ne; 5. jak se promítá mé já v mém chování; 6. můj vztah ke mně samé/mu; 7. moje učení; 8. moje vztahy k druhým lidem; 9. zdravé a vyrovnané sebepojetí	Anglický jazyk	3.	1.
	Anglický jazyk	8.	3.-6.
	Anglický jazyk	9.	7.,8.
	Prvouka	2.	1.-4.
	Prvouka	3.	5.-9.
	Přírodověda	5.	3.-6.
	Přírodopis	8.	všechny
	Občanská výchova	7.	4.-9.
	Rodinná výchova	8.	1.-6.
	OSV/3 Seberegulace a sebeorganizace 1. cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; 2. organizace vlastního času, plánování učení a studia; 3. stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení	Anglický jazyk	6.
Prvouka		1.	1.-2.
Prvouka		3.	1.-2.
Přírodověda		4.	2.
Přírodověda		5.	všechny
Fyzika		6.	2.
Rodinná výchova		6.	všechny
Občanská výchova		8.	2.
Pracovní výchova		9.	3.

Tematický okruh - činnosti	Začlenění do výuky		
	Vyučovací předmět	Ročník	Činnosti
OSV/4 Psychohygiena 1. dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; 2. sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; 3. dobrá organizace času; 4. dovednosti zvládnání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); 5. hledání pomoci při potížích	Anglický jazyk	9.	3.
	Prvouka	3.	všechny
	Rodinná výchova	6.	1.-3.
	Rodinná výchova	8.	4.,5.
	Tělesná výchova	2.	1-3.
	Tělesná výchova	3.	1.-3.
	Tělesná výchova	5.	1.-3.
	Tělesná výchova	7.	1.-4.
OSV/5 Kreativita 1. cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích	Anglický jazyk	5.	všechny
	Anglický jazyk	7.	všechny
	Hudební výchova	6.	všechny
	Hudební výchova	7.	všechny
	Hudební výchova	8.	všechny
	Výtvarná výchova	1.	všechny
	Výtvarná výchova	2.	všechny
	Výtvarná výchova	3.	všechny
	Výtvarná výchova	6.	všechny
	Výtvarná výchova	7.	všechny
	Pracovní výchova	4.	všechny
	Pracovní výchova	5.	všechny
OSV/6 Poznávání lidí 1. vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; 2. rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; 3. chyby při poznávání lidí	Český jazyk a literatura	3.	2.
	Prvouka	1.	1.
	Prvouka	3.	2.,3.
	Přírodověda	5.	3.
	Občanská výchova	6.	všechny
	Rodinná výchova	8.	všechny
OSV/7 Mezilidské vztahy 1. péče o dobré vztahy; 2. chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; 3. lidská práva jako regulativ vztahů; 4. vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)	Český jazyk a literatura	1.	1.
	Český jazyk a literatura	4.	1.,2.,4.
	Český jazyk a literatura	5.	3.
	Anglický jazyk	9.	4.
	Prvouka	1.	1.
	Prvouka	2.	2.,4.
	Prvouka	3.	3.
	Přírodověda	5.	všechny
	Občanská výchova	6.	1.,2.
	Občanská výchova	7.	3.
	Výtvarná výchova	5.	4.
	Tělesná výchova	4.	1.,2.,4.
	Tělesná výchova	5.	1.,2.,4.

Tematický okruh - činnosti	Začlenění do výuky		
	Vyučovací předmět	Ročník	Činnosti
OSV/8 Komunikace 1. řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; 2. dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); 3. specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); 4. dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); 5. komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); 6. efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; 7. pravda, lež a předstírání v komunikaci	Český jazyk a literatura	1.	1.
	Český jazyk a literatura	2.	1.,2.
	Český jazyk a literatura	3.	3.
	Český jazyk a literatura	4.	4.-7.
	Český jazyk a literatura	6.	1.-4.
	Český jazyk a literatura	8.	5.,6.
	Český jazyk a literatura	9.	3.-7.
	Anglický jazyk	3.	1.-3.
	Anglický jazyk	4.	1.-3.
	Anglický jazyk	5.	4.,5.
	Anglický jazyk	7.	1.-5.
	Anglický jazyk	8.	6.
	Konverzace v angl. jaz.	7.	2.
	Rodinná výchova	8.	5.
Informatika	5.	6.	
Informatika	7.	6.	
OSV/9 Kooperace a kompetice 1. rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); 2. rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); 3. rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence	Přírodověda	5.	všechny
	Občanská výchova	7.	všechny
	Rodinná výchova	6.	všechny
	Rodinná výchova	8.	všechny
	Tělesná výchova	1.	1.,2.
	Tělesná výchova	2.	1.,2.
	Tělesná výchova	3.	všechny
	Tělesná výchova	4.	všechny
	Tělesná výchova	5.	všechny
	Tělesná výchova	7.	všechny
Tělesná výchova	9.	všechny	
OSV/10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 1. dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí; 2. problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci	Přírodověda	5.	všechny
	Informatika	5.	1.
	Občanská výchova	6.	všechny
	Rodinná výchova	6.	všechny
	Rodinná výchova	8.	všechny
OSV/11 Hodnoty, postoje, praktická etika 1. analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; 2. vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; 3. pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); 4. dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne	Český jazyk a literatura	4.	všechny
	Český jazyk a literatura	7.	2.
	Anglický jazyk	9.	3.
	Vlastivěda	4.	2.
	Vlastivěda	5.	3.,4.
	Občanská výchova	6.	všechny
	Pracovní výchova	9.	všechny

6.3 Výchova demokratického občana – začlenění témat

Tematický okruh - činnosti	Začlenění do výuky		
	Vyučovací předmět	Ročník	Činnosti
VDO/1 Občanská společnost a škola 1. škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; 2. způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); 3. formy participace žáků na životě místní komunity; 4. spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci	Vlastivěda	4.	1.,2.
	Vlastivěda	5.	3.,4.
	Občanská výchova	7.	1.-3.
	Občanská výchova	9.	4.
VDO/2 Občan, občanská společnost a stát 1. občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); 2. Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; 3. úloha občana v demokratické společnosti; 4. základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost); 5. principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)	Vlastivěda	5.	všechny
	Dějepis	9.	všechny
	Občanská výchova	7.	1.,2.
	Občanská výchova	8.	3.,4.
VDO/3 Formy participace občanů v politickém životě 1. volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); 2. obec jako základní jednotka samosprávy státu; 3. společenské organizace a hnutí	Vlastivěda	5.	všechny
	Dějepis	9.	2.,3.
	Zeměpis	8.	1.
	Zeměpis	9.	2.
	Občanská výchova	8.	všechny
VDO/4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 1. demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; 2. principy demokracie; 3. základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); 4. význam Ústavy jako základního zákona země; 5. demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti	Vlastivěda	5.	všechny
	Dějepis	6.	3.-5.
	Dějepis	9.	všechny
	Občanská výchova	7.	1.-3.
	Občanská výchova	8.	4.,5.

6.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – začlenění témat

Tematický okruh - činnosti	Začlenění do výuky		
	Vyučovací předmět	Ročník	Činnosti
VMEGS/1 Evropa a svět nás zajímají 1. rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; 2. místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; 3. naši sousedé v Evropě; 4. život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy	Český jazyk	4.	1.
	Český jazyk	5.	1.-3.
	Anglický jazyk	5.	3.,4.
	Anglický jazyk	6.	1.
	Anglický jazyk	7.	2.
	Anglický jazyk	8.	3.
	Anglický jazyk	9.	4.
	Německý jazyk	9.	3.,4.
	Vlastivěda	5.	všechny
	Zeměpis	6.	1.
	Zeměpis	7.	2.,3.
	Zeměpis	8.	3.,4.
VMEGS/2 Objevujeme Evropu a svět 1. naše vlast a Evropa; 2. evropské krajiny; Evropa a svět; 3. mezinárodní setkávání; 4. státní a evropské symboly; 5. Den Evropy; 6. život Evropanů a styl života v evropských rodinách; 7. životní styl a vzdělávání mladých Evropanů	Anglický jazyk	5.	1.-3.
	Anglický jazyk	6.	1.-4.
	Anglický jazyk	7.	5.-7.
	Vlastivěda	5.	1.,2.,6.
	Zeměpis	7.	všechny
	Dějepis	8.	1.,5.,6.
	Občanská výchova	8.	3.-5.
	Občanská výchova	9.	6.,7.
VMEGS/3 Jsmo Evropané 1. kořeny a zdroje evropské civilizace; 2. klíčové mezníky evropské historie; 3. Evropská integrace; 4. instituce Evropské unie a jejich fungování; 5. čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; 6. co Evropu spojuje a co ji rozděluje; 7. mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže	Anglický jazyk	8.	3.,4.,6.,7.
	Německý jazyk	9.	3.,4.,6.,7.
	Vlastivěda	5.	3.,4.
	Dějepis	6.	1.
	Dějepis	7.	2.
	Dějepis	8.	2.
	Dějepis	9.	3.-7.
	Občanská výchova	9.	3.-7.
	Zeměpis	7.	3.,4.,7.
	Hudební výchova	6.	1.
	Hudební výchova	7.	1.,6.
	Hudební výchova	8.	1.6.
	Výtvarná výchova	7.	1.
	Výtvarná výchova	8.	1.
	Výtvarná výchova	9.	1.
	Tělesná výchova	7.	1.
	Tělesná výchova	8.	6.,7.

6.5 Multikulturní výchova – začlenění témat

Tematický okruh - činnosti	Začlenění do výuky		
	Vyučovací předmět	Ročník	Činnosti
MUV/1 Kulturní diference 1. jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; 2. člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; 3. poznávání vlastního kulturního zakotvení; 4. respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); 5. základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě	Přírodověda	5.	1.,4.
	Dějepis	6.	1.,2.
	Občanská výchova	6.	všechny
	Zeměpis	8.	4.,5.
	Hudební výchova	8.	3.-5.
	Tělesná výchova	6.	2.
	Tělesná výchova	8.	2.
	Tělesná výchova	9.	2.
MUV/2 Lidské vztahy 1. právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; 2. udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; 3. vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); 4. předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); 5. důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; 6. uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); 7. význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; 8. tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; 9. lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy	Prvouka	1.	2.,6.
	Prvouka	2.	2.,6.,7.
	Prvouka	3.	2.-7.
	Přírodověda	5.	všechny
	Vlastivěda	5.	3.
	Občanská výchova	7.	všechny
	Občanská výchova	9.	všechny
	Rodinná výchova	6.	7.-9.
MUV/3 Etnický původ 1. rovnocennost všech etnických skupin a kultur; 2. odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; 3. postavení národnostních menšin; 4. základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; 5. různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; 6. projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku	Český jazyk	5.	2.,5.
	Anglický jazyk	6.	1.,5.
	Prvouka	2.	1.
	Prvouka	3.	1.,2.,4.
	Vlastivěda	4.	1.-4.
	Vlastivěda	5.	5.,6.
	Dějepis	6.	1.,2.
	Dějepis	9.	1.-4.
	Přírodopis	8.	1.,2.,6.
	Občanská výchova	9.	5.,6.
	Hudební výchova	8.	4.,5.

Tematický okruh - činnosti	Začlenění do výuky		
	Vyučovací předmět	Ročník	Činnosti
MUV/4 Multikulturalita 1. multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; 2. multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; 3. specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; 4. naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; 5. význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání	Český jazyk	6.	3.,4.
	Český jazyk	9.	2.-4.
	Anglický jazyk	5.	5.
	Anglický jazyk	6.	5.
	Anglický jazyk	7.	2.,3.,5.
	Anglický jazyk	8.	2.3.
	Anglický jazyk	9.	5.
	Německý jazyk	8.	5.
	Německý jazyk	9.	1.-4.
Přírodopis	8.	1.,2.	
MUV/5 Princip sociálního smíru a solidarity 1. odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; 2. nekonfliktní život v multikulturní společnosti; 3. aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; 4. otázka lidských práv, základní dokumenty	Zeměpis	7.	1.,2.
	Zeměpis	8.	4.
	Zeměpis	9.	3.,4.
	Dějepis	9.	všechny
	Občanská výchova	8.	všechny
	Výtvarná výchova	9.	2.,3.

6.6 Environmentální výchova – začlenění témat

Tematický okruh - činnosti	Začlenění do výuky		
	Vyučovací předmět	Ročník	Činnosti
ENV/1 Ekosystémy 1. les (les v našem prostředí, produkční a mimo-produkční významy lesa); 2. pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); 3. vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); 4. moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); 5. lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); 6. kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)	Prvouka	1.	1.,2.,5.
	Prvouka	2.	1.,2.,5.
	Prvouka	3.	1.,2.,5.
	Vlastivěda	4.	3.,5.,6.
	Přírodověda	4.	1.-3.
	Přírodověda	5.	všechny
	Přírodopis	6.	1.-4.
	Přírodopis	7.	1.-4.
	Přírodovědný seminář	7.	5.,6.
	Chemie	8.	3.,4.
	Zeměpis	6.	3.-5.
	Zeměpis	7.	3.-5.
	Zeměpis	9.	3.-5.
ENV/2 Základní podmínky života 1. voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); 2. ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); 3. půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině); 4. ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); 5. ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); 6. energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); 7. přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)	Prvouka	3.	1.-3.
	Přírodověda	4.	1.-3.
	Přírodověda	5.	4.-7.
	Přírodopis	6.	4.,5.
	Přírodopis	7.	4.,5.
	Přírodovědný seminář	7.	4.,5.
	Fyzika	8.	6.,7.
	Fyzika	9.	6.,7.
	Chemie	8.	7.
	Chemie	9.	7.
	Zeměpis	6.	1.-3.
	Zeměpis	9.	6.,7.

Tematický okruh - činnosti	Začlenění do výuky		
	Vyučovací předmět	Ročník	Činnosti
ENV/3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí 1. zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; 2. doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); 3. průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); 4. odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); 5. ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); 6. změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); 7. dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)	Prvouka	3.	1.-4.
	Vlastivěda	4.	1.-4.
	Vlastivěda	5.	5.-6.
	Dějepis	6.	1.,5.,6.
	Dějepis	8.	2.,3.
	Dějepis	9.	5.-9.
	Občanská výchova	9.	7.
	Přírodopis	9.	4.,7.
	Chemie	9.	3.
	Zeměpis	9.	1.-3.,7.
	Tělesná výchova	7.	5.
ENV/4 Vztah člověka k prostředí 1. naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); 2. náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); 3. aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); 4. prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); 5. nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)	Prvouka	2.	2.
	Prvouka	3.	2.,3.
	Přírodověda	4.	3.
	Vlastivěda	4.	2.-4.
	Vlastivěda	5.	4.
	Přírodopis	9.	1.-3.
	Zeměpis	9.	4.-5.
	Občanská výchova	9.	5.
	Rodinná výchova	8.	2.,3.

6.7 Mediální výchova – začlenění témat

Tematický okruh - činnosti	Začlenění do výuky		
	Vyučovací předmět	Ročník	Činnosti
MEV/1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení 1. pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; 2. rozlišování zábavních (bulvárních) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; 3. hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); 4. hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; 5. chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; 6. identifikování základních orientačních prvků v textu	Český jazyk	5.	1.,4.,6.
	Český jazyk	7.	1.-4.
	Český jazyk	9.	5.,6.
	Informatika	9.	4.-6.
MEV/2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 1. různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; 2. rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; 3. hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médií jako reprezentace reality); 4. vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); 5. identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; 6. identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)	Český jazyk	5.	2.
	Český jazyk	8.	1.-4.
	Český jazyk	9.	5.,6.
	Informatika	5.	6.
	Informatika	9.	3.,4.
MEV/3 Stavba mediálních sdělení 1. příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); 2. principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); 3. příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)	Český jazyk	8.	1.,2.
	Informatika	9.	3.

Tematický okruh - činnosti	Začlenění do výuky		
	Vyučovací předmět	Ročník	Činnosti
MEV/4 Vnímání autora mediálních sdělení 1. identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; 2. výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; 3. prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu	Český jazyk	8.	1.,2.
	Český jazyk	9.	3.
MEV/5 Fungování a vliv médií ve společnosti 1. organizace a postavení médií ve společnosti; 2. faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; 3. způsoby financování médií a jejich dopady; 4. vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; 5. role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na upořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; 6. role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); 7. vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); 8. role médií v politických změnách	Informatika	5.	4.,5.,
	Informatika	7.	1.-4.
	Informatika	9.	5.-8.
MEV/6 Tvorba mediálních sdělení 1. uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; 2. tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; 3. technologické možnosti a jejich omezení	Český jazyk	6.	1.
	Informatika	9.	2.,3.
MEV/7 Práce v realizačním týmu 1. redakce školního časopisu (rozhlasu, televize či internetového média); 2. utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce týmu; 3. stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; 4. faktory ovlivňující práci v týmu; 5. pravidelnost mediální produkce	Český jazyk	6.	2.,3.,4.
	Informatika	9.	1.,5.

Poznámka k Průřezovým tématům:

1. Příslušnou formu realizace zvolené činnosti v daném tématu si vybere vyučující; jedná se o formu postupného začleňování do výuky v daném předmětu, nebo o formu školní akce (kurzu, projektu, besedy apod.)
2. V tematickém plánu daného vyučovacího předmětu vyznačí zakomponovaná průřezová témata.
3. Zápis probraného učiva se zapíše do třídní knihy do učiva příslušného vyučovacího předmětu ve tvaru např. „ENV/4“; zápis je vhodné zapsat zeleně.

Zápis v případě konání školní akce: „ENV/4 – projekt, 4 hodiny“

3. Časová dotace

Na každou jednotlivou činnost daného průřezového tématu je plánována jedna vyučovací hodina. Pokud je stejná činnost rozdělena do více vyučovacích předmětů, je možné délku probíraného učiva úměrně zkrátit.

7. PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

7.1 Školní preventivní strategie

Oblast prevence rizikového chování žáků patří k velmi důležitým součástem našeho ŠVP. Cílem prevence je co nejvíce eliminovat projevy rizikového chování, a to nejen ve škole, ale i mimo ní. Vytvořili jsme proto školní preventivní strategii, která sestává z několika samostatných navzájem propojených dokumentů. Stěžejním dokumentem je **Preventivní program**, jakožto dlouhodobý plán obsahující základní cíle a úkoly pro oblast prevence. Z tohoto dokumentu vychází **Minimální preventivní program** zpracováváný na období jednoho školního roku, který je zaměřený na konkrétní činnosti a rozpracovává jednotlivé cíle a úkoly preventivního programu. Pro oblast prevence šikany je zpracován samostatný dokument **Školní program proti šikanování**.

Preventivní strategii škola zapracuje do školního řádu a vydá vnitřní předpis. Celkovou problematiku pak řeší školní metodik prevence v součinnosti se školním poradenským pracovištěm.

7.2 Začlenění témat prevence

Témata prevence jsou dána předpisy MŠMT. Aktuální znění předpisů sleduje zejména školní metodik prevence.

Tabulka č.1 – Začlenění témat prevence na 1. stupni

Začlenění témat do příslušných vyučovacích předmětů v ŠVP			
1. stupeň			
Téma	Předmět	Ročník	Počet hodin
Záškoláctví	Prvouka	2.	1
Šikana/agrese	Prvouka	2. - 3.	1
Šikana/agrese	Přírodověda	4.	1
Šikana/agrese/kyberšikana	Informatika	5.	2
Hazardní hry	Informatika	5.	1
Rizikové sporty/doprava	Prvouka	2. - 3.	1
Rizikové sporty/doprava	Přírodověda	5.	2
Rasismus/xenofobie	Vlastivěda	5.	1
Sekty	Přírodověda	4.	1
Sex. Rizikové chování	Přírodověda	5.	1
Adiktologie (syndrom závislosti)	Prvouka	2.	2
Adiktologie (syndrom závislosti)	Přírodověda	5.	2
Týrání, zneužívání	Prvouka	2. - 3.	2
Poruchy příjmu potravy	Tělesná výchova	5.	2
Krádeže	Prvouka	1.	1
Krádeže	Vlastivěda	4.	1
Dopravní výchova	Přírodověda	4.	4
Počet hodin celkem			26 hodin

Tabulka č.2 – Začlenění témat prevence na 2. stupni

Začlenění témat do příslušných vyučovacích předmětů v ŠVP			
2. stupeň			
Téma	Předmět	Ročník	Počet hodin
Záškoláctví	Rodinná výchova	6.	1
Šikana/agrese/kyberšikana	Informatika	7.	3
Šikana/agrese/kyberšikana	Rodinná výchova	8.	2
Šikana/agrese/kyberšikana	Tělesná výchova	9.	2
Hazardní hry	Informatika	7.	1
Rizikové sporty/doprava	Tělesná výchova	6.	3
Rizikové sporty/doprava	Tělesná výchova	9.	2
Rasismus/xenofobie/extrémismus	Občanská výchova	7.	1
Rasismus/xenofobie/extrémismus	Občanská výchova	8.	1
Sekty/náboženská hnutí	Občanská výchova	6.	1
Sekty/subkultura	Občanská výchova	9.	1
Sex. rizikové chování	Rodinná výchova	6.	2
Sex. rizikové chování	Rodinná výchova	8.	4
Adiktologie (syndrom závislosti)	Občanská výchova	7.	3
Adiktologie (syndrom závislosti)	Občanská výchova	9.	2
Týrání, zneužívání, násilí	Rodinná výchova	6.	1
Týrání, zneužívání, násilí	Rodinná výchova	8.	1
Poruchy příjmu potravy	Rodinná výchova	6.	3
Poruchy příjmu potravy	Tělesná výchova	8.	2
Syndrom CAN	Občanská výchova	8.	1
Homofobie	Dějepis	6.	1
Vandalismus	Občanská výchova	6.	1
Dopravní výchova	Občanská výchova	7.	1
Počet hodin celkem			40 hodin

Poznámka k začleňování témat prevence:

1. Témata i způsob jejich začlenění do výuky lze **upravit** každoročně vydávaným **minimálním preventivním programem**, a to zejména z důvodu změny platných předpisů MŠMT.
2. Zápis probraného učiva se zapíše do třídní knihy do učiva příslušného vyučovacímho předmětu ve tvaru např. „**Záškoláctví**“; zápis je vhodné zapsat zeleně.
3. Časová dotace

Na jmenovaná témata je třeba plně použít předepsanou časovou dotaci. Např. v případě čtyřhodinové dotace musí být zvolené téma zapsáno minimálně ve čtyřech vyučovacích hodinách daného předmětu. Realizace i celého tématu najednou je možná na školní akci.

8. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

8.1 Problematika hodnocení žáků

Hodnocení žáka je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu, poskytuje obraz úrovně získaných (osvojených) vědomostí, dovedností a návyků žáky. Stručně řečeno hodnocení žáků dává informace o žácích samotných, o jejich úspěších a neúspěších při osvojování konkrétního učiva, je vodítkem a ukazatelem, kam nasměrovat pozornost. Žák má v průběhu vzdělávání dosáhnout jisté úrovně stanovených gramotností. Pro jejich získání je třeba naplnit jednotlivé kompetence, očekávané výstupy a vzdělávací obsahy vyučovacích předmětů. Vše je stanoveny školním vzdělávacím programem vytvořeným podle RVP ZV.

Aby žák dosáhl stanovených cílů, musí získat pevné základy, tj. vědomosti a dovednosti. Na nich lze pak budovat nadstavbu, tj. kvalitní gramotnosti.

Výsledky hodnocení mohou mít pro všechny aktéry, kteří jsou zapojeni do vzdělávání, tj. žáky, učitele a zákonné zástupce žáků, jiný smysl a vypovídající hodnotu.

Učitel v procesu hodnocení získává nejen přehled o úrovni dosažené jeho třídou, žáky jako sociální skupinou nebo žáky jako individualitami vzhledem k formulovaným cílům, ale ve výkonu svých žáků nachází zrcadlo kvality své práce. Díky tomu může usměrňovat a korigovat jejich aktivity a své postupy k dosažení plánovaných cílů.

Hodnocení prováděné učitelem ovlivňuje také přístup žáka k učení, k vyučovacím předmětům, k ostatním lidem, ke společnosti a přírodě a rozvíjí jeho osobnost. Ve vztahu učitel - žák plní hodnocení tedy **funkci informační, regulační a výchovnou**.

Pro žáka bývá hodnotící výrok informací o jeho úspěšnosti ve škole, o dosažené úrovni ve třídě, pokroku nebo poklesu ve vlastní práci. Na základě získaných informací může korigovat svou učební aktivitu se záměrem dosáhnout lepších výsledků v další etapě. Školní hodnocení se tak stává prostředkem seberegulace a bývá nejčastěji spojováno s **motivační funkcí**. Účinnost motivačních podnětů je vždy determinována vnitřními motivačními dispozicemi (postoji, potřebami, zájmy, hodnotami), a protože jednou z prioritních potřeb každého člověka je být úspěšný, je pozitivní hodnocení jedním z nejúčinnějších motivů školní aktivity žáka. Negativní hodnocení může zase naopak demobilizovat a žáci ztrácejí snahu i zájem.

Pro zákonné zástupce žáků je školní hodnocení prostředek, který jim dává informace o tom, jak si jejich dítě vede ve škole při osvojování učiva (kompetencí, gramotností). Kromě **informační funkce** má pro zákonné zástupce žáků hodnocení i **sociální funkci**, protože má vliv na zařazení dítěte do určitých sociálních struktur a nasměrovává možný budoucí vývoj dítěte v oblasti uplanění na trhu práce.

Zákonní zástupci se dozvídají výsledky hodnocení žáků prostřednictvím průběžné informovanosti (papírové nebo elektronické žákovské knížky), souhrnné informovanosti za určité nejčastěji čtvrtleté období formou výpisu a konzultací a celkové informace získávají na vysvědčení.

Základní definici hodnocení žáků nalezneme v § 14 vyhlášky č. 48/2005, o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky. Tento paragraf zní: *Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů pro jednotlivé předměty školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení.*

Z výše uvedeného je patrné, že hodnocení může být záležitostí velmi subjektivní, a to jak z pohledu žáka, tak učitele. Proto je velmi důležité nasadit taková pravidla pro hodnocení, aby bylo dosaženo co nejobektivnějšího hodnocení. Vedle objektivity je třeba zajistit zároveň sjednocení požadavků a hodnotících měřítek.

Při vzdělávání žáků na naší škole se používají následující **druhy hodnocení, způsoby (forma) hodnocení a kritéria pro hodnocení.**

Mezi používané **druhy** hodnocení patří:

a) **hodnocení individuální a sociální**

Individuální hodnocení podává informaci o tom, jak si žák vede v čase, porovnává výsledky činnosti žáka v různých časových úsecích, je srovnáván sám se sebou.

Hodnocení sociální dává informaci o tom, jak si žák vede ve srovnání s vrstevníky, vede k uvědomění si vlastních reálných možností.

b) **hodnocení sumativní a formativní**

Sumativní hodnocení dává celkový přehled o dosažených výkonech žáka ve větším časovém rozmezí, informace je však omezená v hodnotící škále (dobrý – průměrný – špatný, přijat – nepřijat apod.)

Hodnocení formativní poskytuje zpětnou vazbu v procesu činnosti, pomáhá učitelé i žákovi hledat cesty k dosažení lepších výsledků, je to pedagogicky nejúčinnější a nejúčelnější nástroj školní práce.

c) **sebehodnocení**

Zajišťuje ztotožnění se se svými schopnostmi, porovnat své výsledky s ostatními, být sebekritický, objektivně ohodnotit svůj výkon.

Především formativní hodnocení získává v posledních letech na významu. Obecně lze říci, že formativním může být každé hodnocení, které přináší užitečnou informaci o aktuálním stavu vědomostí a dovedností žáka. Užitečnou především v tom smyslu, že žák bude vědět, kde se právě nachází a také co má dělat, aby se něčemu dalšímu naučil. Při formativním hodnocení získává informace pro své formování nejen žák, ale také učitel. Lze tedy shrnout, že formativní hodnocení ukazuje, kam se při vzdělávání došlo, jak se k tomu došlo, co se žáci naučili a jak zlepšovat výuku.

Požívanými **způsoby** hodnocení jsou:

a) **hodnocení slovní a známkou**

Slovní hodnocení je poskytuje kvalitativní a diagnostické informace, je formativní. Vyžaduje podrobnou znalost žáka a jeho potřeb, je však časově náročné a předávané informace musí být jasné a přesné.

Hodnocení známkou umožňuje srovnávání, konstatuje úspěch/neúspěch, hůře nabízí řešení.

b) **hodnocení průběžné a celkové**

Průběžné hodnocení je hodnocení žáka prováděné během vyučování v průběhu každého pololetí (čtvrtletí). V tomto procesu se získávají podklady pro hodnocení celkové.

Celkové hodnocení je hodnocení žáka na vysvědčení.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka **je vyjádřeno klasifikačním stupněm**. Klasifikace je způsob hodnocení žáka na základě stanovené stupnice - **známkou**.

Slovní hodnocení bude uplatňováno v případě žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, a to na žádost zákonného zástupce žáka, případně bude použita kombinace obou způsobů.

Kritéria hodnocení jsou přesně stanovené úrovně, kterých žák musí dosáhnout, aby mohl být hodnocen daným klasifikačním stupněm. Kritéria se určují pro jednotlivé úkoly, vyučovací předměty, pro průběžné a celkové hodnocení žáka.

Kritéria musí být:

- stanovená předem,
- srozumitelná,
- měřitelná,
- kontrolovatelná,
- důsledně dodržovaná.

8.2 Pravidla pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání žáků v jednotlivých vyučovacích předmětech

8.2.1 Hodnocení průběžné

Průběžné hodnocení žáků je prováděno po celé klasifikační období, tedy každé pololetí školního roku.

Vyučující při hodnocení žáka dodržuje **zásady pedagogického taktu**, především:

- nezkouší žáka ihned po jeho návratu do školy (z důvodu např. nemoci, účasti na soutěžích),
- žák nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,
- účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí,
- učitel hodnotí jen probrané učivo; nová učební látka může být zadávána i formou samostatného nastudování za předpokladu, že žáci budou schopni toto učivo samostudiem pochopit,
- hodnocení jakéhokoli zkoušení musí být objektivní, pedagogicky zdůvodnitelné, odborně správné a doložitelné (povinnost všech učitelů zachovávat veškeré práce, které žák v průběhu klasifikačního období vytvořil, a to po celou dobu, kdy se zákonný zástupce žáka může proti hodnocení odvolat),
- hodnocení respektuje doporučení školského poradenského pracoviště,
- před prověřováním znalostí musí mít žák dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva, tj. prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva,
- chování neovlivňuje hodnocení výsledků ve vyučovacích předmětech.

Při hodnocení žáků se **speciálními vzdělávacími potřebami** vyučující dále:

- dodržuje a realizuje doporučená podpůrná opatření stanovená školským poradenským zařízením,
- přizpůsobí klasifikační stupnici dle závažnosti podpůrných opatření, o případných obtížích informuje školní poradenské pracoviště,
- volí pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností takové formy a druhy zkoušení, ve kterých může dosáhnout nejlepších výsledků,
- hodnocení musí být vždy povzbuzující k další práci, volí tedy formativní způsoby hodnocení.

Při průběžném hodnocení se získávají podklady pro tyto tři oblasti hodnocení žáků:

- I. **vědomosti a dovednosti,**
- II. **aktivní práce a odpovědnost,**
- III. **postoje žáka a chování ve výuce.**

Všechny tyto tři oblasti rozvíjejí zároveň požadované kompetence. První oblast rozvíjí zejména kompetence k učení, řešení problémů a komunikativní; druhá pak kompetence pracovní, komunikativní a občanské; třetí oblast kompetence k řešení problémů, sociální a personální, občanské.

Známky patřící do určité oblasti si učitel zaznamenává do své dokumentace (např. zápisník učitele). Do žakovské knížky (elektronické nebo papírové) se zapisují zejména známky z první oblasti. Hodnocení druhé a třetí oblasti je zákonným zástupcům podáváno souhrnně za určité období (zejména čtvrtletí). Žáci jsou informováni za tyto dvě oblasti průběžně, a to zejména při realizaci sebehodnocení.

Kritéria pro stanovení známek při průběžném hodnocení žáka za I. oblast.

Tabulka:

Hodnotící stupnice			
100-85% (pod 10%)	učivo bezpečně ovládá, je zcela samostatný, prakticky bez chyby, chybuje výjimečně	vynikající, příkladný, výborný	1
84-70% (10-19%)	učivo ovládá bez větších obtíží, je samostatný, převládají pozitivní zjištění, občas chybuje	velmi dobrý, nadprůměrný, chvalitebný	2
69-45% (20-35%)	učivo ovládá s obtížemi, je nutná nápověda, je málo samostatný, pozitivní a negativní v rovnováze, často chybuje	dobrý, průměrný	3
44-20% (36-50%)	učivo ovládá jen povrchně, i s nápovědou má obtíže, je nesamostatný, převaha negativních zjištění, výrazné chyby	podprůměrný, citelně slabá místa, dostatečný	4
pod 19% (pod 50%)	učivo neovládá, je pasivní, na nápovědu nereaguje, zásadní nedostatky	nevyhovující stav, nedostatečný	5

Poznámka k tabulce: v prvním sloupcu jsou udána procenta správných odpovědí, v závorce procenta chyb pro pravopisná cvičení

- Pro stanovení odpovídající známky je důležitý počet správných odpovědí (v případě gramatických cvičení procento chyb) vzhledem k celkovému množství jevů (otázek, úkolů), tj. za rozhodující se nebere počet chyb (mimo pravopisných cvičení a diktátů).
- V předmětech **s výchovným zaměřením** (hudební výchova, výtvarná výchova, pracovní výchova, tělesná výchova) se vychází ze žakových schopností a předpokladů (nadání, vlohy). V těchto předmětech je doporučeno klasifikovat do stupně 3 – dobrý.
- Učitel hodnotí předvedený výkon žáka. Pokud žák práci neodevzdá nebo odmítne práci vykonat, nemůže být za svůj výkon klasifikován (hodnocen), učitel si poznamená „neklasifikováno“. Stejný postup zachová učitel i v případě, kdy je žák na vyučování nepřipraven (nemá náležité pomůcky nebo výstroj či výzbroj).
- Při klasifikaci pouze písemného projevu je možné používat i značku „minus“, a to 1- (jedna minus), 2- (dvě minus), 3- (tři minus), 4- (čtyři minus), a to jen v případě menších písemných prací, kdy je obtížné se přiklonit k jednomu klasifikačnímu stupni. Na prvním stupni je možné z motivačních důvodů ke známce přidávat razítka nebo další značky, jako hvězdička.

Důležitý princip pro stanovení známky v klasifikační stupnici:

Každá známka musí být objektivní, přesná, doložitelná, měřitelná a realizovaná podle platných kritérií. Zároveň je nanejvýš vhodné uplatňovat formativní přístup a prvky sebehodnocení žáka.

Pravidla pro průběžné hodnocení výsledků vzdělávání žáků jsou uvedena ve školním řádu.

Způsob realizace průběžného hodnocení a získávání podkladů pro celkové hodnocení je řešen ve vnitřním předpise, který škola závazně vydá.

8.2.2 Hodnocení celkové

Celková hodnocení žáka se provádí na vysvědčení vydané za každé pololetí (za první pololetí může být vydán výpis vysvědčení). Klasifikace je zaznamenána v platné povinné dokumentaci.

Hodnocení žáka na vysvědčení je výsledkem posouzení žákových výsledků za všechny tři stanovené oblasti:

- I. vědomosti a dovednosti,
- II. aktivní práce a odpovědnost,
- III. postoje žáka a chování ve výuce.

Učitel tedy systematicky provádí zejména:

- soustavné diagnostické pozorování žáka,
- posouzuje míru dosažení očekávaných výstupů pro jednotlivé vyučovací předměty,
- průběžným hodnocením žáka sleduje jeho výsledky, zejména pak posuny výkonnosti směrem nahoru i dolů,
- využívá žákovo portfolio včetně diagnostiky školského poradenského zařízení,
- analyzuje různých činností žáka,
- konzultace s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky,
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

Pro posouzení objektivnosti navržené známky je vhodné porovnat výsledek žáka ze závěrečného testování, ať jde o celostátní nebo školní testování, pokud bylo v daném vyučovacím předmětu realizováno.

Kritéria pro stanovení známek při celkovém hodnocení žáka za I. oblast.

Hodnotící stupnice		
Charakteristika klasifikačních stupňů	Míra souladu s výstupy ŠVP	Klasifikační stupnice
Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Účelně si organizuje svoji práci. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost, originalita a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostudia.	100-85% zcela splněno	1 vynikající
Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost, někdy originalita. Jeho ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty. Při práci s informacemi má drobné problémy, zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Vyžaduje pouze drobnou podporu a pomoc.	84-70% splněno	2 chvalitebný

<p>Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Při práci s informacemi má častější problémy, jak při jejich získávání a třídění, tak v jejich zpracování a uplatnění. Při práci a samostudiu potřebuje podporu a pomoc.</p>	<p>69-45% splněno s vý- hradami</p>	<p>3 dobrý</p>
<p>Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při práci s informacemi má zásadní problémy, často je nedovede zpracovat. Při samostatném studiu má velké těžkosti a vyžaduje výraznou podporu a pomoc.</p>	<p>44-20% splněno jen částečně</p>	<p>4 dostatečný</p>
<p>Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede pracovat s informacemi, má problémy s jejich vyhledáváním. Nedokáže spolupracovat s ostatními. Přes pomoc a podporu nedovede samostatně studovat.</p>	<p>pod 19% nesplněno</p>	<p>5 nedostatečný</p>

Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňský nebo léčebný pobyt, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkušuje. Obdobně škola postupuje při přestupu žáka z jiné školy (případně jiného vzdělávacího programu).

Při celkovém hodnocení žáka ve vyučovacích předmětech **s výchovným zaměřením** (slovo výchova mají v názvu) se přihlíží vedle výše uvedených podkladů také k:

- stupni tvořivosti a samostatnosti projevu,
- estetickému vnímání a přístupu k dílu,
- vyspělosti žáka a jeho schopnostem, vlohám a nadání,
- pohybovým dovednostem.

Na základě **prostudování všech podkladů** pro získání celkového hodnocení žáka na vysvědčení je provedena **klasifikace**, která je projednána na pedagogické radě. Po projednání je žákovi vydáno **vysvědčení**. Za první pololetí je upřednostňováno vydávání výpisu z vysvědčení.

Při hodnocení žáka na vysvědčení se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení.

Na základě obdržných známek z jednotlivých vyučovacích předmětů daných školním vzdělávacím programem je žák na vysvědčení hodnocen takto:

- a) prospěl s vyznamenáním,
- b) prospěl,
- c) neprospěl,
- d) nehodnocen.

Žák může být také z důvodů stanovených školskou legislativou z výuky některého vyučovacímho předmětu **uvolněn**.

Při jiném vzdělávání žáků (např. podle §38 nebo §41) se při hodnocení žáka postupuje podle dané legislativy.

Důležitý princip pro stanovení známky v klasifikační stupnici:

Výsledná známka na vysvědčení musí vycházet z průběžných podkladů za jednotlivé oblasti při respektování, že žák může mít v průběhu pololetí jisté **výkyvy**. Zámka musí být objektivní, přesná, doložitelná, měřitelná. Žák by se měl se stanoveným hodnocením **ztotožnit**.

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků na vysvědčení jsou uvedena ve školním řádu.

Způsob realizace celkového hodnocení a získávání podkladů pro hodnocení je řešen ve **vnitřním předpise**, který škola závazně vydá.

8.3 Hodnocení chování žáků

Hodnocení chování žáka navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří žáka vyučují. Kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel stanovených školním řádem během klasifikačního období.

V průběhu pololetí může být žákovi uděleno výchovné opatření. Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a napomenutí a důtky. Pochvala (důtka) ředitele školy se udělí žákovi po projednání v pedagogické radě. Třídní učitel může udělit pochvalu kdykoli na základě vlastního rozhodnutí nebo podnětu jiného vyučujícího. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit opatření k posílení kázně:

- napomenutí třídního učitele,
- důtku třídního učitele,
- důtku ředitele školy.

Při hodnocení chování žáka se přihlíží k jeho věku a jeho morální a rozumové vyspělosti; k uděleným opatřením, a to zejména k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

Škola hodnotí žáky za jejich chování ve škole a na akcích organizovaných školou.

Zásadní nedostatky v chování žáka se mohou projednat ve výchovné komisi a na jednání pedagogické rady.

Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
- v době konání třídních schůzek, nebo konzultačních dnech,
- v individuálně dohodnutých termínech,
- okamžitě v případě závažného porušení školního řádu.

Podklady pro hodnocení chování žáka získává vyučující zejména:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- sledováním, jak žák plní a dodržuje zásady a pokyny stanovené ve školním řádu.

Výsledky chování žáka za jednotlivé klasifikační období v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- 1 – velmi dobré,
- 2 – uspokojivé,
- 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro stanovení známek pro hodnocení chování žáka na vysvědčení:

Hodnotící stupnice	
Charakteristika klasifikačních stupňů	Klasifikační stupnice
Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.	1 velmi dobré
Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného porušení pravidel stanovených školním řádem, nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob. Stupněm 2 je hodnoceno jakékoli slovní napadení pracovníka školy, snižování důstojnosti spolužáka a jakékoli rasistické nebo xenofobní projevy, neomluvená absence vyšší než 11 vyučovacích hodin.	2 uspokojivé
Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných porušení pravidel stanovených školním řádem, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků. Stupněm 3 je hodnoceno jakékoli fyzické napadení pracovníka školy, hrubé snižování důstojnosti spolužáka a závažné rasistické nebo xenofobní projevy, neomluvená absence vyšší než 25 vyučovacích hodin a po projednání se žákem a zákonným zástupcem nedošlo k nápravě.	3 neuspokojivé

Pravidla pro hodnocení chování žáků na vysvědčení i pro udělení výchovného opatření jsou uvedena ve školním řádu.

8.4 Sebehodnocení žáků

Sebehodnocení plní funkci informativní, diagnostickou, kontrolní a formativní (výchovnou).

Správně prováděné sebehodnocení vede k tomu, že žák:

- pochopí aktuální stav úrovně svých znalostí, dovedností, vědomostí, (sebehodnocení se vztahuje i na chování),
- hledá příčiny a vyvozuje důsledky svého jednání,
- je vnitřně motivován pro vlastní jednání, k výkonu,
- analyzuje vlastní chování, navrhuje opatření,
- pracuje s chybou, přičemž se učí nepovažovat chybu za fatální, odsuzující práci, ale chápe ji jako výzvu, stimul ke zdokonalení,
- poznává osobní hodnoty, odhaluje své potenciaální možnosti, uvědomuje si své silné stránky, na kterých buduje svoji sebedůvěru, ale i své slabiny, na kterých intenzivně pracuje; uvědomuje si, že jako osobnosti mají všichni žáci stejně vysokou hodnotu,
- přijímá odpovědnost za své učení (oblast kognitivní i emotivní),
- získává zpětnou vazbu, stejně tak jako učitel a rodiče,
- cvičí se v komunikačních schopnostech, rozšiřuje slovní zásobu,
- je spokojený (dochází k eliminaci kázeňských problémů k navození pozitivní sociální atmosféry ve třídě).

Smysl sebehodnocení tkví v **práci s chybou**. Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se baví se žáky o chybě, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.

Při sebehodnocení vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony, aby popsal:

- co se mu daří,
- co mu ještě nejde, uvědomění si chyb, slabých stránek
- proč se mu daří – nedaří, nalezení příčin,
- jak bude pokračovat dál – vytvoření strategie ke zlepšení.

Sebehodnocení žáka se nacvičuje již od prvního ročníku, aby si žáci zvykli svoji práci hodnotit. Žáci provádí sebehodnocení v každém vyučovacím předmětu. Vyučující vymezuje kritéria, poskytuje vzor, naznačuje postup a reguluje sebehodnocení žáka.

Ve škole se uplatňuje sebehodnocení:

- okamžité (zjištění, jak žák vnímá úroveň svých vědomostí a porozumění osvojovanému učení),
- průběžné (shrnující vyučovací jednotku nebo časové (tematické) období),
- sumativní (týdenní, měsíční, čtvrtletní, pololetní, závěrečné).

Ústní sebehodnocení probíhá převážně po provedeném výkonu a na konci vyučovací jednotky, a to z kvantitativního a kvalitativního hlediska.

Písemné sebehodnocení, pokud je prováděno, se uskutečňuje za delší časové období. Toto hodnocení může mít podobu notýsku, listu nebo archu, případně vlastní vysvědčení.

Nejčastější praktickou formou sebehodnocení žáků na naší škole je ohodnocení vlastního výkonu zejména při ústním zkoušení před provedenou klasifikací učitele (např. „Jak bys ohodnotil svůj dnešní výkon?“, „Jak se ti dnešní práce povedla – líbila?“). Po provedené klasifikaci učitelem by mělo následovat vysvětlení případného rozdílu v hodnocení žáka učitelem a vlastním žakovým sebehodnocením.

Na prvním stupni, zejména v prvním a druhém ročníku, si žáci vedou deníček, kde si formou razítek nebo barevných značek vyznačí, jak se jim dařilo za celý den.

Velký důraz klademe také na vrstevnické hodnocení (žáci hodnotí svého spolužáka).

Žáci si mohou pod vedením třídního učitele zakládat své vlastní portfolio, do kterého si zakládají např. své nejzdařilejší práce, kopie prací, později mohou přidávat k materiálu svůj komentář nebo hodnocení své práce.

Při tvorbě kritérií pro sebehodnocení se vychází ze zásady srozumitelnosti a věkové přiměřenosti.

Při procesu sebehodnocení žáků má velkou a zásadní roli učitel, který musí umět usměrnit jakoukoli diskusi nebo besedu, regulovat přílišné sebevědomí žáka neodpovídající realitě, nebo naopak přílišné vlastní podceňování.

8.5 Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

Komisionální zkouška se koná v těchto případech:

- a) má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,
- b) při konání opravné zkoušky.

Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad. Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- c) přisedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíše všichni členové komise.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

Opravné zkoušky konají:

- a) žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,
- b) žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů.

Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

Termíny pro vykonání komisionálního přezkoušení a lhůty stanoví právní předpis.

V případě opravných zkoušek je žák zkoušen písemně nebo ústně, případně kombinací obou způsobů, a to podle toho, kde lze očekávat dosažení lepšího výsledku. Výsledná známka (hodnocení) se zapíše na vysvědčení.

8.6 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žák se speciálními vzdělávacími potřebami je vzděláván s podporou podpůrných opatření. Tato opatření, včetně plánu pedagogické podpory, který může škola zavést i bez souhlasu školského poradenského zařízení, jsou učitelé povinni respektovat a naplňovat jejich účel. Smyslem těchto podpůrných opatření je umožnit žákovi naplnění jeho vzdělávacích možností na rovnoprávném základě s ostatními.

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami bude vždy vycházet z doporučení školského poradenského pracoviště a bude korespondovat s žakovými možnostmi a schopnostmi. Konkrétní postupy při hodnocení žáků jsou uvedeny v předcházejících kapitolách.

9. Závěrečná ustanovení

Toto vydání školního vzdělávacího programu je platné pro všechny ročníky školy od 1.9.2018.

10. Přílohy

Příloha č. 1

Datum účinnosti: 1. září 2013

PROJEKTOVÉ DNY NA STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH – OPVK
Podpora přírodovědného a technického vzdělávání v Pardubickém kraji
CZ.1.07/1.1.00/44.0012

Integrovaná střední škola technická, Vysoké Mýto

Střední průmyslová škola, Chrudim

Střední průmyslová škola chemická, Pardubice

Po absolvování projektových dnů jsou žáci schopni:

- rozlišovat různé druhy materiálů
- získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech
- zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
- orientovat se v jednoduchých pracovních postupech a návodech
- vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky
- dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím
- zvládat základní druhy ručního obrábění – orýsování, řezání, stříhání, vrtání, ohýbání, pilování a broušení
- orientovat se v barvách a zvládá stříkání ze stříkací pistole
- získat znalosti o činnosti dvoudobého a čtyřdobého zážehového motoru

Formy realizace

Projekt je připraven pro školní roky 2013/2014 a 2014/2015. Výuka bude probíhat přímo na středních školách od 8:30 do 13:30 (tedy 6 vyučovacích hodin), a to 8 krát v průběhu školního roku.

Součástí realizovaného projektu budou exkurze žáků přímo do výrobních objektů.

Sdílení učeben/dílen/laboratoří SŠ pro povinnou výuku žáků ZŠ zaměřenou na přírodovědné a technické vzdělávání

Cíl projektu

Podpora technického vzdělávání žáků základních škol v Pardubickém kraji.

Příloha č. 2

Datum účinnosti: 1. září 2016

INKLUZIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ V PARDUBICKÉM KRAJI

**Evropské strukturální a investiční fondy, Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
CZ.02.3.61/0.0/0.0/15_007/0000198**

Centrum celoživotního vzdělávání, Pardubice

Termín realizace: 1.9.2016 – 31.8.2019

Naše škola naplňuje dva moduly:

- Prevence školní neúspěšnosti
  - programy zaměřené na usnadňování přechodu dětí a žáků mezi stupni vzdělání
  - podpora školních poradenských pracovišť
  - podpora prostřednictvím školního asistenta
- Rozvoj pracovníků
  - ověřené metody podporující inkluzivní vzdělávání
  - metodická podpora pedagogů při práci s heterogenní skupinou
  - podpora pedagogů při zavádění a rozvoji inkluzivního vzdělávání přímo ve škole
  - osobnostní rozvoj pedagogických pracovníků
  - podpora pedagogických pracovníků při detekci a intervenci u dětí ohrožených zanedbáváním, týráním či zneužíváním
  - podpora hospitací a sdílení dobré praxe

Formy realizace

V průběhu projektu budou pracovat ve škole celkem tři zájmové kroužky, a to pro matematiku, český jazyk a přírodopis. Účastnit práce se mohou žáci v minimálním počtu šesti, aktivita bude vykonávána jedenkrát týdně.

Druhou formou realizace bude doučování v rozsahu dvou hodin týdně pro vyučovací předměty matematika, český jazyk a anglický jazyk.

Podpora žákům se speciálními vzdělávacími potřebami prostřednictvím odborné péče zprostředkované speciálním pedagogem a poskytnutí poradenské služby jejich zákonným zástupcům.

Formou supervize bude zajištěno metodické a odborné vedení pedagogických pracovníků.

Pro pedagogické pracovníky je připraven systém odborného školení.

Cíl projektu

Podpora inkluzivního vzdělávání žáků základních škol v Pardubickém kraji.

Příloha č. 3

Datum účinnosti: 1. září 2018

SPOLEČNĚ TO DOKÁŽEME

**Evropské strukturální a investiční fondy, Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
CZ.02.3.68/0.0/0.0/18_063/0009737**

Základní škola, Skuteč, Smetanova 304, okres Chrudim

Termín realizace: 1.9.2018 – 31.8.2020

Šablony aktivit:

II. Aktivity pro základní školy

Personální podpora:

2.II/2 Školní speciální pedagog

2.II/5 Školní kariérový poradce

Osobnostně sociální a profesní rozvoj pedagogů ZŠ:

2.II/8 Vzájemná spolupráce pedagogů ZŠ

Extrakurikulární a rozvojové aktivity ZŠ:

2.II/18 Doučování žáků ZŠ ohrožených školním neúspěchem

2.II/19 Projektový den ve škole

2.II/20 Projektový den mimo školu

V. Aktivity pro školní družinu a školní kluby

Osobnostně sociální a profesní rozvoj pedagogů ŠD/ŠK

2.V/5 Vzájemná spolupráce pedagogů ŠD/ŠK

Zájmové a rozvojové aktivity ŠD/ŠK

2.V/12 Projektový den v ŠD/ŠK

2.V/13 Projektový den mimo ŠD/ŠK

Cíl projektu

Podpora společného vzdělávání.

